

Ikt.: 410/228/2024

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2024

Egri Arany János Általános Iskola, Szakiskola és Kollégium
Eger, Iskola u. 3.
Tel.: +36300161190;
Email: egriarany@gmail.com

Készítette:

Barnáné Uri Szilvia
főigazgató

Tartalomjegyzék

Tartalom

BEVEZETŐ	6
1. Az iskola nevelési programja	9
1.1. Az iskolában folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei, értékek, célok, feladatok, eszközök, eljárások	9
1.2. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:	14
1.3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	16
A pedagógiai programban megfogalmazott célkitűzéseket, feladatokat segítő egyéb munkatársak, szakemberek szolgáltatásai, közreműködése	21
1.4. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok ..	25
Az állami általános iskolában az etika óra helyett választható hit- és erkölcstan oktatás megszervezése	26
1.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	28
1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	31
1.7. A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje az intézményi döntési folyamatban	66
1.8. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	68
1.9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	71
1.10. A tanulók felvétele és az átvétele	77
1.11. Felvételi eljárás különös szabályai a középiskolában	79
1.12. Elsősegély-nyújtás az iskolai oktatásban, nevelésben	80
1.13. A szakiskola szakmai programja	81
2. Az iskola helyi tanterve	88
A) Általános iskola	88
2.1. A kötelező tantárgyak óraszámai Általános iskola 2024/2025-ös tanév	88
2.2. A választott kerettanterv megnevezése – alsó tagozat	89
2.3. A választott kerettanterv megnevezése – felső tagozat	90
2.4. A tanulók heti kötelező alapóraszám és maximális óraszám, valamint a választott kerettanterv megnevezése évfolyamonként a 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben	91
B) Szakiskola	96
Képzés szerkezete rész-szakképesítés oktatásához a 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben	96
9-10. évfolyam helyi tanterve	97
Kerti munkás rész-szakképesítés	98
Szakképzés a 2021/2022-es tanévtől felmenő rendszerben 9-10. évfolyam	99
A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszám – Kerti munkás	99
2.3. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	100
2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	102
2.5. Mindennapos testnevelés	103
2.6. Választható tantárgyak, foglalkozások esetében a pedagógusválasztás szabályai	103
2.7. A tanulók értékelésének és minősítésének formái Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, az írásbeli beszámoltatás formái, veszélyei, korlátai	104
2.8. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok megtartásának elvei és korlátai	108

2.9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	109
2.10. A tanulók fizikai és motorikus képességek mérése	109
2.11. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei.....	109
2.12. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	111
3. Iskolai szokásrend kialakítása, küzdelem az agresszió ellen	117
Projektoktatás, témanap, témahét EMMI r. 7.§ (4)	119
4. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzéke	119
5. Környezeti nevelési program.....	123
KOLLÉGIUMI PEDAGÓGIAI PROGRAM	143
1. A kollégiumi nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései.....	144
1.1. A kollégiumi nevelés alapelvei.....	144
1.2. A kollégiumi nevelés értékei	144
1.3. A kollégiumi nevelés célkitűzései	145
1.4. Nevelési feladataink.....	145
A KOLLÉGIUMI TEVÉKENYSÉG SZERKEZETE	150
A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások	150
2. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei	151
2.1. A tanulók életrendje szervezésének pedagógiai elvei	151
2.2. A tanulók tanulása szervezésének pedagógiai elvei	151
2.3. A tanulók szabadideje szervezésének pedagógiai elvei.....	151
3. Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	152
4. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei.....	152
4.1. A tanulók fejlődését elősegítő tevékenység elvei.....	152
4.2. A tanulók tehetséggondozását elősegítő tevékenység elvei	153
4.3. A tanulók felzárkóztatását elősegítő tevékenység elvei	153
4.4. A tanulók pályaválasztását elősegítő tevékenység elvei	153
4.5. A tanulók önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei.....	153
5. A hátrányos helyzetű tanulónak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve.....	153
5.1 A felzárkóztatás célja és feladatai.....	154
5.2 A tehetséggondozás célja és feladatai.....	154
5.3 Társadalmi beilleszkedés segítése	155
6. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei.....	155
6.1. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei.....	155
6.2. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének eszközei	155
6.3. A művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei.....	156
7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység	156
8. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve.....	157
9. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái.....	158
10. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek	158
11. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további kérdések	159
12. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	159
Mellékletek	162
1. Melléklet Továbbhaladás minimum követelménye alsó és felső tagozaton, évfolyamonként .	162
3. évfolyam	162
4. évfolyam	163
5. osztály	167
6. osztály	170

7. osztály	173
8. osztály	177
Szakiskola.....	181
Kerti munkás rész szakképesítés szakmai követelmény moduljai és az azokhoz tartozó tantárgyak elsajátítandó kompetenciái 9. osztály	181
10. évfolyam	187
2162201 Kerti munkás rész szakképesítés	187
2.A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei	193
A tanulmányok alatti vizsga minimum követelménye alsó tagozaton, évfolyamonként:	193
3. évfolyam	193
Magyar nyelv és irodalom	193
Matematika	194
Környezetismeret.....	195
4. évfolyam.....	196
Magyar nyelv és irodalom	196
Matematika	197
Angol nyelv	199
Felső tagozat	200
5. osztály	200
Magyar nyelv és irodalom	200
Matematika	201
Történelem.....	202
Természettudomány.....	202
Angol nyelv	203
Etika/ Hit-és Erkölcstan.....	204
Testnevelés	204
6. osztály	204
Magyar nyelv és irodalom	204
Matematika	205
Összefüggések, függvények, sorozatok.....	206
Történelem.....	206
Angol	207
Etika/ Hit-és Erkölcstan.....	208
Hon-és népismeret	208
Testnevelés	209
7. osztály	209
Magyar nyelv és irodalom	209
Matematika	210
Történelem.....	211
Angol	211
Biológia.....	212
Kémia.....	212
Fizika	213
Etika/ Hit-és Erkölcstan.....	213
8. osztály	214
Magyar nyelv és irodalom	214
Matematika	215
Történelem.....	216
Földrajz	217

Biológia.....	217
Kémia.....	218
Fizika	218
Angol	219
Etika/ Hit-és Erkölcstan.....	220
Testnevelés	220
Szakiskola.....	221
Tanulmányok alatti vizsga követelményei	221
Kerti munkás rész szakképesítés szakmai követelmény moduljai és az azokhoz tartozó tantárgyak elsajátítandó kompetenciái 9. osztály.....	221
Termesztési ismeretek elmélet.....	222
3. Műszaki alapismeretek elmélet.....	222
10962-12 Kertészeti munkavállalói ismeretek szakmai követelménymodul	223
11024-12 Kert munkák szakmai követelménymodultantárgyak	224
10. évfolyam	225
10961-12 Kertészeti alapismeretek modul	225
Növényteni ismeretek	225
2.Termesztési ismeretek elmélet.....	226
10962-12 Kertészeti munkavállalói ismeretek szakmai követelménymodul	226
11024-12 Kert munkák szakmai követelménymodul	227
Közismereti tárgyak.....	229
9. évfolyam	229
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM.....	229
Matematika	229
Testnevelés	230
10. évfolyam	230
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM.....	230
Etika.....	231
Testnevelés	231
3. Melléklet EFOP-3.3.5-17 eredményeinek Pedagógiai Programba illesztése.....	232
4.Melléklet KOMPLEX ALAPPROGRAM	234
5. Melléklet EFOP – 3.1.5-16-2016-00001	255

BEVEZETŐ

Az iskola neve:

Egri Arany János Általános Iskola, Szakiskola és Kollégium

***" Amíg az ember önzetlenül ad, addig a legnagyobb
kincsek vannak a birtokában: tudás és szeretet! "***

Köszöntöm a pedagógiai programunk Olvasóját!

Remélem, megnyerte tetszését a tantestületünk által megfogalmazott és elfogadott mondat, amely az iskolánk mottója.

Ezzel azt szeretnénk volna kifejezni, hogy a hozzánk bekerülő, s az átlagosnál több segítségre szoruló gyerekeket bizalmunkba fogadjuk, s iskolánkban olyan szeretetteljes légkört szándékozunk biztosítani, amelyben szakmailag megalapozott tudással rendelkező pedagógusok segítségével képességeik legjavát produkálhatják tanulóink.

Iskolánk, mint a Gyermekváros belső iskolája 1965-től működő intézmény. Eger északnyugati részén, a Ráchegyen két épületegyüttes és hatalmas telek próbálta biztosítani az itt elhelyezett állami gondozott gyermekek életfeltételeit. Az egyik részen 1994. január 1-től az iskola önálló intézményként működik.

A tantestület szemlélete, módszertani kultúrája, az állami gondozott tanulók oktatása-nevelése terén szerzett tapasztalatok tették lehetővé, a hátrányos helyzetű tanulók megsegítését és hogy felvállaljuk a tanulási folyamatban tartósan akadályozott tanulók oktatását, nevelését.

Iskolánk szakmai munkája akkor lett módszertanilag megalapozottabb, amikor az 1991/92-es tanévben, az első osztályban Meixner diszlexia prevenciós módszerével kezdtünk tanítani. A módszert később az alsó tagozat többi osztályában is egyre kidolgozottabbá tettük, amelynek révén az iskola a Meixner-módszer bázisiskolája lett.

Mivel minden olyan területen képeztük magunkat, ahol a gyerekek oktatása, nevelése során nehézségekbe ütköztünk, el tudtuk kerülni a szakmai egyoldalúságot, s így nemcsak az anyanyelvi műveltség területén, és az ehhez szorosan kapcsolódó mozgásterápiák terén, hanem a matematikában, a magatartási problémák kezelésében is egyre jobb elméleti és gyakorlati felkészültséggel rendelkezünk.

Az eddigiektől eltérő iskolatípus kialakításával jött létre a szakiskola, amelynek célja, hogy a tanulásukban akadályozott és/vagy hátrányos helyzetű fiatalok számára lehetőséget adjon bizonyos szakmák alapjainak, illetve társadalmilag hasznos ismeretek és tevékenységek elsajátítására.

2005 óta az Egri TISZK tagja vagyunk.

2007-ben iskolánk elnyerte az ÖKO iskola címet. A környezettudatos nevelés folyamatosan épül be az iskola mindennapjaiba. Az iskola belső és külső környezetének szépítésével kívánjuk környezetünket szebbé varázsolni. A fenntarthatóság problémájának szem előtt tartásával, valamint folyamatos fejleszthetőség, újítás lehetőségének figyelembe vételével kívánjuk nevelni gyermekeinket a környezet tudatosság érzékvételére, s az érte való tenni akarásra.

Kollégium

Ugyanebben az évben megtanultuk a kompetencia alapú oktatást. Az Eszterházy Károly Főiskola partnereként részt vettünk a hallgatók ez irányú képzésében is. Pedagógusaink e módszer

használatával oktatják tanulóinkat.

2016-ban Fogasztói tudatosságra nevelő iskola megtisztelő címet nyerte el az intézmény.

A 2017-es tanévben EFOP-3.3.7-17 „Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az Egri Tankerületi Központ köznevelési intézményeiben: Ép testben ép lélek” projekthez és 2018-ban a EFOP-3.3.5-17-2017-00007 számú „Iskolai Közösségi Program megvalósítása az EKE Gyakorlóiskolájában és az Egri Tankerületi Központ intézményeiben” című projekthez 2019/2020-as tanévben pedig bevezetésre került a Komplex Alapprogram.

Intézményünk partnerintézménye a Eszterházy Károly Katolikus Egyetem tanító-,tanár-, szociálpedagógus és gyógypedagógus képzésben.

Szeretnénk továbbra is annak az elvárásnak eleget tenni, hogy az általunk felvállalt területen mintát adjunk és segítséget biztosítsunk az arra igényt tartó megyei iskoláknak és a hozzánk beiratkozó gyermeknek és szüleiknek.

Jogszabályok:

2011. évi CXC. nemzeti köznevelésről szóló törvény

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

229/2012.(VIII.28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

Nemzeti Alaptanterv változása 110/2012.(VI.4.) Kormányrendelet a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

51/2012 (XII.21.) EMMI rendelete a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről

A SNI gyerekek óvodai és iskolai nevelésének irányelve

2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről

12/2020 (II.7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról

2023. évi LII. törvény. a pedagógusok új életpályájáról

401/2023.(VIII.30.) Korm. rendelete a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához

A Pedagógiai program módosításának okai:

1. Az intézmény átszervezéssel kapcsolatos az Egri Tankerületi Központ TK/091/00188-1/2024. iktatószámon felterjesztett javaslata alapján a KK/070578-3/2024 iktatószámú döntési táblázatban, 156. sorszámú döntés alapján az általános iskolai nevelés-oktatás alapfeladatára (jelenlegi létszám: 55 fő) maximálisan felvehető tanulólétszám csökkentése 150 főről 75 főre, míg a szakiskolai nevelés-oktatásra (jelenlegi létszám: 23 fő) maximálisan felvehető tanulólétszám csökkentése 30 főről 20 főre.
2. A kötelező tantárgyak óraszámainak változásai 2024/2025-ös tanévben a helyi tantervnek megfelelően.
3. Egri Szalaparti EGYMI és Kollégium– autista tanulók oktatása-nevelése az 5. és 7. évfolyamon – magyar nyelv és irodalom, angol nyelv, matematika, történelem. A 4. és 9/E évfolyamon angol nyelv tanítása.
4. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésének módosítása a mindennapos testnevelés két órával való kiváltása: KAP Testmozgásalapú program tanórán kívüli foglalkozás lehet.

Elképzeléseinket a pedagógiai program tartalmazza, s amennyiben felkeltettük érdeklődését, kérjük, ismerkedjen meg vele részletesebben!

Eger, 2024. augusztus 30.

Barnáné Uri Szilvia
főigazgató

1. Az iskola nevelési programja

1.1. Az iskolában folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei, értékek, célok, feladatok, eszközök, eljárások

Iskolánk nevelő-oktató munkáját a demokrácia és az általános emberi értékrend hatja át. Kiemelt figyelmet fordítunk az emberiség előtt álló közös problémákra és a különböző kultúrák iránti nyitottságra.

Nevelő-oktató munkánk a közös nemzeti értékeket szolgálja, mert fontos szerepet szán a hagyományoknak, valamint a nemzeti azonosságtudat fejlesztésének beleértve a cigány etnikai csoportok azonosságtudatának ápolását, kibontakoztatását.

Iskolánk általános pedagógiai alapelve a gyermekközpontúság.

Sajátos nevelési igényűeknek megfelelően nevelő-oktató- képző tevékenységünk során sajátos módszertani eljárásokat, alapelveket alkalmazunk, sokoldalú segítséget nyújtunk.

Nagyszámú cigányszármazású tanulóinkat érzelmi ráhatással, egymás kölcsönös megértésével és elfogadásával szeretnénk az iskola megszerettetésére nevelni.

A különböző területeken előforduló hiányosságokkal szemben toleránsak vagyunk, a hibák kiküszöbölését végtelen türelemmel végezzük.

A hátrányos helyzetből adódó problémákat az iskolai élet alapos megszerzésével, sokszínűségével szeretnénk csökkenteni.

Az informális és a nem formális tanulási lehetőségek bővítésével lehetővé válik az alapkompenciák további fejlesztése és innovatív módszerek alkalmazása.¹

Iskolánk feladata:

- a normál tanköteles korú és sajátos nevelési igényű, a nevelési-tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott, gyermekek általános iskolai nevelése, oktatása,
- a szakiskolába beiratkozott enyhe fokban sérült értelmi és sajátos nevelési igényű tanulók számára önálló életkezdéshez, továbbtanuláshoz és munkába álláshoz szükséges ismeretek nyújtása,
- szakiskolai képzés
- egyszerűbb részsakmákból szakmai vizsgákra való felkészítése.

Iskolánk alapelvei

Iskolánkban normál tanköteles korú, és sajátos nevelési igényű, tanulásban akadályozott tanulók tanulnak, különböző részképesség zavarokat produkálnak. A részképesség-zavarok körébe az iskolai teljesítmények elsajátításának és képességének deficitjeit (olvasás, írás, számolás) valamint az általuk kiváltott magatartási és/vagy tanulási zavarok komplex tünet együttesét sorolják. A fogyatékoság differenciáldiagnosztikai jellemzője, hogy egyes részképességek elmaradnak az intelligencia szinttől, nagy teljesítmény szóródás mutatható az intelligenciafaktorok a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között.

Iskolánk alapelvei a nevelés-oktatás folyamatában:

Kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

¹ Vállalás az EFOP-3.3.7-17 „Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az Egri Tankerületi Központ köznevelési intézményeiben: Ép testben ép lélek” projekthez kapcsolódóan.

A kompetencia területek fejlesztésének műveltségterületenkénti lebontását a helyi tanterv tantárgyi része tartalmazza.

- anyanyelvi kommunikáció
- idegen nyelvi kommunikáció
- matematikai kompetenciák
- természettudományos és technikai kompetenciák
- digitális kompetenciák
- szociális és állampolgári kompetenciák
- kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia
- esztétikai- művészeti tudatosság és kifejezőképesség
- hatékony, önálló tanulás

Napjainkban az egészség megtartása, fejlesztése az életre, a sikerre vonatkozó kompetenciák kialakítására épül, amely feltételezi a személyiség (testi, érzelmi, értelmi, akarat és társkapcsolati viselkedés) megismerését, gyakorlással erősíti a különböző élethelyzetekben a testi-lelki edzettséget, pótolja, kiegészíti a hiányzó egészségvédő képességet, továbbá attitűddé (szokássá) alakítja az egészségvédő magatartást. Ebben az informális és nem formális tanulási lehetőségek bővítése is segítséget nyújt. ²

1) Aprólékosan felépített fokozatosság elve

Az általános iskola támaszkodva a tanulók feltételezett átlagos vagy jó képességeire, nem vezeti végig a tanulókat valamely gondolatmenet minden közbülső pontján, csak néhány lényegyet ragad ki belőlük, a tanuló a többit a saját gondolatával pótolja. Iskolánk tanulói számára aprólékos módszertani lépéseket kell beépíteni, hogy elérhessük a tanítási célt.

Tanulásszervezési eljárásainkban törekszünk a differenciált óravezetésre, kooperatív tanítási-tanulási módszerre a különböző képességű tanulók optimális fejlesztésére.

A tanulók önálló munkájának fejlesztésére a mérés, értékelés után készített intézkedési terv megvalósítása a mérvadó.

A kooperatív tanulás bevezetésére is sor került. Pedagógusaink szívesen alkalmazzák a kompetencia alapú oktatást, a differenciálás legjobb eszközét, ami egyben jó módszer is.

2) A homogén gátlás megelőzésének vagy a kialakult gátlás kiküszöbölésének elve

Ez azt jelenti, hogy az azonos vagy hasonló elemek gátolják a tanulás folyamatát: nehezebben tanulhatók, könnyebben felejtethők el.

3) A gondolkodás merevségének, rigiditásának kikerülése

A diszlexiás és értelmi fogyatékos gyermek gondolkodása rigid, így a feladatok megoldását sokoldalú módszertani gyakorlással kell megoldani. Az írás során a hibákat a gyerek maga javítja.

4) A matematikai érdeklődés felkeltése

Rengeteg kompenzáló eszköz segítségével a mennyiség és számfogalom kialakítása, az érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás és beszéd összehangolt intenzív fejlesztése

² Vállalás az EFOP-3.3.7-17 „Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az Egri Tankerületi Központ köznevelési intézményeiben: Ép testben ép lélek” projekthez kapcsolódóan.

5) Elfogadó, szeretetteljes környezet kialakításának elve

Fontos a személyre szabott bánásmód, az állandó megerősítés, jutalmazás. A szorongás oldásához olyan magatartás szükséges, amely elfogad, de követel is. Nem büntetjük a hibákat, de lendületes, változatos órávezetéssel komoly munkát kívánunk meg. Az elfogadás abban áll, hogy a követelményszint megfeleljen a gyermek által elérhetőnek.

Értékek

Legfontosabb értékeink: a gyermekközpontúság, a TOLERANCIA, a másság elfogadása és a GYERMEKSZERETET, ami egész munkánkat áthatja.

Iskolánk a megyében elsőként vállalta fel a tanulás- és magatartászavaros gyerekek oktatását, nevelését. Az osztályainkban normál, enyhe értelmi fogyatékos, a diszlexiás, diszgráfiás és diszkalkuliás gyerekek oktatása nevelése folyik speciális végzettségű szakemberekkel

Fő érték a gyermekközpontú oktatás, a tanulók saját képességeihez mért fejlődése, értékelése. A képzés inkább technológiai szemléletű, hiszen gyermekeink kétkezi munkából élnek majd meg. Cselekedtető, aktív szemlélet hatja át az oktatást, hiszen csak minden érzékszervet, a mozgást és beszédet bekapcsolva tudunk viszonylag jó eredményt elérni, a figyelmet lekötni és ébren tartani, érdekesen tanítani, a motivációt erősíteni.

Iskolánk céljai

A tantestület által elfogadott *célok* és az ebből adódó *feladatok*:

A) Az általános iskolában

Nappali tagozat

1-4 osztály: iskolaotthonos oktatás

5-8 osztály: 2013-as tanévtől, felmenő rendszerben egész napos oktatás biztosítása autista tanulók oktatása-nevelése a 4., 5. és 7. évfolyamon

Célok:

Hátrányos helyzetű tanulás- és magatartászavaros gyermekek oktatása, nevelése.

Társadalomba való beilleszkedésre nevelés.

Személyiség formálása

Akarat és motivációs bázis erősítése.

Érdeklődés felkeltése a tantárgyak iránt.

Alapkészségek fejlesztése.

Részképesség-zavar terápiája, kompenzálása.

Általános ismeretek szerzése.

Tanulók képességeinek kibontakoztatása.

A tanulás megtanítása a képességeiknek legmegfelelőbb módszerek alapján.

Egészséges életmódra nevelés. Testi-lelki egészséghez kapcsolódó kompetenciák fejlesztése.³

Megbízhatóságra, szeretetre nevelés.

Illem és magatartás formálása.

Kommunikációs készség fejlesztése.

Tolerancia erősítése a másság elfogadására.

³ Vállalás az EFOP-3.3.7-17 „Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az Egri Tankerületi Központ köznevelési intézményeiben: Ép testben ép lélek” projekthez kapcsolódóan.

Tehetséggondozás főként a készségtárgyak területén.

Munkára nevelés.

ÖNISMERET, ÖNÉRTÉKEKELÉS MEGVALÓSULÁSA

Játékosság mellett a készség- és képességfejlesztés

Továbbtanulásra való felkészítés.

Kompetencia alapú oktatás megszervezése

Azon hátrányok csökkentése, amelyek gyermekeink szociális, kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű fejlődéséből adódik.

Környezettudatos, egészségtudatos szemlélet, magatartás kialakulása

A saját fizikai és mentális egészségre vonatkozó ismeretek gyarapítása, alakuljon ki az egészséges és az egészséget károsító „anyagok” megkülönböztetésének képessége, mindezek életvitelükben történő alkalmazása

Szociális, társas stb. kompetenciáik erősödése⁴

Feladatok:

Iskolai fegyelem, figyelem és kötelességérzet kialakítása.

A tanulók rész-képesség-zavaraiból adódó hiányosságok kompenzálása. Felzárkóztató programok alkalmazása a hátrányok enyhítésére.

A szocializációs feladatok pontos lebontása. A személyi higiénés szokások kialakításától kezdve a mentálhigiénés nevelésen át az önálló életvitelre nevelés minden fázisát meg kell tanítani.

A testi-lelki egészséghez kapcsolódó kompetenciák fejlesztésével az növelhető egyének egészségük iránti felelőssége. Az öngondoskodás képessége, az egészséges életvitelhez szükséges tudás és készségek elsajátítása, az együttműködő készség, szociális érzékenység mind hozzájárulnak az életminőség javulásához.⁵

A gyerekek személyiségének elfogadása, megsegítése, terápiája átnevelése: Olyan belső környezet megteremtése, ahol a családi hátrányokat kompenzálva tudjuk oldani a szorongást és a tanulót befogadó képessé tesszük a tananyag elsajátítására.

Alapvető feladat a felzárkóztatás, az esélyegyenlőség növelése, a tehetséggondozás

A kommunikációs készség fejlesztése az önálló életvitel és a társas kapcsolatok kialakításához.

A metakommunikáció tréningje a POS szindrómában szenvedő tanulóknál. Meg kell tanítani őket arra, hogy észleljék a nonverbális jelzéseket is.

Az anyanyelvi fejlesztés minden órán kerüljön előtérbe.

Megfelelő tanulási módszer és szokásrend kialakítása.

A logopédus állandó terápiája a súlyos beszédhibás, akadályozott beszédfejlődésű és diszlexiás gyerekeknél.

A tanulók mindenkor osztályfokának megfelelő értő olvasás-íráskészség kialakítása, a kifejezőkészség fejlesztése.

Az olvasás-írás eszközzé tétele az ismeretek megszerzésében. Az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés.

A testséma biztonságának kialakítása.

A téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten.

A vizuomotoros koordináció gyakorlása.

A látás, hallás, mozgás koordinált működtetése.

Az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) diszlexia prevenciós módszerrel.

Az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt.

⁴ Vállalás az EFOP-3.3.7-17 „Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az Egri Tankerületi Központ köznevelési intézményeiben: Ép testben ép lélek” projekthez kapcsolódóan.

⁵ Vállalás az EFOP-3.3.7-17 „Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az Egri Tankerületi Központ köznevelési intézményeiben: Ép testben ép lélek” projekthez kapcsolódóan.

A kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során. Változatos tanulásszervezési formák alkalmazása.

Kreativitás fejlesztése

Az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel.

Az értékelés, minősítés legyen méltányos, egyénre szabott, fejlesztő értékű.

A segítő környezet folyamatosan álljon a tanuló rendelkezésére.

A relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása.

A szerialitás erősítése.

Számfogalmak kialakítása és bővítése.

Az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt intenzív fejlesztése.

Segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése.

Az alapműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megerősítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben.

A matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása.

Továbbfejleszthető, továbbépíthető tudás átadása:

- Az egyéni adottságokhoz mérten - felkészítés a továbbtanulásra, szakmaszerzésre
- Az etnikum kultúrájának, életvitelének, hagyományainak bemutatása, tanítása
- Folyamatos készülés a kompetenciamérésre havi szövegértéssel
- Olyan tanítási – tanulási módszerek alkalmazása, ami a kompetencia alapú oktatásnak megfelelnek.
- Kulcskompetenciák megalapozása.
- Érzelmi és értelmi intelligencia gazdagítása.

B) Szakiskola (fentiekén kívül)

Célok:

Munka szeretetére nevelés

Önálló életvitel megalapozására nevelés

Társadalomba való beilleszkedés

Rész-szakképesítés megszerzése

Feladat:

Erőfeszítések, a kitartó munka vállalására nevelés nehezebb helyzetekben is. Monotómia tűrése tréningezése.

Fel kell készíteni a tanulókat a társadalmi szerepekre, a magánélet szerepeire, a konfliktusmentes kapcsolatépítésre. Meg kell tanítani őket a háztartás vezetésére, a házkörüli munkák igényes elvégzésére, reális gazdálkodásra, harmonikus gyermeknevelésre.

A tanulók felkészítése a munkába állásra.

Az egész életen át tartó tanulásra való felkészülés

Intézményünk a gyakorlati képzést az iskola keretein belül végzi, ugyanazzal a szakoktatóval aki az elméletet is tanítja. Iskolánk az Egri TISZK tagja.

Eszközök, eljárások

Az iskola humán erőforrása jó, felkészült. Pedagógus továbbképzéseken a sajátos nevelési igényű tanulók oktató-nevelőmunkáját ismerik meg a kollégák.

A humán erőforrást úgy fejlesztjük, hogy a partnerek igényeinek megfeleljünk.

1.2.Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

Célunk, hogy tanulóink

- a különböző szintű adottságaikkal,
- az eltérő mértékű fejlődésükkel,
- az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal,
- egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel,
- szervezett ismeretközvetítéssel,
- spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.
- A tanulók képességeiknek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.

Fontos, hogy az iskola pedagógiai programja, nevelési, tanítási-tanulási folyamata adjon teret:

- a színes, sokoldalú iskolai életnek, tanulásnak, játéknak, munkának,
- fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, eddze akaratukat,
- járuljon hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

A tanulók tudását,képességeit,egész személyiségét figyelembe véve, az oktatás-nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

A lelki és fizikai egészség fejlesztése (mentálhigiénés és egészségmegőrző tematikák mentálhigiénés ismeretek elméleti és gyakorlati alkalmazásának elsajátítása, művészetterápiás eszközök bevezetése konfliktuskezelés és személyiségfejlesztés támogatása céljából).⁶

Ezen célkitűzések alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket

a) A tanulók erkölcsi nevelése:

- esélyegyenlőség biztosítása
- alapvető erkölcsi értékek megismerése (hatékony, önálló tanulás kompetenciájának fejlesztése)

b) A tanulók munkára nevelése:

- a munkavégzés személyiségfejlesztő folyamat, erre való törekvés, igény kialakítása (kezdemenyezőképesség, vállalkozói kompetencia)

c) A tanulók egészséges életmódra nevelése:

az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása.

a tanulói önértékelés rendszeressé válása a nevelőmunka során is,

a testnevelési órák,

a kézügyesség fejlesztése különféle tevékenységek során,

az önellátó képesség, viselkedés tevékenységformáinak megismerése, gyakoroltatása, tudatosítása,

a zenei és vizuális befogadóképesség fejlesztése

⁶ Vállalás az EFOP-3.3.7-17 „Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az Egri Tankerületi Központ köznevelési intézményeiben: Ép testben ép lélek” projekthez kapcsolódóan.

d) A tanulók környezeti nevelése:

- környezettudatos magatartás kialakítása (természettudományos kompetencia)

e) A tanulók értelmi nevelése:

az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése, felkészülés az egész életen át tartó tanulásra.

- a megismerési vágy fejlesztése,
- tapasztalati és értelmező tanulás elsajátítása,
- az érdeklődés fejlesztése,
- tanulási motívumok és tanulási módok,
- a játékszeretet és az alkotóvágy fejlesztése,
- a továbbtanulási szándék segítése.

f) A tanulók érzelmi nevelése:

- a tanulókat körülvevő környezet jelenségére, közösségre és önmagukra irányuló hely.
- cselekvésre és megfelelő érzelmek kialakítására (énkép, önismeret)

g) Társas kapcsolatokra nevelés- tanulók közösségi nevelése,:

- együttműködési készség kialakítása (szociális környezet)
- kulturált magatartás és kommunikáció (anyanyelvi kompetencia) szabadidős programokon, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken, osztályfőnöki órákon

h) A tanulók esztétikai nevelése:

- értékmegőrző magatartás

i) A tanulók akarat nevelése:

- önismeret kialakítása

j) A szocializációs nevelés területén elvégzendő feladatok:

- pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése,
- pedagógusok rendszeresen éljenek a segítő együttműködés változatos formáival,
- olyan iskolai életrend kialakítása, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat,
- élményszerű, pozitív minták felkínálása személyes példamutatással, történelmi, irodalmi hősök segítségével,
- a legtöbb ismert cselekvésbe, példákba ágyazott feldolgozása,
- pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása az osztályokban, a tantestületben.
- a tanulók önkiszolgáló tevékenységét, szociális készségeit fejlesztő tevékenységek
- a szenvedélybetegségek elkerülését támogató játékos módszerek, figyelembe véve az iskola drogstratégiáját is⁷

k) A szakmai képzés alapozása területén elvégzendő feladatok:

- a szabályhasználat képességének fejlesztése, az arra képes tanulóknál
- az iskolán kívüli fórumok egyre hatékonyabb kihasználása,
- a leírt szabályok szerinti önálló feladatmegoldások rendszeressé tétele az arra képes tanulóknál
- a szabályhasználó képesség gyakorlása,
- a szabályalkotó képesség fejlesztése részmegoldások leírásával, az arra képes tanulóknál.

l) Állampolgári nevelés- nemzeti nevelés:

⁷ Vállalás az EFOP-3.3.7-17 „Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az Egri Tankerületi Központ köznevelési intézményeiben: Ép testben ép lélek” projekthez kapcsolódóan.

- tanórák, osztályfőnöki órák, tanórán kívüli tevékenységek
- a magyar nép történelmének, kultúrájának, életmódjának megismerése
- méltó megemlékezés nemzeti ünnepeinkről, évfordulóinkról, kulturális programok megszervezése.

1.3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Cél: minden tanuló részesüljön testi-lelki, jól-létét, egészségét hatékonyan fejlesztő egészségfejlesztő tevékenységben. Ez a tevékenység a tanulók egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő. A tanulók életkoruknak megfelelő szinten rendelkezzenek ismeretekkel, és jártasságokkal.

Iskolánk egészségfejlesztési munkájának fő feladata:

Az egészségfejlesztés megvalósítása, az egészséges környezet megteremtése, az egészségfejlesztő közösségi tevékenység létrehozása, az egyéni képességek fejlesztése, szemléletválttatása a prevencióval kapcsolatban.

Mindezekben belül az egészségfejlesztés, és annak egyik megvalósulási formája a korszerű egészségnevelés az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányuljon. Ide tartozik az egészséges táplálkozás, az aktív szabadidő eltöltése, a mindennapos testmozgás, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtése, a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítására való felkészítés, a családtervezési módszerek, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése.

A lelki és fizikai egészség fejlesztése mentálhigiénés és egészségmegőrző tematikák mentálhigiénés ismeretek elméleti és gyakorlati alkalmazásának elsajátítása, művészetterápiás eszközök bevezetése konfliktuskezelés és személyiségfejlesztés támogatása céljából.⁸

Fő feladataink körébe tartozik még egy egészségfejlesztő team létrehozása, továbbá a tantestület részvétele, továbbképzése, a célok megvalósítása érdekében.

Ebben fontos szerepe van a felkészülésnek, a felkészítésnek, a képzéseknek, az egészségfejlesztésben jártas külső szakemberekkel folytatott konzultációnak. Sajátélményű tréningek biztosítsák a probléma-érzékenység fejlesztését, valamint a tanulókkal történő konkrét foglalkozás eredményességének növelését.

Az egészségfejlesztésben képzett pedagógus szakembernek/drogügyi prevenciós szakembernek támaszkodnia kell az osztályfőnökök, az iskolai egészségügyi szolgálat szoros együttműködésére, a szaktanárok és a munkaközösség-vezetők munkájára. A feladat jellege közös problémakezelést és egységes viszonyulást igényel.

Intézményünk kapcsolatrendszere az egészségnevelési program megvalósítása területén

Iskolaigazgató és helyettese, valamint a tantestület

Szülők

Szülői munkaközösség

Az iskolai egészségfejlesztésért, nevelésért felelős pedagógus

Osztályfőnökök

⁸ Vállalás az EFOP-3.3.7-17 „Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az Egri Tankerületi Központ köznevelési intézményeiben: Ép testben ép lélek” projekthez kapcsolódóan.

Testnevelő tanár
Diákönkormányzatot segítő pedagógus
Iskolai védőnő, iskolaorvos

Külső segítők:

Drogkonzultációs központok, KEF (Kábítószer Egyeztető Fórum)

Rendészeti szervek

ÁNTSZ

RÉV Központ

Nevelési Tanácsadó

Gyógypedagógiai Módszertani Központ

Vöröskereszt

A külső kapcsolatok lehetőséget biztosítanak az egészségnevelési munka kiszélesítésére, megvalósítására.

1.3.1. Az egészségfejlesztés iskolai területe:

Iskolánk egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága, mindennapos testnevelés, testmozgás
- személyi és testi higiénia
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a baleset megelőzés tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon
- elsősegélynyújtás
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben, AIDS prevenció
- a szexuális felvilágosítás - nevelés, a családtervezés alapjai
- a szenvedélybetegségek elkerülése (alkoholfogyasztás, kábítószer fogyasztás, káros hatásai a szervezetre)
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

Szempontok:

Figyelembe kell venni a tanulók biológiai, társadalmi és életkori sajátosságait. Ki kell kérni az iskolapszichológus, iskola egészségügyi szolgálat és a helyi kábítószer egyeztető fórum véleményét.

Az egészségfejlesztési program végrehajtásának színtere, és módszere

Tanórai foglalkozások

Szaktárgyi órák témafeldolgozása, valamint osztályfőnöki órák.

Úszásoktatás, testnevelés óra

Tanórán kívüli foglalkozások

Napközis foglalkozások

Délutáni szabadidős foglalkozások

Sportprogramok, filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások, szakkörök.

Egészségnap, (versenyek, vetélkedők)

Hétfői iskolai programok (Sportrendezvények, kulturális programok.)

Kirándulások, túrák

Diákönkormányzat által szervezett programok.

A tanórán kívüli rendezvények elsődlegesen fontosak a tanulók szabadidejének eltöltésében és így alapjai lehetnek a prevenciós munkának.

Az EFOP-3.3.7-17-2017-00030 projekt keretében – Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az Egri Tankerületi Központ köznevelési intézményeiben: Ép testben ép lélek-, módszertanok kidolgozására került sor. A projekt célja: az informális és nem formális tanulási módszerek és tartalmak alkalmazásának széles körű terjesztése és megvalósítása, eseti és állandó jellegű, bemutatókkal, vetélkedőkkel, kirándulásokkal gazdagítani az informális és nem formális tanulási lehetőségeket az adott iskolában tanuló diákok, szülők és tanáraik számára egyaránt, s ezáltal hozzájárulni az iskolai köznevelés hatékonyságának növeléséhez, az iskolai lemorzsolódás és az iskolaelhagyók számának csökkentéséhez, az egész életen át tartó tanulás iskolai megalapozásához, a tanulói kompetenciák és a kreatív készségek fejlesztéséhez.

Tematikus keretrendszer kidolgozására került sor az alábbi területen:

a lelki és fizikai egészség fejlesztése (mentálhigiénés és egészségmegőrző tematikák mentálhigiénés ismeretek elméleti és gyakorlati alkalmazásának elsajátítása, művészetterápiás eszközök bevezetése konfliktuskezelés és személyiségfejlesztés támogatása céljából;

A kidolgozott módszertanok:

- Sportnap
- Egészségmegőrző szakkör
- Vetélkedők (Drogprevenció, Fogászat, Egészséges táplálkozás és sport)
- Évszakok túrák
- Egészség hét
- Testi, lelki egészség nap
- Karácsony
- Farsang
- Kirándulás
- Arany János napok.⁹

Tájékoztató fórumok

Szülői értekezlet, mint szervezett fórum

Lehet osztályszintű vagy iskolaszintű, ez utóbbi esetében színesíti a programot a külső előadó, pl. orvos, pszichológus, rendőrségek bűnmegelőzési osztályának szakembere stb.

Szakmai tanácskozások, tréningek

Elsősorban a tanárok felkészültségének fejlesztését szolgálja.

Erre alkalmas a nevelési értekezlet, ahol tájékoztatást kap a tantestület az aktuális egészségvédelemmel kapcsolatos problémákról, a megvalósítás folyamatáról.

Szakmai nap és bemutató:

- testi és lelki egészség témakörben fejlesztett tematikák, jó gyakorlatok megosztása
- pedagógusok szakmai fejlődése, jó gyakorlatok megosztása, tanulóknak jó példák felmutatása¹⁰

⁹ Vállalás az EFOP-3.3.7-17 „Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az Egri Tankerületi Központ köznevelési intézményeiben: Ép testben ép lélek” projekthez kapcsolódóan.

¹⁰ Vállalás az EFOP-3.3.7-17 „Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az Egri

Iskolán kívüli rendezvények

- Kortárssegítő képzés

Az iskolai és az iskolán kívüli programok, ahol iskola tanulóit vonja be a kortársképzésbe, de a legtöbb helyen a felkészítés színtere nem az iskola, hanem a képző intézmény. Feladatunk, hogy az általuk szervezett programokon diákjaink aktív résztvevőként jelenjenek meg. Továbbá megteremtjük annak feltételét, hogy az iskolánkban tanuló fiatalok a fenti csoportok munkájában részt vállalhassanak.

- Kapcsolódás más szervezetek, intézmények programjaihoz.

Módszerek

Az egészségfejlesztés szemléletének széleskörű elsajátítása az iskolában, pl. meghívott előadó segítségével. (Egészségfejlesztésben szakirányú végzettséggel rendelkező szakember, iskolaorvos, védőnő, ANTSZ, Kábítószer Egyeztető Fórum, vagy helyi civil szervezet munkatársa).

Szebbé tesszük iskolánk környezetét, (versenyeket rendezünk, a tanulókkal, a témával kapcsolatos plakátokat készítettünk, pontozzuk az osztálytermeket)

Kirándulásokat szervezünk, valamint lehetővé tesszük a rendszeres testmozgást, melybe a szülőket is bevonjuk.

Áttekintjük a tantárgyakat, és javaslatot teszünk, hogy az egyes tárgyakban miként jelenhet meg az egészségfejlesztés szemlélete.

Intézkedési tervet készítettünk, melynek célja az iskolai környezet szebbé tétele, a belső terek dekorálás.

Másik fontos tényező, hogy a tanulók önkiszolgáló tevékenysége szociális készségei javuljanak (ez szintén intézkedési terv megvalósítása keretében)¹¹

A szenvedélybetegségek elkerülésének megvalósítását tekintve előtérbe helyezzük iskolánk drogstratégiáját.

Külső segítők:

iskolaorvos

védőnő

fogorvos

családsegítő intézet

iskolapszichológus

Drogprevenációs program

Legfőbb célunk tanulóinkat olyan ismeretekkel, pszichésen megalapozott benső értékévé vált normakultúrával felruházni, amelynek segítségével egyértelműen elhárítják a személyiségük integritását veszélyeztető szerek használatát, valamint a társadalmi normákhoz igazodó, életkoruknak, érdeklődésüknek megfelelő szabadidős elfoglaltságok nyújtása.

A drogprevenáció összetett személyiségfejlesztő munka, ezért abban a tantestület minden tagjának részt kell vennie, és kiemelten fontos az osztályfőnökök szerepe.

A korai pubertás kortól kezdve nagyon fontos a kortárs csoport befolyása, amit a drogprevenációs munkában is fel tudunk használni. (DÖK, kortárs segítők)

A drogprevenáció lehetséges színterei:

Tankerületi Központ köznevelési intézményeiben: Ép testben ép lélek” projekthez kapcsolódóan.

¹¹ Vállalás az EFOP-3.3.7-17 „Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az Egri Tankerületi Központ köznevelési intézményeiben: Ép testben ép lélek” projekthez kapcsolódóan.

Iskolai programok

- o Tanórai foglalkozások
- o Szaktárgyi órák témafeldolgozása

(Minden tantárgynak van konkrét csatlakozási pontja az egészségneveléshez és így a drogprevencióhoz is.)

- Osztályfőnöki és biológia órák

Konkrét témakörök feldolgozása, ismeretátadás és interaktív gyakorlatok, esetelemzések. Az ismeretátadó órákhoz szükség esetén külső előadókat, szakembereket lehet hívni.

Tanórán kívüli foglalkozások

- Napközis foglalkozások (A személyiségfejlesztő játékoknak, gyakorlatoknak kiváló színtere lehet a napközi.)
 - Délutáni szabadidős foglalkozások (Sportprogramok, számítógépterem-használat, vetélkedők, versenyek, játékos programok, témával kapcsolatos filmvetítések.)
 - Szülői értekezletek (Osztály-, évfolyam- vagy iskolaszintű, esetleg külső előadó, pl. orvos, pszichológus, rendőr, volt drogos.)
 - Értekezletek, esetmegbeszélések, tréningek (Elsősorban a pedagógusok számára, de a DÖK, illetve a szülők képviselőit is meghívjuk, amikor a program, illetve a téma engedi.)
- Iskolán kívüli rendezvények

Drogprevenciós rendezvények

- o Továbbképzések
- o Kortárs-segítők
- o Kirándulások, túrák, sportprogramok, tábor

Intézményen belüli segítők

- osztályfőnökök
- szaktanárok
- szülői munkaközösség
- biológia szakos tanár, fejlesztőpedagógus, iskolaorvos, védőnő, fogorvos
- technikai személyzet

Intézményen kívüli segítők

- Egri Tankerületi Központ
- rendőrség
- gyógypedagógus
- Nevelési Tanácsadó
- Pályaválasztási Tanácsadó
- Szenvedélybeteg segítő szolgálat
- Gyermekjóléti szolgálat
- Pedagógiai Oktatási Központ
-

A pedagógiai programban megfogalmazott célkitűzéseket, feladatokat segítő egyéb munkatársak, szakemberek szolgáltatásai, közreműködése

Iskolapszichológus

Célunk, hogy a köznevelési intézményünkben minden tanuló hatékony oktatást, jobb minőségű ismeretet kapjon egyéni tanulási stílusának és fejlődési ütemének figyelembe vételével. A hatékonyság növelésének egyik lehetséges módja, hogy a pedagógiai munkánk során fokozottan törekszünk a tanulókkal kapcsolatos egyéni bánásmód kialakítására. A differenciált bánásmód csak a gyerek személyiségének alaposabb ismeretében kaphat nagyobb teret. Ez azt jelenti, hogy a pedagógus jobban meg tudja ragadni azokat a külső és belső tényezőket, amelyek a gyerek viselkedését és teljesítményének színvonalát meghatározzák. Ennek a gondolkodásmódnak a kialakulását és a hatékonyabb bánásmód megvalósulását jelentősen elősegítheti a pedagógiai területen alkalmazott pszichológiai ismeretek és készségek bővítése.

2021-től iskolánkban részmunkaidőben iskolapszichológus foglalkoztatására került sor.

Az iskolapszichológus olyan pszichológiai képzettséggel rendelkező szakember, aki szaktudományának ismereteit az iskola szervezeti keretei között az iskola által felvetett problémákra alkalmazza úgy, hogy ezzel együtt szakmai autonómiáját érvényesíti.

A 20/2012. EMMI rendelet 131. §-a határozza meg részletesen az iskolai lelki egészségfejlesztést, amelynek elsődleges célja a gyermek, a tanuló személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, ezáltal a nevelő-oktató munka hatékonyságának segítése.

A nevelési-oktató intézményben folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítsük a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassuk tanulóink esetében a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsük és megoldási stratégiákat kínáljunk a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljunk a személyiséget érő változásokra.

Amennyiben a pedagógus tanulói bántalmazást vagy más deviáns viselkedésformát észlel az érintett(ek) nevelésében, oktatásban közreműködők bevonásával esetmegbeszélés kezdeményezését írja elő. A konfliktusban érintett gyermekek, tanulók pedig az iskolapszichológus kiemelt segítségével részesülnek. (EMMI rendelet 130 § (3)). Továbbá a (4) bekezdése alapján: amennyiben az érintett gyermek, tanuló vagy a tanulók csoportja vonatkozásában a viselkedési problémák ismétlődő jellegűek, az intézmény vezetője értesíti az iskolapszichológust, és egyúttal meghatározza azt az időpontot, amikor a tanuló köteles a pszichológus tanácsadásán részt venni. Egyéb problémák észlelése esetén is az intézmény vezetője, az érintett fiatalok osztályfőnöke, vagy az iskola bármely munkatársa az iskolapszichológusi szolgáltatást igénylő lapon jelezheti észrevételeit a szakember felé. Indokolt esetben az iskolai-egészségügyi szolgálattal együttműködve történik a segítségnyújtás. A pszichológiai szolgáltatást a diákok, kollégisták és szüleik is igényelhetik és az iskolapszichológus közvetlen segítséget nyújt a pedagógusoknak is a nevelő-oktató munkához (pedagógus, diák, szülő/gondviselő iskolapszichológusi szolgáltatást igénylő lap).

Az iskolapszichológusi szolgáltatás tehát a beérkező kérésekhez igazodik, az intézményben az iskolapszichológus pedagógus-munkakörben alkalmazott feladatait a 20/2012. EMMI rendelet 132. §-a határozza meg részletesen.

Az iskolapszichológus elsődleges célja a gyermek, a tanuló személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, továbbá a nevelő-oktató munka hatékonyságának segítése.

Az iskolapszichológus (mentálhigiénés) feladatai:

- Az iskolapszichológus a tanulókkal közvetlenül, egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító és iskolai teljesítményét növelő intézkedésekben, kezeli a tanulóknak a nevelési-oktató intézménnyel összefüggő személyközi kapcsolati kommunikációs és esetlegesen fellépő teljesítményszorongásos tüneteit.
- Az iskolapszichológus az oktatási-nevelési munka hatékonyságának javítása érdekében – a szaktanárral történő egyeztetést követően - óralátogatások keretében megfigyeléseket végez. A pedagógusok kérésére és jelzésére rendhagyó órákat szervez. Az alkalmazott iskolapszichológus az EMMI rendelet szerint az iskola pedagógiai programja szerint szervezett iskolai tanóra ideje alatt is

végezheti a tanuló részére az egyéni tanácsadást abból a célból, hogy a tanuló személyiségfejlődését segítse. (20/2012 (VIII.31) Emmi rendelet 132 §(6))

- Beilleszkedés, magatartási, tanulási nehézségek megelőzése érdekében pszichológiai jellegű vizsgálatokat, tréninget, egyéni vagy csoportos tanácsadást, foglalkozásokat szervez.

A szakember a pszichológusi feladatok körében megvalósított felmérésekről a szülőket, törvényes képviselőt tájékoztatja, kérés esetén szülőkonzultáció keretében egyéni visszajelzést ad.

Konzultációt kérhet tehát a szülő/gondviselő, a pedagógus és a gyermek is, gyermekek esetén azonban csak a szülő beleegyezésével (Szülői hozzájáruló nyilatkozat) valósul meg a tényleges találkozás vagy pszichés vezetés. A Szülői hozzájáruló nyilatkozat kitöltéséhez a gyermek és osztályfőnök közreműködése szükséges. Az iskolapszichológusi szolgáltatásról szóló Tájékoztató, Szülői hozzájáruló nyilatkozat, Pedagógus, Diák, Szülő/Gondviselő iskolapszichológusi szolgáltatást kérő lap az osztályfőnöknél és a titkárságon rendelkezésre áll.

- Az iskolapszichológus részt vesz a mentálhigiénés preventív és az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok megvalósításában az egyén, a tanulócsoport, és az intézményi szervezet szintjén.

- A szakember közreműködik az iskolában észlelt személyközi konfliktusok és az erőszakjelenségek megoldásában.

- Az iskolapszichológus krízistanácsadást biztosít váratlan súlyos élethelyzetekben (pl. kortárshaláleset, súlyos iskolai kudarcélmény, váratlan családi krízishelyzet), továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén továbbirányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez, valamint;

- a kiemelten tehetséges gyermek, tanuló tehetséggondozásában a pedagógusokkal és a pedagógiai szakszolgálat szakemberével az iskolapszichológus közösen kidolgozza az együttműködés és az ellátás kereteit.

Az iskolapszichológus terápiás tevékenységet nem végez. Terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén továbbirányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez. Amennyiben terápiás vagy egyéb szakmai segítség, szolgáltatás szükséges, az iskolapszichológus az osztályfőnökkel együttműködve, az iskolai szociális segítő közreműködésével a Család- és Gyermekjóléti Központ, a Nevelési Tanácsadó, a Rév-Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat szakembereitől vagy más egészségügyi szolgáltatóhoz fordulhat.

A szülő és a pedagógus nevelő munkáját, valamint a nevelési-oktatási intézmény feladatainak ellátását a pedagógiai szakszolgálat segíti. A pedagógiai szakszolgálat feladatai ellátásának részletes szabályait a 15/2013. (II. 26) EMMI rendelet határozza meg.

Elsősorban a pedagógiai szakszolgálatoktól várható el, hogy foglalkozzék az iskoláskorú gyerekek azon rétegével, akiknek olyan mértékű alkalmazkodási nehézséggel, magatartási- és teljesítmény zavarokkal kell megküzdeniük, melyeket csupán az iskola keretein belül nem lehet korrigálni. Továbbá a pedagógiai szakszolgálatok feladata a veszélyeztetett gyerekek szűrése és gondozása.

Az iskolapszichológus feladatai és jogai az iskolában.

Az intézményben az iskolapszichológus részmunkaidőben segíti a pedagógusok oktató-nevelő munkáját. Az intézményben működő iskolapszichológusnak joga van ahhoz, hogy

- a minőségi munkavégzéshez szükséges, az intézmény által rendelkezésére bocsátott iskolapszichológusi helyiséget és eszközöket használja,
- elláthassa a munkaköri leírásában rögzített feladatait, ezen belül;
- konzultációt kezdeményezzen a pedagógussal, szülővel/gondviselővel,
- egyéni helyzetben pszichológiai tanácsadást nyújtson tanulóknak vagy tanulócsoportnak,
- tanulást és közösségfejlesztést segítő felméréseket végezzen az iskolai osztályokban,
- tanítási időn kívül egyénileg vagy csoportosan, valamint a tanítási óra, pedagógiai foglalkozás időpontjában - az érintett pedagógussal egyeztetve - azzal párhuzamosan, egyéni vagy csoportos pszichológiai tanácsadás érdekében, saját szobájában fogadjon tanulót, melynek során a tanuló távolmaradása a tanítási órától engedélyezett és nem von maga után szankciókat.

Az intézményben működő iskolapszichológusnak kötelessége

- figyelembe venni munkavégzése során, hogy szolgáltatásai nyújtása alkalmával a tanulók és az őket gondozó szülők, törvényes képviselő, pedagógusok jogai ne sérüljenek, tartsa szem előtt, hogy munkája alapvetően a bizalmon alapul,
- munkáját a pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe (SZEK) alapján szervezni, különösképpen az információk megosztásának és a titoktartásnak a kérdéseit,
- munkájának megvalósítása során az Iskolapszichológia Szakmai Protokolljának (ISZP) útmutatásaira és a munkaköri leírásában foglaltakra támaszkodni.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt) 72. § (4) bekezdés szerint: A szülő joga, hogy gyermeke neveléséhez igénybe vegye a pedagógiai szakszolgálat intézményét. Az Nkt. szerint a szülő kötelessége, hogy gyermekével megjelenjen a nevelési tanácsadáson, továbbá biztosítsa gyermekének az iskolapszichológusi vizsgálaton és a fejlesztő foglalkozásokon való részvételét, ha a tanulóval foglalkozó pedagógusok kezdeményezésére a nevelőtestület erre javaslatot tesz. Ha az e bekezdésében foglalt kötelezettségének a szülő nem tesz eleget, a kormányhivatal kötelezi a szülőt kötelezettségének betartására.

Iskolai szociális segítő

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) 72. § (1) bekezdés szerint a szülő kötelessége, hogy gondoskodjon gyermeke értelmi, testi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről és arról, hogy gyermeke teljesítse kötelességeit, továbbá megadjon ehhez minden tőle elvárható segítséget, együttműködve az intézménnyel, figyelemmel kísérje gyermeke fejlődését, tanulmányi előmenetelét. Továbbá, hogy biztosítsa gyermeke tankötelezettségének teljesítését.

2018-tól Eger járás területén is elérhetővé vált az óvodai iskolai szociális segítő szolgáltatás. A segítő a Család- és Gyermekjóléti Központ alkalmazottja, a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer tagja. A feladatellátást az 1997. évi XXXI. a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról és a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló jogszabályok írják elő.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása során intézményünkben követjük a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletben foglaltakat. Gyermek- és ifjúságvédelmi feladataink megoldásában elsősorban az az iskolai szociális segítőre számítunk az iskolapszichológus, az osztályfőnökök, pedagógusok és a gyermekjóléti alapellátás, illetve a gyermekvédelmi szakellátás szakemberei mellett.

A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 25.§ alapján az óvodai és iskolai szociális segítő hozzájárul az intézmény prevenciós célkitűzéseinek megvalósításához. Az iskolai szociális segítő a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

A segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Ennek keretében segíti:

- a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,
- a gyermeket a tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- a gyermek családját a gyermek iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,

- prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és a jelzőrendszer működését.

Egyéni segítségnyújtás keretén belül a segítő

- tanácsadást nyújt a szülőknek a gyermeknevelés és a családi élet más területein lévő problémák esetén, valamint az iskolában jelentkező problémák kapcsán;
- információt nyújt az elérhető szolgáltatásokról, jogokról, a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, szociális ellátórendszer működéséről, ügyintézésben segítséget nyújtás;
- igény szerint pályaorientációs tanácsadást tart;
- közvetít a szülő és a pedagógus, a gyermek és a pedagógus, a gyermek és gyermek, vagy több szülő közötti konfliktusokban, részvétel a pedagógus-szülő, vagy gyermek-gyermek, vagy szülő-szülő közötti megbeszélésen;
- közvetít különböző szolgáltatások elérésében;
- pedagógusoknak konzultációs lehetőség biztosít;
- krízisintervenció;
- egyéni tanácsadást tart a gyermekek, fiatalok számára, probléma megoldásában való segítségnyújtás.

Csoportos tevékenység keretén belül a segítő

- megfigyeli a fiatalokat csoporthelyzetben pedagógus, osztályfőnök kérésére;
- csoport-és klubfoglalkozást tart fiatalok számára (társas kapcsolataik építésének vagy fejlődésének elősegítése, prevenciós tevékenység végzése –pl.: érzékenyítő foglalkozások megtartása, éészségfejlesztés tematikus tartalommal);
- támogatja az iskolai csoportokban, osztályközösségekben jelentkező nehézségek, problémák kezelését, megoldását (pl.: agresszió, kirekesztés, bulling);

Szükségletfelmérés eredménye alapján biztosítható szolgáltatások:

- pályaorientációs csoportfoglalkozás;
- kommunikációs kompetencia fejlesztésének támogatása;
- szociometria vizsgálat osztályközösségekben;
- szülői csoportok szervezése, vezetése;
- szükség esetén segíti a pedagógusokat tudásuk bővítésében, érzékenyítés tantestületi szinten.

Közösségi tevékenység keretén belül a segítő:

- részt vesz az iskola által szervezett rendezvényeken;
- kialakítja az együttműködést az iskolában dolgozó szakemberekkel;
- kialakítja az együttműködést a partnerintézményekkel;
- szükség esetén részt vesz a szülői, nevelőtestületi értekezleteken és együttműködik a köznevelési intézményen belül működő szülői szervezettel;

- szabadidős, kulturális, sport programok, szociális akciók, kirándulások, táborok szervezése a gyermekek és szüleik számára.

Az iskolai szociális segítői szolgáltatás ellátásáról a Család- és Gyermekjóléti Központ együttműködési megállapodást kötött a köznevelési intézménnyel és a Fenntartóval. A jogszabályi előírások és a Megállapodás mellett a feladatellátást az Útmutató az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetéséhez és gyakorlatahoz az iskolában és kollégiumban (Oktatási Hivatal) dokumentumok tartalmazzák. A jogszabályi előírások, szakmai dokumentumok mellett a szociális segítő A szociális munka etikai kódexének előírásainak betartásával végzi munkáját a nevelési-oktatási intézményben,

1.4. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Mit értünk közösségen?

A közösség olyan emberi együttélés, amelyet a közösségi tudat tart össze. Az emberi élet alapja a társas valóság. Az élethez, az eligazodáshoz elengedhetetlen a közösségben való nevelés, amely mint tanulási színtér is megjelenik.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolat alakítja, megteremti.

Az iskolában a közösségfejlesztés fő területei a

Tanórák

- szaktárgyi
- osztályfőnöki

Tanórán kívüli foglalkozások

- napközi
- szakkör

3. Diákok által szervezett, tanórán kívüli foglalkozások.

DÖK

4. Szabadidős tevékenységek

- osztálykirándulás
- tanulmányi kirándulás

Mind a négy terület sajátos foglalkozási formát követel, mások az egyes testületek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak közösségi magatartás kialakításához véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlesztéséhez másság elfogadásához harmonikus emberi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos kompetencia fejlesztési feladatok:

- szociális kompetencia
- anyanyelvi kompetencia
- digitális kompetencia
- állampolgári kompetencia

5. Hit- és vallásoktatás

Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – az iskola, nevelő és oktató tevékenységétől

függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

Az állami általános iskolában az etika óra helyett választható hit- és erkölcsstan oktatás megszervezése

Az állami általános iskolában az etika óra helyett választható hit- és erkölcsstan oktatás megszervezése: 20/2012 EMMI rendelet 182/A-182/B § alapján történik.

A közösségfejlesztés főbb feladatai

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, melyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek, (szociális kompetencia)
- legyen nyitott különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsülje meg ezeket,
- váljon érzékenyvé környezete állapota iránt,
- életmódjában a természet tisztelete a felnőtttség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá,
- ismerje meg a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait,
- tanulóink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvükön szabatosan kommunikálni. (anyanyelvi kommunikáció)
- az énkép és önismeret fejlődése jó irányban fejlődjön
- tudjon megfelelő magatartást elsajátítani.
- megfelelően értelmezze a média által kapott üzeneteket (digitális kompetencia)

1.4.1. A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok

A tanórán résztvevő tanulók egy osztályközösség tagjai. Az osztályközösséget:

- a közösségi érdek
- a közös cél tartja össze
- a közös értékek és a tudat

E célok megvalósításához több esztendő kitartó és türelmes munkájára van szükség. Ennek érdekében a következő feladatok megvalósítására törekedhetünk:

- tanulmányi és munkaerőcs erősítés
- a tanulók önállóságának fejlesztése
- fokozatosság és folyamatosság biztosítása
- változatos munkaformák alkalmazása (differenciált csoportos munka; egyéni munka;)
- egymásért való felelősség érzésének erősítése, (versenyek, kísérletek).

1.4.2. A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai:

A tanórán kívüli foglalkozások, már kötetlenebb tevékenységi formák. A közösen átélt, érzelmmel

teli élmények, kiváló lehetőségei a közösségfejlesztésnek.

a. A kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi tevékenységek fejlesztése fontos feladat. Legyenek nyitottak, megértőek, egymás szokásai, kultúrája iránt, közben közösségi magatartásuk is alakul, változik.

Foglalkoztatási formák:

- sporttevékenység
- énekkar
- rajz szakkör
- napközis foglalkozások

b. A jó közösség gondot fordít az őt körülvevő környezet építésére, megóvására.

Ilyenek a

„Szép osztályterem” cím megszerzése

Tisztasági verseny

Faliújság dekorálása

c. Közös érdek és cél elfogadtatni magunkat a külső környezettel: olyan közösséget kell fejleszteni, amely büszke saját közösségének sikereire.

Gyermeknap

Vers- és prózamondó verseny

ÉFOÉSZ napon való részvétel

d. A jó közösség alappillére a testi-lelki egészség, melynek elérésében segítséget nyújtanak:

Sportversenyek – bajnokságok

Természetjáró szakkör beindítása

Egészséges életmóddal kapcsolatos vetélkedők: Egészségfejlesztés vetélkedők: játékos keretek között biztosítanak tanulási lehetőségeket, kompetenciafejlesztést, tudásgyarapítást

Egészség hét: a tanulók a személyes higiénia, mentális egészség, étkezési szokások, egészséges táplálkozás és táplálkozási zavarok, függőségek és szenvedélybetegségek, elsősegély-nyújtási ismeretek témakörében szerezhettek ismereteket interaktív formában, informális tanulási keretek között és módszerekkel, melynek hatásaként egészségtudatosabb életmódot folytathatnak

Testi-lelki egészségnap: lehetőséget biztosít ismeretszerzésre, kompetencia-fejlesztésre interaktív formában, informális tanulási keretek között és módszerekkel, melynek hatásaként egészségtudatosabb életmódot folytathatnak; illetve a szülőknek a programba való bevonásával erősebb hatás érhető el, és még közösségfejlesztésre is alkalmas

Szakmai nap és bemutató: testi és lelki egészség témakörben fejlesztett tematikák, jó gyakorlatok megosztása¹²

1.4.3. Diákok által szervezett tanórán kívüli foglalkozások DÖK

A diákönkormányzatok a tanulók önirányító, önszervező közösségei, melyek a pedagógusok irányításával, saját fejlettségüknek megfelelő szinten intézik ügyeiket.

Demokratikus úton választják tisztségviselőiket. Olyan célokat kell kijelölni, melyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak.

Hagyományokon alapuló tevékenységformák szervezésével olyan közösség kialakítása a feladat, amely értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

¹² Vállalás az EFOP-3.3.7-17 „Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az Egri Tankerületi Központ köznevelési intézményeiben: Ép testben ép lélek” projekthez kapcsolódóan.

A diákönkormányzat működése gyakorlótere a közügyekben való hatékony együttműködésnek így az állampolgári kompetenciák fejlesztésének.

Ezek:

- Arany János névadónkról való megemlékezés
- Diákforumok
- Karácsony - Farsang - Gyermeknap
- Föld napjának megünneplése
- Madarak, fák napjáról való megemlékezés
- Vetélkedők szervezése: „Egészséges életmód” címmel

(dohányzás, AIDS, táplálkozás)

1.4.4. Szabadidős tevékenység fejlesztő feladatai

Ide olyan örömet adó tevékenységi formák, foglalkozások, melyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, és kihat az iskola más területeire.

- Tanulmányi kirándulások
- Könyvtár - és más egyéb nagy intézmények meglátogatása
- Iskolák által szervezett nyílt napokon való részvétel
- Szakkörök

Kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

- szociális és állampolgári kompetencia
- anyanyelvi kompetencia
- digitális kompetencia
- kezdeményezőképeség és állampolgári kompetencia

1.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Szakmai feladatok

Alapfokú és középfokú nevelési-oktatási feladatai

- Ismeri a munkájához szükséges jogszabályokat, iskolai dokumentumokat.
- Végzi a tanulók nevelését, fejleszti készségüket és képességeiket.
- Megismeri az emberi erőforrások miniszterének a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelésének irányelveit.
- A tanulók életkori sajátosságaihoz alkalmazkodó fejlesztési módszereket alkalmaz.
- Végzi a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekek együttes nevelését. Ehhez kapcsolódóan a tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készíti fel a további tanulásra.
- Fejleszti a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, melyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek.
- Pedagógiai tevékenysége során felhasználja a tanulói közösségnek a tanuló önismeret fejlesztésére, együttműködési készség növelésére gyakorolt hatását.
- Segíti a tanulóknál a nemzeti, a nemzetiségi és az etnikai hagyományok tudatosulását, és ezek ápolására neveli őket.
- A tanuló testi és a lelki fejlettsége figyelembe vételével, harmonikusan fejleszti.

- Elősegíti a tanuló szocializációs folyamatait.
- Munkájának megkezdése előtt 15 perccel köteles megjelenni az iskolában, illetőleg a foglalkozási helyen. Ellátja az igazgató útmutatásai szerint az ügyeleti szolgálatot, helyettesítést, órán kívüli teendőit, vállalt tisztségeivel kapcsolatos kötelességeit, a munkakörével járó adminisztrációs munkákat.
- A tanítási órára a legjobb tudása szerint gondosan felkészül.
- Szaktanárként tanmenet szerint magas színvonalú munkát végez.
- Tanmenetének jóváhagyási határideje szeptember 15.
- Szükség szerint részt vesz a főiskolások gyakorló tanításának lebonyolításában az igazgatóhelyettes ütemezése szerint.
- Munkájának szerves része az egészséges életmódra nevelés, a higiénés körülményekről való gondoskodás. Rendszeresen ellenőrzi a tanterem tisztaságát és a szellőztetést.
- A tanulók magatartásáról és tanulmányi munkájáról – szükség szerint – tájékoztatja a munkaközösséget, az osztályfőnököt és a szülőket.
- Együttműködik a munkaközösség-vezetőkkel a javaslatok feldolgozásában, döntéselőkészítésben.
- Részt vesz a nevelőtestület fórumain és aktívan törekszik az intézményi cél megvalósítására.
- Amennyiben munkáját betegsége vagy váratlanul felmerült más ok miatt a megszabott időben nem tudja megkezdni, az intézmény helyettes vezetőjét minél előbb, legkésőbb munkája megkezdése előtt egy órával előre értesíti. Távolmaradása esetén a szakszerű helyettesítés érdekében a tanmenet és az órarend szerinti haladásnak megfelelően a tanórák tartalmát az értesítéssel egy időben az igazgató helyettes rendelkezésére bocsátja.
- A tanulók, a szülők személyiségi jogait, érintő információkat megőrzi, egyéb esetben, a közalkalmazotti törvényben foglaltak szerint jár el.
- Feladata a tanterem berendezésének megóvása, a használatába vett felszerelés, eszköz (audiovizuális szemléltetés, stb.) állagának megőrzése, meghibásodás esetén a javíttatás szorgalmazása.
- Javaslatot tesz szükség szerint taneszközök beszerzésére.
- A rábízott eszközök átadó-, átvevő leltárában közreműködik.
- A rendelkezésre bocsátott kulcsokat megőrzi, és szükség szerint átadja. Saját hibájából eredő károkat megtéríti.

2. A tanuló nevelésével kapcsolatos feladatok

- Alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása.
- oktató tevékenysége keretében gondoskodik a tanuló testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről,
- oktató tevékenysége során az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetíti,
- oktató tevékenysége során figyelembe veszi a tanuló
- egyéni képességét,
- tehetségét,
- fejlődésének ütemét,
- szociokulturális helyzetét és fejlettségét,
- sajátos nevelési igényét,
- segíti a tanuló képességeinek, tehetségének kibontakozását,
- segíti a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkózását tanulótársaihoz, valamint a BTMN küzdő gyerekek eredményes fejlesztését,
- a tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződik,
- ha a tanuló balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megteszi,

- közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában,
- közreműködik a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények feltárásában, megszüntetésében, az ilyen körülmények kialakulásának megelőzésében,
- a tanuló életkorának, fejlettségének figyelembe vételével elsajátíttatja a közösségi együttműködés magatartási szabályait, és törekszik azok betartatására,
- a szülőt figyelmezteti, ha gyermeke jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek,
- a szülő és a tanuló javaslataira, kérdéseire érdemi választ ad,
- a tanulók és szülők emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartja,
- a tanulók részére az etikus viselkedéshez szükséges ismereteket átadja.

3. A pedagógiai programmal kapcsolatos feladatok

A nevelőtestület tagjaként részt vesz az intézmény pedagógiai programjának tervezésében, és értékelésében gyakorolja a nevelőtestület tagjait megillető jogokat.

A pedagógiai program alapján az ismeret átadás, a nevelés módszereit megválasztja.

A helyi nevelési terv figyelembe vételével az alkalmazott segédleteket, eszközöket és felszereléseket kiválasztja.

4. A tanulók értékelése

Irányítja és értékeli a tanulók tevékenységét.

5. Munkához szükséges ismeret megszerzése

A munkájához szükséges aktuális ismereteket megszerzi.

Szakmai ismereteit, tudását szervezett továbbképzésen való részvétel útján gyarapítja.

II. Osztályfőnöki feladatok

- Az iskolaév elején megnyitja az elektronikus osztálynaplót, elvégzi az adminisztrációt (értesítés, bizonyítvány, igazolások, törzskönyv), elkészíti az osztályfőnöki tanmenetet. Jóváhagyási határidő: szeptember 15.
- Felelős vezetője az osztály közösségének. Nevelési programja megvalósításával biztosítja az osztályközösség fejlődését.
- Feladata a tanulók személyiségének sokoldalú és alapos megismerése. Családlátogatásokat végez a munkaterv ütemezése szerint.
- Látogatja osztálya tanítási óráit szükség szerint. Tapasztalatait, észrevételeit - az egységes eljárások figyelembevételével -, megbeszéli az érintett nevelőkkel, szülőkkel. Szükség esetén az osztályában tanító nevelőket tanácskozássra hívja össze.
- Segítséget nyújt a gyermekekkel kapcsolatos hivatalos információkéréshez. (pl.: ifjúságvédelem terén).
- Segíti a tanulókat a pályaválasztásban. A továbbtanuláshoz elkészíti a pedagógiai értékelést.
- Az ellenőrző útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról és tanulmányi munkájáról, gondosan ügyelve arra, hogy az érdemjegyek, elismerések és elmarasztalások egyaránt helyet kapjanak. Ellenőrzi, hogy a szülők tudomásul vették-e a beírt értesítéseket, nevelői észrevételeket.
- Rendszeresen értékeli, ellenőrzi a tanulók tanulmányi, közösségi teljesítményét, amelyről munkaközösségi értekezleten és osztályozó konferencián beszámol.
- A szülői értekezletet és az osztályprogramokat az iskola pedagógiai programja szerint szervezi.

- Figyelemmel kíséri osztálya tanulóinak órán kívüli elfoglaltságát (szakkör, énekkar, kulturális és sportmunka, logopédia, gyógytestnevelés stb.)
- Gondoskodik a tanulók tankönyveinek megrendeléséről.
- Rendszeresen áttekinti az osztályában tanuló gyermekek tanulmányi eredményeit, konzultál tanár társaival a tanulók haladásáról.
- Közreműködik a tanulók és tanárok konfliktusai megoldásában, szükség szerint a problémamegoldásba bevonja a szülőket is.
- Elvégzi az osztályába járó tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési feladatait, ehhez kikéri tanár társai, valamint a diákok véleményét is.
- A munkatervnek megfelelően fogadóórát tart, mely során tárgyilagosan tájékoztatást nyújt a szülőknek a gyermekük fejlődéséről, viselkedéséről.
- Az osztályában tanulókat ellátja az iskola életével, működésével kapcsolatos fontosabb információkkal, segíti felkészülésüket, támogatja részvételüket az iskolai rendezvényeken, programokon.

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

1.6.1. Tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, nyilvántartása, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és az intézményen kívüli együttműködések lehetőségeivel. A mikro csoportos tevékenységszervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a tehetséges gyermekek nevelésében. A tehetség, a képesség kibontakoztatását segíti:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- Tehetseggondozó foglalkozások
- Iskolai sportkör
- Szakkörök
- Versenyek
- Vetélkedők
- Szabadidős foglalkozások (Színház, múzeumlátogatás)
- Továbbtanulás segítése

1.6.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A felzárkóztatás alapja a bizalom és önbizalom erősítése. Fontos feladat a fokozatosság elvének a betartása. A magatartási, tanulási zavarral küzdő gyerekek fejlesztésére logopédia mozgásfejlesztések és speciális eszközök állnak rendelkezésünkre.

Felzárkóztatást elősegítő feladatok:

- tanórán differenciált foglalkozás
- a tanulókat önmagukhoz mérten értékelni
- diagnózisnak megfelelő terápiás foglalkozások
- helyes tanulási technikák megismertetése (önálló hatékony tanulás kompetencia)
- rendszeres ismétlés, gyakorlás
- változatos tanulásszervezés
- segíti a tanulók zökkenőmentes felső tagozatba lépését a nem szakrendszerű oktatás bevezetése
- kompetencia alapú oktatás (lásd: helyi tanterv)
- a Belső Gondozói Rendszer működtetés (mérés-értékelés, elemzés)

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók Nevelési szempontú jellemzőik:

- kognitív funkciók hiányos működése, a felfogás, a feldolgozás és az alkalmazás szintjén,
- a gondolkodás merevsége, a tartós kötődés a tanulási szituációhoz, a tanulási szokásokhoz, a személyekhez,
- az ismeretek közötti hiányos kapcsolat akadálya az új ismeret vagy tudáselem beillesztésének a tudás rendszerébe, struktúrájába,
- a spontán szerzett ismeretek nehézkes működése és használhatósága a tanítás-tanulás folyamatában, felidézési és mobilizálási nehézségek az új ismeretrendszer beillesztésénél,
- az enyhén értelmi fogyatékos gyermek tudása erősen kötődik a cselekvési folyamathoz, amelyben ismereteit elsajátítja,
- mechanikus tanulás, ismeretszerzés, tevékenység belső összefüggéseinek kimunkálatlansága,
- lassúbb tanulás miatt a fejlesztés elhúzódása.

Célunk, hogy az alapfokú iskoláztatás idején az iskolával tanulói jogviszonyban lévő tanulók az életkoruknak, fejlettségi állapotuknak, szükségleteiknek megfelelő teljes körű gyógypedagógiai ellátást kapjanak a tanórán, a tanórán kívül, az egészségügyi és pedagógiai rehabilitációs foglalkozásokon valamint a gyermekvédelem, a kulturális, a szociális hátrányok enyhítése területén – az iskolára vonatkozó törvényi keretek között.

Célunk mindkét iskolatípusban, hogy mindenkor a tanuló életkora, állapota figyelembevételével nyújtsuk a gyógypedagógiai nevelést, oktatást, és a tanulót eljuttassuk a képességei maximumára.

Kiemelt cél a gyógypedagógia eszközrendszerével a sajátos nevelési szükséglethez igazított egyéni megsegítéssel az enyhe értelmi fogyatékos tanulók komplex személyiségfejlesztése. Saját képességeikhez igazodva az eredményes társadalmi szocializációra való felkészítés. Intézményünk egyedi célkitűzése, hogy a tanulók komplex személyiségfejlesztésében kapjon hangsúlyt a művészetek terápiás jellegű kiterjesztése.

Elérendő pedagógiai célkitűzésünk, hogy tanulók az alapfokú iskolai oktatás szakaszát eredményesen befejezzék és szakiskolában tovább tanuljanak.

Oktató-nevelő munkánk teljes folyamatában kiemelten kell kezelnünk az egészség- és környezetvédelmi nevelést.

Az általános célkitűzések teljesülésének kritériumai a tanulók nevelésében:

Eredményes, sikeres ismeret-elsajátítás – önmaga képességeihez mérten.

Kulturált érintkezési formák birtoklása, azonosulás a szerepeivel, írott és íratlan szabályok betartása, társas kapcsolatok fenntartása, illemszabályok elsajátítása, önuralom, a konfliktuskezelő technikák birtoklása - fejlettségnek, egyéniségnek megfelelően.

Reális önismeret, önfogadás, biztos tájékozódás a környezetben, az élő és az épített környezetünk értékeinek felismerése, környezetvédő, óvó cselekedet, viselkedés és megnyilvánulás különféle helyzetekben - a felnőtt jelenléte nélkül is.

Továbbfejleszthető, továbbépíthető tudás - az egyéni adottsághoz, a sérüléshez viszonyítottan. Az enyhén értelmi fogyatékosok iskolájában törekvés a továbbtanulásra, a szakmaszerzésre, reális tervek és elképzelések talaján.

Erőfeszítések, a kitartó munka vállalása nehezebb helyzetekben, a monotónia tűrés. Az egészségmegővő ismereteinek, technikáinak birtoklása.

Önmaga és a társak másságának ismerete, türelem, megértés az állapottal kapcsolatosan, a visszaélés elkerülése.

A szokások, a hagyományok elfogadása, más értékek tisztelete, az erkölcsös viselkedés és megnyilvánulás a társakkal szemben, az önzetlenség, a szeretet, a segítőkészség, a szorgalom.

A népcsoport, a gyökerek elfogadása szégyen nélkül, az értékek felismerése, óvása.
A rongálás megfékezése, elítélése saját helyzettől-képességtől függően.
Részvétel az iskola közösségeinek életében, kötődés társakhoz, felnőttekhez, büszkeség az iskolai hovatartozásban, oldott viselkedés az iskolai környezetben.

Konkrét célkitűzések az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál

Nevelési – oktatási és képzési célok életkori szakaszokhoz rendelve

A kisiskoláskor

Az iskolai élet, a társas kapcsolatok szokásrendjének pontos betartatása.
A feladat- és szabálytudat erősítése.
Az érdeklődés, az aktivitás, a tevékenység iránti igény felkeltése, ébrentartása.
A saját fejlődési ütem elfogadása, önismeret alapozása.
A közösségi tudat erősítése, az érzelmi élet gazdagítása.
Az alapvető kultúrtechnikák elsajátítása, a kommunikáció fejlesztése,
A játék megszerettetése, a szabályjátékok, a didaktikai játékok örömeinek megélése, a kortárs csoport felfedezése.
Gazdag élményanyag biztosítása az ismeretszerzéshez, a képesség, a tartós emlékezet fejlesztéséhez.
A személyiség értelmi, érzelmi, akarat oldalának erősítése.
A kulturális, a szociális háttérből adódó hátrányok csökkentése felzárkóztatás, integrálás.
Társas kapcsolatok erősítése az iskolán kívül is.
Törekvés a pozitív tulajdonságok felfedezésére, tudatosításukra, a megerősítésre és fejlesztésre - önmaga és a csoporttársak felé is.

A serdülőkor

A önismeret erősítése, reális kép kialakítása önmagáról, lehetőségeiről, korlátairól.
Az önképviselés, megnyilatkozás, véleménynyilvánítás elsajátítása.
Ismeretszerzés a továbbtanulási lehetőségekről, pályaválasztásról.
Az általános műveltség elemeinek gazdagítása, ismeretek szélesítése, strukturálódása, megerősítése.
Az önálló életvitel, a társadalmi beilleszkedés módjainak, lehetőségeinek megismerése, gyakorlása.
Felkészítés a társadalmi szerepre, a magánélet szerepeire, a konfliktusmentes kapcsolatépítésre, szocializációra.
Az önálló tanulás, elsajátítása, a megismerés módszereinek, műveleteinek, elsajátítása gyakorlott alkalmazása.
Egészségmegőrző, környezet óvó attitűd kialakítása.
A jól működő képességek fokozott fejlesztése, a sérült képességek korrigálása, kompenzálása.
A személyiség érzelmi, akarat oldalának stabilizálása.
A cselekvőképesség, a tartós munkavégzés, az erőfeszítés és kitartás kedvező feltételeinek megteremtése.
A nagy egyéni különbségek, a másság elfogadása.
A kulturális, szociális hátrányok folyamatos kompenzálása, korrigálása, integrálása befogadás, az elfogadás erősítése a szülőkkel, a családdal közösen.

Feladatok a szakiskolában

Intézményünknek a célokból, az alapelvekből következően konkrét feladatai vannak, amelyeknek a nevelő-oktató munkánk minden területén érvényesülni kell.

Feladatok:

A pedagógusok megismerik a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelésének irányelveit.

Biztosítani azokat a személyi és tárgyi feltételeket, amelyek az enyhe értelmi fogyatékos tanuló sajátos iskolai neveléséhez és a terápiás jellegű művészeti neveléshez szükséges.

Az alapfokú iskolázás teljes tartalmában – szükségleteinek megfelelően – egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátásban részesíteni a tanulókat.

Megfelelő tanulásszervező formákkal és módokkal biztosítani, hogy a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységben érvényesüljön a differenciált, az egyéniesített fejlesztés.

A követelmények teljesítéséhez legalább két éves időkeret biztosítása azon tanulók számára, akiknél az évfolyamra meghatározott követelmények teljesítése akadályozott.

Olyan tanulási környezetet, tapasztalatszerzési lehetőséget biztosítani, amelyben a valóságról sokoldalú, konkrét tapasztalatokat szerezhet és a közvetlen vizsgáldásokból kiindulva juthat el a tanuló az ismeretek képi, majd absztrakciós szintjéhez.

Sokoldalú szemléltetéssel, cselekvéssel biztosítani az egyes tantárgyakhoz kötődő készség- és képességfejlesztést, a tevékenységek bővülő körét.

Feladata, hogy kiemelt figyelmet fordítson az alapozást szolgáló évfolyamot felölelő pedagógiai egységekre, ahol a tanuláshoz szükséges pszichés funkciók fejlesztése hangsúlyos, valamint a tanulási szokások alapozása, gyakorlása történik iskolán belül, valamint az iskolán kívüli foglalkozásokon olyan lehetőségek megteremtése, ahol a tanulók gyakorolhatják az ön- és a környezetellátáshoz, a társadalmi együttéléshez, az önálló és eredményes életvezetéshez nélkülözhetetlen tevékenységeket.

A szülők és az iskola között olyan kapcsolat (gondozási jogviszony) megteremtése, ahol a nevelési feladatok megvalósításában partnerként vesz részt a szülő.

A tanuló szükségletének és a szülők igényének megfelelően teljes ellátás biztosítása – ügyelet, oktatás, étkeztetés, fejlesztő felkészítés, szakkörök, klubok, tehetséggondozás.

A tanítás-tanulás folyamatában a mindennapi élethez, a gyakorlathoz kapcsolódva megértetni, elsajátíttatni az egészség megóvásának fontosságát, a környezetünk védelmével összefüggő teendőinket.

Feladata a diákokat bevonni, megtanítani az iskolai életük szervezésére, szervezeteik működtetésére, jogaik gyakorlására, kötelezettségeik felfogására, értelmezésére.

A tanulók és szülők folyamatos tájékoztatása iskolai tevékenységük fejlődéséről, elért eredményeikről, lehetőségeikről.

Feladata a törvények és szabályozók szellemében a gyermekvédelmi tevékenység megszervezése, működtetése, a szociális hátrányból eredő különbségek csökkentése.

1.6.2.2. Diszlexia, diszgráfia:

Diszharmonia a gyermekkel szembeni jogos elvárások, az olvasás-írás tanítására szánt idő és gyakorlási mennyiség, valamint az eredmény között.

Az olvasás, írászavarok javításának célja az iskoláskorban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkor osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze a gyermek kifejező készségét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

Fontos cél továbbá, hogy megismertesse a tanulókat a kompenzatorikus lehetőségekkel. A legsúlyosabb esetekben kompenzálja az olvasásképtelenséget szövegek auditív tolmácsolásával, az írást segítse gépirással, szövegszerkesztő használatával, a helyesírást pedig a szövegszerkesztő helyesírás-ellenőrző funkciójának működtetésével, illetve a speciális, e célból összeállított fejlesztő programokkal.

A diszlexiások reedukációjának az alapelvei:

Aprólékosan felépített fokozatosság

Betűtanításnál a hármas asszociációt alakítjuk ki.

Ranschburg-féle homogén gátlás kialakulásának megelőzése, illetve nagyobbaknál a már kialakult gátlás kiküszöbölése.

A gondolkodás rigiditásának áthidalása

Oldott légkörű foglalkozások szervezése

Kiemelt fejlesztési feladatok:

Beszéd fejlesztése: beszédszervek mozgásának tudatosítása, szókincs bővítése

Téri tájékozódás fejlesztése

Vizuomotoros koordináció gyakorlása

Látás, hallás, mozgás koordinált működtetése

Ritmushoz kapcsolódó készségek fejlesztése

1.6.2.3.Diszkalkulia:

A számolási, matematikai képességnek a tanuló intelligenciájához mért gyengesége. Háttérben általában valamilyen idegrendszeri sérülés húzódik meg. Ennek következtében zavart szenved az érzékelés - észlelés folyamata, sérült a gondolkodás.

A Diszkalkulia terápia fontosabb speciális teendői:

- testséma kialakítása
- a téri relációk biztonsága
- a relációk nyelvi megalapozása
- a matematikai nyelv tudatosítása
- a szerialitás erősítése
- a számfogalmak kialakítása és bővítése
- az érzékelés, a figyelem, az emlékezet, a gondoskodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése
- az alpműveletek apró lépésekre bontása, fogalmi kialakítása, képi vizuális megerősítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben.
- A matematika nyelvi relációk tudatosítása
- A szöveges feladatok szemléletes megoldása cselekvéssel, eszközzel, rajzzal.

1.6.2.4.Logopédiai habilitáció, rehabilitáció

Beszédfigyatékos tanulók iskolai fejlesztésének elvei:

Beszédfigyatékos: az a tanuló, akinél veleszületett vagy szerzett idegrendszeri, működési zavarok és környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottság, amelynek következtében átmeneti, illetve tartós zavarok léphetnek fel a nyelvi, kommunikációs és tanulási képességben, a szociális kapcsolatokban. Az akadályozottság megmutatkozhat a beszédhangok helyes ejtésének zavaraiiban, a beszédészlelési és megértési zavarokban, a beszédritmus sérülésében, a grafomotoros és a vizuomotoros koordináció éretlenségében, valamint az általános beszédgyengeséggel együtt járó részképesség kiesésekben. A különböző jellegű diszfóniák, a hangadás kóros elváltozásai szintén a beszédfigyatékoság körébe sorolhatók.

A beszédfigyatékos tanulónál a fentiek az egészen enyhe eltérésektől az érthetetlen beszédig minden változatban előfordulhatnak.

A súlyos beszédfigyatékos tanulóknál a kommunikációs nehézségek miatt különböző magatartási zavarok alakulhatnak ki.

A fenti tünetek együttesen az iskolai nevelés során tanulási akadályozottságot is kiválthatnak.

Amennyiben a beszédhiba illetve a beszédfigyatékoság a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló a továbbiakban is folyamatos gyógypedagógiai, logopédiai ellátásra szorul. Az

ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszédbeli akadályok jellegétől függ, amely lehet akadályozott beszéd- és nyelvi fejlődés, diszlália, disarthria, dadogás, hadarás, diszfázia, diszfónia, az általános beszédgyengeséggel összefüggő olvasás és írászavar, súlyos beszédmegértési zavar vagy ezek halmozott előfordulása.

Halmozottan beszéd fogyatékos: az a tanuló, akinél a beszédzavarok halmozottan előfordulnak. Leggyakrabban az akadályozott beszédfejlődés, a komplex fejlődési zavar jelenik meg a tünetek sokféleségével tarkítva. Az iskolai szakaszban ennek olvasás-írászavar kihatása is megmutatkozik.

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók fejlesztése

Logopédiai ellátás biztosítása szakember igénybevételével a szakértői vélemény alapján történik utazó gyógypedagógus hálózat keretein belül.

A fejlesztés pedagógiai szakaszai:

A beszéd fogyatékos tanulók logopédiai gondozásának döntő szakasza a korai fejlesztés, illetve az óvodás kor. A súlyos beszéd fogyatékos tanulók esetében azonban ez áthúzódik a kisiskoláskorra.

A fejlesztés elvei:

A beszéd fogyatékos tanulók fejlesztésében törekedni kell a pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszéd működés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére.

A fejlesztés legyen tudatos és tervszerű.

A logopédiai ellátásban figyelembe kell venni a módszerek célszerű alkalmazását.

Meghatározó a sokoldalú hercepciás fejlesztés.

Transzfer hatások tudatos kihasználása

Egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti keretei

A súlyos beszéd fogyatékos tanulók fejlesztése legyen intenzív és folyamatos.

A fejlesztés nem nélkülözheti a szülő, támogató együttműködését.

A fejlesztésnek motiválnia kell a tanulót a beszédhibája leküzdésére, fel kell készíteni az esetleges visszaesésekre, a fogyatékossgal történő együttélésre.

A terápia segítse elő a NAT követelményeinek a teljesítését

A logopédiai rehabilitáció ajánlott tevékenységi formái:

Logopédiai egyéni és csoportos terápia

Komplex művészeti terápia

Kommunikációs tréningek

Báb-terápia

R.I.T. terápia

Drámaterápiás foglalkozások

A fonémahallás fejlesztése

Grafomotoros és vizuomotoros koordináció

A logopédiai rehabilitáció és az egészségügyi rehabilitáció tevékenységi formái egymást kiegészítve segítik a tanulókat.

A beszéd technikai és tartalmi fejlesztése a logopédiai terápia keretében valósul meg. Súlyos beszédhibáknál egyéni intenzív fejlesztés keretében.

1.6.2.5. Fejlesztő terápiák

Ahhoz, hogy az iskolában történő kultúrtechnikák (olvasás, írás, számolás) elsajátítása zökkenő mentesebben menjen végbe - a beszéd, továbbá a diszlexia prevenciós foglalkozások mellett - nagy szerepe van a mozgás, illetve a funkciófejlesztésnek, valamint az ezekre épülő diszkalkuliás és ritmusos írásfejlesztésnek is.

Első osztályos tanulóink tanulási képesség vizsgáló tesztet töltenek ki év elején. A tesztek eredményei és a tanulás képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján kerülnek kiválasztásra azok a tanulók, akiknek a beszéd - és a diszlexiás foglalkozásokon kívül, egyéb terápiás szükségleteik vannak.

1.6. 2. 6. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

Az Egri Szalaparti EGYMI és Kollégium telephelyének létesítésével autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása kezdődött a 2022/2023-as tanévben az 5. osztályban. Pedagógusaink magyar irodalom és nyelv, történelem, angol nyelv és matematika tárgyakból végeznek tanítást felmenő rendszerben.

1. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló

Az autizmus spektrumzavarok (a szövegben az autizmus kifejezés mindig a teljes spektrumra utal) az idegrendszer igen korai, nagy valószínűséggel veleszületett ártalmának, illetve a genetikai, egyéb biológiai és környezeti tényezők együttes hatásának következményei. Az iskoláskor eléréséig – vagy tovább – kezeletlenül maradt fejlődési zavar és szélsőséges viselkedésformák fejlesztő célú ellátása a gyermek növekedésével egyre nehezebbé válhat, bár a nevelhetőség, taníthatóság időszaka belenyúlik a felnőttkorba, így sosem túl késő elkezdni a fejlesztést.

Az autizmus spektrumzavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és a rugalmas viselkedésszervezés minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulóra legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányossága, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedésszervezés és -kivitelezés képességének minőségi sérülése, valamint az egyenetlen képességprofil.

Autizmus spektrumzavar minden értelmi szinten előfordul, jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intelligencia mellett éppúgy, mint intellektuális képességzavarral (értelmi fogyatékkal) együtt járva. A fejlődési zavar átlagos vagy átlag feletti intelligencia esetében is jelentősen befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát és a társas viselkedés fejlődését, ezért sérülésspecifikus fejlesztésre minden érintett gyermeknek joga és szüksége van.

Autizmusban a beszédfejlődés gyakran megkésik, súlyos esetekben nem alakul ki beszélt nyelv. A központi probléma azonban nem a nyelv hiánya vagy megkésített fejlődése, hanem a funkcionális, kölcsönös kommunikáció sérülése. A nyelvhasználat színvonalától függetlenül az alapvető problémák közé tartozik, hogy hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, jelentőségének megértése, vagyis hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet. Az alapvető gondolkodási és viselkedési képességek spontán elsajátításához szükséges képességek hiánya jellemzően egész életen át megmarad, de a speciális intenzív terápiás és pedagógiai ellátás segítségével jelentős fejlődés érhető el. A hiányzó/sérült képességek okozta elsődleges és másodlagos viselkedési tünetek a jól kompenzált állapotokban csaknem eltűnhetnek vagy változhatnak, és az élet különböző szakaszaiban különböző formákban jelentkezhetnek. Új helyzetben, váratlan események, körülmények hatására felerősödhetnek a típusos tünetek. A tünetek változatossága mellett a tanulók autizmusának lehetséges súlyossága széles skálán

szóródik. Az időben megkezdett sérülésspecifikus fejlesztés nagymértékben hozzájárulhat az állapot pozitív kimenetéhez.

1.1. A halmozottan sérült autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló

Az autizmus spektrumzavarok gyakran társulnak egyéb problémákkal, amelyek az ellátási szükségletet, taníthatóságot és a gyermek jövőjére vonatkozó előjelzéseket jelentősen befolyásolják.

Gyakori társuló állapotok:

- a) intellektuális képességzavar (értelmi fogyatékoság) mint a leggyakoribb társuló fejlődési zavar;
- b) beszéd-, érzékszervi, mozgás- vagy egyéb fogyatékoság;
- c) ADHD (figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar);
- d) epilepszia;
- e) alvási és étkezési nehézségek, zavarok;
- f) egyes pszichiátriai zavarok (pl. szorongás, depresszió);
- g) viselkedésproblémák (pl. agresszió, önbántalmazás, súlyos passzivitás).

A fejlesztésnél szem előtt kell tartani, hogy a tanítás lehetséges módszertanát illetően a tanuló autizmusa az elsődlegesen meghatározó tényező. Általában a szükségletek egyéni kombinációjához kell hangolni a járulékos zavar speciális szempontjait és az autizmusspecifikus pedagógiai módszereket.

1.2. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók pedagógiai szempontú jellemzése

Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók – a tanítás, illetve a tanítási módszerek és tervezés módosítása szempontjából – kiemelkedő jelentőségű tulajdonságai:

- a) A másik személy szándékának, érzéseinek, gondolatainak, szempontjainak (pl. az információátadás szándékának) meg nem értése, az önmagára vonatkoztatás hiánya.
- b) A szociális megerősítés jutalomértékének hiánya, vagy az ezzel kapcsolatos öröm későbbi, csak direkt tanítás útján való kialakulása, illetve a belső motiváltság gyengesége vagy hiánya. Sokszor nagyon kevés vagy szokatlan dolog okoz számukra örömet.
- c) A beszéd korlátozott megértése, még az életkornak megfelelő beszédprodukció mellett is, amit nehezítenek a beszéd érzelmi, társas aspektusaival kapcsolatos megértési nehézségek, mint pl. a hanghordozás.
- d) A beszéd vagy más kommunikációs eszköz spontán, funkcionális, rugalmas alkalmazásának eltérései, elmaradása.
- e) Egyenetlen képességprofil, pl. a szigetszerű ismeretek, képességek (pl. kiváló mechanikus emlékezet, matematikai vagy zenei képesség), jelentős elmaradás az önellátásban, szakadékszerű különbség a mechanikus és a személyes memória között.
- f) Hiányzó vagy korlátozott belátás, pl. a gyermek saját tudásával, az ismeret forrásával, módjával, a szubjektív jelentőséggel kapcsolatban.
- g) A változásokkal, újdonsággal kapcsolatos ellenállás, szorongás.

- h) A társas környezetben, felnőttekhez és gyermekekhez való szokatlan kapcsolódás, mely megnyilvánulhat a teljes visszahúzódástól, passzivitástól az erőteljes, túlzó ragaszkodásig, aktív, de bizzar kezdeményezésekig, vagy megnyilvánulhat az egysíkú, formális kapcsolatteremtésben.

1.2.1. Típusos erősségek, amelyekre építeni lehet a tanulás támogatása során

- a) Az egyénre szabott vizuális információ általában jól értelmezhető.
- b) Tanult rutinokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodás.
- c) Jó mechanikus memória.
- d) Megfelelő környezetben, a gyermek érdeklődésének megfelelő témákban kiemelkedő koncentráció, kitartás, precizitás.
- e) Egyes, nem szociális tartalmú tantárgyi területeken – pl. szó szerinti tanulás, nem szöveges számtan, földrajz, zene – jó vagy akár kiemelkedő teljesítmény.

1.2.2. Típusos nehézségek és kognitív problémák, amelyekkel számolni kell a tanulás támogatása során

- a) Túlérzékenységre és/vagy fokozott ingerkeresésre utaló viselkedések (hallás, látás, szaglás, tapintás, ízlelés terén, vagy bármely érzékszervi modalitásban).
- b) A figyelem felkeltésével, irányíthatóságával, fenntarthatóságával és váltásával kapcsolatos gyakori nehézségek.
- c) Az utánzási képesség hiányosságai.
- d) Ingerfeldolgozási, vizuomotoros koordinációs problémák.
- e) Tér-idő értelmezés gyengesége, esetleg hiánya.
- f) Analízis (sorrendiség)-szintézis műveleteinek problémája.
- g) Ok-okozati összefüggések felismerésének problémája.
- h) A lényegkiemelés, problémamegoldó gondolkodás deficitje.
- i) Az általánosítás, a tanultak új helyzetben való alkalmazásának sérülése.
- j) Felidézési problémák (pl. speciális szociális tartalmaknál és személyes élményeknél).
- k) Ismert tananyagban váratlan nehézség felmerülése szociális elem bevezetésével vagy új körülmények közötti alkalmazás során.
- l) A feladat céljának nem értése, a reális jövőre irányultság hiánya.
- m) A szimbolikus gondolkodás (pl. játék) fogyatékosága.
- n) Humor, irónia, metafora, képes beszéd félreértése, nem értése.
- o) A valóság téves értelmezése, felfogása.
- p) Realitás és fantázia összetévesztése.
- q) A szóbeli kérések, közlések félreértése, különösen a többértelmű, elvont kifejezések, többértelmű utasítások esetén.

- r) Szó szerinti értelmezés.
- s) Képességek, ismeretek önálló, változatos alkalmazásának nehézsége.
- t) Gyermekközösségben áldozattá, illetve bűnbakká válás, egyes esetekben szociálisan a helyzetnek nem megfelelő viszonyulás a kortársakhoz.
- u) Szabadidőben passzivitás, kudarcokból eredő viselkedésproblémák megjelenése.
- v) Félelmek, fóbiák, szorongás.

2. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei, az aktív tanulás támogatása

- a) Az autizmus-specifikus nevelés-oktatás alapja a tanuló egyéni szükségleteinek megértése, figyelembe vétele.
- b) Az autizmus spektrumán komprehenzív, fejlődési-viselkedéses-oktatási és kognitív-viselkedéses megközelítést alkalmazó módszertanok egyénre szabott alkalmazása szükséges. A minden fejlődési területre kiterjedő komprehenzív megközelítés ötvözi a fejlődési és viselkedéses megközelítést. A fejlődési megközelítés a gyermek által már elért, vagy kialakulóban lévő, elérhető fejlődési szint egyéni felmérését követően a következő fejlődési szintet célozza, míg a viselkedéses megközelítés a korszerű tanuláselméleten alapszik. A viselkedéses megközelítés alapja a viselkedés funkcionális analízise, mely a viselkedést pontosan leírja, részletesen elemzi, és feltárja annak okait, mozgatórugóit. E mellett a viselkedéses megközelítés viselkedéses tanítási technikák, eljárások alkalmazását is jelenti. Néhány példa a viselkedéses tanítási technikákra: láncolás, formázás, a viselkedések megerősítése, modellezés. A kognitív-viselkedéses megközelítésen alapuló módszerek adaptív gondolkodási és viselkedési stratégiákat tanítanak.
- c) A szokatlan viselkedések, tünetek enyhülhetnek vagy felerősödhetnek, a tanulási teljesítmények javulhatnak vagy romolhatnak attól függően, hogy az oktatási környezet egyénre szabott adaptálása milyen minőségben valósul meg.
- d) A tanuló sérülésspecifikus támogatása a habilitációs-rehabilitációs órákon és az iskolai élet minden színterén, valamennyi tanórai és tanórán kívüli helyzetben megvalósul, mivel a szociális interakciók, a kommunikáció értését és használatát kívánó helyzetek átszövik az iskolai életet.
- e) Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulót fogadó köznevelési intézmény valamennyi közösségét (munkatársak, szülői közösség, kortárs közösség) informálni kell az autizmussal kapcsolatos alaptényekről és a támogatás alapvető stratégiáiról.
- f) Az iskolai élet minden területére ki kell terjeszteni a támogatás alapvető stratégiáit, módszereit (pl. egyénre szabott motivációs rendszer, strukturált környezet, vizuális környezeti támpontok, zavaró környezeti ingerekkel szembeni védelem, a beszédet kiegészítő vagy helyettesítő augmentatív-alternatív kommunikációs eszközök, pl. írott, képes vagy tárgyi szimbólumok).
- g) Az egyéni fejlesztési terv megvalósítása érdekében a tanuló nevelésében-oktatásában részt vevő valamennyi szakembernek tájékozottnak kell lennie annak tartalmáról. Az egyéni

fejlesztési terv megvalósulását az autizmus spektrum pedagógiája szakirányt végzett gyógypedagógus koordinálja a tanuló és a szülők folyamatos bevonásával.

- h) A családdal való folyamatos együttműködés a sikeresség egyik alapfeltétele. Célja a család terheinek csökkentése, a kölcsönös információnyújtás, a módszerek otthoni és intézményi alkalmazása közötti folyamatosság biztosítása, a tanultak általánosításának elősegítése.
- i) Törekedni kell arra, hogy a tanuló pozitív tapasztalatokat szerezzen a közösségben való részvételről. Ennek érdekében alapelv a tanuló teljesítményének, erőfeszítésének értékelése, a rendszeres pozitív visszajelzések biztosítása.
- j) A nem vagy alig beszélő tanulók esetében biztosítani kell az egyénre szabott augmentatív-alternatív kommunikációs rendszer használatát. Az AAK alternatív kifejezés arra utal, hogy a hangzó beszéddel nem kommunikáló és/vagy kommunikációjában súlyosan akadályozott személy számára a hagyományos kifejezési módok (beszéd, írás) helyett más megoldásokat kell keresni, ami az egyszerű reflexektől a nyelvi szintű alkalmazásig terjedhet. Az augmentatív kommunikáció az érthető beszéd hiánya következtében súlyosan károsodott kommunikációs funkció átmeneti vagy tartós pótlására szolgáló kommunikációs rendszerek csoportja. Lényege, hogy a beszéd helyett a sajátos nevelési igényű tanuló nonverbális úton fejezi ki magát, felhasználva mindazt a lehetőséget, amelyet a hangjelzések, gesztusok, manuális rendszerek és/vagy a betűket, rajzokat, jelképeket, fotókat, tárgyakat stb. tartalmazó kommunikációs eszközök, valamint hangadó gépek (kommunikátorok) biztosítanak. Minden augmentatív kommunikációs rendszer több, egyénre szabott, térben és időben eltérő használhatóságú kommunikációs eszközből áll, amelyek tartalmazzák a kommunikációs hatékonyságot növelő valamennyi üzenethordozót, segédeszközt, stratégiát és technikát. Az augmentatív kommunikáció hatékony használata megteremti a társadalmi integráció, az önkifejezés, az intellektuális, érzelmi és szociális fejlődés lehetőségeit.
- k) A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori életminőség, a szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális-kommunikációs nehézségek, a viselkedésszervezés és a gondolkodás sérülésének speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.
- l) A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanultak egész életen át történő megfelelő alkalmazhatósága, különös tekintettel a következő területekre: önkiszolgálás és önellátás, spontán kommunikáció, tanulás, munkavégzés, szabadidő, társas kapcsolatok, közösségi élet, felnőttkorban funkcionális tantárgyi készségek (pl. pénzhasználat valódi élethelyzetben, menetrend elolvasása és értelmezése, az írás kommunikációs célú használata).
- m) A tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében az információkat szűrni kell, mert a tipikusan fejlődő gyermek által spontán, ösztönösen elsajátított nagy mennyiségű információ és készség az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek számára nehéz tananyagot jelent.
- n) A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő kompenzációs-habilitációs kezelés a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák leküzdése érdekében. A fogyatékos készségek kompenzálása különös jelentőségű a tanulási, szociális és munkahelyzetekbe való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.
- o) Az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása szükséges.

- p) A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt – a továbblépés előtt – külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos problémamegoldási módszerek tanítása.
- q) A fejlesztési célokat a fenti szempontok alapján fontossági sorrendben kell értelmezni, és e szerint kell az egyéni fejlesztési tervekbe illeszteni.
- r) A tanulók fejlesztési céljai hierarchikus rendben helyezkednek el abból a szempontból, hogy mennyire szükségesek a gyermek szociális alkalmazkodása és önszabályozása kialakításához (az egyéni fejlettségének szintjén). A típusos egyenetlen fejlődés azt jelenti, hogy a hiányzó vagy elmaradó készségek spontán fejlődésére nem építhetünk: minden egyes hiányzó részfunkció, illetve korábbi fejlődési szakaszból hiányzó alapozó funkció fejlesztését be kell illesztenünk ebbe a hierarchiába. Pl. a veszélyeztető viselkedések kezelése más, elfogadható viselkedések kialakításával a célok hierarchikus rendjében így alakul:
 - az ön- (esetleg köz-)veszélyes viselkedések kezelése,
 - a családi életet akadályozó viselkedések kezelése,
 - a taníthatóság és a csoportba való beilleszkedés kialakítása,
 - az iskolán kívüli környezethez való adaptív viselkedés kialakítása.

3. Speciális módszerek az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók fejlesztésében

- a) A nevelés, fejlesztés tervezése a mért szociális alkalmazkodás, fejlettségi kor, illetve a mért intelligenciaszint és a kommunikációs színvonal alapján történik, az egyenetlen képességprofil, valamint a tanulási képességek miatt egyénhez igazodó módon, a fejlődés erre alkalmas eszközzel való folyamatos követésével.
- b) A fejlesztésben, tanításban, a viselkedésproblémák megelőzésében és kezelésében alapvető a viselkedéses megközelítés és a kognitív viselkedésterápia módszereinek autizmusra adaptált alkalmazása. Iskoláskorban a többségi és a speciális oktatásban egyaránt hatékonyak a különböző viselkedéses stratégiák, mint pl. a láncolás, a modellnyújtás, a feladatanalízis módszere, a problémamegoldó stratégiák tanítása, promptolás, azaz megfelelő szintű segítő kulcsinger alkalmazása, szociális történetek, kortárs segítői programok és a videoalapú beavatkozási stratégiák.
- c) Szükség van az egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítására.
- d) A strukturált környezet alkalmazása bejósolhatóbbá, kiszámíthatóbbá, érthetőbbé és ezzel érzelmileg biztonságosabbá teszi a környező világot. A struktúra és a vizuális környezeti támpontok (pl. napirendek, vizuális időjelzők, folyamatokat megjelenítő vizuális algoritmusok) elősegítik az autizmussal élő gyermekek, tanulók autonómiáját és önállóságát, csökkentik a tanulók függőségét más személyektől, valamint lehetővé teszik a tevékenységrepertoár bővülését, a rugalmasabb alkalmazkodást, csökkentik a változásokkal szembeni ellenállást és szorongást.
- e) A szociális sérüléssel összefüggő tanítási nehézség miatt keresni kell az információ átadására a gyermek megértési szintjének megfelelő és szociális vonatkozásoktól leginkább független módszereket és médiumokat (pl. írott instrukciók, folyamatábra, számítógépes oktatás stb.).

- f) A tanítási helyzetek szociális vonatkozásainak elfogadása, illetve megértése fontos tanítási cél (pl. a csoportos, illetve „frontális” tanítási helyzetben való tanulás).

4. Tanulási környezet

4.1. A tanulási környezet szervezési feltételei

Az autizmuspecifikus nevelés-oktatás különböző szervezési keretek közt valósulhat meg:

- a) Speciális osztályban, csoportban, egyéni és kiscsoportos formában.
- b) Többségi iskolában integráltan, az integráció különböző szintjeinek, formáinak alkalmazásával:
 - ba) a tanuló teljes, funkcionális integrációban vesz részt, szükség esetén egyénre szabott segítséget kap;
 - bb) a tanuló részleges integrációban vesz részt, a többségi iskolában autizmuspecifikus egység működik, a tanuló egyéni képességei és szükségletei szerint kapcsolódik be a tanórákba;
 - bc) a tanuló speciális csoportba, osztályba jár, de rendszeresen különféle közösségi programokban vesz részt tipikusan fejlődő gyermekekkel (pl. tehetséggondozó programok, szakkörök, kirándulás, sport- és szabadidős tevékenységek);
 - bd) a tanuló fordított integrációban vesz részt, a speciális osztály, csoport rendszeresen fogad tipikusan fejlődő tanulókat különböző programok keretében (pl. szociális készségfejlesztő csoport, szakkör).

A tudatosan tervezett, és nem kényszermegoldásként alkalmazott integráció akkor indokolt, ha egyértelműen a gyermek javát szolgálja. Az integráció szükségességének és lehetőségének megítéléséhez az alábbi tényezők alapos mérlegelése szükséges, úgy, hogy a feltételek együttesen és perspektivikusan legyenek adottak:

Teljes, funkcionális integráció a következő feltételek megléte esetén javasolható: a tanuló részéről átlagos vagy átlag feletti intelligencia, enyhe fokú autisztikus fogyatékoság, jól kompenzált, minimális viselkedésproblémák.

- a) A családtagok részéről egyértelmű szándék a szakemberekkel való szoros együttműködésre és a gyermek intenzív támogatására.
- b) Az iskola részéről:
 - ba) a speciális módszertanban jártas pedagógus és asszisztens;
 - bb) jól előkészített, ütemezett egyéni fejlesztési terv;
 - bc) speciális eszközök, módszerek és környezet;
 - bd) együttműködés a családdal és/vagy a diákotthonnal;
 - be) a befogadó gyermekcsoport felkészítése a pozitív hozzáállásra, folyamatos támogatás;
 - bf) szakértői csoport, amely rendelkezésre áll a szülők felvilágosításában, a pedagógusoknak nyújtandó szakmai tanácsadásban, problémakezelésben, a fejlesztés irányának kijelölésében, követésében, a szakértői csoporttal való intenzív kapcsolattartás;

bg) az integrált gyermek legyen elégedett az iskolai élettel, fontos, hogy jól érezze magát.

A fenti feltételek mellett is szükséges az integráció fokozatos megkezdése, a szociális, kommunikációs és kognitív deficitok figyelembevétele, az egyénre szabott mérés, tervezés, fejlesztés, a tananyag szűrése (egyes tantárgyakból, tananyagrészekből felmentés), továbbá a fogyatékosságot kompenzáló alternatív eszközök, módszerek igénybevétele egyéni szükségletek szerint (pl. kézírás helyett gép használata, szóbeli felelet helyett írásbeli beszámoló vagy fordítva).

Speciális csoportosajátosságok bármely szervezési forma esetén:

A szükséges pedagóguslétszám függ a csoportlétszámtól, a csoporttagok közti hasonló szükségletektől, az egyéni fejlesztési szükséglettől és a viselkedésproblémák súlyosságától, gyakoriságától. A szükséges egyéni fejlesztés, a szakszerű integráció, illetve a súlyosan érintett tanulók minőségi ellátása csak megfelelő létszámú és képzettségű szakember jelenlétében biztosítható. Törekedni kell a csoport homogenitására. Az egyéni fejlődési eltérések az általános értelmi, önállósági, beszédképességi szint, illetve a viselkedésproblémák jellege szerint további csoportbontást tehetnek szükségessé.

4.2. A tanulási környezet fizikai feltételei

Az autizmussal élő tanulók esetében a szenzoros ingerfeldolgozás sajátosságai miatt szükség lehet az egyén számára kevésbé megterhelő helyekre a tanteremben és egyéb iskolai helyszíneken (pl. állandó, saját hely a tanteremben, pihenőhely, paraván, fülvédő elérhetősége). Megfontolandó az étkezés és a szünet egyénre szabott megszervezése azokban az esetekben, amikor a társas és fizikai környezet túlterhelheti a tanulót.

A tanulóknak strukturált környezetre és személyre szabott vizuális környezeti támpontokra van szükségük, beleértve a szünetek és a szabadidő megszervezésének támogatását.

Szintén számítani kell az iskolán kívüli helyszíneken, programokon való részvétel nehezítettségére, így ezekre a helyzetekre is ki kell terjeszteni a specifikus módszerek és eszközök alkalmazását, valamint fel kell készíteni a tanulót a várható körülményekre, a viselkedéssel és teljesítménnyel kapcsolatos elvárásokra.

4.3. A tanulási környezet társas feltételei

A tanulási környezet meghatározó eleme a pedagógusok kommunikációjának stílusa és tartalma:

- a) Az autizmussal élő tanulók gyakran szó szerint értik a beszédet, ezért fontos, hogy a pedagógus pontosan és konkrétan fogalmazza meg közlendőit.
- b) Kerülni kell a kétértelmű, szarkasztikus, ironikus megfogalmazásokat.
- c) A szokásosnál több időt szükséges hagyni a hallottak feldolgozására, mert az autizmus esetében a verbális információ feldolgozása gyakran lassabb a szokásosnál.
- d) Fontos, hogy az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók előzetes tájékoztatást kapjanak, ha változás következik be az órák sorrendjében, helyszínében, a tanár személyében, a tanulókkal szemben támasztott követelményekben, mert ez jelentősen csökkentheti a változások okozta stresszt, és elősegíti az alkalmazkodást és elfogadást.

- e) Fontos, hogy a pedagógus hangsúlyozza: természetesnek tekinti a gyermekek közötti eltéréseket viselkedésben, teljesítményben, és rámutasson az autizmussal élő tanulók erősségeire, pozitív tulajdonságaira.
- f) Az autizmussal élő tanulók szociális naivitásuk, szokatlan társas viselkedésük miatt fokozottan kitettek az iskolai bántalmazásnak. A bántalmazás megelőzésére különösen nagy figyelmet kell fordítani.
- g) Integrációban az autizmus spektrum pedagógiája szakirányos gyógypedagógus feladata az intézményi közösségek informálása és folyamatos támogatása, a kortárs segítők felkészítése és a kortársakkal való együttműködésben rejlő egyéb lehetőségek kiaknázása, a habilitációs, rehabilitációs fejlesztés biztosítása, a családdal való folyamatos kapcsolattartás megszervezése, kooperációban a gyermek pedagógusaival.

5. A Nat alkalmazása az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során

Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók csoportja rendkívül változatos, de a központi sérülés azonos jellege miatt meghatározhatók közös szükségletek és egységes módszertani javaslatok. Esetükben számolni kell azzal, hogy a Nat kulcskompetenciáihoz rendelt tudások elsajátításához hosszabb időtartamot szükséges biztosítani, a szociális megértést kívánó attitűdök, képességek fejlődését pedig kognitív stratégiákkal kell támogatni.

A Nat nevelési céljai, tanulási területei esetükben is alkalmazhatók, a sérülés típusának megfelelő adaptációval. A Nat szakaszaihoz rendelt tanulási célok elérésére szükség esetén hosszabb időtartamot kell biztosítani, egyes, az alábbiakban részletezett tartalmak hangsúlyosabban jelennek meg. A többlettartalmakat, mint az önismeretet, társas viselkedést, a spontán, funkcionális kommunikációt, egészségnevelést és munkakészségeket speciális rehabilitációs tantárgyként javasolt tanítani. A kerettantervek adaptálása szempontjából az autizmus súlyosságát, a szociális adaptáció szintjét, az intelligenciát és a nyelvi képességeket egyaránt figyelembe kell venni.

Mivel az autizmus spektrumzavar az értelmi képességek bármely szintjén jelen lehet, a többségi iskolák kerettantervét, valamint az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára és a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók számára készült kerettantervet egyaránt adaptálni szükséges autizmusra.

Az adaptáció szükségessége a tanulási célokkal kapcsolatos elvárásokra is vonatkozik. Az autizmussal, valamint az autizmussal és intellektuális képességzavarral is diagnosztizált tanulóktól nem várható el az autizmusban nem érintett kortársakkal azonos teljesítmény.

A tananyagot mennyiségi és minőségi szempontból módosítani és redukálni kell a tanulók speciális szükségletei szerint. Az egyes tanítási területekre vonatkozó sajátos eltéréseket a helyi tantervben és az egyéni fejlesztési tervekben kell rögzíteni. A tananyag elsajátításához speciális módszerek és eszközök használata szükséges.

A tanulókat egyéni szükségleteiknek megfelelően mentesíteni kell a tananyagrészek vagy tantárgyak minősítése és értékelése alól.

6. A kulcskompetenciák fejlesztése

6.0. Alapkompetenciák

Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók esetében az alapkompenciák fejlesztésekor is igen nagy egyéni eltérésekkel kell számolni, nem csupán a tipikus kortársakhoz képest, hanem a célcsoporton belül is.

Az alapkompenciák megszerzése és megszilárdulása jellemzően tágabb időkeretben valósul meg, mint a tipikus kortársak esetében. Az alapkompenciák fejlesztése is az egyéni felmérésen alapuló egyéni fejlesztési terv szerint történik.

A beszéd, olvasás, írás, szövegalkotás, mennyiségekkel, számokkal, idővel kapcsolatos ismeretek elsajátítása gyakran mechanikus, ezért feltétlenül szükséges a megszerzett ismereteket valós élethelyzetekben alkalmazni. Az írott és beszélt nyelv funkcionális használatának elsajátítása kulcsfontosságú, annak spontán fejlődése nem elvárható.

A szociális kommunikáció és a rugalmas gondolkodás minőségi sérülése akadályozza a nyelv és beszéd rugalmas, funkcionális használatát, az absztrakt szimbólumok rugalmas kezelését. A pozitív attitűd kialakításához sikerélményt nyújtó, egyénre szabott tanulási helyzetek kialakítása szükséges.

6.1. A tanulás kompetenciái

Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók esetében minden esetben egyénileg azonosítjuk a hatékony és önálló tanuláshoz szükséges feltételek meglétét, majd a felmérés alapján egyéni fejlesztési célokat tűzünk ki. A szükséges feltételek közül a sérülés természete miatt általában számolni kell a gyenge vagy sérült motivációval, az énkép, önismeret hiányával, töredékességével. A tanulás tanítása során alapvető fontosságú arra alapozni, hogy a tanuló mely ismeretek, tudások, képességek birtokában van, illetve milyen kialakulóban lévő készségekre építhetünk. Az önállóság elősegítésének egyik fontos módszertani eszköze az élő nyelv és a szociális közvetítés helyettesítése, kiegészítése egyénre szabott vizuális környezeti támpontokkal. Az informatikai eszközök egyénre szabott alkalmazása ugyancsak elősegíti a fejlődést.

A Nat által meghatározott ismeretek e területen is az egyéni képességektől függően sajátíthatók el. A munkavállaláshoz szükséges képességek fejlesztése prioritást kap az érintett tanulók iskolai nevelésoktatása során. Az autizmussal élő tanulók között lehetnek olyan, az autizmus mellett értelmi fogyatékossgal is küzdő gyermekek, akik nem vagy kortársaiknál jóval később sajátítják el az írást, olvasást, számolást, ill. az IKT-eszközök használatát. Az értelmi és nyelvi képességektől függetlenül hiányozhatnak a hatékony és önálló tanulás egyes feltételei: a tartós, irányítható figyelem, a motiváció, a tanulás céljának, jelentőségének megértése. Hiányozhatnak a csoportos helyzetben való tanulás kognitív és viselkedéses feltételei, ezért szükség lehet az új ismeretek egyéni helyzetben való tanítására. A tanulás iránti pozitív attitűd gyakran csak a saját érdeklődési kör esetében jelenik meg, egyébként számolnunk kell az újdonságokkal szembeni ellenállásra.

6.2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A fejlesztés fő célterülete a kommunikáció, mint a kapcsolatteremtés és fenntartás, valamint az információcsere eszköze. Az alapvető probléma nem a beszéd hiánya vagy fejlődési zavara, hanem a kommunikációs szándék, illetve a kommunikációs funkciók megértésének sérülése. Minden autisztikus gyermeknél – függetlenül verbális képességeik színvonalától – elsődleges cél az egyén képesszintjének megfelelő kommunikatív kompetencia megteremtése. A cél eléréséhez szükség lehet alternatív kommunikációs eszközrendszerek alkalmazására.

Az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermekek esetében a kommunikációs képességek fejlődése és a nyelvelsajátítás folyamata minőségileg eltér a tipikusan fejlődő kortársakétól. A fejlődési zavar kihat a szókincs, jelentés, nyelvtan és nyelvi funkciók elsajátítására, rugalmas alkalmazására. Hiányozhatnak vagy sérülhetnek azok a képességek, melyek lehetővé teszik a helyzetnek megfelelő személyközi kommunikációt és a nyelvi úton történő ismeretszerzést. Különösen nehezített az élő nyelv és szociális közvetítés útján való tanulás. A kommunikációs képességek sérülése és a kompenzáció lehetősége egyénenként mérendő fel, a fejlődési zavar spektrum jellege, az egyéni képességek és tünetek nagyfokú változatossága miatt.

6.3. A digitális kompetenciák

Az IKT-eszközök lehetőséget nyújtanak az élő nyelv és a szociális közvetítés helyettesítésére, a kölcsönös kommunikáció segítésére, az önálló ismeretszerzésre. A későbbi munkavállalás szempontjából is szerepe lehet az informatikának, mivel számos tanuló mutat érdeklődést e terület iránt.

Az IKT alkalmazása egyedülálló lehetőséget jelent az autizmussal élő tanulók számára, a kommunikációs akadálymentesítés, a tanulás és későbbi munkalehetőségek tekintetében egyaránt, sokan közülük pedig kifejezetten tehetségesek az IKT alkalmazásában. Az érintett tanulók esetében azonban kiemelten fontos a lehetséges veszélyek megelőzése. Fokozottan veszélyeztetettek azzal kapcsolatban, hogy függővé váljanak a számítógép és az internet használata során. Szociális-kommunikációs sérülésük miatt nehézséget jelenthet számukra az IKT interaktív használattal összefüggő veszélyeinek felismerése, elkerülése, valamint a rendelkezésre álló információk közötti kritikus válogatás.

6.4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A kvantitatív és kvalitatív adatok összegyűjtése, rendszerezése, az információk különböző logikai eljárásokkal történő átalakítása, értelmezése és elemzése az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók erőssége lehet. Nehézséget jelenthet ugyanakkor az adatok értelmezése, a rugalmas problémamegoldás és az információk alkalmazása a mindennapi életben.

6.5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes és társas kompetenciák explicit tanítása az autizmusspecifikus fejlesztés kulcsterülete. A sikerélményeket biztosító, a tanuló érdeklődését és motivációját fenntartó oktatási környezet kialakítása kulcsszerepet játszik a reális önértékelés és pozitív énkép kialakításában.

Hangsúlyos szerepet kap a saját személyiség, a külső és belső tulajdonságok megismertetése, a saját viselkedés kontrolljának, a kooperációnak, a szociális normáknak a direkt tanítása, mivel azok intuitív megértésére, spontán elsajátítására korlátozottan számíthatunk. Elsődleges az érzelmi biztonság megteremtése, a pozitív, reális énkép és önértékelés támogatása, a fejlődési zavarral gyakran együtt járó szorongás megelőzése, oldása.

A helyes étkezési, alvási, önápolási szokások, a rendszeres mozgás iránti igény kialakítása szintén prioritást kap az egyéni fejlesztési tervben.

A saját testtel, szexualitással, nemiséggel és emberi kapcsolatokkal összefüggő ismeretek, viselkedési normák direkt tanítása ugyancsak prioritást kell hogy élvezzen, mivel a szociális megértés sérülése e területet speciálisan nehezzé teszi.

Előtérbe kerül az önismeret és a közvetlen szociális környezet megismerése, a társas viselkedés szabályainak direkt tanítása, ismerete, betartása. A történelmi időszemléletet, képzelőerőt, valamint az elvont, szociális jelentést hordozó fogalmak megértését kívánó tartalmak elsajátítása általában nehézséget jelent.

A szociális és állampolgári kompetencia körébe tartozó ismeretek, képességek és attitűdök teljes körű elsajátítása mélyebb szociális megértést feltételez. Mivel az autizmus spektrumzavarok lényegi jellemzője a szociális megértés sérülése, az érintett tanulók esetében elsősorban a tények, ismeretek, együttélési szabályok elsajátítása kap prioritást.

6.6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A Nat által meghatározott ismeret, készség és attitűd az egyéni képességektől függően sajátítható el. A művészetek sokoldalúan segíthetik az autizmus-specifikus egyéni fejlesztést. A művészeti tevékenységek a szabadidő tartalmas eltöltésében is jelentős szerepet játszanak. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók között lehetnek kiemelkedő zenei, rajz- vagy egyéb művészi tehetséggel bíró gyermekek.

6.7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Az autizmusban azonosított kognitív sérülések jellege miatt (végrehajtó működések zavara, naiv tudatelméleti sérülés) e kompetencia fejlesztésekor általában sokféle képesség, készség célzott, egyénre szabott, intenzív fejlesztésére van szükség. A szükséges képességek többsége (pl. tervezés, szervezés, irányítás, hatékony kommunikáció, csapatmunka, kreativitás) az autizmussal élő tanulók esetében sérült, illetve hiányozhat.

A Nat által meghatározott ismeretek, képességek, attitűdök az egyéni képességektől függően sajátíthatók el. A képességek terén a típusos nehézségek mellett szintén nagy egyéni különbségek mutatkoznak az autizmus spektrumán. A felnőttkori munkavállalásra való felkészítés, az egyén erősségeihez illeszkedő foglalkozások körének meghatározása prioritást kap.

7. Az egyes tanulási területekre vonatkozó ajánlások

7.1. Magyar nyelv és irodalom

A tanulási területen a kommunikációs kompetencia valamennyi évfolyamon támogatást kap.

Egyes alsó tagozatos gyermekek nehezen tanulnak meg olvasni az autizmusban gyakori észlelési, érzékelési, figyelemmel és gondolkodási műveletekkel kapcsolatos problémák miatt. Az értő olvasás kialakulását nehezítheti az olvasottak szó szerinti értelmezése.

Sok gyermek számára érthetetlen és értelmetlen az önálló jelentéssel nem bíró betűk és szótagok olvasása és hangoztatása, számukra előnyt jelent a globális előprogramot tartalmazó olvasástanítási módszer alkalmazása. Az olvasás tanulása-tanítása során fontos a mindennapi élettel összefüggő, a tanuló személyes élményeihez kapcsolódó szövegeket alkalmazni.

Típusos nehézség a hallott és olvasott szövegek lassabb feldolgozása, a szövegértés gyengesége az adott életkori csoportban elvárthoz képest, különösen abban az esetben, ha a szöveg mások érzelmi és kognitív perspektívájának felvételét, gyors, rugalmas szempontváltást igényel, vagy elvont, szociális megértést tartalmazó fogalmakat tartalmaz.

Az írás okozhat technikai értelemben vett nehézséget, e mellett a nyelvi-kommunikációs problémák is tükröződnek az írott nyelv alkalmazásakor.

Sok autizmussal élő tanuló ír túlságosan lassan, jellemző lehet a grafomotoros ügyetlenség.

A tantárgyak, tananyagok elsajátításával kapcsolatos erősségek és nehézségek egyénenként nagyon eltérők, ezért a módosításokat, illetve az elvárásokat minden esetben egyénre kell szabni. Szükség lehet egyes tananyagrészek értékelése, minősítése alóli felmentésre, illetve a kézírás helyett számítógép használatának engedélyezésére, folyóírás helyett a nyomtatott nagybetűvel való írás jóváhagyására.

7.2. Matematika

A matematika területén az autizmus spektrum változatossága miatt igen nagy egyéni eltérésekre számíthatunk. Egyes autizmussal élő tanulók kiemelkedő tehetséget mutathatnak, míg mások súlyos nehézségekkel küzdenek.

Típusos nehézségek a matematikatanulás területén: a tanultak mindennapi élethelyzetekben való rugalmas alkalmazása, a megszerzett ismeretek mozgósítása, kombinálása, kreatív alkalmazása új feladatoknál. A szöveges feladatok megoldása különösen nehéz lehet a jellegzetes szövegértési problémák miatt.

Kiemelt jelentőségű a megismerési képességek fejlesztése, az önellenőrzés tanítása, az ismeretek önálló, gyakorlati alkalmazásának segítése, a problémamegoldás menetének tanítása. Különös hangsúlyt kap az oktatás szemléletes és konkrét jellege, a cselekvéses tanulás alkalmazása.

Egyéni mérlegelést követően szükség lehet az egyes tananyagrészek értékelése, minősítése alóli felmentésre. A geometria tananyagrészeknél a szerkesztési feladatok a grafomotoros gyengeség miatt extrém nehézséget jelenthetnek, ezért egyénenként megfontolandó e téren az értékelés, minősítés alóli felmentés.

7.3. Történelem és állampolgári ismeretek: történelem, állampolgári ismeretek

A történelem és állampolgári ismeretek tanulása során az erősségek közé tartozhat a tények, adatok precíz elsajátítása. Nehézséget okozhat ugyanakkor a társadalmi folyamatok összefüggéseinek, mozgatórugóinak önálló felfedezése, a lényegkiemelés, a történelmi személyiségek indítékainak intuitív megértése, többszempon্তু elemzése. Az idővel kapcsolatos fogalmak alkalmazása, a történelmi időszemlélet kialakulása szintén nehézséget okozhat. Az időbeliséget és más absztrakt, társas megértést kívánó fogalmak megértését segítő vizuális segédeszközök alkalmazása és a kapcsolódó elvárások egyénre szabott csökkentése szükséges.

7.4. Erkölc és etika

Az erkölcs tanulása az autizmusban a társas megértés minőségi sérülése miatt kifejezetten nehezített. Számolni kell a társas együttműködés szabályainak merev, rugalmatlan értelmezésével és a különböző nézőpontok megértésének nehézségével. Alapvető cél az énkép és önismeret fejlesztése, saját és mások érzelmeinek, nézőpontjának felismerése, megértése, a saját gondolatok és érzelmek kifejezésének tanítása. Az érintett tanulók esetében a társadalmi együttélés szabályait explicit módon szükséges tanítani.

7.5. Természettudomány és földrajz: környezetismeret, természettudomány, biológia, kémia, fizika és földrajz

A természettudományos ismeretek elsajátítása a tanulók erősségei közé tartozhat, ugyanakkor többlettámogatást igényelhet az ismeretek gyakorlati alkalmazása. Az autizmussal élő tanulók sajátos ismeretszerzési és gondolkodási nehézségei miatt általában nem számíthatunk a tanulók előzetes megfigyeléseire, élményeire, ezért a tanulás-tanítás folyamatában és módszertanában a közvetlen, konkrét példákon, élményanyagon keresztüli tapasztalásra kell helyezni a hangsúlyt, valamint törekedni kell arra, hogy a tanuló olyan kontextusokban szerezzon ismereteket és tapasztalatokat, ahol azokat később használni fogja.

7.6. Idegen nyelv

Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulóknál – hasonlóan az anyanyelvi kommunikáció esetében tapasztaltakhoz – hiányozhat az idegen nyelv rugalmas, a kommunikatív partnerhez alkalmazkodó használata, a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények valódi megértése és kifejezése, annak ellenére, hogy a nyelv mechanikus elsajátítása megtörténhet. Így esetükben különösen nagy hangsúlyt kap az idegen nyelv funkcionális használatának fejlesztése. Egyénenként mérlegelni kell, hogy a nyelvtanuláshoz szükséges alapvető készségek adottak-e.

A kommunikatív nyelvi kompetencia feltételei közül a lexikális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket a jó nyelvi és intellektuális képességű autizmussal élő tanulók képesek lehetnek elsajátítani. Nehézségek a szociokulturális és interkulturális készségek területén mutatkozhatnak.

Amennyiben az anyanyelvi kommunikáció területén markáns nehézségek jelentkeznek, felmerül a tantárgy vagy egyes tananyagrészek értékelése alóli felmentés szükségessége.

7.7. Művészetek: ének-zene, vizuális kultúra

Egyes esetekben az autizmus spektrumán érintett tanulók kiemelkedő tehetséget mutatnak a művészetekben. A tehetség többek között megnyilvánulhat kiváló zenei hallásban, a zenei művek interpretálásában, a vizuális alkotás bármely formájában. Ezekben az esetekben nagyon fontos a tehetség kibontakozásának támogatása, illetve az adott területen meglévő érdeklődés és motiváció kiaknázása a társas kommunikáció fejlesztésében. Szintén nagy szerepe lehet a művészeti nevelésnek a szabadidő hasznos eltöltésében és a társas kapcsolódás lehetőségeinek bővítésében, az önkifejezésben.

A művészeti nevelés területén ugyanakkor számolnunk kell az autizmussal gyakran együtt járó típusos nehézségekkel is: azon gyermekek, fiatalok számára, akik túlérzékenyek a hallási modalitásban, kifejezetten stresszes lehet az ének-zene órákon való részvétel.

A grafomotoros ügyetlenség, a nyitott, kreativitást és önálló döntéseket igénylő feladatok megoldásának nehézsége, valamint az absztrakt szimbólumokkal kapcsolatos nehézségek akadályozhatják a részvételt a vizuális alkotásban. Szintén nehézséget okozhat egyeseknél az idegenkedés bizonyos anyagok, eszközök megérintésétől, az azokkal való manipuláció elutasítása.

A művészeti nevelés során is igen fontos az egyéni képességeknek és szükségleteknek megfelelő differenciálás, a részvételre való biztatás, a sikerélmény biztosítása.

7.8. Technológia: technika és tervezés, digitális kultúra

A digitális kultúra tantárgy tartalmának elsajátítása a tanulók erőssége lehet. Többletfigyelmet és az elvárások egyénre szabott csökkentését a társakkal való közös feladatmegoldásban, illetve a tanultak rugalmas, mindennapi alkalmazásában igényelnek a tanulók. A digitális kompetenciák elsajátítása és alkalmazása több szempontból is kiemelt szerepet kap az autizmus területén: a tantárgyi tartalmak elsajátítása digitális tananyagok beépítésével támogatandó, kiküszöbölve ezzel a társas helyzetekben rejlő nehézségeket. Az egyénre szabott autizmus-specifikus támogatások IKT-eszközökön lehetnek hozzáférhetők (pl. augmentatív-alternatív kommunikáció, a tevékenységszervezést és az adaptív viselkedést támogató vizuális algoritmusok). A társas és kommunikációs nehézségek leküzdésében szintén hasznosak a digitális technológia nyújtotta lehetőségek. A munkavállalás és az önálló életvitel megalapozása szempontjából szintén kiemelt szerepe van a tantárgy tanulásának. Ugyanakkor az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók fokozottan veszélyeztetettek lehetnek: tevékenységrepertoárjuk és kapcsolataik beszűkülhetnek a túlzott eszközhasználat következtében. Társas naivitásuk megnehezíti az életkornak megfelelő felelős, biztonságos internethasználat kialakulását.

A technika és tervezés a kreativitásra és problémamegoldó gondolkodásra épít, melyek az autizmusban a típusos gyengeségek területei. Ugyanakkor a tantárgy előnye, hogy a komplex gyakorlati problémák megoldását cselekvés általi tanulás útján tapasztalhatják meg a tanulók, ami igen előnyös az autizmus spektrumzavarral küzdők számára. A tantárgy tartalmának elsajátítása és alkalmazása a felnőttkori önállóság szempontjából kiemelten fontos. Valamennyi évfolyamon és kerettantervi típusnál fontos, hogy a tanulók vizuális segítséget kapjanak a feladatok önálló, sikeres kivitelezése érdekében.

7.9. Testnevelés és egészségfejlesztés

A testnevelés és egészségfejlesztés kiemelt szerepet játszik az autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló fejlődése szempontjából. A rendszeres mozgás segít a stressz csökkentésében, a nagy- és finommozgások, a mozgáskoordináció fejlődésében, a testi tudatosság fejlődésében, az egészségmegőrzésben. A sportban elért teljesítmények, eredmények pozitív hatással vannak a tanuló önértékelésére, önbecsülésére. Az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermekek mozgásfejlődése a tipikusan fejlődő kortársakéhoz képest jelentős elmaradást mutathat, ezért a teljesítménnyel kapcsolatos elvárásokat egyénre kell szabni. Jellemző az adott életkorban elvárnál gyengébb mozgáskoordinációs képesség. A testnevelésórákon való részvételt nehezíthetik a szenzoros ingerekre adott szokatlan válaszok (pl. tornateremben, uszodában a zajok, fények, szagok lehetnek az egyén számára extrém módon túlterhelők). A társas megértéssel kapcsolatos típusos nehézségek nehezíthetik a csapatsportokban való részvételt. A testnevelésórákon való sikeres részvétel biztosításában nagy szerepe van az egyénre szabott vizuális segítségnek (pl. vizuális időmérő, az aktivitások sorrendjét és mennyiségét jelző algoritmusok).

8. Az iskolai fejlesztés szakaszai

8.1. Az alapfokú képzés első szakaszának (alsó tagozat: 1–4. évfolyam) feladatai

8.1.1. Óvoda–iskola átmenet

Az átmenetek az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermekek, tanulók számára különösen nehezek, számukra a változások, újdonságok megértése, elfogadása jelentős stresszt jelent. Az óvodából az

iskolába való átmenet gondos előkészítést és a folyamatban részt vevő valamennyi szereplő szoros együttműködését kívánja meg. A folyamat tervezését-szervezését az autizmus spektrum pedagógiájában képzett gyógypedagógus végzi. A szülők bevonása és aktív részvétele nagyban elősegíti a zökkenőmentes átmenetet. Az óvodai és iskolai élet közötti eltéréseket, a várható újdonságokat, a napi rutin megváltozását a szülők is segítenek megérteni és elfogadni.

Hasznos egyénre szabott vizuális segítséget készíteni, mely tartalmazza azoknak a személyeknek, tevékenységeknek, elvárásoknak, tárgyakkal a listáját (fotókkal, rajzokkal illusztrálva), melyek nem változnak a tanulók életében, és azokat a személyeket, körülményeket, elvárásokat, melyek újak lesznek. A szülőknek fontos szerepük van a fogadó intézmény pontos informálásában a gyermek egyéni szükségleteiről.

Fontos, hogy az *óvoda* részletes tájékoztatást nyújtson az iskola számára a gyermekről a következő területeken:

- a) stressz megelőzésének és kezelésének stratégiái;
- b) szenzoros ingerekre adott reakció;
- c) szociális készségek, felnőttekkel és kortársakkal való együttműködés;
- d) érdeklődés és motiváció, tanulási stílus (beleértve az egyénre szabott jutalmazási rendszert);
- e) kommunikációértés és -használat (beleértve a használt AAK eszközt, ha van ilyen, és a használat módját);
- f) önkiszolgálás, önállóság (beleértve a szervezést-kivitelezést segítő vizuális stratégiákat, ha a gyermek használja azokat).

Az *iskolának* meg kell ismernie a gyermek egyéni szükségleteit, és fel kell készülnie a gyermek fogadására.

Amennyiben az intézmény még nem fogadott autizmus spektrumzavarral küzdő tanulót, szükséges a teljes iskolai közösség (fenntartó, kortársak, munkatársak, szülők) alapinformációkkal való ellátása. A gyermek egyéni szükségletei szerint adaptálni kell a fizikai környezetet és személyre szabottan biztosítani kell az autizmus-specifikus eszközök alkalmazását (pl. szenzoros védelem, napirend, egyénre szabott jutalmazási rendszer, kommunikációs eszköz). A gyermeket fogadó tanítókat segíteni kell az autizmus-specifikus szempontok megismerésében, alkalmazásában: a kommunikáció és beszédstílus adaptálása, vizuális stratégiák alkalmazása, stresszmegelőzés és -kezelés, a követelmények és feladatok egyéni differenciálása terén.

8.1.2. Az 1–4. évfolyam kiemelt céljai és nevelési-oktatási feladatai

Az 1–4. évfolyam, mint nevelési-oktatási szakasz, az iskolába lépő gyermek természetes kíváncsiságára és tanulás iránti vágyára épít, mely az autizmus spektrumán jellemzően sérült, ezért a célok és feladatok eléréséhez egyéni motivációs rendszer kialakítása szükséges. Egyes tanulóknál az automatizált alapkészségek eléréséhez tágabb időkeret biztosítása szükséges, pl. a sikeresen befejezett 1. évfolyam ismétlése.

Korai diagnózis esetén az autizmus-specifikus fejlesztés első szakasza egybeeshet a korai fejlesztés és az óvodai nevelés időszakával, de gyakran belenyúlik az alsó tagozat időszakába. Fő célja a habilitáció; a gyermek formális és informális felmérésének tapasztalataira alapozva egyénre szabott hosszú, közép- és rövid távú tervre épül.

Célja a gyermek/tanuló elemi beilleszkedési készségeinek, adaptív viselkedésének kialakítása. Ennek érdekében:

- a szociális/kommunikációs alapkészségek célzott fejlesztése;
- az autizmusból és a társuló fogyatékoságokból eredő fejlődési elmaradások lehetséges célirányos kompenzálása;
- az ismétlődő, sztereotip, helyzetnek nem megfelelő viselkedés kialakulásának megelőzése, illetve rendezése;
- a fogyatékoságspecifikus vizuális információhordozókkal segített környezet kialakítása, valamint az eszközök használatának elsajátítása, adaptív viselkedési formák, szokások kialakítása.

Fejlesztési területek:

a) Kommunikáció/szociális viselkedés

- Beszéd előtti, csecsemőkori kommunikáció elemeinek tanítása.
- Szociális kapcsolatteremtés elemeinek tanítása (pozitív megerősítéssel).
- Beszéd vagy – beszéd kialakulásának hiányában – augmentatív és alternatív eszközzel történő kommunikáció alkalmazásának tanítása.
- Tanítási helyzetben szükséges elemi szociális viselkedés kialakítása.
- Augmentatív és alternatív kommunikációs eszközök (nem kizárva pl. az írott nyelvet) használatának tanítása napi rutinokban, a gyermek életének valamennyi színterén.

b) Fejlődési funkcióelmaradások, önkiszolgálás

- Alapvető készségek kialakítása (étkezés, szobatisztaság, tisztálkodás, öltözködés).

c) Kognitív fejlesztés

- Elemi ismeretek, fogalmak.
- Elemi logikai műveletek és összefüggések tanítása.
- Szociális kognitív készségek fejlesztése.
- Egyszerű aktivitásformák kialakítása strukturált keretek között (pl. játék-, használati és taneszközök célszerű használata).
- Általánosítás képességének fejlesztése.
- Az elsajátított képességek önálló használatának tanítása.
- Az elsajátított képességek más összefüggésben való használata.
- Képességek alkalmazása más, elsősorban otthoni környezetben stb.

d) Viselkedésproblémák kezelése

- Viselkedésproblémák megelőzése.
- Alternatív viselkedések kialakítása.

8.2. Az alapfokú képzés második szakaszának (felső tagozat: 5–8. évfolyam) feladatai

8.2.1. Átmenet az alsó és felső tagozat között

Az alsó tagozatból a felső tagozatba való átmenet típusos nehézségekkel jár az autizmussal élő tanulók számára. Egyszerre több területen is megelőzni, kezelni szükséges a változások okozta stresszt: új tanárok kommunikációs stílusához és elvárásaihoz kell alkalmazkodni, új tantárgyak lépnek be, növekszik az önállósággal, szervezési készségekkel kapcsolatos követelmény.

Felső tagozaton a tantárgyi tartalom elvontabb, egyre több, nehezebb, kevésbé lehetséges a tevékenységbe ágyazott, közvetlen tapasztalaton alapuló tanulás.

Az autizmus spektrumán jellegzetesen gyengébb értő olvasás, a kommunikációs és nyelvi nehézségek és a grafomotoros gyengeség valamennyi belépő tantárgynál nehézséget okozhat.

A változások okozta stressz kezelésének nehézsége mellett megjelenhet a másság felismerése, megélése, a kortársakhoz való kapcsolódás nehézségének fokozódása.

Az átmenet támogatásának stratégiái:

- a) Az új tanárok felkészítése a tanuló fogadására.
- b) Kortárssegítő program működtetése.
- c) A tanuló felkészítése a változásokra a család bevonásával.
- d) Saját tanulási ütem és stílus jóváhagyása.
- e) Számítógép használatának engedélyezése kézírás helyett.
- f) Hosszabb időkeret biztosítása a feladatok megoldására.
- g) A tanulási feladatok strukturálása, pl. egyszerre egy probléma prezentálása.
- h) A képességeket meghaladó feladatok kerülése, sikerélmény biztosítása.

8.2.2. Az 5–8. évfolyam kiemelt céljai és nevelési-oktatási feladatai

Az adott nevelési-oktatási szakasz célja az elsajátított ismeretek bővítése és a változatos aktivitásokban való minél önállóbb részvétel iskolai, otthoni és egyéb iskolán kívüli környezetben.

Fejlesztési területek:

Az előző szakasz területei bővülnek az alábbiakkal:

- képességek szinten tartása az önállóság fejlesztésével;
- egészségmegőrzés, szexuális nevelés;
- a szociális-kommunikációs kompetencia fejlesztése, különös tekintettel a kortársakkal való kapcsolatteremtésre;
- énkép, önismeret fejlesztése;
- érzelmek megértésével és kifejezésével kapcsolatos tudás fejlesztése;
- spontán, funkcionális kommunikáció kiterjesztése;
- kognitív fejlesztés, különös tekintettel a problémamegoldó gondolkodásra;
- a mindennapi élettel kapcsolatos ismeretek bővítése;

- önellátás körének bővítése;
- munkára nevelés megalapozása.

8.3. A harmadik nevelési-oktatási szakasz (9–12. évfolyam) feladatai

8.3.1. Átmenet az alap- és középfokú nevelés-oktatás között

A középiskolába lépés jelentős stressz forrása lehet, mivel nagymértékben változik a mindennapi rutin, a szokásrend, az iskolába járás útvonala, az épület, a fizikai környezet. Új tantárgyak lépnek be, magasabb szintű elvárások jelennek meg az önállóság területén. Változnak a tanárok és a kortársak is. Ebben az életkori szakaszban megnő a kortársakkal való együttműködés, a kortárscsoporthoz való tartozás jelentősége, ami a nehézségek markáns területe az autizmusban érintett tanulók számára.

Az átmenet támogatásának általános sémája:

- a) Információgyűjtés, -felmérés.
- b) Az átmenetben részt vevő team létrehozása (autizmussal élő fiatal, szülők, ellátó szakemberek, a fogadó hely közösségei).
- c) A befogadó hely bevonása.
- d) A környezet adaptálásának megtervezése.
- e) A kulcsfontosságú, tanítandó készségek, viselkedések tanulása, általánosítása.
- f) Az átmenet folyamatának megtervezése és kivitelezése.
- g) Utánkövetés.

Az átmenet támogatásának stratégiái a következők:

- a) Időben, legalább 1-2 évvel az intézményváltás előtt érdemes elkezdni a tervezést, a továbbtanulási lehetőségek lehető legteljesebb feltárásával.
- b) A tervezés valamennyi partner bevonásával történjen, beleértve az autizmussal élő tanulót!
- c) Fontos a fogadó intézmény lehető legkorábbi bevonása, az intézményi közösségek felkészítése.
- d) A tervezés során a meglévő készségekre, erősségekre, preferenciákra érdemes építenünk, fontos elszakadni a deficitorientált szemlélettől.

8.3.2. A középfokú képzés kiemelt céljai és nevelési-oktatási feladatai

Az autizmus spektrum sokszínűsége következtében a középfokú képzés valamennyi intézménytípusában jelen vannak autizmussal élő tanulók.

Valamennyi intézménytípus esetében prioritást élvez a fiatalok pályaválasztásának előkészítése, támogatása, a felnőttkori önállóság és autonómia megalapozása.

A speciális érdeklődési kör megfelelő támogatással a későbbi munkavállalás alapja lehet, ezért át kell gondolni, hogy az milyen szakmákhoz kapcsolódhat.

A pályaválasztás szempontjából alapvető, hogy a tanuló tisztában legyen erősségeivel és nehézségeivel, vagyis a reálshoz közelítő énképpel, önismerettel rendelkezzen.

9. Differenciálás – egyéni tanulási utak – erősségek – fejlesztendő területek

A személyre szabott tanulás biztosítása, a tanuló fejlődését támogató multidiszciplináris team elérhetősége (szükség esetén gyermekpszichiáter, pszichológus, szociális szakember bevonása), az autizmus szempontú akadálymentesítés, az adaptált tananyag, a differenciált tanulásszervezési módok alkalmazása egyaránt szükséges az iskolai kudarc megelőzése és a tanuló fejlődésének biztosítása szempontjából.

9.1. Erősségek, tehetséggondozás

Az autizmus területén a tehetséggondozás gyakran ugyanolyan fontos feladat, mint a fogyatékosságból fakadó nehézségek kompenzálása. Az autizmussal élő tanulók egyes esetekben olyan képességeket mutathatnak, melyek valóban kiemelkedők. Gyakrabban azonban csak az általános fejlődési elmaradáshoz képest jobbak a képességek valamely területen. A fejlesztési elvekben foglaltaknak megfelelően nem törekedhetünk a kiemelkedő képességek egyoldalú fejlesztésére, hiszen ezzel önmagában nem segítenénk elő a felnőttkori adaptációt.

A pedagógusok általános feladata e téren sokrétű: meg kell próbálniuk a jó/kiemelkedő képességeket a későbbi sikeres adaptáció szolgálatába állítani, a speciális érdeklődést a gyermek, fiatal motiválására használni. Segíteniük kell abban is, hogy a családok megértsék az autizmus következményeként kialakult fejlődésmenet sajátosságait. Így érhető el, hogy a családok reális célokat tűzzenek ki a gyermek jövőjével kapcsolatban. Emellett fontos feladat a kiemelkedő képességek felismerése és gondozása. A tehetséggondozás folyamatában nagyon fontos meglátni a különlegest, a speciális adottságot a tehetséges gyermekben, bármilyen területen nyilvánul is az meg. Az egyénileg szervezett tehetséggondozással a kiemelkedő képességek fejleszthetők, és a felnőttkori munka, valamint az örömteli szabadidős tevékenységek alapjául szolgálhatnak.

9.2. Fejlesztendő területek

9.2.1. Szociális kommunikáció

Az autizmus spektrumán érintett tanulóknál minden esetben, az intézményrendszer bármely típusában szükséges a szociális-kommunikációs készségek direkt módszerekkel történő, explicit tanítása és a társas megértés fejlesztése. A tanítás céljait, módszereit és eszközrendszerét az egyéni felmérések alapján kell meghatározni és a tanítás eredményét folyamatosan monitorozni szükséges.

9.2.2. Önállóság és autonómia

Az autizmusra jellemző nehézségek kompenzálása érdekében prioritást kap az önállóság kialakulásának támogatása az élet minden területén, szoros együttműködésben a családdal. Az önállóság eléréséhez egyrészt a megfelelő, egyénre szabott sérülésspecifikus eszközrendszer biztosítása szükséges (pl. egyénre szabott vizuális algoritmusok), másrészt megfelelő tanulási helyzeteket kell biztosítani a tanuló számára.

9.2.3. Adaptív viselkedés támogatása

A tanulók számos olyan viselkedést, magatartásformát mutathatnak, melyet a környezet nemkívánatosnak minősít, tilt, esetleg csupán szociálisan furcsának tart. Ezen viselkedések között előfordulnak veszélyes, destruktív, agresszív vagy önkárosító megnyilvánulások, de ide sorolhatjuk a beilleszkedést nehezítő sztereotip viselkedéseket vagy a szélsőséges passzivitást is. A beilleszkedési nehézségeket eredményező viselkedések hátterében sokféle ok állhat. Ezek közül a leggyakoribbak: kommunikációs nehézségek, fokozott érzékenység bizonyos környezeti ingerekkel szemben, a szociális megértés hiánya, változások megértésével, elfogadásával kapcsolatos nehézségek stb. A pedagógusok feladata, hogy a családdal egyetértésben rangsorolják a nem kívánatos viselkedéseket súlyosság és fontosság szempontjából, majd megoldási stratégiát dolgozzanak ki. Szükség esetén a folyamatba bevonandó pszichológus és pszichiáter is. A beilleszkedési, magatartási nehézségek és azok okai rendkívül változatosak az autizmusban, ezért egyéni felmérés és egyénre szabott stratégiák alkalmazása szükséges. A beavatkozás tervezése mindig a nemkívánatos viselkedés pontos meghatározásán és konkrét tartalmú, pontos jegyzőkönyvezésén alapul. Az alkalmazott stratégiák alapja a viselkedés- és kognitív terápia. A sikeres beavatkozás egyik feltétele, hogy adott viselkedés kezelése során a környezet egységes reakciókat adjon.

A leggyakrabban alkalmazott stratégiák:

- Erőszakmentes konfliktuskezelő technikák tanítása.
- A problémás viselkedés megelőzése.
- A kívánatos viselkedések pozitív megerősítése.
- Új készség fejlesztése, megfelelő alternatív viselkedés tanítása.
- Hatékony kommunikációs stratégiák kialakítása.
- Kognitív-viselkedéses stratégiák (pl. képes, ill. írott forgatókönyvek a megfelelő viselkedés szervezéséhez).

10. Értékelés, célok, tanulási eredmény

A Nat-ban megjelölt célok elérésében az autizmus változatos spektrumának megfelelően igen nagy egyéni eltérések lehetnek. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulókra jellemző típusosan egyenetlen, ún. „csipkézett” képességprofil miatt egy tanulási területen belül is előfordulhatnak szélsőségesen eltérő teljesítmények. Az intuitív társas megértést és rugalmas gondolkodást kívánó célok elérése jóval hosszabb időt vehet igénybe a kortársakhoz képest, vagy módosítva érhetők el.

A tanulási eredmény értékelésénél elsősorban a tanuló önmagához mért fejlődését kell figyelembe venni, valamint azt, hogy a megszerzett tudást képes-e önállóan, rugalmasan, élethelyzetekben alkalmazni.

A mérés, értékelés és minősítés alapfunkciója az autizmussal élő tanulóknál alapvetően módosul. A mérések elsősorban diagnosztikus jellegűek. Tájékoztatnak a gyermek állapotáról, méri a fejlesztés, nevelés-oktatás eredményességét, meghatározzák annak további irányát.

Az érdemjegyekkel történő visszajelzés mellett javasolt egyénre szabott, szöveges fejlesztő értékelést alkalmazni.

A tanulók elért teljesítménye ritkán tudatos törekvés eredménye. A teljesítmény sokszor a természetes érésnek, a jól szervezett környezetnek, a tudatosan és lépésről lépésre megtervezett pedagógiai beavatkozásnak, a jól működő motivációs bázisnak köszönhető. Autizmuspecifikus probléma, hogy

az értékelés-minősítés közösségi megegyezésen alapuló, elvont szociális elvárásokat tartalmazó formája a tanulók számára nem feltétlenül motiváló és információértékű. A konkrét, azonnali és folyamatos visszajelzés jól érthető, informatív, ezért az egyéni képességeknek megfelelő szintű értékelési rendszer hatékony az önértékelés, önkontroll kialakításában.

A visszajelzés legyen pozitív tartalmú, továbbá fogalmazódjon meg a tanuló számára, hogy miként lehetne sikeresebb! Az értékelésnél és minősítésnél minden esetben az a legfontosabb szempont, hogy a tanuló önállóbbá vált-e, és hogy milyen mértékben képes ismereteit alkalmazni a mindennapi életben. Ennek mérésére az informális pedagógiai felmérések különböző típusai szolgálnak.

Mivel az autizmusban éppen azok a készségek, képességek sérülnek, amelyeket a magatartás és szorgalom értékelése és minősítése során figyelembe kell venni, javasolt, hogy autizmus diagnózis esetén a tanulók kapjanak felmentést a minősítés alól.

11. Állapotmegismerés – szakértői vélemény

Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló iskolai ellátásának, habilitációs, rehabilitációs fejlesztésének alapja a szakértői vélemény.

A szakértői vélemény tartalmazza a vizsgálat célját, előzményeit, a diagnózist/diagnózisokat és a komplex szakértői vizsgálat eredményeit, megállapításait.

A szakértői véleményeken szereplő, az autizmus spektrumába tartozó diagnózisok a következők lehetnek: pervazív fejlődési zavar, gyermekkori autizmus, Asperger-szindróma, egyéb pervazív fejlődési zavar, másként nem meghatározott pervazív fejlődési zavar.

A szakértői vélemény javaslatot tartalmaz azzal kapcsolatban, hogy a tanuló együttnevelés vagy különnevelés keretében folytassa-e a tanulmányokat, valamint hogy tankötelezettségét iskolába járással vagy magántanulói jogviszony keretében teljesítse-e.

A szakértői vélemény kitér a szakemberszükségletre, a rehabilitációra vonatkozó időkeretre, valamint az egyéni mentesítésekre.

A szakértői vélemény tartalmazza továbbá a rehabilitációs javaslatot, mely általában a fejlesztés fő irányait, területeit jelöli ki hosszabb távra. Ezeket az irányokat a tanulót ellátó szakembereknek a részletes pedagógiai felmérést követően konkrét célokra kell bontaniuk.

Az egyéni fejlesztési tervet megalapozó legfontosabb felmérések autizmus spektrumzavar esetében a következők: intellektuális képességek felmérése, a kommunikáció, a nyelvi és beszédképességek felmérése, az adaptív funkciók felmérése, az egészségi állapot felmérése.

A szakértői véleményben meghatározott átfogó célokhoz, fejlesztendő területekhez a következő részterületek informális felmérése alapján tűzhetők ki konkrét, mérhető, operacionalizált célok:

- a motiváció lehetőségei,
- a szimbólumértés szintje,
- szenzoros reakciók,
- kommunikációértés és -használat, kommunikációs funkciók,
- szociális készségek,
- kognitív készségek,

- mozgás: finommotoros és nagymotoros készségek,
- szabadidős készségek (önálló és társas),
- önkiszolgálás, önállóság és rugalmasság a mindennapokban.

Az egyes részterületek felmérését a gyermek, tanuló ellátását végző intézményben a gyógypedagógus végzi, a szakvélemény ezekre általában nem tér ki. A szakvélemény szerinti ellátáshoz azonban szükség van a részletes pedagógiai felmérésre.

12. Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció és rehabilitáció céljai és feladatai az iskolai nevelés minden szakaszában folyamatosan jelen vannak, és elsősorban egyéni, kisebb részben kiscsoportos formában valósíthatók meg. Módszertanilag az autizmus-specifikus módszerek és eszközök alkalmazása mellett kognitív viselkedésterápia, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés, gyógytestnevelés alkalmazása szükséges. Tartalmilag a hiányzó készségek, a másodlagos fejlődési elmaradás, a másodlagos viselkedésproblémák és tünetek speciális módszerekkel való habilitációs és rehabilitációs célú kezelését soroljuk ide, a következő területeken:

- elemi szociális-kommunikációs készségek;
- viselkedésproblémák (dührohamok, auto- és heteroagresszió, sztereotip viselkedések stb.);
- figyelem, emlékezet, utánzás, problémamegoldó gondolkodás, énkép, önismeret;
- érzékszervek és testhasználat, nagy- és finommozgások, testtartás, izomhypotonia korrigálása;
- elmaradt pszichoszomatikus elemi funkciók;
- önkiszolgálás, önellátás;
- saját speciális segédeszközök mindennapi helyzetekben való rutinszerű használata;
- lakókörnyezetben való közlekedés, tájékozódás, élethelyzetek begyakorlása;
- szociális tapasztalatszerzés, társas kapcsolatok formáinak kialakítása;
- iskolában, munkahelyen munkavállalóként, illetve hivatalos helyen való viselkedés szabályainak elsajátítása;
- a halmozottan fogyatékos tanulók speciális ellátása.

13. Együttműködés a családdal és más partnerekkel

A családdal és más partnerekkel való szoros partneri együttműködés az autizmus-specifikus ellátás alapja. Fontos, hogy a családtagok és az ellátásban részt vevő szakemberek kölcsönösen informálják egymást a tanuló fejlődésével kapcsolatban, és támogassák egymást a közös célok elérésében. A szülők és családtagok nélkülözhetetlen információkkal szolgálnak az autista tanuló egyedi fejlődéséről, motivációjáról, kommunikációs és tanulási stílusáról, ezért a sikeres szakmai munka elképzelhetetlen a család bevonása nélkül. A szakembereknek tudatában kell lenniük, hogy a családtagok tartós stresszt élhetnek át, ezért különösen fontos irányukban az empátikus, támogató attitűd. Ideális esetben a tanuló fejlődésének támogatására team alakul, melyben helyet kap minden olyan családtag és szakember, aki szerepet játszik az egyéni fejlesztési célok elérésében, így természetesen tagja maga a tanuló is. A team lehetséges tagjai: a tanuló, a családtagok, a tanuló

pedagógusai, utazó gyógypedagógus, utazó konduktor, (gyógy)pedagógiai asszisztens, az előző vagy következő ellátó intézmény szakemberei, gyermekpszichiáter, pszichológus, esetenként szociális szakember. A szoros együttműködés a felső tagozatban és a középiskola évei alatt is szükséges, többek között azért, mert az autista tanulók gyakran kevésbé osztják meg környezetükkel élményeiket, tapasztalataikat, problémáikat. A szülők, családtagok számára kiemelkedően fontos, hogy folyamatosan információkat kapjanak a tanuló fejlődéséről, teljesítményéről. Kíváncsi, hogy a szakemberek kiemeljék a pozitív eredményeket az esetleg eltérő viselkedések és teljesítmények mellett, és segítsenek a reális jövőkép kialakításában. Az összehangolt nevelési célok, a következetes elvárások, a tanuló viselkedésének és teljesítményének közös értékelése nagymértékben hozzájárul a felnőttkorra való sikeres felkészüléshez.

1.6.3. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Tanulóink sajátos nevelési igényű, különféle részképesség zavarokkal; nagy százalékban roma származásúak, illetve halmozottan hátrányos helyzetűek, (néhányan állami gondoskodás keretében intézetben élő tanulók).

Családi hátterük gyakran szegényes, átlag alatti színvonalú. A családi és szociális hátrányok kiküszöbölésére, a beilleszkedési nehézségek kompenzálására (a személyi higiénés szokások kialakításától a belső környezet esztétikumának megőrzéséig) alkottuk meg külön az alsó és felső tagozat tanulói számára iskolánk szokásrendjét.

Minden új tanulóval és szüleivel ismertetjük, elfogadtatjuk (aláíratjuk), majd betartatjuk az elvárásokat. A szokásrend megsértése büntetést von maga után, melynek fokozatait a dokumentum tartalmazza.

A beilleszkedési és magatartási gondokkal küzdő tanulók esetében fontos a tanulási esélyegyenlőség megteremtése, legfontosabb feladatunk a prevenció és a folyamatos gondozás.

Feladatok:

differentiált bánásmód

részképesség zavar esetében fejlesztő foglalkozások tartása, egyéni haladási tempóval

változatos munkaformák alkalmazásával erősíteni az együvé tartozás és egymásért való felelősségérzetet.

Fejlesztő kompetencia területek:

- kezdeményezőképeség – vállalkozási képeség (kockázat felvállalása)
- digitális kompetencia (önálló információkeresés az interneten – előadás készítés)
- szociális és állampolgári kompetencia (csoportmunkában a konfliktusok megoldása)
- önálló tanulás (saját tanulás megszervezésének képessége)

1.6.4. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység- ifjúságvédelmi feladatok ellátása

Szociálisan hátrányos helyzetű tanulók azok, akiket különböző jellegű szociális tényezők gátolnak adottságukhoz mért fejlődésükben. Feladatunk segíteni őket.

Különböző programokkal igyekszünk segíteni a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos, és veszélyeztetett tanulók beilleszkedését. Folyamatos fejlődését. Nevelési programokban a helyzetfelmérés után meghatározzuk a tevékenység célját az iskolai éves ütemtervet, számba vesszük a lehetőségeket a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformákat.

Cél: segíteni azon tanulók beilleszkedését

- az iskolai környezetbe
- ismeretelsajátítását
- egyéni ütemű fejlődését, akik szociális körülményeiket tekintve hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűek.

A tanuló lehet: HH, HHH

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról alapján:

67/A. §(1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes

nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

(3) A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását.

(4) A hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmazottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

(5) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő határozatában megállapítja a halmazottan hátrányos helyzet fennállását. A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételét és a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő jogerős határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére.

(6) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnése vagy megszüntetése esetén megállapítja a halmazottan hátrányos helyzet fennállásának megszűnését. A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételének és a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnéséről vagy megszüntetéséről szóló jogerős határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére.

68. §(1) Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető.

A lakóhely jegyzője határozatban igazolja a jogosultságot.

Veszélyeztetett az akinek:

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról alapján:

5.§ n, : *veszélyeztetettség*: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

egyértelmű jelei:

- fizikai bántalmazás
- a tanuló agresszív
- csavargás
- kábítószer, alkohol, energia ital
- önagresszió
- a szülő akadályozza az orvosi ellátást
- éhező gyermek
- deviáns család
- lelki terror
- iskolába nem járás
- szexuális bántalmazás
- deviáns csoporthoz tartozik.

A felsoroltakat nem ellensúlyozza semmi, azonnal értesíteni kell a megfelelő személyt, intézményt az osztályfőnök feladat.

Mindkét esetben nyilatkozat kitöltése, jogosultságra való igény benyújtása kötelező.

A célok ismeretében készítjük el az éves ütemtervet.

időpont	feladat	felelős
folyamatos	Hátrányos helyzetű tanulók/halmozottan hátrányos helyzetű/veszélyeztetett tanulók felmérése /adatlap/	Osztályfőnök
folyamatos	Tevékenységi formák megtervezése a következő évre	Tantestület
folyamatos	A szociális tevékenységi formák megvalósítása	Tantestület
folyamatos	A tervezett tevékenységi formák megvalósítása	Tanárok,
folyamatos	Veszélyeztetett tanulók felmérése /adatlap/	Osztályfőnök
június	Eredmények számbavétele, következő évre a tevékenységi formák megtervezése	Tantestület

Adatlap

Hátrányos helyzetű tanulók regisztrációja

Osztály

S.sz.	Név	Védelembe vett	Tartós nevelésbe vett	GYEVK	HH/HHH	Bejáró

Kelt, , 20. . hó nap

osztályfőnök

Adatlap

Veszélyeztetett tanulók regisztrációja

Osztály

Fizikai bántalmazás	
Agresszív	
Csavargás, mulasztás	
Kábítószer, alkohol	
Önagresszió	
A szülő akadályozza az orvosi ellátást	
Éhező	
Deviáns család	
Lelki terror iskola, otthon	
Szexuális zaklatás	
Deviáns csoporthoz tartozik	
Hajléktalan	

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák segítik:

- felzárkóztató, tehetséggondozó program,
- drog- bűnmegelőzés program,
- mentálhigiénés program,
- pályaeorientáció
- táborozás, kirándulás, pályázat
- fesztiválok, kulturális események
- felvilágosítás a szociális juttatásokról
- másság elfogadása (szociális kompetencia)
- szülői értekezlet
- fogadóóra
- családlátogatás
- értesítés 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet alapján.
- helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése, (pályázat)
- motiválás a napközis ellátásra
- kapcsolat a szolgáltató intézményekkel
- tankönyvtámogatás igénylésének lehetőségei
- étkezési kedvezmények biztosítása
- ösztöndíjak
- pályázatokon részvétel
- iskolai alapítványunk bevonása a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek megsegítésére

Szoros kapcsolat kiépítése:

- iskolaorvossal
- védőnővel
- családgondozókkal
- rendőrséggel
- gyámhatósággal

A szociálisan hátrányos helyzetben élő tanulóinknál, különösen fontos a következő

kompetenciaterületek fejlesztése, amely később segíti a társadalomba való beilleszkedését, szocializációját:

- anyanyelvi kompetencia: önálló szövegértés, véleményfogalmazás
- matematikai kompetencia: alapvető gyakorlati és gondolkodási képesség kialakítása
- digitális kompetencia: információkeresés
- szociális állampolgári kompetencia: közügyekben való eligazodás segítése, egyéni és közérdek tisztelete.

A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok - osztályfőnök

Tanulókkal kapcsolatos feladatok	A tanári közösségben végzett feladatok	A szülők körében végzett feladatok	Önálló feladatai
veszélyeztetett hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű az iskola valamennyi gyereke ↓ Veszélyeztetett Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű Általános prevenció	együttműködés és szemléletformálás igazgatóval, osztályfőnökkel kapcsolattartás a helyi pedagógiai programban részvétel információ áramoltatás továbbképzésre motiválni tanácsadás nevelői testületi értekezleten aktív szereplés szakirodalom ajánlás	együttműködés, szemléletformálás tanácsadás családlátogatás - esetenként előadások szervezése	külső intézményekkel kapcsolattartás, pályázat, ismertető, szóróanyagok gyűjtése továbbképzés nyilvántartás

1.7. A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje az intézményi döntési folyamatban

A diákönkormányzat (DÖK):

A tanulók érdekeinek védelmére az iskolában (5-10-ig) és a kollégiumban diákönkormányzatot hozhatnak létre. A DÖK tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi területre kiterjed. A DÖK saját hatáskörébe tartozó döntések előtt a nevelőtestület véleményét az igazgatótól, vagy kollégiumvezetőn keresztül kéri meg.

A kapcsolat formái:

Személyes beszélgetés
Tárgyalás, értekezlet, diákgyűlés
Írásos dokumentumok átadása.

Az intézményvezetés:

Átadja diákönkormányzatnak a véleményezési, egyetértési, javaslattevési jogok gyakorlásához szükséges dokumentumokat.

A dokumentumokhoz kérésre, tájékoztatást, felvilágosítást biztosítanak

Megjelennek a diákgyűléseken, a DÖK javaslatait véleményét figyelembe veszik döntéseik meghozatalakor.

A diákönkormányzat:

Gondoskodik a véleményezési, egyetértési, javaslattevési joggal kapcsolatos dokumentumok áttekintéséről, a jog gyakorlásáról. Az ezzel kapcsolatos vélemények beszerzéséről az igazgató gondoskodik. EMMI r. 120.§ (5) alapján.

Aktívan részt vesznek azokon a fórumokon, melyen megjelenni jogosultak.

Gondoskodnak az intézményvezetés tájékoztatásáról.

A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az intézményvezető bíz meg ötéves időtartamra.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- a) saját működéséről,
- b) a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- c) hatáskörei gyakorlásáról,
- d) egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- e) az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről.

A tanulók rendszeres tájékoztatása történhet:

a havonta tartandó DÖK ülésein

- tanévnyitó, tanévzáró megbeszéléseken
- iskola-, vagy kollégiumgyűlésen
- iskolai faliújságra kitett hirdeteményeken
- hirdető tábla útján.

(3) A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá. Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes az iskola SZMSZ-ével, házirendjével. Az SZMSZ jóváhagyásáról a nevelőtestületnek a jóváhagyásra történő beterjesztést követő harminc napon belül nyilatkoznia kell. Az SZMSZ-t vagy annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a nevelőtestület harminc napon belül nem nyilatkozik.

(4) A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

(5) Az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat véleményét – az Nkt. 48. § (4) bekezdésben meghatározottakon túl –

- a) a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- b) a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- c) a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- d) az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- e) az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- f) a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- g) az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben ki kell kérni.

(6) Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – a tárgyalás határnapját legalább tizenöt

nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

(7) A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola, a kollégium helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola, a kollégium működését.

(8) A diákközségülés összehívását az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint.

(9) A diákközségülés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

(10) A diákönkormányzatok jogosultak szövetséget létesíteni, továbbá ilyenhez csatlakozni. A szövetség az iskolában, kollégiumban a diákönkormányzat jogait nem gyakorolhatja.

1.8. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az együttműködés alapja:

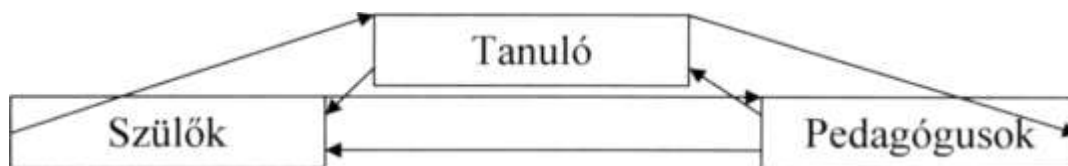
Gyermek iránt érzett közös felelősség

Kölcsönös bizalom, őszinteség, tájékoztatás

Pedagógusok által koordinált pedagógiai ráhatások.

Ezeket szem előtt tartva felelhetünk meg egymás kölcsönös elvárásainak.

Részvétel – szerepkörök - elvárások a hármas kapcsolatrendszerben

Az iskolavezetés és a nevelőtestület:

A nevelőtestület különböző közösségeinek kapcsolattartása a megbízott pedagógus vezetők és választott képviselők útján valósul meg.

A munkaközösségek együttműködése az alsó tagozatból a felső tagozatba történő átmenet segítése.

A kapcsolattartás fórumai:

vezetői megbeszélések

különböző értekezletek

megbeszélések.

Az iskolavezetés az aktuális feladatokról a nevelői szobában elhelyezett hirdetőtáblán, valamint írásbeli tájékoztatókon keresztül is értesíti a nevelőket.

Az intézményvezetés tagjai kötelesek:

- a vezetői megbeszélések után az irányításuk alá tartozó pedagógusokat tájékoztatni az ülés döntéseiről, határozatairól.
- az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az intézményvezetőség felé.

- a nevelők kérdéseiket, javaslataikat, véleményüket szóban, vagy írásban egyénileg, vagy munkahelyi vezetőjük, illetve választott képviselőjük útján közölhetik az intézmény vezetőjével.

Szakmai munkaközösségek együttműködése:

- osztályfőnöki munkaközösség
- alsó tagozatos munkaközösség
- tanulás- játék és szabadidő szervező

A kapcsolattartás fórumai:

- különböző értekezletek
- megbeszélések.

A nevelők és a tanulók:

Az intézmény egészének életéről, az intézményi munkatervről, az aktuális feladatokról az igazgató a DÖK ülésein és a diákgyűlésen (évente legalább 2 alkalommal) ad tájékoztatást.

A tájékoztatás másik formája a folyosókon elhelyezett hirdetőtáblákon keresztül történik.

Az osztályfőnökök az osztályfőnöki órán adnak tájékoztatást.

A tanulót egyéni haladásáról a szaktanárok szóban, vagy írásban adnak tájékoztatást.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat egyénileg, vagy választott képviselőjük, tisztségviselőjük útján juttatják el az intézményvezetéshez.

A pedagógusok és a szülők:

Az intézmény egészének életéről, az iskolai, az aktuális feladatokról az igazgató, a kollégiumvezető és az igazgatóhelyettes

- a szülői munkaközösség választmányi ülésein
- a folyosókon elhelyezett hirdetőtáblán
- alkalmanként írásbeli tájékoztatókon adnak tájékoztatást.

Az osztályfőnökök és csoportvezető nevelőtanárok szülői értekezleten tájékoztatják a szülőket.

A gyermekek egyéni haladásával kapcsolatos tájékoztatásra az alábbi fórumok szolgálnak:

- családlátogatások
- fogadóórák
- előre egyeztetett egyéni megbeszélések
- nyílt napok
- írásbeli tájékoztatók levélben, KRÉTA felületen.

A szülői értekezletek, fogadóórák idejét a munkaterv tartalmazza.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat egyénileg, vagy választott képviselőjük, tisztségviselőjük útján közölhetik az intézményvezetéssel.

Kérdőíves felmérés alkalmával is elmondhatják igényeiket, problémájukat, véleményüket.

Az együttműködés alapja:

Gyermek iránt érzett közös felelősség

Kölcsönös bizalom, őszinteség, tájékoztatás

Pedagógusok által koordinált pedagógiai ráhatások.

Ezeket szem előtt tartva felelhetünk meg egymás kölcsönös elvárásainak.

Részvétel – szerepkörök - elvárások a hármass kapcsolatrendszerben

Tanulók - pedagógusok

A tanulók az iskolai életben a tanítási órákban, a különféle szakkörökben, sportfoglalkozásokon, iskolán kívüli programokon, illetve a DÖK-ban fejtheti ki tudását, fejleszthetik képességeiket, általános műveltségüket. Indítást kapnak a későbbi felnőtt közösségi fórumokban való szerepek gyakorlásához. Gyakorolják az emberi együttélés normáihoz való alkalmazkodást, megtapasztalják mit jelent a máságukat és szociális hátrányaikból adódó esélyegyenlőtlenségeiket elviselni (szociális kompetencia)

A szülői környezet e nagy feladatok megoldásához igen kevés segítséget tud adni, gyakran maga is segísége szorul.

Jogos igény tehát, hogy iskolánk pedagógusai e sajátosságokban maximálisan alkalmazkodva, speciális módszerekkel, és nagy szakmai tudással hatékonyan készíthessék fel gyerekeinket.

Kiemelten fontos találkozási pontok:

- fegyelmezett légkörű, aktív munkával eltöltött tanítási órák
- változatos témájú szakkörök, órán kívüli foglalkozások
- rendszeres tájékoztatás a gyermekről /fogadóóra, szülői értekezlet, rendkívüli szülői értekezlet/
- megfelelő szakemberek - nyújtotta segítség biztosítása /logopédus, pszichológus, személyi tanácsadó, orvos - védőnő/
- Pályaválasztási tanácsadások: Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat, Munkaügyi Központ
- Családi és szociális ügyekben egyéb külső segítség biztosítása
- iskolán belüli és kívüli közös programok szervezése a családtagokkal.

Szülők - és az iskola

A szülők a 3 pólusú folyamat egyik sarkalatos pontját képezik. Legfontosabb feladatunk a szülők megnyerése a tanulás szükségessége érdekében. Annak beláttatása minél több oldalról, hogy gyermekeink magasabb szintű életvitelének, ezáltal a család jövőjének megalapozását ők is azzal biztosítják a legjobban, ha ösztönzik őket az eredményes tanulásra. Ebben kell maximálisan együttműködniük az iskolával.

E szerep kiemelt pontjai:

- folyamatos kapcsolattartás
- részvétel az iskola rendezvényein s az iskolán kívüli programokon
- megjeleni bemutatóórákon, nyílt napokon, szakmai előadásokon
- őszinte véleménynyilvánítás
- együttműködő magatartás
- hatékony munka az SZMK programjának keretében
- esetleges szponzori segítségnyújtás

Szülők - pedagógusok

Legtöbb családban jó vélemények vannak a gyermekek és a pedagógusok kapcsolatáról. Elégedettek szakmai és pedagógiai munkákkal. Értékeik rendszeres segítségünket. A családlátogatások legtöbbször pozitív hangulatban zajlanak. Azonban a szülők igen érzékenyek minden - a sajátos

etnikai vagy szociális létüket érintő kérdésekben. Továbbra is kulcsfontosságú az osztályfőnök szerepe, aki a legközvetlenebb módon kíséri végig a gyermeki fejlődést; esetenként részese a családi gondoknak, egyben a rendszeres segítő szerepét is betölti. Fontos, hogy ő legyen az iskolában a gyermek elsőszámú bizalmasa. Rajta keresztül valósul meg szülői ház és az iskola folyamatos együttműködése.

Fontos, az osztályfőnökök és a szülők együttműködése.

Kiemelten fontos találkozási pontok:

- családlátogatások
- szülői értekezletek
- fogadóórák
- közös iskolai rendezvények
- iskolán kívüli programok, kirándulások
- nyílt napon való részvétel
- szülőknek szóló előadások

Egyéb nevelőmunkát segítő kapcsolataink:

A Gyermekjóléti Szolgálat és a Családsegítő Intézettel a az osztályfőnök révén napi kapcsolatban állunk. Az ő segítségük kiegészülve az önkormányzati Szociális Irodával nagyon fontos a családok szociális problémáinak megoldásában, a gyermekek helyzetének folyamatos ellenőrzésében.

Az Egri Városi Cigány Kisebbségi Önkormányzattal szélesedőben van a kapcsolatunk. Több alkalommal megjelentek már rendezvényeinken. Gyerekeink pedig szerepeltek már általuk rendezett kulturális fesztiválokon. A jövőben szeretnénk a segítségüket igénybe venni, pl. romológiai tanfolyamok szervezésében, szakemberek meghívásában, közös rendezvények megszervezésében.

A Heves Megyei Gyógypedagógiai Szakszolgálat valamint az **Eszterházy Károly Egyetem** partneri kapcsolatot tart fenn iskolánkkal pályázatok és továbbképzések megvalósításában.

Szala Egyesület

TISZK

Védőnői hálózat

SZMK

Városi Rendőrkapitányság

Polgármesteri Hivatalok jegyzői

RÉV

Civil Integráció Alapítvány: hátrányos helyzetű gyermekeket és családjaikat, tehetséges fiatalokat segítjük fejlesztő, sport, zenei illetve képzőművészeti eszközök beszerzésével, programokkal.

A tanulók és pedagógusok együttműködésének lehetőségei:

- iskolai diákfórum megszervezése
- DÖK segítő tanár folyamatos kapcsolattartása az iskola vezetésével, a diákok kérésének továbbítása
- iskolagyűlés tartása

A segítő partnerekkel való kapcsolattartás formáit az Intézményi Minőségbiztosítási Program tartalmazza.

1.9.A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A tanulmányok alatti vizsgaszabályok (javító, pótló különbözeti, osztályozó)

1.9.1.A tanulmányok alatti vizsgákra vonatkozó előírások és eljárási szabályok

(20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet alapján – A tanuló tevékenységének, munkájának pedagógiai értékelésével kapcsolatos szabályok)

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget (pl. egyéni munkarend),
- c) 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésben meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet:

Ha a tanulónak - az ideiglenes vendégtanulói jogviszony időtartamának kivételével - egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen

a) az Nkt. 5. § (1) bekezdés b)-c) pontjában meghatározott pedagógiai szakaszban a kétszázötven tanítási órát,

b) az Nkt. 5. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában az elméleti tanítási órák húsz százalékát

e) alapfokú művészeti iskolában a tanítási órák egyharmadát,

f) egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja,

és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozó vizsga – a rövidítés kivétellel – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.

Az osztályozó vizsgát az igazgató engedélyezi egyedi elbírálás alapján.

Osztályozó vizsga évente 2 vizsgaidőszakban tehető: félévkor és év végén.

A vizsga várható időpontjait az igazgató jelöli ki, mely a munkatervben is megtalálható. A vizsga pontos napjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő minimum a vizsga előtt két héttel értesül.

Egy vizsgaidőszakban legfeljebb 2 évfolyam tananyagából tehető osztályozó vizsga.

Az osztályozóvizsga követelményeit az iskola nevelőtestülete határozza meg.

A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt tájékoztatást kap. Az osztályozóvizsga helye az iskola, amellyel a tanulónak tanulói jogviszonya van.

Vizsgatárgyak Számonkérés módja

Vizsgatárgy	Évfolyam	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati
Magyar nyelv	3-8.	X	x	
Magyar irodalom	3-8.	X	X	
Történelem	5-8	x	x	
Idegen nyelv	4	x	x	
Matematika	1-10.	x	x	
Informatika	6-10.			x
Természettudomány	5, 6	x	x	
Fizika	7-8.	x	x	
Biológia	7-8.	x	x	

Kémia	7-8.	x	x	
Földrajz	7-8.	x	x	
Környezetismeret	3-4.	x	x	
Testnevelés és sport	3-8-9-10			x
Etika/ Hit- és erkölcstan	3-8.		x	
Szakmai elmélet	9-10.	x	x	
Technika és tervezés	3-7.			x
Digitális kultúra	3-8.-10.			x
Hon –és népismeret	6.	x	x	
Állampolgári ismeretek	8.	x	x	
Vizuális kultúra	3-8.			x
Ének-zene	3-8.	x	x	
Dráma és színház	7.	x	x	

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát kell tennie annak a tanulónak, aki másik iskolából, másik iskolatípusból (pl: szakiskolai osztályból, ahol más szakmai előkészítő felkészítést kapott) érkezik iskolánkba és az általa eddig tanultak, illetve az iskolánk helyi tantervében szereplő tananyag között tartalmi vagy tantárgyi különbség van.

Különbözeti vizsgát tanév közben is lehet tenni, legkésőbb az utolsó tanítási héten. A különbözeti vizsga időpontját az igazgató jelöli ki, a tanuló érkezésétől számítva 3 hónap felkészülési időt követően.

Sikertelen különbözeti vizsga esetén a javítóvizsga szabályait kell követni.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításaig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik
- c) - az osztályozó vagy különbözeti vizsgán elégtelen osztályzatot kapott. Ebben az esetben a sikertelen osztályozó vagy különbözeti vizsgát követő vizsgaidőszakban kell javítóvizsgát tenni.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 21 -től augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót, az intézmény honlapján tájékoztatja.

• **Pótló vizsga:** amennyiben a tanuló az osztályozó, különbözeti vagy javítóvizsgáról igazoltan távol marad, pótló vizsgát tehet. A pótló vizsgát lehetőleg ugyanabban a vizsgaidőszakban kell letenni. Pótló vizsgát csak az elmaradt vizsgarészekből kell tenni.

A szakképesítő vizsgát: a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről szóló 150/2012 (VII.6.) Kormányrendelet szakmai és vizsgakövetelményekről 20/2007. (V.21.) SZMM rendelet szabályainak megfelelően tehet.

1.9.2. Vizsgaidőszakok

A tanulmányok alatti vizsgát a rendes vizsgaidőszakokban lehet letenni. Pótló vizsga letételére az igazgató a tanév tetszőleges időszakában rendkívüli vizsgaidőszakot szervezhet. A rendes vizsgaidőszakokban bármelyik vizsgafajta letelhető. A rendes vizsgaidőszakok a következők:

- Félévi Az aktuális munkaterv által meghatározott félévi osztályozó értekezlet előtti 10 tanítási napon belül,
- Tavaszi Az aktuális tanév rendjében szereplő május-júniusi vizsgaidőszak a szakképző végzős évfolyamon
- Év végi Az aktuális munkaterv által meghatározott év végi osztályozó értekezlet előtti 10 tanítási napon belül,
- Nyári Augusztus hónap utolsó 10 munkanapja.

A rendes vizsgaidőszakok pontos dátumait az aktuális tanévre a szabályzat függelékében kell tanévenként meghatározni.

Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén az illetékes kormányhivatal vezetője a vizsgázó - kiskorú vizsgázó esetén a törvényes képviselő - írásbeli kérelmére engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

1.9.3. A vizsgák követelménye, részei, az értékelés rendje

A vizsgák követelménye a helyi tantervben szereplő, az adott tanévre vonatkozó tananyag minimum követelménye. A vizsgák részeit és az értékelés rendjét a helyi tanterv tartalmazza.

A szakképzés szakmai-modul- vizsgája a szakképzés szakmai vizsgakövetelményének megfelelően történik.

A tanulmányok alatti vizsgák vizsgabizottsága és a bizottság működése

Tanulmányok alatti vizsgát – 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben lehetőség van rá, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató bízta meg.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében

a) meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,

b) vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,

c) átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,

d) a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja. A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

Az igazgató e feladata ellátása során

a) dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,

b) írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,

c) ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,

d) minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

Az írásbeli vizsgák szervezésére vonatkozó szabályok

Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák, és ne segíthessék.

Az írásbeli vizsgán kizárólag az intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.

A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.

A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc.

Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb három írásbeli tehet. A vizsgák között a vizsgázóknak 10 perc pihenőidejük van.

Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, akkor a vonatkozó rendeletnek megfelelően jár el.

Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával (piros) megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

A szóbeli vizsgák szervezésére vonatkozó szabályok

A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.

Szakmai vizsgát a 315/2013(VIII.)Korm. rendelet a komplex szakmai vizsgáztatás szabályairól, szerint tesznek a tanulók.

A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdí a vizsgát, amelybe beosztották.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és –amennyiben szükséges – kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.

Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.

Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése

nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

A szóbeli vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

A gyakorlati vizsgák szervezésére vonatkozó szabályok

Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően, – így különösen rajz, műszaki rajz, festmény, számítástechnikai program formájában – kell elkészíteni.

A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók vizsgáira vonatkozó egyéb szabályok

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,

b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó

számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,

c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,

d) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.

Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján szóbeli vizsgáját

a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,

b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,

c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

Ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

1.10. A tanulók felvétele és az átvétele

A tanulók felvételénél a köznevelési törvény szerint kell eljárni: Nkt. 50. §-51.§ és EMMI r. 21-23.§

A magasabb évfolyamra érkező tanuló felvételét az igazgató dönti el. Amennyiben különbséti vizsgára van szükség, megfelelő időt biztosítunk a felkészülésre.

A kollégisták felvételéről a kollégium vezetőjének egyetértésével az iskola igazgatója dönt. A kollégiumi tagsági viszony egy tanévre szól.

A felvételi döntésnél előálló különleges helyzet kritériumai: előnyben részesítendő az általános iskolában a körzetből jövő gyerekek, hátrányos helyzetű tanulókat, szakiskolában az SNI tanuló, valamint aki a tankötelezettségét kollégiumi elhelyezés hiányában nem tudná teljesíteni.

1.10.1. A tanulói jogviszony, átjárhatóság

Általános iskola nappali rendszerű képzésében való részvétel

a) Belépés felsőbb évfolyamokra

A korábbi iskolájában magas osztálylétszámok, nem adekvát módszerek stb. miatt képességei alatt teljesítő gyermekek szakértői bizottságok szakvéleménye alapján iskolánkba javasolt tanulók

b) Szakiskolai oktatás

Beiskolázás feltételei: A felvételi eljárásban részt vesz eredményesen, enyhe értelmi fogyatékos tanuló szakvélemény alapján, orvosi alkalmasság

Az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók részére - kötelező 9/E évfolyam – Kétéves rész szakképesítés megszerzésére van lehetőség.

Textiltermék összeállító rész-szakképesítés, illetve
Kerti munkás rész-szakképesítés.

1.10.2.A magasabb évfolyamra lépés feltételei

A magasabb évfolyamba lépés feltétele általában az előírt követelmények teljesítését jelenti. Magasabb évfolyamra léphet a tanuló a következők szerint:

- ha idegen nyelvből a tanulás első évében igazolt vagy igazolatlan hiányzás miatt nem osztályozható a tanuló;
- teljesítette a helyi tanterv továbbhaladáshoz szükséges feltételeit az adott évfolyamon.

1. A negyedik-nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben „A továbbhaladás feltételei” c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.
2. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A negyedik-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbtanuláshoz.
3. Ha a tanuló a negyedik-nyolcadik évfolyamon, tanév végén legfeljebb három tantárgyból szerez

elégtelen osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.

4. Ha a tanuló a negyedik-nyolcadik évfolyamon, a tanév végén három vagy több tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, az évfolyamot ismételni köteles.

5. A negyedik-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden elméleti tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie ha:

- az iskola intézményvezetője felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola intézményvezetője engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott,
- *egyéni munkarend szerint teljesítette a tanévet.*

Érdemjegyek, osztályzatok az alsó évfolyamon

Az érdemjegy megállapításakor figyelembe kell venni:

- a helyi tanterv tantárgyi követelményeit,
- a tanuló:
- tantárgyi aktuális felkészültségét
- az önmagához mért fejlődést,
- a tanuláshoz való hozzáállást
- személyiségének aktuális állapotát.

Az érdemjegyek adásakor a százalékok jegyre váltása a következők szerint történik:

Jeles	91 %
Jó	75 %
Közepes	50 %
Elégséges	33 %
Elégtelen	0-32 %-ig

Érdemjegyek naplóba való rögzítése a KRÉTA-rendszernek megfelelően:

Szóbeli vagy írásbeli felelet: kék színnel.

Témazáró dolgozat: piros színnel.

Érdemjegyek javításának lehetőségei:

Szóbeli és/vagy írásbeli beszámoltatással.

Témazáró dolgozat érdemjegye javítható újabb dolgozat megírásával.

A tanév végi osztályzat adásának kritériumai:

Azokból a tantárgyakból, amelyeket heti 1 órában tanítunk a félév során minimum 3 jeggyel, amelyeket heti 1-nél magasabb óraszámokban tanítunk, havonta legalább 1 érdemjeggyel kell a tanulót értékelni.

A félévi osztályzat a félév során szerzett érdemjegyek átlaga.

A tanév végi osztályzat az év során szerzett, érdemjegyek átlaga. Javuló vagy romló tendencia esetén kiemelt szerepe van a témazáró dolgozatok osztályzatainak.

Általános iskola nappali rendszerű képzés

Az a tanuló folytathatja tanulmányait magasabb évfolyamon, aki az adott tanév követelményeinek év végén megfelelt, azaz minden tantárgyból érdemjegyei alapján, javítóvizsgán, osztályozó vizsgán legalább elégséges osztályzatot kapott (vagy annak megfelelő minősítést).

Az a tanuló, akinek tanév végén az igazolatlan és igazolt mulasztása 250 óránál több, tanév végén nem osztályozható, a tanév végéig osztályozó vizsgát tehet.

Egyéni munkarend alapján teljesítő tanuló valamennyi kötelező tanórai foglalkozás alól fel van mentve, ám heti 8/10 (SNI) órában köteles az iskolában tanórán részt venni. Osztályozó vizsgát köteles tenni félévkor és júniusban.

Évismétlésre utalt az a tanuló, aki az év végén

4 vagy több tárgyból elégtelen osztályzatot kapott,
akit mulasztása miatt a tantestület évismétlésre utal

Javítóvizsgát tehet az a tanuló, aki év végén

1 - 3 tárgyból elégtelen osztályzatot kapott,
osztályozó vizsgát tett, s ott 1 vagy 2 tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott,
osztályozó vizsgát tett, s azt félbeszakította,

Szakiskolai képzés

Az a tanuló folytathatja a tanulmányait magasabb évfolyamon, aki

- tanulmányi követelményeinek év végén megfelelt,
- az összefüggő (nyári) szakmai gyakorlatot teljesítette,
(igazolt hiányzás sem lehetséges).

Javítóvizsgát tehet, aki 3 tantárgyból év végén elégtelen osztályzatot kapott.

1.10.3. A tanulói jogviszony megszűnése

Általános iskola nappali rendszerű képzés

a) Tanulói jogviszony megszűnése az iskolai tanulmányok befejezése előtt:

Ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján.

Megszűnik a tanulói jogviszony a kizárás az iskolából fegyelmi büntetés jogerőre emelkedés napján. 20/2012. EMMI rendelet 55.§

Megszűnik a tanulói jogviszonya annak a nem tanköteles tanulónak, akinek igazolatlan hiányzásainak a száma eléri a 30 órát.

Megszűnik a tanulói jogviszonya a tanév végén annak a nem tanköteles tanulónak, aki ugyanazt az évfolyamot második alkalommal nem teljesítette.

Megszűnik a tanulói jogviszonya annak a nem tanköteles tanulónak, aki eltiltás az iskolában a tanév folytatásától fegyelmi büntetést kapott. (A tanév hátralévő részében.)

Szakiskolai képzés

a) Tanulói jogviszony megszűnése az iskolai tanulmányok befejezése előtt:

Ha a tanuló tanulmányainak folytatására egészségileg alkalmatlanná vált.

Ha a nem tanköteles tanuló írásban bejelenti, hogy nem kívánja folytatni tanulmányait.

Kizárás az iskolából fegyelmi büntetés esetén, a jogerőre emelkedés napján.

Akinek igazolatlan mulasztása eléri a 30 órát és nem tanköteles.

b) Tanulói jogviszony megszűnése a tanulmányok befejezésekor.

1.11. Felvételi eljárás különös szabályai a középiskolában

Iskolánkban nincs külön írásbeli és szóbeli meghallgatás, felvételt nyer minden tanuló, aki a

felvételi eljárásban foglaltaknak megfelel.

1.12. Elsősegély-nyújtás az iskolai oktatásban, nevelésben

Az elsősegélynyújtás fogalma:

- azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap sérülésére vagy kisebb egészségkárosodás miatt a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt

Az elsősegély célja:

szükséges élethelyzetekben az elsősegélynyújtás biztosítása
az élet megmentése
megakadályozni a további egészségkárosodást
elősegíteni a gyógyulást

Kiemelt feladat, hogy az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása során alakuljon ki a tanulóban a felelősségteljes és szabálykövető magatartásforma.

Cél: olyan pozitív attitűd kialakítása, mely nyitottá teszi környezetünk értékeire, azok tiszteletére és megvédésére ösztönöz.

A testi, lelki, szociális egészség megbecsülése, megőrzésére való nevelés, az egészséges életvezetésre való felkészítés.

A tanuló bárhol, bármikor, bármilyen körülmények között tudjon szakszerű segítséget nyújtani a rászorulóknak

Fontos a sürgősségi szemlélet kialakítása, a baleset, vagy hirtelen bekövetkező egészségkárosodás alapszintű ellátásának elsajátítása.

Fontos, hogy a tanuló a saját kompetenciájának ismeretében hatékonyan tudjon, merjen segíteni embertársainak.

Ezek ismeretében lényeges szempont az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályainak ismerete és elsajátítása a különböző évfolyamokon.

Elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Alsó tagozat

Baleset – és tűzvédelmi oktatás / 3.- 4. évfolyam /

3.-4. évfolyam

Mi a teendő baleset esetén? Elsősegély-nyújtási alapok elsajátítása, kisebb sérülések ellátása. Mentőhívás és annak szabályai. Teendők és segítségkérés módjainak megismerése baleset esetén.

A megvalósítás formái: Környezetismeret, testnevelés, valamint szabadon felhasználható óra keretén belül / 1. helyi tanterv /

Felső tagozat, Szakiskola és Kollégium:

Baleset- és tűzvédelmi oktatás / 5 – 10. évfolyam és a kollégium /

5.-6. évfolyam

Iskolai balesetek megelőzése. A szórakozás veszélyei. Különböző sérülések és azok ellátása. Veszélyforrások ismerete, veszélyforrások elkerülése a háztartásban, a közlekedésben, sportolás közben.

Az elsősegélynyújtás elemeinek ismerete, a mentőláda tartalma.

Veszélyes időjárási helyzetekben való helyes viselkedési szabályok ismerete.

7.-8. évfolyam

Érintésvédelmi rendszabályok betartása, áramütéssel kapcsolatos teendők ismerete.

Veszélyes anyagok otthon és az iskolában. Piktogramok jelentése és annak ismerete..

Különböző sérülések, azok helyes ellátása. Segélykérés és szabályai. Mérgezések és annak megelőzése.

Kulturált közlekedési szabályok a balesetek megelőzése érdekében.

Háztartási balesetek kivédése.

9.-10. évfolyam

Az egészséget veszélyeztető tényezők azonosítása, az ismeretek és a tapasztalatok birtokában. A veszély időbeni értékelése az elhárítás érdekében.

Veszélyes élethelyzetek felismerése, önálló döntéshozatal.

Elsősegély-nyújtási alapismeretek és szabályok elmélyítése és annak személyiségformáló szerepe.

A megvalósítás formái: Osztályfőnöki, természetismeret, biológia, kémia, fizika, informatika, testnevelés, technika, szakmai ismeretek, valamint szabadon felhasználható óra keretén belül / 1. helyi tanterv /

1.13. A szakiskola szakmai programja

1. 12.1. A szakképzés szabályozásának jogi háttere

2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről

12/2020 (II.7.) Korm. rendelet

2011.évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei

2012.évi LXXI törvény a szakképzésről

2010.évi. CXCV. törvény

217/2012.(VIII.9.) Kormányrendelet a szakmai követelménymodulról

14/2013 (IV.5.) NGM rendelet szakképzési kerettantervek

84/2013.(III.21.) Korm.. rendelettel módosított OKJ

27/2012.(VIII.27.) NGM rendelet a szakmai és vizsgakövetelményekről

41/2013. (V.28.) VM rendelet

a KLIK Egri Tankerületének 1/2016 (IV/01.) Ideiglenes belső eljárásrendje az érettségi és szakmai vizsgák pénzügyi elszámolására vonatkozóan

252/2016. (VIII.24) Korm. rendelet a Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíjról

1.13.2. Szakmai programunk elkészítésénél figyelembe vett szempontok

Az esélyegyenlőség megteremtése – felzárkóztatás, tehetséggondozás, személyiségfejlesztés

Átjárhatóság, pályakorrekció biztosítása

Széles alapú pályaorientálás, gyakorlati oktatás és szakmai alapozó képzés
Képességeiknek megfelelő legmagasabb piacképes szakképesítés megszerzésére felkészítés

1.13.3. A szakiskolában folyó képzés

A tanulásban akadályozott fiatalok szakképző iskolatípusa a szakiskola, mely a gyógypedagógiai intézmény része, középfokú nevelési-oktatási intézmény. A gyógypedagógiai alapprofiliált nevelő-oktató munka eredményeire támaszkodva differenciált segítséget nyújt a szakma tanulásához, a szakképesítés munkaterületéhez tartozó legjellemzőbb munkakörök betöltéséhez szükséges kompetenciák elsajátításához, a tanulók társadalmi beilleszkedéséhez, felkészíti tanulóikat az egész életen át tartó tanulásra.

Feladataink

Általános műveltség szinten tartása, bővítése

Felzárkóztatás, tanulási nehézségek oldása, tanulási képességek fejlesztése, rehabilitációja.

Pályaorientálás, gyakorlati oktatás és szakmai alapozó ismeretek nyújtása

Életkezdéshez, munkába álláshoz szükséges ismeretek nyújtása

Szakmai vizsgára felkészítés

Személyiség fejlesztés (különös tekintettel fizikai állóképesség, munkamorál, viselkedéskultúra)

Pályaköveté

1.13.4. A rész-szakképesítés

Intézményünk a tanulásban akadályozott tanulók számára kidolgozott és jóváhagyott adaptált központi program szerint végzi szakképző munkáját. A központi programban szereplő kötelező tananyag-egységek időkeretét megnöveljük a szabad sáv terhére. Az időterv egyes évfolyamokon 36 hétre – utolsó évfolyamon 35 hétre – átlag heti 35 órával tervezett, mely kiegészül a kötelező egészségügyi és pedagógiai rehabilitációs órászámokkal.

Az elméleti és gyakorlati oktatás az adott tanév tantárgyfelosztása alapján.

A képzés szakmai vizsgával zárul.

a 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben:

- **Kerti munkás részzakma képzés Mezőgazdaság és erdészet ágazat- a Kertész szakma részzakmája**

Egyedi azonosító száma: 2-22

- **Textiltermék-összeállító részzakma képzés Kreatív ágazat – Divatszabó szakma részzakmája**

Egyedi azonosító száma: 2-34

Az egyes szakképesítéseket modulok meghatározott csoportjának teljesítésével lehet megszerezni.

MODUL

- Önálló tananyagegység, amely formailag egységes és tartalmilag meghatározott
- A modulok egy vagy több kompetenciát tartalmaznak.
- A modul magában foglalja a belépő szintet és az elérendő végcél
- A modul tartalmazza az oktatási, tanulási stratégiákat, módszereket, eszközöket, az értékelés módját és szempontjait
- Minden modul egy előre meghatározott szintre juttatja a tanulót

Elve

- gyakorlatorientált oktatás/képzés
- kompetencia alapú fejlesztés/képzés

Célja

- munkavállalói kompetenciák erősítése

- az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kompetenciák fejlesztése

Lényege

- Tantárgyasított oktatásszervezés (intézményünk helyi tanterve alapján)
- A modulrendszerben standardizált forma- és tananyagtartalom valósul meg
- A modulrendszer az azonosságok feltárására, felhasználására törekszik
- A tanulók számára előny: a megtanult anyag többirányú hasznosíthatósága, pályakorrekció, későbbi folytathatóság lehetősége
- Tanulóink rész-szakképesítés megszerzésére jogosultak. A rész-szakképesítés – a munkaerőpiac által elismert –, lehetővé teszi egy adott, többnyire kevésbé összetett munkakör ellátását, legalább egy munkakör ellátására képesít. Követelményei valamelyik szakképesítés kompetenciáiból származtathatók.

A szakmai elméleti és gyakorlati képzés elvei

2023/204-es tanévtől az elméleti oktatás helyszíne az Egri Szalaparti EGYMI és Kollégium

- A Szakképzési törvény 26. §-a szerint történik a szakmai elméleti és gyakorlati oktatás megszervezése.
- (3) Az iskolai rendszerű szakképzésben a gyakorlati képzés - az összefüggő szakmai gyakorlat és az összefüggő szakmai gyakorlaton keletkezett mulasztás pótlása kivételével - csak a tanév szorgalmi időszakában szervezhető meg. Az őszi, a téli és a tavaszi szünet ideje alatt gyakorlati képzés nem szervezhető.
- (4) A gyakorlati képzést lehetőleg a szakmai elméleti képzéssel egy héten belüli váltakozással kell megszervezni. Ettől a gyakorlati képzést folytató szervezet és a szakképző iskola közötti megállapodással lehet eltérni.

A szakiskolában tartott gyakorlati képzés megszervezése

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 17. § (1) alapján:

- az intézményben tartott gyakorlati képzést negyvenöt perces,
- iskolán kívüli gyakorlati képzést hatvanperces tanítási órákkal kell megszervezni.

Intézményünk tanműhelyében (kerti munkás és textiltermék-összeállító rész-szakképesítés) a gyakorlati képzés ideje negyvenöt perces órákkal szervezett.

A tanulmányok eredményes folytatásának, a magasabb évfolyamba lépésnek feltételei

- az elméleti és gyakorlati foglalkozáson való aktív részvétel, minimum elégséges érdemjegy
- nyári szakmai gyakorlat teljesítése
- a szakképzési évfolyam érvényessége a törvényi előírások alapján történik.

Sztv. 39.§ (6) Ha a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztása az összefüggő szakmai gyakorlatról meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, de

a) igazolatlan mulasztása nincs, vagy

b) az igazolatlan mulasztása nem haladja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) öt százalékát és az igazolatlan mulasztását pótolta,

és a következő tanév megkezdéséig pótolja az előírt gyakorlati követelményeket, a tanuló magasabb évfolyamra léphet.

Az a tanuló folytathatja a tanulmányait magasabb évfolyamon, aki

- tanulmányi követelményeinek év végén megfelelt,
- az összefüggő (nyári) szakmai gyakorlatot teljesítette,
- (igazolt hiányzás sem lehetséges).

Javítóvizsgát tehet, aki 3 tantárgyból év végén elégtelen osztályzatot kapott.

A tanulókat megillető juttatások, kedvezmények

A Sztv. 63.§-a alapján adható:

- a) a gyakorlati képzést szervező szervezet a tanuló részére,
- b) a gyakorlati képzést folytató szervezet az 56. §-ban foglaltak szerint a gyakorlati képzésben szakképzési évfolyamon együttműködési megállapodás alapján, nappali rendszerű oktatásban részt vevő tanuló részére az összefüggő szakmai gyakorlat idejére.

A tanulót megillető szünet és felkészülési idő

66. § (1) A gyakorlati képzésben részt vevő tanulót tanévenként azokban a tanévekben, amelyekben a tizenkilencedik életévét még nem tölti be, legalább harmincöt nap, ezt követően legalább harminc nap pihenőnap illeti meg. A pihenőnap kiadásánál figyelemmel kell lenni a tanulókat a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján megillető őszi, téli, tavaszi és nyári szünet kiadásának rendjére.

A tanulókat megillető egyéb juttatások

68. § (1) A tanulót a gyakorlati képzésével összefüggésben - az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanulók juttatásairól szóló miniszteri rendelet rendelkezései szerinti - kedvezményes étkeztetés, útiköltség-térítés, munkaruha, egyéni védőfelszerelés (védőruha), tisztálkodási eszköz és kötelező juttatások illetik meg. A tanuló részére a gyakorlati képzést szervező szervezetnél a tanuló által választott szakképesítéssel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatások is adhatók.

(2) A gyakorlati képzést szervező szervezet, az iskola a tanulót a gyakorlati képzés során elért eredménye, teljesítménye alapján jutalomban részesítheti.

Kártérítési felelősség

69. § (2) Ha a tanulót a gyakorlati képzésben való részvétel során kár éri, a gyakorlati képzést folytató szervezet köteles azt megtéríteni.

(2) A tanuló a gyakorlati képzést folytató szervezetnek gondatlanságból okozott kár értékének ötven százalékát köteles megtéríteni azzal, hogy a kártérítés mértéke nem haladhatja meg a tanuló pénzbeli juttatásának egyhavi összegét.

(3) A gyakorlati képzésen részt vevő tanuló részére a gyakorlati képzés szervezője - a tanuló által okozott, de a tanuló által meg nem térített károk fedezetére - felelősségbiztosítást köteles kötni.

Évfolyamismétlés lehetőségei

A köznevelési törvény 45.§ (3) megfelelően: A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható annak a tanítási évnek a végéig, amelyben a 23. életévét betölti. A tankötelezettség meghosszabbításáról a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az iskola igazgatója dönt.

Sztv 39.§ (3) Ha a tanulónak a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

(4) Ha a tanuló szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette (magasabb évfolyamra nem léphet). Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) öt százalékát. Az igazolatlan mulasztást a tanuló pótolni köteles.

(5) Ha a tanuló mulasztása a (3) bekezdésben meghatározott mértéket eléri, de igazolatlan mulasztása nincs és szorgalma, elért teljesítménye alapján a mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja és az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja, mentesíthető az évfolyam megismétlésének kötelezettsége alól. Az évfolyam megismétlése alóli mentesítés kérdésében a szakképző iskola

nevelőtestülete – a szakképző évfolyamon oktató pedagógusok véleményét kikérve dönt.

A tanulói jogviszony megszűnik

- a tanulmányok befejezésekor, az utolsó tanév vizsgaidőszakának utolsó napján
- a tanuló igazolt és/vagy igazolatlan hiányzásai a közoktatási, illetve szakképzési törvényben előírt óraszámot meghaladják
- a szülő írásos kérelmére

1.13.10. Személyi feltételek

- Az elméleti és gyakorlati képzést a köznevelési szőlő 2011.évi CXc. törvényben (4. melléklet) és az Sztv. 30/A § szabályozott feltételekkel rendelkező pedagógus, gyógypedagógus és egyéb szakember láthatja el.
- Egyéb szakirányú végzettséggel rendelkező szakemberek: gyógypedagógus, utazó gyógypedagógus.
- Tanulóink nevelésének- oktatásának-képzésének alapvető követelménye a fokozott, sokoldalú
- szemléltetés.

1.13.11. Tárgyi feltételek

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges helyiségek, bútorzatok és egyéb berendezési tárgyak; a tanórai oktató és nevelőmunkát segítő taneszközök, felszerelések; valamint az egészséges munkavédelmi eszközök rendelkezésre állnak.

A tanulásban akadályozott tanulók számára kiscsoportos szervezési formában biztosítjuk a tanulók gyakorlati foglalkozását. A tanulásban akadályozott tanulók számára lehetőség van kiscsoportos szervezési formában, iskolai tanműhelyben vagy tankertjében egyénileg történő foglalkoztatással biztosítani a gyakorlatot. A gyakorlati képzés területén a feladatok teljesítéséhez szükséges gépekkel, szerszámokkal, berendezésekkel, a balesetmentes munkavégzéshez szükséges munkavédelmi eszközökkel, védőfelszerelésekkel a tanműhelyeink rendelkeznek.

A technikai, technológiai fejlődéssel lépést tartunk.

A vizsgáztatási követelmények

Iskolai rendszerű szakképzésben az évfolyamok eredményes teljesítését igazoló, a szakképzési kerettantervben meghatározott tantárgyakat tartalmazó bizonyítvány, amely egyenértékű az adott követelménymodulhoz rendelt modulzáró vizsgák eredményes letételével. Egy szakmai követelménymodulhoz kapcsolódó vizsga akkor eredményes, ha a modulhoz előírt Feladat végrehajtása legalább 51 %-osra értékelhető

A szakképesítő vizsgára bocsátás feltétele: a tanuló utolsó szakképző évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítványa. A szakképesítő vizsgát a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről szóló 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről, valamint 12/2020. Kormányrendelet a szakképzésről szabályainak megfelelően kell megszervezni, amely jogszabály tartalmazza az értékelésre vonatkozó általános szabályokat is.

A szakmai vizsgarészek alóli felmentés feltételei

- A rész-szakképesítéshez rendelt vizsgarészek valamelyikének korábbi teljesítése
- A szakma kiváló tanulója versenyen való eredményes szereplés esetén mentesül a követelménymodulok teljesítése alól.

A szakmai vizsga értékelésének a szakmai vizsgaszabályzattól eltérő szempontjai:

Korm. rendelet 296.§-a alapján:

- A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérelmére, fogyatékossága miatt a vizsgafeladat a vizsgabizottság döntése alapján eltérő vizsgatevékenységgel, illetve időtartammal is teljesíthető. A vizsgabizottság a döntéséről határozatot hoz, amelyet az e rendelet 1. számú mellékleteként kiadott törzslapba be kell jegyezni.
- Tanulásban akadályozottak számára – a hatályos rendelkezések szerint – társuló részképesség-zavar esetén az írásbeli vizsgarész szóbeli feladatmegoldás útján is teljesíthető.
- Tanulásban akadályozott vizsgázónak indokolt esetben a szóbeli és gyakorlati vizsgarészek teljesítésére hosszabb időtartam engedélyezhető. Különösen jelentős a vizsgahelyzet megfelelő körülményeinek biztosítása (nyugodt légkör, ösztönző hangulat, megfelelő kérdező-tanár jelenléte).

Ellenőrzés – értékelés

Értékelés a nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény 54. §(2) a) pontja szerint:

A tanulási tevékenységben az ellenőrzésnek differenciáltan, komplex módon, rendszeresen kell történnie. Ez alapul szolgál a hiányosságok feltárásával, azok megszüntetését szolgáló egyéni és csoportos felzárkóztatásnak, a fejlesztés megtervezésének. Az ellenőrzést mindig kövesse értékelés, melynek pozitív irányultsága segíti a kudarcélmények elkerülését.

A tanulási tevékenységben a tanulókat motiváló tényezőként alkalmazható:

- az előre közölt ellenőrzési és értékelési szempont
- fokozatosság az ellenőrzési módok alkalmazásában (szóbeli, írásos; különböző nehézségi fokú írásos felmérések)
- a humánus és igazságos értékrend következetes alkalmazása
- a feladatteljesítést közvetlenül követő, pozitív irányultságú, többnyire szóbeli értékelés,
- a fejlődés elismerése

A tanulásban akadályozottak esetében különösen fontos a tanítás-tanulás folyamatában a feladatok, az ismeretek megértésének folyamatos ellenőrzése.

Az elméleti tudás vagy megértés ellenőrzése történhet szóban vagy írásban. (Kezdetben az, azonnali szóbeli visszacsatolással, majd fokozatosan egyre több írásos formában, különösen azoknál a tananyagegységeknél, ahol írásbeli vizsgatevékenység van előírva.)

A gyakorlati tevékenységek ellenőrzése-értékelése komplex feladat, ami a manuális tevékenységen (a munka eredményessége=produktum, munkaszervezés, időbeosztás, dokumentálás) túl kiterjed az elméleti ismeretek elsajátítására (gyakorlati alkalmazására). Ez különösen az elméletigényes gyakorlati tananyagtartalmak esetében a gyakorlat manuális részének ellenőrzése mellett az elméleti ismeretek elsajátítására vonatkozóan feladatlapok, tesztek, számítási feladatok útján történhet.

A produktum értékelésekor figyelembe kell venni az eszközök kezelésének szakszerűségét (eszközhasználat) munkavédelmi és higiéniai szabályok betartását, a gazdaságos szemléletmód érvényesülését.

A tanulásban akadályozottak tanulási tevékenységének ösztönzése, az értékelés az ötfokú skálán, érdemjeggyel történő módjánál tágabb értékelési módot igényel.

Az érdemjeggyel (osztályzattal) történő értékelés mellett a képzés folyamán mindvégig fontos a szöveges értékelés, aminek igazodnia kell a tanulók eltérő adottságaihoz és egyéni fejlődési üteméhez.

A szöveges értékelés felhívja a figyelmet a hibákra, hiányosságokra, kiemelve a pozitívumokat megmutatja a további fejlődés lehetőségeit (a tanuló számára és a fejlesztés feladatokhoz).

1.13.12. Szabadidős programok, versenyek

A szabadidős programok, versenyek, nagy részben megegyeznek az alapfok programjaival.

A gyógypedagógiai intézmények és az önkormányzati -, civil-, valamint az üzleti szféra szereplőinek együttműködése a fogyatékos fiatalok munkaerő-piaci integrációjának jegyében folyik. Társadalmi fejlettségünk fontos ismérve, hogy tagjai miként viszonyulnak mássággal élő társaikhoz. E cél eléréséhez szükséges megismertetni a különböző munkavégzési lehetőségeket, munkahelyi

követelményeket, hiszen önálló életvitelük megalapozásához ezeken a területeken is kellő tapasztalatokat kell, hogy gyűjtsenek. Mindezekkel párhuzamosan a nyílt munkaerőpiac munkáltatóinak is szükségük van személyes tapasztalatszerzésre.

Magyarországon ma a sajátos nevelési igényű tanulók szakmai oktatása alapvetően szegregált környezetben történik, így a tanulók kevesebb esélyt kapnak arra, hogy szembesüljenek a felnőtt nyílt társadalom, illetve munkahelyek elvárásaival.

Iskolánk annak ellenére, hogy szegregált intézmény, rendkívül fontosnak tartja az integráció, inklúzió jelentőségét, a fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítését a társadalom érzékenyítését eme szegmens felé. Esélyegyenlőségi tematikus programunk, valamint a közelmúlt eseményei inspiráltak minket arra, hogy évről évre megrendezve hagyományt teremtsünk.

Rendkívül fontos szerepe van a sajátos nevelési igényű fiatalokat érintő problémák megfelelő kezelésének. A társadalom speciális helyzetű rétegcsoportjának foglalkoztatási hiányát, munkanélkülivé válását elsősorban alacsony iskolázottsági szintjük, szakmai képzettségük hiánya okozza; beilleszkedésüket, munkaerő-piaci részvételük megalapozását, folyamatos biztosítását megfelelő képzéssel lehet elősegíteni, javítani.

A fogyatékossgal élő emberek társadalmi esélyegyenlőségének megteremtésére irányuló törekvések nemzetközi szinten kifejeződtek, és a „Madridi gondolatok” jegyében zajlottak.

Ezek a gondolatok tartalmazzák - többek között -, hogy a fogyatékossgal élő gyermekek, fiatalok, a sajátos nevelési igényűek csoportjába tartozók számára meg kell teremteni önmagukban és környezetükben mindazon feltételeket, amelyek számukra esélyt teremtenek a felnőtt életben való boldoguláshoz, képességük szerinti társadalmi beilleszkedésükhöz.

Az SNI tanulók társadalomba történő beilleszkedése kiemelten kezeli az esélyegyenlőség ügyét, mely széles körű társadalmi összefogást igényel. A „fogyatékkal élő” (esetünkben tanulásban akadályozott) emberek teljes értékű életének, az

esélyegyenlőségük biztosításának érdekében a szakképzés területén komoly feladatok adódnak. A területen kiemelt tennivaló olyan oktatási, szakoktatási intézmények létrehozása, amelyek az oktatott szakmák által, a társadalmi beilleszkedést segítik, megelőzik a kirekesztést, lehetővé teszik az életminőség javítását.

A meglévő szakiskolai képzés folyamatos strukturális és tartalmi fejlesztése teheti megvalósíthatóvá az esélyegyenlőség javítását, a munkába állást és a munkában tartást segítő szakmai képzést.

A napjaink moduláris képzési formája lehetővé teszi, hogy egy-egy szakma elsajátítása során azok a tanulók, akik nem tudják teljesíteni a szakmunkás-bizonyítvány megszerzéséhez szükséges követelményeket, alacsonyabb, rész-szakma képesítéssel fejezzék be tanulmányaikat. Kiemelten nagy fontosságú ez, mivel egyre több súlyos- és halmozottan sérült diák jelenik meg képzésünkben.

2. Az iskola helyi tanterve

A) Általános iskola

2.1. A kötelező tantárgyak óraszámai Általános iskola 2024/2025-ös tanév

3 – 4. osztály

Óraterv a kerettantervekhez – 3–4. évfolyam		
Tantárgyak	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	5+1	5+1
Idegen nyelvek		2
Matematika	4+1	4+1
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1
Környezetismeret	1	1
Ének-zene	2	2
Vizuális kultúra	2	1
Technika és tervezés/Életvitel és gyakorlat	1	1
Digitális kultúra	1	1
Testnevelés és sport	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	27

A 2024/2025-ös tanévben 1 összevont osztály indul: A 3.4.évfolyam. Összevontan tanulják a tanulók az Etika/Hit – és erkölcsstan, Ének-zene, Vizuális kultúra, Életvitel és gyakorlat, valamint Testnevelés tantárgyakat.

Az 5-6. évfolyamon és a 7-8. évfolyamon Összevontan tanulják a tanulók az Etika/Hit – és erkölcsstan, Ének-zene, Vizuális kultúra, Életvitel és gyakorlat, valamint Testnevelés tantárgyakat.

a. A választott kerettanterv óraszám feletti kötelező tanórai és nem kötelező tanórai foglalkozások

ÉVFOLYAM	Melyik tantárgy óraszámára lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?	Hány órával lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?
3. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
3. évfolyam	Matematika	1 óra
4. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
4. évfolyam	Matematika	1 óra

2.2. A választott kerettanterv megnevezése – alsó tagozat

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	B
Idegen nyelv	B
Matematika	B
Erkölcstan	B
Környezetismeret	B
Ének-zene	
Vizuális kultúra	
Életvitel és gyakorlat	
Testnevelés és sport	

3. osztály	4. osztály
OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó

Kötelező tantárgyak óraszámai 5. – 8. osztály 2024/2025-ös tanév

Óraterv a helyi tantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	3	3+1
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon-és népismeret		1		
Erkölcstan	1	1	1	1
Természetismeret				
Természettudomány	2	2		
Biológia-egészségtan			2	2
Fizika			1	2
Kémia			1	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1

Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret			1	
Digitális kultúra /Informatika	1	1	1	1
Technika és tervezés Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	0
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Közösségi nevelés (Osztályfőnöki)	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

ÉVFOLYAM

5. évfolyam
6. évfolyam
6. évfolyam
7. évfolyam
7. évfolyam
8. évfolyam
8. évfolyam

Melyik tantárgy óraszámára lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?

Magyar nyelv és irodalom
Magyar nyelv és irodalom
Matematika
Matematika
Dráma és színház
Magyar nyelv és irodalom
Matematika

Hány órával lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?

1 óra
1 óra
1 óra
1 óra
1 óra
1 óra
1 óra

2.3. A választott kerettanterv megnevezése – felső tagozat

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	B
Idegen nyelv	B
Matematika	
Erkölcstan	
Történelem	
Természetismeret	
Fizika	
Kémia	
Biológia-egészségtan	

5. osztály	6. osztály	7. osztály	8. osztály
OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó

Földrajz	
Ének-zene	
Dráma és tánc/ Hon- és népismeret	
Vizuális kultúra	
Informatika	
Technika	
Testnevelés és sport	
Osztályfőnöki	

OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó

2.4. A tanulók heti kötelező alapóraszám és maximális óraszám, valamint a választott kerettanterv megnevezése évfolyamonként a 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J			
1		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.			
2	alapóraszám	22	22	22	23	27*	26*	28*	28*	32			
3	maximális óraszám**	24	24	24	25	28	28	30	30	34			
* Az 5-8. évfolyam alapórszámait a hon- és népismeret, valamint a dráma és színház tantárgyak 1-1 tanórájával növekednek az intézményi döntés alapján meghatározott évfolyamokon. Az 5-8. évfolyamok esetében a hon- és népismeret, illetve a dráma és színház tárgyak közül egy évfolyamra egyszerre csak az egyik tervezhető.													

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai							
2		1	2	3	4	5	6	7	8
3	Magyar nyelv és irodalom								
4	magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1	4+1	4+1	3	3+1
5	Matematika								

6	matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4	4	3+1	3+1
7	Történelem és állampolgári ismeretek								
8	történelem					2	2	2	2
9	állampolgári ismeretek								1
10	hon- és népismeret*						1		
11	Etika / hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
12	Természettudomány és földrajz								
13	környezetismeret			1	1				
14	természettudomány**					2	2		
15	kémia							1	2
16	fizika							1	2
17	biológia							2	1
18	földrajz							2	1
19	Idegen nyelv								
20	első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
22	Művészetek*****								
23	ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
24	vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
25	dráma és színház*							1	
27	Technológia								
28	technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
29	digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
30	Testnevelés és egészségfejlesztés								
31	testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
32	közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1

34	Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
35	Szabadon tervezhető órakeret****	2	2	2	2	1	2	1	2
36	Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	29	30

* A hon- és népismeret tantárgyat heti 1 órában, intézményi döntés alapján, az 5-8. évfolyamok egyikén kell tanítani. A dráma és színház tantárgyat heti 1 órában az 5-8. évfolyamok egyikén kell tanítani. A dráma és színház tantárgy szervezése megvalósulhat projektnapok, témahét vagy tematikus hét keretében, továbbá tömbösítve is. A dráma és színház tantárgy órakeretben történő oktatását csak szakirányú végzettséggel rendelkező személy végezheti.

** A természettudomány tantárgyak a 7-8. évfolyamon diszciplináris bontásban vagy egy integrált természettudomány tantárgy moduljaiként is oktathatók. Diszciplináris bontás esetében az egyes tantárgyak heti 3-3 órában taníthatók a két évfolyamra vetítve. A fizika, kémia, biológia tantárgyak óraszámait a kerettantervek szabályozzák.

****. A hon- és népismeret tantárgy az 5-8. évfolyamok valamelyikén összesen egyéves időtartamban, heti egy órában a szabadon tervezhető órakeret terhére kötelezően választandó.

ÉVFOLYAM

3. évfolyam

3. évfolyam

4. évfolyam

4. évfolyam

4. évfolyam

Melyik tantárgy órászáma lett megnövelve a szabadon tervezhető órák órászámából?

Magyar nyelv és irodalom

Matematika

Magyar nyelv és irodalom

Matematika

Környezetismeret

Hány órával lett megnövelve a szabadon tervezhető órák órászámából?

1 óra

1 óra

1 óra

1 óra

1 óra

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	B
Idegen nyelv	B
Matematika	B
Erkölcstan	B
Környezetismeret	B
Ének-zene	
Vizuális kultúra	
Technika és tervezés	

1. osztály	2. osztály	3. osztály	4. osztály
NAT2020	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
NAT2020	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
NAT2020	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
NAT2020	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
NAT2020	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
NAT2020	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
NAT2020	OFI	OFI	OFI

Életvitel és gyakorlat	
Testnevelés és sport	

	Kiadó	Kiadó	Kiadó
NAT2020	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó

Kötelező tantárgyak óraszámai 5. – 8. osztály

Óraterv a helyi tantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	3	3+1
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	3+1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon-és népismeret		1		
Etika / hit - és erkölcstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2		
Biológia			2	1
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház			1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	1	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30
Életbe lép	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024

ÉVFOLYAM

5. évfolyam
6. évfolyam
8. évfolyam
8. évfolyam

Melyik tantárgy óraszámát
lett megnövelve a szabadon
tervezhető órák
óraszámából?
Magyar nyelv és irodalom
Magyar nyelv és irodalom
Magyar nyelv és irodalom
Matematika

Hány órával lett
megnövelve a szabadon
tervezhető órák
óraszámából?
1 óra
1 óra
1 óra
1 óra

A hon- és népismeret tantárgyat heti 1 órában a 6. évfolyamon A dráma és színház tantárgyat heti 1 órában a 7. évfolyamon tanítjuk.

Választott kerettanterv megnevezése

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	B
Idegen nyelv	B
Matematika	
Erkölcstan	
Történelem	
Természetismeret	
Természettudomány	
Fizika	
Kémia	
Biológia-egészségtan	
Földrajz	
Ének-zene	
Dráma és tánc/ Hon- és népismeret	
Vizuális kultúra	
Informatika	
Digitális kultúra	
Technika és tervezés	
Technika	
Testnevelés és sport	
Osztályfőnöki	

5. osztály	6. osztály	7. osztály	8. osztály
NAT2020	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
NAT2020	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
NAT2020	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
NAT2020	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
NAT2020	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
NAT2020			
	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
NAT2020	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
NAT2020	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
NAT2020			
NAT2020	OFI Kiadó	OFI Kiadó	OFI Kiadó
NAT2020			

A Hon –és népismeret tantárgyat a 6. évfolyamon vezettük be a 2021/2022-es tanévben.

B) Szakiskola

A sajátos nevelési igényű tanulók a fogyatékoságuknak megfelelő kerettantervben meghatározott helyi tanterv szerint haladnak

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskolai képzés szerkezete

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskolák egy kötelező 9/E jelű előkészítő évfolyamból, és arra épülő két évfolyamos (9-10. évfolyam) rész-szakképesítés oktatását:

A) Képzés szerkezete OKJ szerinti rész-szakképesítés oktatásához

	előkészítő 9/E évfolyam heti óraszám (36 hét)	9. évfolyam heti óraszám (36 hét)	Összefüggő (nyári) gyakorlat (2 hét)	10. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret				
Kötött órák	31,5	10,5	-	11,5
Szabadon felhasználható órákeret	3,5	1,5	-	1,5
Összesen	35	12	-	13
Szakmai elmélet és gyakorlat				
Kötött órák	-	21	70	21
Szabadon felhasználható órákeret	-	2	-	2
Összesen	-	23	70	23
Mindösszesen (teljes képzés ideje)	heti: 35	heti: 35	-	heti: 36

(A rész-szakképesítés oktatására fordítható idő összesen: 1703 óra nyári összefüggő szakmai gyakorlattal és a szakmai szabad sávval együtt)

2.1.Képzés szerkezete rész-szakképesítés oktatásához a 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben

- Kerti munkás részzakma képzés Mezőgazdaság és erdészet ágazat- a Kertész szakma részzakmája

Egyedi azonosító száma: 2-22

- Textiltermék-összeállító részzakma képzés Kreatív ágazat – Divatszabó szakma részzakmája

Egyedi azonosító száma: 2-34

	előkészítő 9/E évfolyam heti óraszám (36 hét)	9. évfolyam heti óraszám (36 hét)	Összefüggő (nyári) gyakorlat (2 hét)	10. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret				
Kötött órák	31	10	-	10
Szabadon felhasználható órakeret	3	1	-	1
Összesen	34	11	-	11
Szakmai elmélet és gyakorlat				
Kötött órák	-	21	70	21
Szabadon felhasználható órakeret	-	2	-	2
Összesen	-	23	70	23
Mindösszesen (teljes képzés ideje)	heti: 34	heti: 34	-	heti: 34

2.2. A 9-10. évfolyam helyi tanterve

Műveltségi terület	Tantárgy neve	9–10. évfolyam (átlag heti időkeret)	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1+0,5	106
Matematika	Matematika	2	142
Ember és társadalom	Erkölcstan	1	71
Informatika	Informatika	1+1	142
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport	5	355
	Osztályfőnöki óra	1	71
Közismeret összesen		11	864
További szabad közismereti időkeret		1,5	108
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt		21	1491
További szabad szakmai időkeret (szabad sáv)		2	142
Összefüggő szakmai gyakorlat		70	70

Az éves óraszám megadásánál 9. évfolyamon 36 héttel, 10. évfolyamon 35 héttel számolunk.

Kerti munkás rész-szakképesítés

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati
10961-12 Kertészeti alapismeretek	Növényteni ismeretek	2		70	2	
	Termesztési ismeretek gyakorlat		5+1		2	5
	Műszaki alapismeretek	2				
	Műszaki alapismeretek gyakorlat Kertészet		4			5
10962-12 Kertészeti munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	2			2	
11024-12 Kerti munkák	Kerti munkák	2		70	2	
	Kerti munkák gyakorlat		4+1			5
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		8	15		8	15
Összes heti/ögy óraszám		23		70	23	

Jelmagyarázat: ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

ÉVFOLYAM

Melyik tantárgy óraszama lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?

Hány órával lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?

9. közismereti Magyar nyelv és irodalom 0,5 óra
Informatika 1 óra

Szakmai tárgy Termesztési ism. gyak. 1 óra
Kerti munkás Kerti munkás gyak. 1 óra

10. közismereti Magyar nyelv és irodalom 0,5 óra
Informatika 1 óra

Szakképzés a 2021/2022-es tanévtől felmenő rendszerben 9-10. évfolyam

Tantárgy neve	9. évfolyam	10. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	1	1
Matematika	2	2
Digitális kultúra	1+1	1+1
Testnevelés	5	5
Osztályfőnöki (közösségi nevelés)	1	1
Közismeret összesen	10	10
További szabad közismereti időkeret	1	1
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt	21	21
További szabad szakmai időkeret (szabad sáv)	2	2
Összefüggő szakmai gyakorlat	70	70
Életbe lép	2021/2022	2022/2023

Az éves óraszám megadásánál 9. évfolyamon 36 héttel, 10. évfolyamon 35 héttel számolunk.

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti órászáma – Kerti munkás

Kerti munkás részsakma képzés Mezőgazdaság és erdészet ágazat- a Kertész szakma részsakmája

Egyedi azonosító száma: 2-22

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati
10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növényteni ismeretek	2		70	2	
	Termesztési ismeretek gyakorlat		5+1		2	5
	Műszaki alapismeretek	2				
	Műszaki alapismeretek gyakorlat		4			5
10962-16 Kertészeti munkavállalói	Munkavállalói ismeretek	2			2	

ismeretek						
11024-16 Kerti munkák	Kerti munkák	2			2	
	Kerti munkák gyakorlat		4 +1			5
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		8	15		8	15
Összes heti/ögy óraszám		23		70	23	

Jelmagyarázat: ögy/összefüggő szakmai gyakorlat

a) A tantárgyi óraszámok tanévenkénti meghatározásának szempontjai:

- az óraszámok meghatározása
- az ismeretek és fejlesztési követelmények szétválasztása a tematikai egységek mentén;
- a tematikai egységek megbontása (elsősorban a képességfejlesztésre irányuló egységek tekintetében,;

Fontos: a tantárgyak közötti koherencia;

- a fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén

b) A két tanévre előírt tartalmak és fejlesztési követelmények évekre bontása

A választott tantárgy megnevezése, amelynek óraszámát megnöveltük és a választás indoklása, kompetencia fejlesztés: szociális kompetencia fejlesztés, témahét.

A szociális hátrányokból adódó lemaradás pótlása, felzárkóztatás.

2.3. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

a) Tankönyvek:

- Illeszkedjen a helyi tantervben rögzített tananyaghoz,
- Feleljen meg az alkalmazott módszertani eljárásoknak,
- Legyen tartós, tanulhasson belőle több generáció,
- Az életkori sajátságoknak megfelelő legyen;
- Az alsó tagozatos pedagógusok olyan tankönyvet válasszanak, amelyeket nagyobb betűszedéssel készítenek.
- Küllemében esztétikus, tartalmában könnyen tanulható, a dyslexiás tanulók igényének megfelelően az átlagosnál kevesebb szöveges részt tartalmazó tankönyvek számukra a legmegfelelőbbek.

Ingyenes a tankönyv

Nkt. 46.§ (5) Az elsőtől a tizedik évfolyamig, továbbá a nemzetiségi nevelés-oktatásban és a gyógypedagógiai nevelés-oktatásban az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.

- a 3 vagy többgyermekes családoknak, a tartósan beteg tanulóknak, a SNI tanulók , és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók.

b) Tanulmányi segédletek:

- Segítse a tanórai munka hatékonyságát, bővítse a szervezési lehetőségeket, a tanulók önálló tanórai tevékenységét.

- Kapcsolódjon a tankönyv feladataihoz, illetve egészítse ki, tegye változatosabbá az ott található feladatokat.
- Adjon segítséget a fogyatékoságból, tanulási nehézségekből adódó problémák kezeléséhez, a módszerek alkalmazásához.

c) Taneszközök:

- A pedagógiai programunkban megfogalmazott célokat, tartalmakat követő eszközkészlet álljon rendelkezésünkre, amelyeket az ismeretszerzéshez, képességfejlesztéshez, személyiségfejlesztéshez alkalmazunk.
- A taneszköz a taneszköz jegyzékben szereplő, oktatást - nevelést segítő céllal kifejlesztett, alkalmazását illetően kipróbálást nyert, ennek megfelelően gyártott, forgalmazott tárgyakat jelent. A taneszközök legyenek tartósak, több éven át használhatók.

Eszköz- és felszerelési jegyzék Kerti munkás rész-szakképesítés

A képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések minimuma	Kerti munkás
Kertészeti kéziszerszámok	X
Erőgépek	
Talajművelő gépek	
Permetezőgépek	
Szállítóeszközök	
Mérleg	
Hő- és páramérő műszerek	
Termesztő berendezések	
Száritó	
Tisztító	
Drogtároló	
Magtisztító	
Rotációs kapa	X
Fűnyírók, fűkaszák	X
Mű- és szerves trágyaszóró gép	
Öntöző berendezés	
Szedőállványok	
Oltógépek	
Fűtő berendezések	
Szellőztető berendezések	

Hűtő berendezések	
Tárolók	X
Elsősegélynyújtó felszerelések	X
Egyéni védőfelszerelés	X
Munkabiztonsági berendezések	X
Környezetvédelmi berendezések	X

2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

2.4.1. Az 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat 3.4. évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény- elvárások által meghatározott tanítási- tanulási folyamatok. Előtérbe kerül a motiválási és a tanulásszervezési folyamat, teljesítmények növekedése.

2.4.2. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembe vétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

A 7- 8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

A Szakiskolai évfolyamok pedagógiai feladatainak megvalósítása

A tanítás – tanulás eredményessége érdekében követendő általános szempontok:

- a képzés indításánál az iskolai előképzettségből fakadó, a szakma elsajátításához szükséges
- közismereti tantárgyi ismeretek intenzív formában történő pótlása;
- a tanuláshoz, a munkához fűződő pozitív motiváció megeremtése, majd megerősítése, megtartása,

- a képzés fejlesztő jellegének biztosítása
- speciális pedagógiai, módszertani eljárások alkalmazása,
- az ismeretek kis lépésekben történő, a fokozatosság, a szemléletesség és a tantárgyi koncentráció szerinti feldolgozása,
- az elméleti ismeretek gyakorlatba ágyazott, tevékenykedtetés útján való elsajátítása,
- az új ismereteknek a már tanult ismeretekhez kapcsolása, az alapvető ismeretek folyamatos felidézésével,
- az ismeretek rögzítése többszöri, visszatérő ismétlés, gyakorlás útján,
- a hiányzó ismeretek pótlása, gyengébb ismeretek megerősítése,
- a lényeges elemek kiemelése, ok-okozati összefüggések megértetése, rész-egész-rész viszonyának bemutatása,
- a kognitív képességek folyamatos erősítése,
- a tanulás tanítása (a tanulók tanulási szokásait - az esetleges beidegzett rossz szokások leépítése, egyénileg az eredményes tanulást biztosító tanulási módszerek elsajátíttatása),

A kerti munkás szakmai képzés pedagógiai feladatainak megvalósítása

A kerti munkások kétéves képzés során sajátítják el a részsakma műveléséhez szükséges kompetenciákat. A képzés során azokat az elméleti és gyakorlati ismereteket kell megszerezni tanulóinknak, mely képessé teszi őket a kertekben végzendő munkák elvégzésére. Ismerjék és tudják használni a legfontosabb szerszámokat, eszközöket. Képesek legyenek elvégezni az alapvető szaporítási, növényápolási és betakarítási munkákat. Felkészítjük a szakmai vizsga követelményeinek eredményes teljesítésére és a munka világába való beilleszkedéshez szükséges kompetenciák elsajátítására.

A gyakorlati foglalkozásokon az elméleti ismeretek megalapozása, megerősítése, a munkafolyamatok kisebb részekre tagolással történő elsajátítása, a műveletek sorrendiségének megtartásával; munkavédelmi, baleset-megelőzési, higiéniai ismeretek folyamatos alkalmazásával, az előírások betartásának megkövetelésével preventív szemléletű pontos, megbízható munkavégzésre szoktatás.

2.5. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés az NKT.27.§ (11) bekezdésében meghatározottak szerint folyik. A heti 2 testnevelés óra a KAP testmozgásalapú foglalkozások heti 2 órával nem válthatóak ki.

2.6. Választható tantárgyak, foglalkozások esetében a pedagógusválasztás szabályai

Választható tantárgyak, foglalkozások esetében a pedagógusválasztás a meghirdetett foglalkozást az adott évfolyamon tanító pedagógus biztosítja, a választás lehetősége is ezek szerint történik. Felmenő rendszerben bevezetve folyik etika, és római katolikus hitoktatás. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 14.§-ának figyelembevételével a választható tantárgyakkal, foglalkozásokkal kapcsolatban az alábbiakat fogalmazzuk meg:

Az iskolának minden év május 20-áig fel kell mérni, hogy a tanuló milyen szabadon választott tanítási órán, továbbá melyik egyház által szervezett hittanórán, vagy az iskola által szervezett etika órán kíván részt venni,

A tanulóknak vagy kiskorú tanuló esetén a szülőnek írásban kell bejelentenie, ha a tanuló a következő tanítási évben már nem kíván részt venni a szabadon választott tanítási órán,

foglalkozáson, továbbá, ha jelentkezni kíván a szabadon választott tanítási órára, foglalkozásra. Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség

2.7. A tanulók értékelésének és minősítésének formái Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, az írásbeli beszámoltatás formái, veszélyei, korlátai

Az értékelés előfeltétele a megalapozott és folyamatos ellenőrzés. Ellenőrzéskor információkat szerzünk a tanulók teljesítményéről, értékeléskor a teljesítményeket hasonlítjuk a követelményekhez. A követelményeket a tanterv tartalmazza, amelyeket a pedagógus közvetít a gyermekek felé. Az oktatási-nevelési folyamatban azokat a követelményeket próbáljuk elérni, amelyeket az iskola által meghatározott célok és feladatok alapján fogalmazunk meg.

Az értékelés alapelvei:

Az értékelés legyen:

- Objektív,
- Hiteles és megbízható,
- Személyre szóló,
- Sokoldalú,
- A tanulók életkori sajátosságainak és a tantárgy jellegének megfelelő,
- Jóindulatú, segítő szándékú
- Toleráns,
- Tükröződjön benne a gyermekszeretet,
- Vegye figyelembe a tanulók személyiségének aktuális állapotát,
- Vegye figyelembe a tanuló önmagához viszonyított fejlődését.

Az értékelés célja:

1. Szembesítés:

a végzett munka eredményeinek számbavétele,
a hibákkal való szembenézés

1. Nevelés: a személyiség fejlesztése

- Az önértékelési képesség kialakítása, amely nélkülözhetetlen az önálló tanulásra való képesség és igény kialakításához,
- Alakítja a közösség mércéjét, követelménymegformáló erő: elősegíti mások megítélésének a képességét,
- A tanuló további tanulásra serkentése, megerősítése (önbizalom növelése)

2. Tájékoztatás

- tájékoztatja a tanulót teljesítményéről
- tájékoztatja a pedagógust a végzett munkájáról,
- tájékoztatja a szülőt a tanuló teljesítményéről,
- tájékoztatja a társadalom bizonyos rétegeit, pl. továbbtanulásnál.

Az értékelés területei:

- diagnosztizáló
- szummatív
- formatív

Év elején: diagnosztizáló felmérés a közismereti tárgyakból

Határidő: október vége

Év közben: egy-egy témakör tanítása során formatív értékelés, a témakör lezárásakor szummatív értékelés.

Az értékelés formái:

- metakommunikatív megnyilvánulások (mimika, gesztus, testbeszéd)
- szóbeli értékelés,
- írásbeli (szöveges) értékelés, osztályzatnélküli értékelés, százalékos értékelés
- érdemjegy, osztályozás

A. Értékelési megnyilvánulások:

1. A tanító értékelési megnyilvánulási formái:

- Metakommunikatív megnyilvánulások
- Szóbeli értékelés
- Írásbeli (szöveges) értékelés, százalékos
- Érdemjegy, osztályozás

2. A tanulók értékelési, megnyilvánulásai:

- Metakommunikatív
- Szóbeli
- Írásbeli

B. Az értékelés iránya:

1. Tanítói értékelés irányai

- Egyén
- Párok
- Kiscsoportok
- Osztály

2. tanulói értékelés iránya:

- Önértékelés
- Párok, kiscsoport értékelése
- Más csoport értékelése

A tanító metakommunikatív jelzéseivel (munka, gesztus, testbeszéd) is értékelést nyújt a tanuló felé.

Szóbeli értékelés:

A tanuló önmagához viszonyított fejlődésének megerősítése, kiemelése.

A mindennapi feladatvégzés értékelései.

Teljesítménybeli hiányosságok megbeszélése, pótlásának lehetőségei.

Írásbeli (szöveges) értékelés: / az első osztályban és második osztály első félévében/

Ahol és ameddig csak lehet, a gyerek változásait saját korábbi szintjéhez viszonyítjuk. Ugyanakkor fontos, hogy a tanuló és a szülő információt kapjon a tanároktól arról is, hogy a gyermek életkorának megfelelő, NAT szerinti osztályfokozat követelményeivel mérve milyen tudásszinttel rendelkezik.

A szöveges értékelés funkciói: formálás, fejlesztés, ösztönzés:

- Helyzetfeltárás, visszajelzés és mérés-minősítés nélkül.
- Kiderülnek belőle a gyerek erősségei és gyengeségei, továbbá,
- Serkentő hatású

Ehhez alakítjuk ki az objektívnek tekinthető, mindenki által használt, valamint a gyerek és a szülő által is ismert értékelési szempontjainkat.

Az értékeléshez tartozó ellenőrzési formák a diagnosztizálást szolgálják.

A diagnosztizálást ciklus-végenként (ill. kisebb egységekben téma/hét/zárásként/ végzik, negyedévente, félévente, évvégén.

A bizonyítvány címzettje: egyes szám 2. személyben a gyerekeknek írjuk, ő olvassa először, vele beszéljük át a tartalmát az iskolában.

Ugyanakkor a szülőknek is szól, őt is tájékoztatjuk, fontos, hogy ő is értse, ezért kerüljük az utalásokat. A szülőket emlékeztetjük a félévi és év végi bizonyítvány kiosztás előtt az értékelés szempontjaira (azaz szülői összejövetelen megbeszéljük azokat). Kiosztás után időt biztosítunk arra, hogy akinek igénye van a megbeszélésre - akár tanár, akár szülő – megtehesse.

Összefoglalóan:

- a tanár és a diák közösen végezze;
- a diák aktívan részese legyen az értékelési folyamatnak;
- az értékelés legyen rendszeres és folyamatos;
- írásbeli és szóbeli;
- több szempontú legyen, egyfelől terjedjen ki a szociális fejlődésre és a tárgyi tudásra egyaránt, másfelől a két körben is egyszerre több szempont érvényesüljön;
- a viszonyítás alapja saját korábbi szintje, de a tárgyi tudást második osztálytól minden esetben az osztályfokozat követelményeihez viszonyítjuk.

Értékelés szempontjai:

Tantárgyi tudás: ismeretek, készségek, képességek.

Naponta, hetente, témánként, havonta - egyéni fejlődési sajátosság figyelembevétele → egyénre szabott értékelés.

Naponta → értékelés szövegesen szóban és / vagy

→ írásbeli munkák esetén szövegesen megfogalmazva

Fontos a pozitív megerősítésre való tanári készség.

Év során az órai munka értékelése folyamatos, a tanító által megválasztott értékelési formával, pl. nyomda, csillag, piros pont. A készségtárgyak és szóbeli feleletek értékelését százalékkal és szöveggel rögzítjük a KRÉTA felületen.

Témánként → témazáró felmérések

- %-os megjelenítése a KRÉTA felületen és/vagy
- szövegesen a KRÉTA felületen.
- Negyedévente ua.

A lényeges követelményeknek való megfelelést az egyes tantárgyak követelményét a helyi tanterv határozza meg, amelynek szempontrendszere az alsós munkaközösség által értékelőlap formájában kerül kidolgozásra, (értékelőlap mellékletek)

Írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai

Az írásbeli értékelés formái:

- Házi feladat
- Röpdolgozat
- Kiselőadás
- Technikai eszközzel készülő beszámoló
- Rajz
- Témazáró dolgozat

- Félévi - év végi dolgozat

Az adott tárgytól és annak követelményeitől, a tanulók képességétől, előmenetelétől, személyiségfejlődésétől, munkájuk eredményétől függően leíró vagy teszt jellegűek.

Témazáró, félévi- év végi dolgozat megírásának idejét a tanmenetek rögzítik, és a félévi - év végi értékelésnél súlyozottan vesszük figyelembe.

Mivel az ellenőrzés-értékelés nélkülözhetetlen a továbbiakban a pedagógus dönti el az írásbeli beszámoltatás idejét és formáját, erről tájékoztatja a tanulókat - kivétel a röpdolgozat. Az érdemjegyeket rögzíti a naplóba, ellenőrzőbe.

Írásbeli értékelés korlátai:

A diszgráfias tanulókat - a szakvélemény alapján nem az írásbeli munkájuk alapján értékeljük. Írásbeli házi feladatot hétvégére és a szünetekre nem adunk.

Az értékelés segítő-javító szándékú egész évi feladat, melyet az iskola vezetői rendszeresen ellenőriznek.

Érdemjegyek, osztályzatok

Az érdemjegy megállapításakor figyelembe kell venni:

- a helyi tanterv tantárgyi követelményeit,
- a tanuló:
- tantárgyi aktuális felkészültségét
- az önmagához mért fejlődést,
- a tanuláshoz való hozzáállást
- személyiségének aktuális állapotát.

Az érdemjegyek adásakor a százalékok jegyre váltása a következők szerint történik:

Jeles	91 %	Kiválóan teljesítette az, aki magyar nyelv és irodalom, matematika és környezetismeret tantárgy témazáró dolgozatait 91-100 % arányban teljesítette
Jó	75 %	Jól teljesített: 75-90 %
Közepes	50 %	Megfelelően teljesített: 33-74 %
Elégséges	33 %	Felzárkóztatásra szorul, aki 32% - alatt teljesített
Elégtelen	0-32 %-ig	

Érdemjegyek naplóba való rögzítése:

- Szóbeli vagy írásbeli felelet: kék színnel, KRÉTA rendszer alapján.
- Témazáró dolgozat: piros

színnel.

- Füzet értékelése, félévente legalább kétszer: zöld színnel történik.

Érdemjegyek javításának lehetőségei:

- Szóbeli és/vagy írásbeli beszámoltatással.
- Témazáró dolgozat érdemjegye javítható újabb dolgozat megírásával.

A tanév végi osztályzat adásának kritériumai:

Azokból a tantárgyakból, amelyeket heti 1 órában tanítunk a félév során minimum 3 jeggyel, amelyeket heti 1-nél magasabb óraszámokban tanítunk, havonta legalább 1 érdemjeggyel kell a tanulót értékelni.

A félévi osztályzat a félév során szerzett érdemjegyek átlaga.

A tanév végi osztályzat az év során szerzett, érdemjegyek átlaga. Javuló vagy romló tendencia esetén kiemelt szerepe van a témazáró dolgozatok osztályzatainak.

A házi feladat elkészítésének elve, szabályai hiánya esetén és a felszerelés hiánya esetén történő értékelés

Az iskolában a nappali rendszerű iskolai oktatás részei a napközis foglalkozások [Nkt. 27. § (1)];. A tanuló kötelezettsége a választott napközis foglalkozásokon való részvétel, továbbá azok rendjének megtartása [Nkt. 46. § (1) a), d) pontja];

Az egész napos – 16 óráig tartó – iskolai foglalkozásokon való egyéb foglalkozásokon történő részvétel alól az igazgató a tanulót a szülő kérelmére felmentheti [Nkt. 55. § (1)];

A napközis foglalkozásokon történik a tanulók felkészülése a következő tanítási napra. A házi feladat a folyamatos tanulásra nevelésnek és az önálló tanulási képesség fejlesztésének legfontosabb és leggyakrabban alkalmazott pedagógiai eszköze. A meghatározásánál e két funkciót kell figyelembe venni.

Az önálló ismeretszerzést, információfeldolgozást kívánó feladatoknál gondoskodni kell, hogy az egyéb eszközök, segédletek minden tanuló számára rendelkezésre álljanak.

Lényeges a feladat elvégzéséhez szükséges időtartam megállapítása, amelynek meghatározásához a tanulócsoportba tartozó diákok közül az átlagos képességű gyerek számára szükséges időt kell figyelembe venni.

A napi írásbeli és szóbeli házi feladat elkészítésének időtartama tantárgyanként ne haladja meg átlagosan a napi 30 percet. Az ennél hosszabb időt igénybe vevő feladatok elvégzésére legalább egy hetet kell a tanulónak biztosítani.

Az alsó tagozaton a házi feladatok tartalmi ellenőrzése, javítása, javíttatása a tanóravezető pedagógus feladata, ezt aláírásával igazolja. A szóbeli feladatok ellenőrzése szűrőpróba szerűen történik.

A felső tagozatos napközis foglalkozáson a házi feladatok ellenőrzésekor a napközi vezető csak a feladat elvégzését ellenőrzi, ezt aláírásával igazolja. Tartalmi értékelése a szaktanár feladata a tanítási óráján. A szóbeli feladatok ellenőrzése szűrőpróba szerűen történik.

Amennyiben a tanuló a tanórai foglalkozásokon nem vesz részt, a házi feladat hiányát a szaktanár ellenőrzi, szankcionálja.

Alkalmazott szankciók:

egyszeri alkalom esetén kis egyest az adott tantárgyból

5 összegyűjtött kis egyes után az osztálynaplóba kerülő elégtelen osztályzatot az adott tantárgyból.

2.8. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok megtartásának elvei és korlátai

- A szülők jórészt alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, sokuk munkanélküli illetve alkalmi munkát vállaló. A családi háttér és a sokszor ingerszegény környezet miatt az iskolai tanulás javára tolódik el igencsak hangsúlyosan az otthoni felkészülés. Emiatt az órarendek

készítésekor kell nagyon odafigyelnünk az egyenletes terhelésre az egyes tantárgyak fajsúlyának, nehézségi fokának figyelembe vételével.

- A tanulók akár még ugyanazon osztályon belül is különböző szintű adottságokkal és képességekkel rendelkeznek, mindemellett eltérő mértékű fejlődésüket is figyelembe kell vennünk.
- Az otthoni (napközis, tanulószobai) tanulás hatékonyságának, nehéz és legfontosabb feltétele, hogy a tanuló tudjon önállóan tanulni.
- Meg kell tanítanunk a leggazdaságosabb szaktárgyi tanulási módszereket, a tantárgyak sajátos tanulási technikáit!
- Tudnunk kell elemezni az ábrákat, diagramokat, képeket, térképeket!
- Ismernünk kell a felszereléseik használatát!
- Meg kell tanítanunk az egységekre tagolást, lényegkiemelést, fogalmak meghatározásának módját!
- Minden esetben úgy kell szervezni az iskolai munkát, hogy az egyben az otthoni tanulásra is felkészítsen!
- A tanulók képességeinek, fejlődésének figyelembe vételével igyekezzünk differenciált házi feladatokat adni;
- A házi feladat mindig kapcsolódjon az előző tanítási óra tananyagához;
- Célszerű egyéni tanulási sorrendeket alkalmaznunk;
- A tantárgyak alapvető követelményeit ismerjék meg a napköziztető kollégák;
- A tanév eleji (de évközi is) szülői értekezleten ismertessük a szülőkkel az otthoni felkészülés alapfeltételeit; kérjük, hogy a ténylegesen otthonra hazavitt felszereléseket, eszközöket igyekezzenek épségben megőrizni és azokat a kért napra visszahozatni a tanulókkal. A hétvégére adott és az iskolában el nem végzett feladatoknál mindenképpen vegyük figyelembe a tanulók optimális terhelésének mértékét (pihenésre, játszásra is legyen ideje!)
- Törekedjünk olyan egyéni (kutatómunka jellegű) feladatok adására, amelyek a gyakorlati élettel kapcsolatosak; Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, iskolaotthonos, tanulószoba) ideje nem lehet több 1-1,5 óránál.

2.9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Általános iskolában, szakiskolában: Csoportbontás történhet az idegen nyelv órákon és a számítástechnika órákon a szaktanterem zsúfoltsága miatt, amennyiben az osztálylétszám indokolja.

Szakiskolában: szakmai tárgyak oktatásakor és a gyakorlati oktatásban, amennyiben az osztálylétszám a 12 főt meghaladja.

2.10. A tanulók fizikai és motorikus képességek mérése

Az általános iskolában az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhető az egyes képességek területén megmutatkozó hiányosságok

A NETFIT mérés a tanév során a tanév rendjéről szóló rendelet alapján történik, a 20/2012. EMMI rendelet 81.§ szerint.

2.11. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Az iskolai egészségnevelési programmal szeretnénk elérni azt, hogy iskolánk tanulóiban kifejlődjön

egy egészség– és környezettudatos magatartás. Az egészségnevelés az iskola minden dolgozójának, kiemelten a pedagógusoknak, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak a feladata.

2.11.1. Az egészségnevelési program alapelvei:

- Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíteni a tanulók és a tantestület egészségének a védelmét.
- Az iskola a szocializációnak olyan színtere legyen, ahol az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokásokat, magatartásmintákat tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk. Az egészséges életmódot szolgáló tevékenységi formák, az egészségbarát viselkedés mindenkinek személyiség-tulajdonságává váljon.
- Együttműködést kialakítani a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek valamint a szülő és a diákok között, annak érdekében, hogy az iskola mintául szolgáljon, mint egészséges környezet.
- Segíteni a diákokat, az iskola dolgozóit, a diákokon keresztül a családokat egészségük megőrzésében.
- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot bevezetni, amely figyelembe veszi a pedagógusok és a tanulók jól-létét és méltóságát, elismeri az erőfeszítéseket, a szándékokat, támogatja az egyén előrejutását.

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladata a tanulóban a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása. Bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

2.11.2. A környezeti nevelés alapelvei, céljai

- *Az iskolai környezeti nevelés során a tanulók felkészülhetnek környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet értékeit is figyelembe vevő cselekvésre. Ezért a környezeti nevelés:*
- *megfelelően stabil, megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapoz és erősít meg az élő és élettelen környezettel*
- *kifejleszti a szándékot és képességet a környezet megismerésére*
- *felkelti az igényt és képessé tesz:*
- a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására,
- összefüggő rendszerben való értelmezésére, abban felismerhető kapcsolatok megértésére,
- a problémák megkeresésére, okainak megértésére,
- kritikai és kreatív gondolkodás kialakítására, és ezáltal a lehetséges megoldások megkeresésére,
- az egyéni és közösségi döntések felelősségének megértésére, vállalására, környezeti kérdésekben,
- a környezet értékeit figyelembe vevő cselekvésre.

Alapelvek között a legfontosabbak:

- a fenntartható fejlődés
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései
- alapvető emberi szükségletek

- emberi jogok
- demokrácia
- elővigyázatosság
- biológiai és társadalmi sokféleség
- ökológiai lábnyom

Környezeti nevelési programmal rendelkezik az intézményünk.

A környezeti nevelési program részletesen az 1. számú mellékletben olvasható.

2.12.A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünk integráló jellegű intézmény. Képesek vagyunk mind a különleges bánásmódot igénylő, mind a hátrányos helyzetű (HH), ill. halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók integrált nevelésére-oktatására.

Az esélyegyenlőség biztosítását az alábbi területekre kiterjedően értelmezzük:

- a nevelésbe/oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
- a nevelés/oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- a teljesítmények értékelése,
- a neveléshez/oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- a neveléssel/oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,
- a nevelésben/oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint
- a nevelésben/oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti

- különösen valamely személy vagy csoport

a) jogellenes elkülönítése egy köznevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,

b) olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.

A köznevelési intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, szülő vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a nevelést/oktatást csak az egyik nembeli tanulók részére szervezik meg, feltéve, hogy a nevelésben/oktatásban való részvétel önkéntes, továbbá emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a köznevelési intézményben a szülők kezdeményezésére és önkéntes választása szerint, olyan vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló nevelést/oktatást szerveznek, amelynek célja vagy tanrendje indokolja elkülönült osztályok vagy csoportok alakítását; feltéve, hogy emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri, továbbá ha az oktatás megfelel az állam által jóváhagyott, államilag előírt, illetve államilag támogatott követelményeknek.

Esélyegyenlőségi célkitűzések intézményünkben:

- az esélyteremtést

- támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása érdekében
- az esélyegyenlőség előmozdítását az intézmény minden tevékenysége során:
- a beiratkozásnál, osztályba sorolásnál
- a gyerekek egyéni fejlesztésében
- az ismeretközvetítés gyakorlatában
- az iskolai programok kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében
- a továbbhaladás előkészítésében, a pályaeorientációban
- a humán erőforrás-fejlesztésében, pedagógusok szakmai továbbképzésében
- a partnerség-építésében és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel
- ösztöndíjprogram megpályázása a kiírásnak megfelelő tanulóknak

Minden tervezett infrastrukturális és tartalmi, szakmai fejlesztés esetén kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű, és a sajátos nevelési igényű tanulók nevelési/oktatási helyzetének javítására a beruházások megvalósítása során.

Az esélyegyenlőség biztosítása során elvárt tevékenységek:

- körütekintő, személyiségi jogokat nem sértő adatgyűjtések (HH/HHH, SNI), regisztrációs munka
- rendszeres kiértékelés, visszacsatolás, következtetések levonása
- fórumok működtetése
- vezetői, munkaközösségi értekezletek, nevelőtestületi értekezletek
- szülői értekezletek, fogadóórák, minden esélyegyenlőséget célzó tevékenység épüljön be az intézmény minőségbiztosítási rendszerébe.

A szegregáció tilalma

Nevelési programunk, az életkori sajátosságok figyelembe vételével az iskolai közösség aktivitására, együttműködésére épül. Osztályközösségeink teret adnak a baráti kapcsolatok építésére, fenntartására, egymás segítésére, mások véleményének tiszteletben tartására, az egymáshoz való alkalmazkodásra, egymás elfogadására. Arra törekszünk, hogy mindez szegregációmentes együttnevelési környezetben valósuljon meg. Iskolánkban biztosítjuk az egyenlő hozzáférést, az esélyegyenlőséget a tanulásban a kulcskompetenciák szilárd megalapozásával, a tanulási nehézségek feltárásával, az arra rászoruló egyéni felzárkóztatásával, valamint a tehetség felismerésével és kibontakoztatásával.

2.12.1. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének következményei

Az osztályokban I-I érdemjegyet kapnak havonta, majd osztályzatot félévkor és a tanév végén (2, 3, 4, 5). Az évközi érdemjegyet az osztályfőnöki óra keretében az osztályfőnök, az osztályközösség véleményét kikérve állapítja meg. A félévi és tanév végi osztályzatot az osztályozó konferencia állapítja meg az előzetes javaslatok alapján.

2.12.2. A magatartás:

A magatartás értékelésének szempontjai:

A tanuló órai és órán kívüli viselkedése, fegyelmezettsége,
Együttműködési képessége (közösségi munka)
Együttélési sajátossága (osztályban, az iskolai közösségben),
Szabálytisztlete (házirend, szokásrend)

A magatartás minősítése:

Példás	5
Jó	4
Változó	3
Rossz	2

Példás (5) az:

- akinek a tanórán és tanórán kívüli viselkedése példamutató,
- aki a közösség életét jó irányba befolyásolja,
- aki önként vállalt feladatait folyamatosan és eredményesen végzi,
- aki a felnőttekkel, társaival és önmagával szemben igényes, felelősségteljes, segítőkész,
- aki betartja az iskola szabályait,
- védi az iskola értékeit,
- akinek nincs fegyelmező büntetése és igazolatlan órája.

Jó (4) az:

- akinek a tanórai és tanórán kívüli viselkedése folyamatosan jó,
- aki a munkát nem hátráltatja,
- aki közösségi munkát önként nem vállal, de a rábízott feladatokat eredményesen elvégzi,
- akinek viselkedésével, az iskolai szabályok betartásával kapcsolatban csak ritkán és apróbb kifogások merülhetnek fel,
- akinek fegyelmező büntetése - legfeljebb szaktanári - és igazolatlan hiányzása legfeljebb 7 óra.

Változó (3) az:

- akinek tanórai és tanórán kívüli magatartása tanáraival, az iskola dolgozóival és társaival szemben modora, hangvétele kifogásolható, tiszteletlen,
- aki tanárai és társai munkáját gátolja, megbízhatatlan,
- aki kifogásolható viselkedését csak tanári útmutatás hatására változtatja meg, bár igyekszik hibái kijavítására.
- akinek szaktanári, osztályfőnöki figyelmeztetése, intője, megrovása van,
- akinek igazolatlan óráinak száma legfeljebb 21.

Rossz (2) az:

- aki a tanórákat és tanórán kívüli tevékenységet rendszeresen, a figyelmeztetések ellenére is zavarja, a munkát hátráltatja,
- aki a közösség életében nem vesz részt, annak határozataival nem törődik,
- aki a társaival, tanáraival, az iskola dolgozóival durva, modortalan,
- aki az iskola rendjét és szabályait nem tartja be, az értékeket rongálja,
- akinek igazgatói figyelmeztetése van a tanév során,

2.12.3.A szorgalom értékelésének szempontjai:

A munkavégzés rendszeressége és folyamatossága,

A tanuló képessége és az elért tanulmányi eredmény összhangja,
Órai munka,
Érdeklődése,
Házi feladat - készítés és a felszerelés megléte.

Szorgalom minősítése:

Példás	5
Jó	4
Változó	3
Hanyag	2

Példás (5) az:

- aki rendszeresen, minden tantárgyból felkészül a tanórákra,
- akinek eredményei megfelelnek képességeinek és lehetőségeinek,
- aki az órákon képességei és körülményei szerint példamutatóan dolgozik,
- aki házi feladatait minden esetben legjobb tudása szerint elkészíti, és felszerelése rendben,
- aki ismereteit a tanórákon kívül is igyekszik bővíteni, és bizonyítványában elégtelen nincs.

Jó (4) az:

- aki rendszeresen felkészül a tanórákra,
- kinek szorgalma, eredményei éppen a képességeinek, lehetőségeinek felelnek meg,
- aki az órák nagy részén aktívan dolgozik,
- felszereléssel, házi feladataival kapcsolatban apróbb kifogások merülhetnek fel, és bizonyítványában elégtelen nincs.

Változó (3) az:

- aki a tanórákra hullámzóan készül fel,
- akinek eredményei a képességeinél, lehetőségeinél gyengébbek,
- aki a tanítási órák többségén passzív,
- aki vállalt és kötelező feladatairól gyakran megfeledeznek,
- akinek felszerelése, házi feladatai hiányosak, és elégtelen a bizonyítványában nincs.

Hanyag (2) az:

- aki a tanórákra rendszeresen nem készül,
- akinek eredményei a képességeinél, lehetőségeinél sokkal gyengébbek,
- aki szinte minden tantárgyból érdektelenséget mutat, órákon nem dolgozik, közömbös,
- akinek elégtelen osztályzata van.

2.12.4.A tanulók jutalmazásának elvei és formái

Jutalmazás formái, eszközei:

Kimagasló tanulmányi teljesítményért, közösségi munkáért, versenyeken vagy rendezvényeken való részvételért jutalom illeti meg a tanulót:

szaktanári dicséret: tantárgyi teljesítményért; írásban, naplóba, illetve a bizonyítványban kell rögzíteni.

Osztályfőnöki dicséret: közösségi munkáért, versenyen, rendezvényen való szereplésért; írásban, az ellenőrzőben, naplóba, illetve.

Igazgatói dicséret: két osztályfőnöki dicséret után kaphat vagy a DÖK javaslata alapján, kiemelkedő teljesítményért, valamint jár annak, aki egy félév alatt legfeljebb 1 tanítási napot hiányzott igazoltan; írásban, és az elektronikus naplóban kell rögzíteni.

Tantestületi dicséret: egész tanévben példamutató teljesítményért, írásban, a bizonyítványban kell rögzíteni.

Könyvjutalom, év végén adható jó tanulmányi, közösségi munkáért, példás magatartás és szorgalomért.

Az osztályok és tanulók közösségi munkáját a DÖK és az osztályközösség értékeli.

2.12.5.A tanulók elmarasztalásának elvei és formái

Azt a tanulót, aki kötelességeit megszegi, fegyelmező intézkedésben kell részesíteni.

Az elmarasztalás eszközei és formái

- szaktanári figyelmeztetés: a tanulót nem megfelelő órai tevékenységéért a szaktanár figyelmeztetheti;
- osztályfőnöki figyelmeztetés: 3 szaktanári figyelmeztetés után jár és más esetben is adható;
- osztályfőnöki intés: az osztályfőnöki figyelmeztetés után jár;
- osztályfőnöki megrovás; az osztályfőnöki intés utáni fokozat,
- igazgatói figyelmeztetés: az osztályfőnöki megrovás után jár, vagy ha a tanuló fegyelemsértése súlyos, az egész iskola életére, közösségére káros hatású;
- A fegyelmező intézkedés: ha a tanuló kötelességeit vétkezen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben kell részesíteni. Ha az igazgatói figyelmeztetés után a tanuló magatartása nem javul, fegyelmi tárgyalás elé kerül.

Fegyelmi eljárás - 2011. évi CXCV. 58§

Ha a tanuló a kötelességeit vétkezen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető. A fegyelmi eljárás megindítása és lefolytatása kötelező, ha a tanuló maga ellen kéri. Kiskorú tanuló esetén e jogot a szülő gyakorolja.

A fegyelmi büntetés lehet

- a) megrovás,
- b) szigorú megrovás,
- c) meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- d) áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába,
- e) eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától,
- f) kizárás az iskolából.

Tanköteles tanulóval szemben a (4) bekezdés e)-f) pontjában és az (7) bekezdés e) pontjában meghatározott fegyelmi büntetés csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható. Ekkor a szülő köteles új iskolát, kollégiumot keresni a tanulónak.

Abban az esetben, ha a tanuló más iskolában, kollégiumban történő elhelyezése a szülő kezdeményezésére tizenöt napon belül nem oldódik meg, a kormányhivatal hét napon belül köteles másik iskolát, kollégiumot kijelölni számára.

A (4) bekezdés d) pontjában szabályozott fegyelmi büntetés akkor alkalmazható, ha az iskola igazgatója a tanuló átvételéről a másik iskola igazgatójával megállapodott. A (4) bekezdés c) pontjában meghatározott fegyelmi büntetés szociális kedvezményekre és juttatásokra nem vonatkoztatható.

A szakképző iskola tanulója ellen folytatott fegyelmi eljárásba, ha a tanuló tanulószerveződést kötött, be kell vonni a területileg illetékes kamarát.

A kollégium tagja ellen a kollégium rendjének megsértéséért

- a) megrovás,

- b) szigorú megrovás,
- c) meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- d) áthelyezés másik szobába, tanulócsoportba,
- e) kizárás fegyelmi büntetés szabható ki.

Nem indítható fegyelmi eljárás, ha a kötelezettségszegés óta három hónap már eltelt. Ha a kötelezettségszegés miatt büntető- vagy szabálysértési eljárás indult, és az nem végződött felmentéssel (az indítvány elutasításával), a határidőt a jogerős határozat közlésétől kell számítani.

A fegyelmi büntetés megállapításánál a tanuló életkorát, értelmi fejlettségét, az elkövetett cselekmény súlyát figyelembe kell venni. A fegyelmi büntetést a nevelőtestület hozza. Az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat véleményét a fegyelmi eljárás során be kell szerezni.

A fegyelmi eljárás megindításáról - az indok megjelölésével - a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét értesíteni kell. A fegyelmi eljárás során a tanulót meg kell hallgatni, és biztosítani kell, hogy álláspontját, védekezését előadja. Ha a meghallgatáskor a tanuló vitatja a terhére rótt kötelezettségszegést, vagy a tényállás tisztázása egyébként indokolja, tárgyalást kell tartani. A tárgyalásra a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét meg kell hívni. Kiskorú tanuló esetén a fegyelmi eljárásba a szülőt minden esetben be kell vonni. A fegyelmi eljárásban a tanulót és a szülőt meghatalmazott is képviselheti.

A tanulóval szemben ugyanazért a kötelezettségszegésért csak egy fegyelmi büntetés állapítható meg. Ha a kötelezettségszegés miatt az iskolában és a kollégiumban is helye lenne fegyelmi büntetés megállapításának, a nevelési-oktatási intézmények eltérő megállapodásának hiányában a fegyelmi büntetést abban a nevelési-oktatási intézményben lehet megállapítani, amelyikben az eljárás előbb indult.

A gyakorlati képzés keretében elkövetett kötelezettségszegésért a fegyelmi eljárást az iskolában kell lefolytatni.

Végrehajtani csak jogerős fegyelmi határozatot lehet. Ha a végrehajtás elmaradása a többi tanulójogait súlyosan sértené vagy más elháríthatatlan kárral, veszéllyel járna, az elsőfokú határozat a fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható.

A fegyelmi eljárás lefolytatásának alapvető szabályait jogszabály állapítja meg.

20/2012. (08.31.) EMMI 4§

A nevelési-oktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában (a továbbiakban: SZMSZ) kell meghatározni a nevelési-oktatási intézményben a tanulóval szemben lefolytatásra kerülő fegyelmi eljárás és az egyeztető eljárás részletes szabályait.

53-62 § - A fegyelmi és kártérítési felelősség pedagógiai célokat szolgál.

Egyeztető eljárás (a továbbiakban: egyeztető eljárás) előzheti meg, harmadszori kötelezettségszegés esetén a fegyelmi jogkör gyakorlója az egyeztető eljárás alkalmazását elutasíthatja.

Eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától fegyelmi büntetés nem szabható ki, ha a tanév végi osztályzatokat megállapították.

Ha az eltiltás a tanév folytatásától, kizárás az iskolából fegyelmi büntetést a bíróság a tanuló javára megváltoztatja, a tanuló osztályzatait meg kell állapítani, ha ez nem lehetséges, lehetővé kell tenni, hogy a tanuló - választása szerint az iskolában vagy a független vizsgabizottság előtt -osztályozó vizsgát tegyen.

A tanuló - a megrovás és a szigorú megrovás kivételével - a fegyelmi határozatban foglaltak szerint a fegyelmi büntetés hatálya alatt áll. Hatály nem lehet hosszabb

- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése vagy megvonása fegyelmi büntetés esetén hat hónapnál,

- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába, eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától és kizárás az iskolából fegyelmi büntetések esetén tizenkét hónapnál.

Az értesítést oly módon kell kiküldeni, hogy azt a tanuló, a szülő külön-külön a tárgyalás előtt legalább nyolc nappal megkapja.

A fegyelmi eljárást határozattal meg kell szüntetni.

3. Iskolai szokásrend kialakítása, küzdelem az agresszió ellen

Az iskolával tanulói jogviszonyt létesítő tanulók alapvető feladata egymás elfogadása, szeretete, gyengébb, elesettebb társaik segítése a tanárok és alkalmazottak tisztelete, megbecsülése. A legszigorúbb büntetést kapja az a tanuló, aki bántja társait.

- A szünetről időben érkezz meg!
- Az osztály fegyelmezetten, a tanterem előtt várja a pedagógust!
- A tanóra a hetes jelentésével kezdődik.
- Felnőtt érkezését a tanulók néma felállással köszöntik.
- A tanteremben a felszerelést készítse elő, csendben várja a tanár utasításait!
- Jelentkezés nélkül, közbeszólással, bekiabálással ne zavarja az óra rendjét!
- Problémáit kézfeltartással jelezze!
- A tanórán enni, inni, rágózni nem szabad!
- A mosdót csak a szünetekben használjuk!
- A tanórán ne beszélgesen, csak az adott tantárgy tananyagával foglalkozzon!
- Az óra végén, a felszerelés elpakolása után a tanulók egyszerre hagyják el a tantermet!

Alsós

Az osztályok tisztán tartása:

- Reggel a tanulók 7,50 - kor mehetnek be az osztályba.
- Az osztályban váltócipőt lehet húzni!
- A tantermekben szemetelni tilos!
- Egész nap óvni kell az osztály tisztaságát, ennek felelőse a mindenkori hetes.

Padrend

- Órák előtt a tanulók az órai tankönyveket és taneszközöket készítsék elő!
- A padban csak a tanuláshoz szükséges eszközök és könyvek tarthatók!
- Mindenki felelős saját padja tisztaságáért, rendjéért!
- A ruhákat és a testnevelés órai felszereléseket fogason vagy szekrényben kell tárolni!

A hetes feladatai és munkájának számonkérése:

- A hetes órák előtt jelenti a hiányzókat!
- Szünetekben a hetes törölje le a táblát, hozzon krétát, szellőztessen, és locsoljon virágot!
- Egész hét folyamán ügyeljen a rendre és a tisztaságra!
- Munkájának értékelése hetente egyszer az osztályfőnöki órán történik. Jó munkájáért dicséret jár!

A mosdók használata, tisztaságuk megóvása:

- Az osztályfőnöki órákon rendszeresen beszélünk kell a mosdó helyes használatáról!
- A WC-papír használata kötelező!
- A WC-t és a piszoárt használat után mindig le kell öblíteni, és ez után kezet kell mosni!
- A WC-kagylóba dobálni - a WC-papíron kívül - semmit sem szabad!
- Ezen a helyen játszani, bújócskázni, pancsolni, dohányozni tilos!

A napközi szokásrendje:

- a szabadidős órák az udvaron, rossz idő esetén a teremben legyenek megtartva!
- mindig ügyeljenek egymás testi épségére! Verekedni, csúfolódni nem szabad!

- a házi feladatokat mindig el kell végezni a tanító irányításával, aki ellenőrzi és értékeli azokat!
- a tízórait és az uzsonnát kulturáltan kell elfogyasztani az ebédlőben vagy az osztályban. udvaron, illetve a folyosón, ha rossz az idő!
- szalvétát minden étkezéskor használj, és azt a maradékkal együtt a szemetesbe dobd!
- kézmosás, vízivás, WC-használat az órák előtt vagy szünetben történjen!
- a csengetési rendet mindenkinek kötelező betartani!

Az ebédlő használata:

- az ebédlőbe csak felnőttel együtt fegyelmezetten, kettes sorokban lehet bevonulni!
- étkezés előtt mindenki mosson kezet!
- az ételért egyesével álljanak sorba és az állandó helyükre üljenek le a gyerekek!
- az ebédet mindenki kulturáltan fogyassza el!
- a tálcákat étkezés után óvatosan vidd vissza, a maradékot ne szórd szét!
- az ebédlőt csak tisztán hagyhatod el! A széken és az asztalon nem maradhat ételmaradék!
- a felelősök törölgék tisztára az asztalokat!
- az ebédlőt fegyelmezetten, kettes sorokban hagyjuk el!

Felső

Osztályok tisztasága

- minden tanuló a saját padjának tisztaságáért felel (környezettel együtt)
- a mindenkori hetes ellenőrzi a tisztaságot, amennyiben hiányosságot talál vagy korrigáltatja, vagy saját maga korrigálja; ezt a szünetben és a tanóra végén teszi.
- a hetes feladata az osztály rendjét visszaállítani a tanítás végén (asztalok, székek)
- a virágok gondozása, vagy a virágfelelős, vagy a hetes feladata
- a tanműhelyek rendben tartása (munkarend szerint történik).

A hetes feladatai és munkájának számonkérése

- tábla tisztasága, krétáról gondoskodik
- szellőztetés (tanórák előtt mindig)
- jelentés (létszámmellenőrzés)
- az osztály rendje:
- tábla
- kréta
- tisztaság
- a tanítás végén az osztályrend visszaállítása
- az osztályfőnöki órán kérjük számon és értékeljük a hetes munkáját (jó munkájáért osztályfőnöki dicséretet kaphat)

Összességében a DÖK ellenőrzi és értékeli a fentieket!

A mosdók használata

- A mosdókat rendeltetésszerűen használd;
- A WC papírt az előtérben találod;
- A WC-t használat után mindig húzd le!
- Majd moss kezet!
- A mosdó használatát az ügyeletes tanár ellenőrzi!
- A mosdót a szünet elején vagy végén használd!

A napközi szokásrendje

- a tanítási órák utáni foglalkozások rendje az órarendben (tanulók és tanárok) rögzített
- a tanulói és a tanári ügyelet félévente meghatározott és rögzített

- 7. óra utáni szünetet a tanórák előtti előkészületekre használjuk
- egy tanuló látja el az ügyeleti – portási feladatot.
- a 2 tanóra közötti szünetben uzsonnáztatás, uzsonnakor a szünetet a tanulók a teremben töltik és elfogyasztják az uzsonnájukat.
- a másnapi órarend és a házi feladatok ismertetése a házi feladatos füzetek alapján és a táblára írása
- az írásbeli és szóbeli házi feladatok elvégzése; ellenőrzése

Az ebédlő használata

- a tanulók az utolsó tanítási órájukat követően ebédelnek.
- a napközis tanulók az udvarra (rossz idő esetén az aulába) sorakoznak és rendben vonulnak az ebédlőbe!
- az evőeszközöket rendeltetésszerűen használják!
- az ebédeltetős tanár ebéd közben igyekezzon elsajátíttatni a kulturált étkezés szabályait!
- az ebéd végeztével az evőeszközöket, tálcával együtt vigyék vissza a kijelölt helyre; majd a székeket tolják vissza a helyére!
- az ebédlőt együtt, rendezetten hagyja el az ebédelő csoport!
- az uzsonna felhozatala az ebédlőből az utolsó ebédelő csoport feladata.

A fenti szokásrendet tudomásul veszem, és magamra nézve kötelezően betartom, bármelyik pont megsértése büntetést von maga után (büntetési fokozatok: szaktanári figyelmeztetés, osztályfőnöki intó, igazgatói rovó, fegyelmi eljárás).

tanuló aláírása

szülő aláírása

Projektoktatás, témanap, témahét EMMI r. 7.§ (4)

Intézményünk az Oktatási Hivatal által meghirdetett témaheteken, témanapokon vesz részt, melyet az éves munkatervben rögzít: Digitális témahét, Pénz7, Fenntarthatósági Témahét, Az egészségtudatos gondolkodás és iskolai mozgástevékenységek témanap Magyar Diáksport Napja.

A munkaközösségvezetők látják el a szervezési feladatokat. (regisztráció, feladatok megküldése, megoldása, ellenőrzése, külső szakember meghívása).

Az EFOP 3.3.7 projekt keretében kidolgozásra került az Egészségképesség módszertana, programja melyet az éves munkatervben tervezzük meg. Intézményünkben a Víz világnapja, Erdészeti nap, Madarak és fák napjához csatlakozunk, önálló programot biztosítunk a külső kapcsolataink segítségével.

4. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzéke

Tanári segédletek- Tanulói segédletek

Magyar nyelv és irodalom:

3-4 osztály:

hívóképek betűkártyák
ABC-s táblák (kisbetű, nagybetű) szóképek
betűkártyák tárgyképek
Szóképek (szótagképek)
eseményképek
tárgyképek
nyelvtani táblák
Képsorok a fogalmazás tanításához
Interaktív tananyag

5-8. osztály:

Irodalmi arcképcsarnok
Irodalmi táblák
Magyar helyesírás szabályai
Összefoglaló nyelvtani táblázatok,
táblák
Irodalmi képek
Szóképek

Történelem és társadalmi ismeretek:

Fal térkép Szóképek
Történelmi táblák Vaktérkép
Történelmi arcképcsarnok Időszalag
Történelmi filmek Képes történelmi atlasz
Videon, DVD-n Új képes történelem c.sorozat
Kézikönyvek Korong lexikonok
Történelmi dokumentumok hasonmás kiadásban

Matematika

Szám és jelkártya Szám és jelkártya
Logikai készlet síktan Logikai készlet
Számegyenes , Színesrúd készlet
Golyós számológép Számegyenes
Gépjáték modell Színes korongok, pálcikák, minimat
Játékpénz egységek Játékpénz készlet
Testek Építőjáték: lego, mozaik építőkocka
Modellkészlet testek építéséhez Tükör
Síklapok Mérőszalag
Méterrúd Hömörő modell
Mérleg (súlykészlet) Óralap
Űrmértékes edények Számtábla
Hömörő
Helyérték táblázat
Óralap Görgető
mértékegység-átváltó korong
Szám és jelkártya Szám és jegykártya
Logikai készlet síktan Logikai készlet
Számegyenes Színesrúd készlet
Golyós számológép Számegyenes
Gépjáték modell Színes korongok, pálcikák, minimat
Játékpénz egységek Játékpénz készlet
Testek Építőjáték: lego, mozaik építőkocka
Modellkészlet testek építéséhez Tükör

Síklapok Mérőszalag
Méterrúd Hőmérő modell
Mérleg (súlykészlet) Óralap
Űrmértékes edények Számtábla
Hőmérő Helyérték táblázat
Óralap Görgető mértékegység-átváltó korong

Környezetismeret:

Méterrúd, mérőszalag, vonalzó mérőszalag, vonalzó
1-es dl-es edény
Mérleg, súlykészlet
Hőmérők (kinti, bent)

Óra, óralap (tanári, tanulói)
Video filmek
Térkép (Magyarország, földgömb) Tanulói térképek
Iránytű
Tablók (növények részei, állatok, emberi
test részei, közlekedési eszközök)
Makettek (épületek, bútorok, járművek,

Természettudomány:

Videofilmek
Állati csontvázak
Kitömött állatok
Falitablók
Kézikönyvek
Nagyítók Nagyítók
Hőmérők Hőmérők

Fizikai kísérleti eszközök

Kémiai kísérleti eszközök

Makettek
Modellek
Transzparenszek

Földrajz:

Falitérképek
Falitablók
Földgömb
Tanulói térképek (atlaszok)
Videofilmek
Kézikönyvek
Digitális térképek

Ének-zene:

Tankönyvek, szakkönyvek Osztályoknak megfelelő ének-zenei
tankönyvek
Ritmuskirakó Ritmuskirakó
Dallamkirakó Dallamkirakó
Ötvonalas kottástábla Hangjegyfűzet
Ritmushangszerek: dob, cintányér,
fémháromszög, csörgő, csörgődob,
ritmusfa
Dallamhangszerek: szintetizátor,
melodika, gitár, furulya, harmonika
Dallamhangszerek: szintetizátor,
melodika, gitár, furulya, harmonika

Zenehallgatás 1-8. hanglemez sorozat
Rádió, lemezjátszó, magnó, CD-lejátszó,
DVD-lejátszó
Zenei CD-k, DVD-k

Rajz

Diafilm Rajzlap, színes papír
Könyvek, újságok Ceruza, színes ceruza, vonalzó
Kazetta Gyurma,radír, zsírkréta, ragasztó
Írásvetítő, celofán, filctoll Cellux, olló, tempera, nyomdafesték
Gyertya, újságok, filctoll
Építőkocka, hurkapálcika,

Testnevelés és Sport

sportági szakkönyvek
játék- és gyakorlatgyűjtemények
szakfolyóiratok
sportági videofilmek
különböző méretű labdák (hab, gumi)
tornakarika, bot, buzogány, szalag
ugrókötél - babzsák
1, 2, 3, 4, 5 kg-os medicinlabdák
1, 2, 4, 10 kg-os kézi súlyzók
gumikötél - húzókötel
rugós expander
marokerősítő gumikarika
maroklabda
váltóbot
kosár-, kézi-, futball-, röplabda
tollasütő + labda
szabadtéri footballkapu + háló
rajttámla
súlygolyó
kerékpár, tricikli, roller, gördeszka,
szánkó
kondigépek
Úszósport segédeszközei : úszóöv,
úszódeszka, műanyaglabdák, nagyméretű
műanyagkarika,úszószemüveg,
fém tárgyak bújáráshoz
Egyéb segédeszközök: jelzőszalag és
bólya , 50 m-es mérőszalag , ásó,
gereblye, stopperóra, síp, rajtindító
csappantyú , magnetofon, CD lejátszó

5. Környezeti nevelési program

Már a 2003-as NAT szerint is „A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának életvitelének kialakítását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását, és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.”

További cél, hogy a tanulók megismerjék és megértsék:

- a természeti és társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat,
- az élővilág és a kultúra gazdag változatosságának fenntartására törekedjenek.

A NAT fontos szerepet szán a nemzeti hagyománynak, a nemzeti azonosságtudat fejlesztésének, beleértve a magyarországi nemzetiségekhez tartozók azonosságtudatának ápolását is. Kiemelten kezeli az ország és tágabb környezete, a Kárpát-medence megismerését, ugyanakkor fontosnak tartja azokat a tartalmakat, amelyek Európához tartozásunkat erősítik. A NAT figyelmet fordít az egész világot érintő átfogó kérdésekre, hangsúlyozva a fenntartható fejlődés iránti közös felelősséget.

Alapelvek:

Környezetünk védelme:

alakítsuk ki tanulóinkban azokat a magatartási, életviteli mintákat, melyek során a társadalom környezetéért felelő személyiség válik belőle

A környezeti nevelés élethosszig tartó folyamat.

Problémamegoldó szemlélet:

Lássa a környezet globális összefüggéseit (természet tudatos kompetencia)

Együttműködésre nevelés, egymásra figyelés.

Az ökológiai problémák előre nem láthatóak, ezért fontos a problémamegoldó gondolkodás, kreativitás képességének kialakítása (matematika kompetencia)

2007 óta iskolánk ÖKO iskola címet nyert el, melyet egy alaklommal már sikeresen megújítottunk.

Kiemelt kompetencia területek:

Természettudományos kompetencia

Szociális és állampolgári kompetencia

Környezettudatosság, esztétikai kompetencia

Iskolai környezetalakítása, pedagógiai munkánk:

- iskolánk kertjét folyamatosan fejlesztjük: örökzöldet, cserjéket, évelő és egyényári növényeket ültetünk, melyek a mikroklímának megfelelőek
- szerves anyagokat komposztáljuk, s felhasználjuk a keletkező komposztot

- szelektíven gyűjtjük a papírt, elemeket, és a műanyag hulladékokat
- próbálunk takarékoskodni a vízzel és villanyárammal
- lehetőségekhez mérten a környezeti szempontból előnyösebb eszközöket, termékeket vásárolunk
- komplex tanulás-szervezési formákat alkalmazunk a fenntarthatóságra nevelés érdekében.
- kooperatív technikák rendszeres alkalmazása a fenntarthatóságra nevelés érdekében
- lehetőséghez mérten minden évben megszervezzük a fenntarthatóságra neveléshez kapcsolódó tábor
- energia-járőr szolgálattal a víz, villany, fűtés takarékoságára hívjuk fel a figyelmet
- igyekszünk a dekorációkat a fenntarthatóságra nevelés céljaival összeegyeztetni
- környezeti nevelési játékokat építünk be a tanulási, tanítási folyamatba
- az intézmény mindennapos tevékenységébe igyekszünk önkéntes segítőket bevonni
- rendezvényeink szervezésénél a környezeti szempontokat maximálisan figyelembe vesszük
- szorgalmazzuk a természetet nem károsító tevékenységeket

Helyzetelemzés, helyzetkép

Az iskola

Iskolánk 1994-ig az Egri Gyermekváros általános iskolája volt. Ezt követően, mint a Heves Megyei Önkormányzat önálló iskolája működik, melyben általános iskolai és szakiskolai oktatás folyik. Sajátos nevelési igényű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat oktatunk, akiknek túlnyomó része roma származású.

Az iskola helye és épülete

Tanulóink nagyobb része, sajnos nagyon silány, sokszor leromlott állapotú családi otthonból érkezik. Számukra így különösen fontos a meghitt, barátságos otthonias légkör megteremtése az iskola és az osztályterem falain belül. Az iskola épülete Eger északi városrészén a Rác-hegyen kertvárosi környezetben helyezkedik el. Az épület körül van szabadban tartott órák tartására zöld környezet, de az Eger-patak közelsége is kiváló lehetőséget nyújt erre. Az iskolaudvarok mérete megfelelő, a burkolatok felújítást igényelnek. A tantermekben nagy ablakfelületek vannak, megvilágítása fénycsőekkel történik. A fűtés gázkazánokkal történik. A toalett-helyiségek közül a felső folyosón található modern, az alsó folyosón lévő felújítást igényel. Az étkezés előtti kézmosás megoldott az ebédlő előtti kézmosó csapokkal. A szaktantermi oktatást feltételei adottak. A természettudományos szaktanterem megfelelően felszerelt. A környezeti neveléshez szükséges alapeszköz-készlettel rendelkezünk. A kertészet oktatásához tanulókertünk és komposztálási lehetőségünk van. Az osztálytermek szűkösek, de elegendőek. Az épület dekorálása folyamatos, esztétikus, az iskola életét tükrözi, a gyerekekről a gyerekeknek szól, sok gyermekmunka kerül a falakra.

Az iskola működése környezeti nevelési szempontból

Az iskolában az egész tantestület foglalkozik környezeti nevelési kérdésekkel a tanórákon és azokon kívül. A környezeti nevelés az a területe az iskolának, iskolai életnek, ahol csak fokozatosan és lépésenként haladnak előre, de az egész iskolai életet komplexen hatja át. Iskolánk pedagógiai programjában eddig is kiemelt szerepet kapott a környezeti nevelés. Az iskola természeti adottságait sokoldalúan fel tudjuk használni. Helyi tantervünk műveltségi területeinek közös követelményei között szerepel a környezeti nevelés, így az iskolai oktatás szinte valamennyi területét áthatja, lehetővé teszi a tantárgyak közötti integrációt.

A környezeti nevelés színterei iskolánkban

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben

A tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezeti vonatkoztatásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát, hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez gyermekeinknek is köze van. A

szemléltetés, a gyakorlatiasság nálunk különösen fontos. Így az élményszerű tanításra lehetőség nyílik. Kooperatív tanulási technikákat alkalmazzuk a fenntarthatóságra nevelés érdekében.

Nem hagyományos tanórai keretben

Történelmi városban, történelmi környezetben élünk, itt tanulnak a gyermekeink. A közelben is, de főképp a városközpontban számos olyan múzeum, kiállító hely van, melynek elérése nem okoz problémát. Így lehetőségünk van múzeumi foglalkozások megtartására is. Ez a szép múltú környezet az, ami talán kárpótolja intézményünk tanulóit, pedagógusait más környezeti hatásokkal kapcsolatban.

Iskolánk és a város kapcsolatát fokozatosan mélyítjük. Sajátos nevelési tanulóink igénye, hogy tudásukat- sport, ének, zene, tánc- a közvetlen nyilvánosság elé tárják. Mivel diákjaink zöme roma származású, fontos számukra, hogy saját kultúrájukat a nagyközönség előtt is bemutassák.

Sajnos a társadalmi környezetből még mindig sok negatív jelzöt kapnak gyermekeink származásuk miatt.

Téma hetet a Víz világnapjához kötjük. Ennek keretében a gyerekek előzetes feladatokat kapnak. Szándékunk arra irányul, hogy tanulóink önálló gyűjtőmunkát végezzenek egy-egy témában: keressenek szakirodalmat, ismerjék meg a helyi természet- és környezetvédelmi problémákat, lássák meg természeti környezetük szépségeit. Több feladat igényli a családtagok bevonását, azt reméljük, hogy ők is részeseivé válhatnak az iskola ismeretterjesztő munkájának. Komplex tanulásszervezési formák közül a témanap és a projektmódszer is jelen van iskolánkban.

Tanulmányi kirándulást szervezünk.

A kirándulások, évszakos túrák a közösségfejlesztéshez, a tanulók testi, lelki nevelésének fejlesztéséhez járulnak hozzá, valamint ismereteik bővítéséhez informális és nem formális keretek között.¹³

Részt veszünk a településtakarítási, szépítési akcióiban is.

Erőforrások

Anyagi erőforrások

Saját:

Költségvetés

Az iskola az éves költségvetési keretből gazdálkodik. Az éves költségvetési keretből minden évben olyan felújításokat kell végezni, amely a kulturált környezet megteremtést szolgálják.

Külső pályázatok

A pályázati lehetőségeket iskolánk igyekszik kihasználni. És mindig arra a területre igyekszik kihasználni, amire a kiírás szól.

Környezeti nevelésünkben partnerünk az egri Eszterházy Károly Egyetem, a Bükki Nemzeti Park és a helyi intézmények, civil szervezetek.

Pedagógusok számára bemutató órákat, továbbképzést tartottunk. Az energiával kapcsolatos témaköröket beépítettük az iskola környezeti nevelési programjába és helyi tantervébe.

Belső erőforrások

Feladat, szerepkör

Erősségek

Humán erőforrások

¹³ Vállalás az EFOP-3.3.7-17 „Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása az Egri Tankerületi Központ köznevelési intézményeiben: Ép testben ép lélek” projekthez kapcsolódóan

Iskolavezetés	Támogatja a környezeti nevelési programokat, a fenntarthatóság pedagógiáját. A minőségi munka részeként értékeli az ilyen tevékenységet. Anyagi forrásokat teremt. Ösztönző rendszert dolgoz ki. Aktívan részt vesz az egyes programokban.	Hiteles személyiségek a pedagógusok, a diákság, a szülők, a fenntartó számára. Hasznosítható kapcsolatrendszer.
Tanárok	Kidolgozzák és a tantárgyakba beépítve tanítják az egyes környezeti tartalmakat.	Valamennyi szakos belátja, hogy minden tanár feladata a környezeti nevelés.
Környezeti nevelési munkacsoport	Elkészíti a pedagógiai programnak megfelelően az éves tervet, segíti és koordinálja annak megvalósítását. Dokumentációs és értékelő munkát végez, pályázatokat ír, kapcsolatot teremt a külső támogatókkal.	Lehetőséget ad a különböző munkaközösségek programjainak összehangolására (témahét, versenyek, akciók, kiállítások, jeles napok eseményei stb.)
Osztályfőnöki munkaközösség	Évfolyamokra lebontva foglalkozik az egészségneveléssel kötődő feladatokkal.	Lehetőség van az aktualitások azonnali megbeszélésére.

Nem pedagógus körben foglalkoztatottak

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Fontos, hogy tanulóink lássák a rendszeres épülettakarítást, így talán ők is jobban vigyáznak a tisztaságra.

Külső erőforrások

Állandó kapcsolatunk van a Bükki Nemzeti Parkkal, a helyi intézményekkel és civil szervezetekkel. Folyamatosan tartjuk a kapcsolatot az Egri Szalaparti Egységes Gyógypedagógiai Általános és Speciális Szakiskolával.

Tárgyi erőforrások

- ismerethordozók (kép- és hanganyag, folyóiratok, szakkönyvek, Internet, multimédiás anyagok)
- audiovizuális eszközök: video, digitális fényképezőgép, stb.
- tanulói kert
- tanulóbarát bútorok

Alapelvek, jövőkép, célok

Az iskolai környezeti nevelés szemlélete

Iskolánk feladatának tekinti azt, hogy diákjaik a felnőtt életre megfelelő ismeretekkel, készségekkel

és szemlélettel rendelkezzenek, hogy ne csak saját pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészének fennmaradása érdekében cselekedjenek. A környezeti nevelésünk átfogó céljával a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakítását segítjük elő, azért, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel, a természetet, az élő és élettelen környezetet tisztelő erkölcsi alapelvek megalapozása, kialakítása alapvető célunk. A fenntarthatóság pedagógiája feltételezi az olyan élethosszig tartó tanulást, amely tájékozott, tevékeny állampolgárokat nevel. Ezért az iskolai oktatásnak és nevelésnek elengedhetetlen célja a tanulók kreatív, problémamegoldó gondolkodásmódjának kialakítása és az önálló ismeretszerzés készségének fejlesztése. Az emberiség jövőjének biztosítása, a fenntarthatóság érdekében fel kell készíteni a tanulókat arra, hogy megértsék a természet komplexitását, lássák, hogy a társadalom, az egyén illetve a közösségek tevékenységeinek ezzel összhangban kell lenniük. Különös figyelmet kell fordítani a tanulók természettudományos gondolkodásmódjának fejlesztésére. Alakuljon ki a környezet állapota iránti érzékenyséjük, legyenek képesek felismerni a környezet minőségi változásait, tudják elemi szinten értékelni azokat. Ismerjék meg a Földet sújtó globális környezeti problémákat. A környezeti nevelésnek holisztikusnak, és ebből eredően interdiszciplinárisnak kell lennie, ennek megfelelően pedig vizsgálnia kell a problémák ökológiai, társadalmi, gazdasági, kulturális vonatkozásait. Így a tanulók képesek lesznek felismerni a társadalmi-gazdasági modernizáció környezetre gyakorolt hatásait. *A legfontosabb cél azonban a saját, közvetlen környezetük értékeinek megismerése, feltérképezése.* Emellett lényeges szerep jut a lakóhelyen és környékén felmerülő környezeti problémák felkutatásának, a környezeti konfliktusok felismerésének, megoldások keresésének. Alakuljon ki bennük a környezetük iránti büszkeség, felelősség és tisztelet. Olyan állampolgárrá váljanak, akik ismerve tetteik következményeit úgy élnek, hogy környezetükben ne okozzanak sebeket.

Az önismeret, személyiségformálás, közösségfejlesztés, társas együttműködés, a konfliktuskezelés, megoldás, döntés technikáinak készség szintre fejlesztése szükséges ahhoz, hogy a jövőben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági, politikai konfliktusokat kezelni, felelősségteljes döntéseket tudjanak hozni a mindennapi életükben. Az egészségnevelési program mentálhigiénés célkitűzései között is szerepelnek ezek a célok, de mindez jól összekapcsolható a gyakorlati megvalósításban, például a helyi környezeti konfliktusok felkutatásával, megoldási lehetőségek keresésével.

Általános céljaink a környezeti- és egészségnevelésben:

A környezet és egészség egymástól el nem választható fogalmak, ezért a környezeti nevelésnek és az egészségnevelésnek is azonos célokat kell szolgálniuk:

- Az egyetemes természet tisztelete és megőrzése, élő és élettelen létezőivel, az emberrel együtt
- A Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniájára törekvés.
- A bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése.
- A testi-lelki egészség megőrzése.

A környezeti nevelés alapelvei közül néhány területet kiemelten, de egységes egésként kezelünk:

- fenntartható fejlődés
- kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései
- alapvető emberi szükségletek
- emberi jogok
- demokrácia
- biológiai és társadalmi sokféleség
- elővigyázatosság
- az ökológiai lábnyom

Ennek eléréséhez a következő *célokat, jövőképet* kell az iskolai élet valamennyi színterén, valamennyi tevékenységünket áthatva kialakítani

- környezettudatos magatartás és életvitel
- a fenntarthatóság - elveivel azonosulás

- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartás és életvitel
 - a lakóhelyi környezet értékeinek megismerése, feltérképezése
 - a természetes és mesterséges környezet értékei iránti felelős magatartás és annak megőrzésének igénye
 - a környezet szeretete és védelme, sokféleség megőrzése
 - holisztikus és globális szemléletmód
 - a rendszerszemlélet
 - globális összefüggések megértésének tudományos megalapozása
 - egészséges életmód igényének, eszközeinek, módszereinek elsajátíttatása
 - az egészség és a környezet összefüggéseinek felismerése
- A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása és fejlesztése:*

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód
- szintetizálás és analízis
- problémaérzékenység
- kreativitás, tapasztalás
- önálló ismeretszerzés
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód
- vitakészség, kritikus véleményalkotás
- kommunikáció, média használat
- konfliktuskezelés és megoldás
- döntéskészség
- állampolgári részvétel és cselekvés
- értékelés és mérlegelés készsége

2.6. Konkrét célok és feladatok

- természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése
- a lakóhelyi értékek és problémák feltérképezése
- helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem, hulladék, energiatakarékosság, helyi védettség stb.)
- lakóhely megismerése (értékek, gondok – a megoldás módjai)
- hagyományok védelme: család – iskola – település – nemzet szinteken
- azonosságtudat fejlesztése a fenti szinteken
- a szülőkkel, az iskola környezetében élőkkel a kommunikáció fejlesztése

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:

Nagy forgalom

Célok:

A kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése, segítése

Tevékenység, feladat:

(a még megvalósítandók, ill. a folyamatos tevékenységek kiemelése)

- közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása
- biztonsági felszerelések viselésének ösztönzése

Légszennyezés

Csökkentés

- zöldesítés az iskola környékén, az iskolakertben és a növények gondozása, pótlása
- gyomtalanítás, parlagfű-gyérítés

Szemét	Tiszta, egészséges környezet	- szelektív hulladékgyűjtés, (papír, műanyag, fémdoboz,) komposztálás) - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről
Kevés iskolai szabadtéri játék	A gyerekek mozgásigényének kielégítése	- az iskolai játszótér felszerelésének bővítése, homok cseréje
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet	- festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élősarkok - portalanítás (atkák-allergia) - gyakori szellőztetés (beltéri szennyezőanyagok: formaldehid, szén-dioxid) - lábtörlők alkalmazása
Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	Energiafogyasztás figyelemmel kísérése Szellőztetés biztosítása szünetekben
Világítás	Egészséges, takarékos	- a meglévő energiatakarékos neonok folyamatos felülvizsgálata,
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	- víztakarékos öblítés, csapok karbantartása, - esővíz gyűjtése, használata
Iskolakert	Tanítás, pihenés, felüdülés helye legyen	- növények gondozása, pótlása, fajták, gyógynövények, madáretetők kihelyezése, gondozása
Iskolaudvarok	Biztonságos burkolat	- a burkolat védelme, zöld felület gondozása
Az iskola eszközellátottsága	A tanítás-nevelés élményközpontúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése – egészséges személyiség	- a tantermekben írásvetítő, TV, video és számítógép - interaktív táblák - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltetőanyagok - digitális fényképezőgép,

Szaktárgyi célok	A szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre – helyi értékek, problémák Interaktív, tanulásfejlesztési módszerek kipróbálása, alkalmazása Tehetséggondozás	- tantervek környezeti nevelési tartalmának betervezése, megjelölése - szociális, életviteli és környezeti kompetenciafejlesztő programcsomagok - Energiakaland oktatóprogram alkalmazása - Parlagfü, Klímaváltoztatás - szaktantermek – csoport- páros munka, önálló kísérlet, problémamegoldó gondolkodást fejlesztő feladatok, projektek tervezése
------------------	--	--

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elő-segítése. A környezeti nevelés tartalma - világszerte, így Magyarországon is - kiszélesedett, a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. Gondot kell arra fordítanunk, hogy diákjaink a jövőben, mindennapi életvitelükben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni, megoldani. Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

A pedagógiai program tervezetének megfelelően évente részletesen kidolgozzuk a környezeti nevelési munkatervet.

A tantárgyak lehetőségei

Minden tantárgy környezeti nevelési tartalmát, azok kivitelezéséhez szükséges tevékenységi formákat, módszereket a helyi tanterv illetve a tanmenetek tartalmazzák. A tantárgyak tartalmi megvalósulása a tanmenetekben történik, ez az a dokumentum, amit a nevelő minden nap használ, amiből felkészül, ezért itt kell minden részletre kitérni. A pedagógiai programban lefektetett elveknek, a helyi tantervnek megfelelően domináljon a tanmenetek zöld tartalma, a helyi elemek konkrétan jelenjenek meg benne.

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását
- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat (meséket, mondákat, népdalokat és verseket)

- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását
- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre
- erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük
- sajátítsák el a médiumok elemzésének technikáit

A tanulóknak

- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével

Történelem

A tanulók

- értsek és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet, a településen is
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete
- legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül
- értsek meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében
- ismerjék meg a természet közelben élő, a természetet tisztelő, azt felhasználó, és nem kihasználó paraszti életmód értékeit
- ismerjék meg a népszokások egészségvédelmi vetületét (ünnepek előtti böjtök)

Idegen nyelv

A tanulók

- váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit
- tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni
- állampolgári felelősségtudatuk fejlődjön

A tanulóknak

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat elemezni
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- Legyenek képesek reális becslésekre

- Tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni

A tanulóknak

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket

Környezetismeret

A tanulók

- ismerjék meg a környezetet megfigyelésekkel, vizsgálatokkal
- ismerjék meg az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében
- Ismerjék meg saját testük alapvető felépítését és működését, az egészség megőrzéséhez szükséges életvitel jellemzőit

Természettudomány

A tanulók

- váljanak képessé a természet jelenségeinek elemi szintű értelmezésére
- a megismerés komplexitása, egészlegességére törekvés (középpontban az élő és élettelen természet konkrét valósága, a jelenségek, a táj és a környezet áll)
- természettudományos gondolkodás kialakításához megfelelő képességek kialakítása;
- környezet állapota iránti érzékenység fejlesztése
- ökológiai szemlélet fejlesztése
- helyes környezeti attitűdök fejlesztése
- magatartás fejlesztése
- értékrend alakítása
- környezettudat fejlesztése
- felelősségérzet fejlesztése
- környezet használatára vonatkozó helyes döntések támogatása

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni
- ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előregondolkodó állampolgárrá
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről

- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit
- értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket
- értsék meg, hogy a társadalom földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet
- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék, szeressék és őrizzék a természeti és az épített környezet szépségeit

A tanulóknak

- a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény
- alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére
- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket
- legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat

A tanulóknak

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód
- alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség

A tanulók

- ismerjék meg szervezetük sajátosságait és az életkorral kapcsolatos változásait
- sajátítsák el az elsősegély-nyújtási technikákat
- ismerjék fel az empátia szerepét a másik ember megítélésében

A tanulókat

- ösztönözze a helyes viselkedésmódok és a környezet-egészségvédő szokásrendek kialakítására
- segítse az önmagukkal szembeni felelősségérzet kialakításában
- segítse az őket veszélyeztető környezeti, társadalmi tényezők és azok elhárítási módjainak felismerésében

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét
- tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni

Rajz és vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát
- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére

- tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni, melyek a természetről szólnak
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket

Etika / Hit –és erkölcsstan

A tanulók

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni
- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk

A tanulóknak

- alakuljon ki az a szemlélet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek
- alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban
- fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért

Dráma és tánc

A tanulók

- tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és dráma eszközeivel
- legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképpen és mozdulatsorok segítségével (árvíz, erdőtüz, stb.)
- természethez való érzelmi kötődése erősödjön a drámajátékon keresztül
- sajátítsák el a néptánc elemeit, lássák benne a környezeti nevelési lehetőségeket

Technika és életvitel

A tanulók

- ismerjék meg az emberi alkotásokban megtestesülő használati, esztétikai, formai és etikai értékeket
- ismerjék meg a technika okozta környezeti károsodásokat és azok megelőzésének módjait
- értsék meg a fenntartható fejlődés összefüggéseit és követelményeit
- ismerjék meg a problémák rendszerét és a lényegét átlátó környezetgazdálkodást
- sajátítsák el az alapvető biokertészeti ismereteket
- ismerjék meg az egészséges táplálkozás alapelemeit
- sajátítsák el a gyógynövények alapvető ismeretét és felhasználási módjait
- ismerjék meg a komposztálás folyamatát és hasznát
- ismerjék meg a környezetbarát technikákat és technológiákat
- ismerjék meg a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet jellemzőit
- sajátítsák el az egészséges táplálkozás, kertészeti alapismeretek, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés alapvető ismerveit

A tanulóknak

- alakuljon ki az egészséges életmód iránti igény
- a civilizáció társadalmi és környezeti vonatkozásainak feltárása révén erősödjön a felelős, környezettudatos beállítottság
- alakuljon ki a kritikus fogyasztói magatartás

Digitális kultúra (számítástechnika használata)

A tanulók

- legyenek képesek az interneten illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni

- legyenek képesek a számítógép segítségével megszerezhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjék meg az informatikában (pl. az internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket
- használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre
- ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések környezetkárosító hatásait
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére a különféle szoftverek (adatok táblázatos tárolása, kiértékelése, összefüggések vizsgálata, statisztikai módszerek alkalmazása) segítségével
- a számítástechnikai eszközök használata során valósítsák meg az anyag- és energiatakarékos alkalmazás feltételeit

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket
- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében
- értsék és tapasztalják meg a szabadidő foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat

A tanulóknak

- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását
- alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására
- segítse az egészséges napi-heti-évszakos életritmus kialakulását

Tanulmányi kirándulás

A tanév során az osztályközösségek kirándulást szervezhetnek a hazai tájak, életközösségek, kultúrák megismerésére. A részvétel, a felmerülő költségek miatt önkéntes.

Tanórán kívüli tevékenységek

A tanórán kívüli tevékenységek számos lehetőséget nyújtanak diákjaink komplex szemléletformálásához.

Célkitűzések

A választott programok és az alkalmazott módszerek

- fejlesszék a tanuló szociális képességeit
- adjanak lehetőséget új ismeretek megszerzésére (biológiai sokféleség, fenntartható fejlődés)
- rendszerezék, szelektálják, mélyítsék el a már meglévő ismereteket
- szintetizálják az egyes tantárgyak nyújtotta analitikus ismereteket, tanítsanak rendszerszemléletre
- alakítsanak ki kritikus gondolkodást
- fejlesszék a környezeti harmónia megteremtése érdekében fontos képességeket (pl.: problémamegoldó, konfliktuskezelési képességek, tolerancia, alternatív gondolkodás)
- ösztönözzenek az egészséges, környezetbarát életmód elsajátítására
- alakítsanak ki környezeti érzékenységet, helyes szokásokat, viselkedési normákat
- neveljenek a hagyományok tiszteletére
- mutassanak követendő mintákat
- ösztönözzenek felelősségteljes cselekvésekre (tárják fel, hogy mit tehet a tanuló egyéni életében a környezeti problémák megoldása, megelőzése érdekében); tárják fel a tanulók számára a globális kérdések alapvető gazdasági, társadalmi hátterét, tegyék világossá a tanulók számára, hogy az ember a természet része, és csak akkor van esélye a boldogulásra, ha kész együttműködni környezetével, és nem uralkodni akar felette.

Napközi - foglalkozási tervekben szereplő munkarendben, a tanulási idő utáni foglalkozások tervezésében megjelennek a környezet- és egészségnevelést, pozitív életviteli mintákat bemutató szándékok. Főbb tevékenységek, amik minden csoportra vonatkoznak és a fenntarthatóság pedagógiáját szolgálják: népi hagyományok felidézésével – drámajáték, néptánc, népi játék, egyszerű, hagyományos ételek elkészítése, vetélkedők, természetes anyagokból játék készítése, stb.- Kézműves foglalkozások, sportdelutánok, kertszépítés, terepi programok. A konkrét tartalmat, módszert ennek megfelelően az éves munkatervben állítja össze a napközis munkaközösség.

Tanulói pályázatok – A környezeti nevelési munkaközösség, diákönkormányzat írhatja ki az általuk megjelölt témában. A születendő munka formája sokféle lehet: szakmai dolgozat, rajz, fotó, film, interjú, irodalmi alkotás stb.

Tábor – Önállóan vagy helyi intézményekkel, civil szervezetekkel együtt szervezzük:pl. természetbúvár, környezet- egészségvédelmi, stb.

Iskolai átfogó környezetvédelmi programok, projektek – Megszervezzük annak kiderítését, hogy mennyire “zöld” az iskolánk. Ennek keretein belül a tanulók felmérést végeznek az iskolai víz-, fűtés-, világításrendszerről, az ezzel kapcsolatos költségekről, elkészíthetik a csepegő csapok térképét, kutathatják a hulladék kezelési módjait, felhasznált mennyiségét. Az effajta program nagyon hatékony, hiszen egyszerre mozgósít tanárt, diákot, technikai dolgozót és vezetőséget egyaránt.

A környezet- és egészségvédelem jeles napjai. A természet-környezetvédelem és az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve emlékezünk meg és tudatosítjuk a jelentőségüket.

A Víz Világnapja, a Föld Napja rendezvénysorozatunk fő váza témahét, programterv.

- **program** elemek megtervezése, végrehajtása
- téma kiválasztása
- előzetes feladat
- folyamatosan rendhagyó órák, előadások, terepi programok, múzeum, üzemlátogatások, tanulói kiselőadások
- kiállítás
- fórum
- vetélkedő
- értékelés.

Jeles napok:

Március 22.	Víz Világnapja
Április 22.	Föld Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja

Szeptember 23.	Takarítási Világnap
Október 4.	Állatok Világnapja
Október 31.	Takarékossági Világnap

Akciók – Egy-egy helyi környezeti probléma megoldására vagy jeles napokon szervezünk olyan akciókat, amelyek felhívják a lakóhelyünk közösségének figyelmét egy-egy helyi vagy globális környezeti problémára. A megmozdulásban “zöld” partnereinket hívjuk segítségül. (pl.: Takarítási világnap).

Kiállítások – A tanév során nagyobb projektjeinkhez kapcsolódóan szervezünk kiállításokat, amiket a szülők, a település lakói, más iskolák megtekinthetik.

Média – A helyi, illetve a környék médiáit igyekszünk tájékoztatni az iskola jelentősebb eseményeiről.

Iskolai kert, komposztálás – A tanulók tanórákon belül illetve a szünetekben, napköziben művelik a tankertet, tanulják, otthon tanítják és alkalmazzák a komposztálás technikáját.

Zöldesítés: A jeles napokhoz kapcsolva a szülők megnyerésével cserjék, fák ültetésével szépítjük környezetünket.

Vetélkedők, tanulmányi versenyek – Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük, felkészítjük versenyekre.

Madarak és Fák Napján játékos természetismereti vetélkedőt szervezünk. A verseny feladatai elsősorban a tanult természettudományos ismeretekre alapoznak. A vetélkedő feladatai a különböző kompetencia területeket “tesztelik”.

Településismereti program – A Diákönkormányzattal való együttműködés, amelynek során megismerhetik a gyerekek a szűkebb és tágabb környezet jellemző épületeit, és egyéb objektumait.

Kézműves foglalkozás – A természet adta anyagok (termések, levelek, tollak, csigaházak..) illetve az újrahasznosítható hulladék-anyagok felfelhasználásával különböző dísz- és használati tárgyakat készítenek a diákok, amelyekből kiállítást szervezünk.

Látogatások: állatkertben, múzeumban, botanikus kertben, nemzeti parkban, szennyvíztisztító telepen.

Előadások – A tanulók, tanárok, szülők környezet-egészségügyi nevelésének egyik hasznos módszere mellett, hogy fejleszti a tanulók helyes önértékelését és pozitív megerősítését. Meghívunk ebben a témában jártas szülőket vagy szakembereket.

Szülői értekezletek: utalás a környezet-egészségvédelem néhány fontos elemére. Egészséges táplálkozás, drog prevenció, lelki egészség, háztartási környezetvédelem.

A projektek, tanórán kívüli tevékenységek megszervezéséhez a környezeti nevelési munkaközösség **ötlettárat** állít össze.

Módszerek

A környezeti nevelés módszerei nagymértékben hozzájárulnak az iskolafejlesztési munkához. A jól megválasztott módszerek az esélyegyenlőség megteremtésében, az integráció kérdésének megoldásában jelentősen segítenek. Az oktatás-nevelés módszereit a pedagógusok maguk választják meg, de egy innovatív iskola arra törekszik, hogy megismertesse és bevezesse a modern, hatékony, a gyermek egyéniségéhez, személyiségéhez igazodó, közösségfejlesztő tanítási technikákat, tanulás-szervezési formákat. Ezek elsajátítása történhet a szakirodalomból, de gyakorlatiasabb segítséget adnak a továbbképzések.

Olyan módszereket részesítünk előnyben, amelyek fejlesztik:

- a tanulók gondolkodását
- önálló ismeretszerzési képességét
- együttes cselekvését
- problémamegoldó képességét
- vitakészségét
- konfliktuskezelési képességét
- önismeretét.
- alkalmazkodnak az életkori sajátosságokhoz
- minél több tanulót vonnak be
- a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen
- alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek, kerüljük a katasztrófedagógiát
- a lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez
- nyújtsanak sok élményt a tanulónak
- az érzelmeken át hassanak
- a személyes megtapasztaláson alapuljanak
- együttműködésen alapuljanak
- alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységre, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretere
- legyen bennük sok játékos elem

A környezeti nevelés módszereiben kiemelt helyen szerepel

- a tanulás-tanítása
- a kooperatív tanulás

- páros, kiscsoportos tanulás
- drámapedagógia
- játék
- nyári tábor
- rendhagyó órák
- szabadban tartott órák
- terepi foglalkozások
- aktív, kreatív munka
- művészi kifejezés
- modellezés
- múzeumi foglalkozások
- könyvtári órák
- üzemlátogatások
- projekt módszer
- témanap, témahét,
- akciók
- vetélkedők.

A diákönkormányzat szerepe a környezeti nevelési program megalkotásában

A diákok körében végzett véleménykutatás főleg a tanórán kívüli tevékenységekre vonatkozik, tartalmára és formájára, de a tanórák szervezéséhez is adhatnak jó ötleteket. Teret kell adni kezdeményezésüknek, hiszen a környezeti nevelés célja, feladata az is, hogy kezdeményező, kreatív, ötleteiket megvalósítani tudó, annak következményeit belátó felnőtteket neveljünk. A tanulók körében született, saját ötlet jobban sarkallja őket a megvalósításra, önbizalmukat is növeli, de a közösségformálást is jobban segíti. A tervezés, megvalósítás folyamatába bekapcsolódik a tanár is, így a tanár-diák kapcsolat is szorosabbá válhat. A programokról visszajelzést, értékelést is kell kérni, mert fejleszti a diák kritikai érzékét, véleménynyilvánítását, lényeglátását, ld. értékelési módszerek. Az elkészült pedagógiai programról is ki kell kérni a véleményüket.

A diákönkormányzat eddigi kezdeményezései, hagyományteremtései:

- zöld ügyeletes – energiatakarékosság, tisztaság
- terem tisztasági verseny
- zöld vetélkedők
- helyi zöld diákpárlament szervezése évente egy alkalommal, részvétel a regionális rendezvényeken

A szülők szerepe a környezeti nevelési program megalkotásában, megvalósításában

A program több eleme igényelte a szülőkkel való egyeztetést. A térítésköteles iskolai programokat velük illetve az SZMK-val kell megbeszelnünk.

Zöld programjaink megszervezésével célunk a szülők, nagyszülők bevonása, ezáltal szemléletformálás, figyelemfelkeltés, hagyományörzés.

Az elképzeléseink kivitelezésébe általában szívesen kapcsolódnak be a szülők, főleg, ha tudják, miben várjuk segítségüket.

Az iskola, mint zöld miliő

Az iskola, mint környezet is hatást gyakorol a gyerekek személyiségének formálódására. Ezért ügyelnünk kell az iskola *tárgyi világának* esztétikusságára, *parkosítására*. Célunk az iskola mesterséges tárgyi környezetének megszüntetése. Az otthonról elindult gyermek ne érezze azt, hogy egy teljesen idegen, számára belakhatatlan környezetbe lép, az iskolakapun átlépve egy idegen világhoz kell alkalmazkodnia. A tárgyi környezetnek is azt kell sugallnia, hogy az iskola van a gyerekekért és nem fordítva. A környezet szépítésért együtt kell az iskola dolgozóinak fáradoznia a gyerekekkel, mert így később – reményeink szerint – igényesebbé fognak válni saját környezetük esztétikumával szemben. Persze nemcsak az iskola épületeinek szépségére kell figyelni, hanem praktikusságára is,

Az iskolakert kertészkedéssel, komposztálással művelik a tanulók.

Hulladék, energia, vízgazdálkodás, alapvető az iskola mindennapi gazdálkodásában, de

komoly nevelési erővel hat a diákokra, de rajtuk keresztül a családok otthoni takarékoságára, életvitelére. Az iskola rövid távú célja a szelektív hulladékgyűjtés, az energia- és víztakarékosság szabályainak betartása. A *papír* különválogatását viszont az iskola minden területén megszervezzük, osztályteremtől az igazgatói szobáig, így aztán akár az osztálypénz is gyarapodhat. Az energia- és víztakarékosságra a tanév során folyamatosan figyelnek a diákönkormányzat zöld ügyeletesei.

Az iskola pedagógusainak, dolgozóinak példamutatása

A környezeti nevelés hitelességét valódi arculata, életviteli szokásai, mindennapi viselkedései, történései adják. Megkönnyíti a nevelést, ha a kis elsős már olyan környezetbe kerül az iskolába, ahol azt látja, amiről a *tanító* néni beszél, ahol a tanulók azt tapasztalják, hogy a meglévő szokások miatt természetessé válnak a zöld cselekedetek, ahol az iskola dolgozói magabiztosan, következetesen képviselik a fenntarthatóságra nevelés elveit. A *tanár nevelő-oktató* munkájának tervezésében a helyi tantervben, tanmenetekben, tervekben, stb., a helyi értékekre, azok megismerésére, megvédésére koncentrálnak, feladatának érzi a lakóhely múltjának, jelenének megismerését és megismertetését, jövőjének tervezését, olyan programok szervezését, amelyekbe a helyi közösséget bevonja.

A *technikai dolgozók* napi munkájuk során:

- igyekeznek környezetbarát technikákat alkalmazni
- igényesek munkájukkal szemben
- nyitottak az ésszerű változtatásokra
- érdeklődők, segítőkészek az iskolai élettel szemben.

Ellenőrzés, mérés, értékelés

Ezeket a pedagógiai eszközöket nem lehet olyan egyértelműen meghatározni a környezeti nevelésben, mint a tantárgyi tudásszerzésben. A törvény a helyi tanterv részbe teszi a magasabb évfolyamba lépés feltételeinek meghatározását, a beszámoltatás, számonkérés követelményeit, formáit, a tanuló teljesítményének, magatartásának szorgalmának értékelési és minősítési követelményeit, formáit. Mivel a tanterv által előírt, az iskola által kibővített követelmények zöld tartalmát beépíti a nevelőtestület a tantárgyakba, így ezekre érvényesek az adott tantárgyra előírt ellenőrzési, értékelési formák. Természetesen a környezeti nevelés eredményének méréséhez más eszközök kellenek, nincsenek egzakt módon meghatározott követelmények. Ezekre a folyamatokra pedig nagy szüksége van az iskola minden szereplőjének, mert csak így követheti végig a gyerekek fejlődését, így állapíthatja meg céljainak megvalósulását, programjai sikerességét, eredményességét, mert ez ad alapot az esetleges korrekciókra, az iskola környezeti nevelésének szakmai szinten tartására, javítására. Mindenféleképpen meg kell fogalmaznunk azokat az elvárásokat, amik ahhoz szükségesek, hogy elérjük a tanulók fejlődését, személyiségük formálását a kitűzött céloknak megfelelően.

A *környezeti nevelés eredményességének vizsgálatára* különböző eszközöket, módszereket használunk:

- kérdőíveket
- szociometriai vizsgálatokat
- különböző megfigyeléseket

A *tanulók fejlődéséről, problémáiról, az egyes programokról alkotott véleményükről tájékozódhatunk:*

- egyéni vagy csoportos beszélgetésekkel
- felmérésekkel:

Például:

Sorold fel azt a három dolgot, ami a foglalkozáson a legjobban tetszett!

Indokold választásodat!

- 1.
- 2.
- 3.

Sorold fel azt a három dolgot, ami a foglalkozásokon a legkevésbé tetszett!

Indokold választásodat!

- 1.
- 2.
- 3.

A foglalkozás melyik részét tartottad sikertelennek?

Írd le, miben látod a sikertelenség okát? Hogyan lehetne az okot kiküszöbölni?

Továbbképzések

A környezeti nevelés színvonalának megőrzése, a szakmai fejlődés, a hiányterületek pótlása miatt megfogalmazható az az elvárás, ami a fenntartható fejlődés egyik alapgondolata is, az *élethosszig tartó tanulás*, ami a pedagógusok *továbbképzéseken* való részvételeiben nyilvánulhat meg.

Belső: nevelési értekezletek, tanfolyamok, tréningek

Külső: térségi, régiós, megyei, országos konferenciákon, rendezvényeken való részvétel.

Akkreditált továbbképzéseken (különösen ökoiskolavezető képzés, fenntarthatóság pedagógiája) való részvétel.

Tanesszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amik a környezeti nevelési munkához szükségesek. Állományukat azonban folyamatosan újítani, bővíteni, korszerűsíteni kell.

Környezetvédelmi vizsgálódásokhoz:

Víz-és talajvizsgáló készlet, savas eső felfogó tartály, mérőhenger, Petri-csészék, kémcsövek, szűrők, határozók, mikroszkópok, tárgylemezek, fedőlemezek, indikátorok (alumínium, ammónia, kémhatás, nitrát, olaj, ólom, vízkeménység), glicerin, cellux.

Szakmai anyagok, tanesszközök:

Programcsomagok, szakmai-módszertani kiadványok, CD-k, hanghordozók, multimédiás segédeszközök, videofilmek. Mikroszkópok, fényképezőgépek, videokamera. Transzparens- és diasorozatok, faliképek, plakátok.

Dokumentálás

Iskolai bemutató kiadvány, powerpoint, beszámolók, tablók, posztterek, kiállítások, újságcikkek, albumok, naplók (gyerek, tanár) tükrözik a tervezett feladatok megvalósítását.

Információáramlás

Az információáramlást több csatorna biztosítja a tanár-diák, tanár-tanár, diák-diák, iskola-szülő, iskola-fenntartó, iskola-település, iskola és partnerei között. Hírül adja az iskola eseménynaptárát, eredményeit, felhívásait, diákbeszámolóit, stb. *az iskolai honlapon, iskolarádióban, település újságában, TV-jében, iskolagyűlésen, stb.*

Kommunikáció

A környezeti nevelésben nélkülözhetetlen a kommunikáció különböző módjai. Fontos, hogy a diákok képesek legyenek az írott, hallott, látott média irodalomban kritikusan eligazodni. A tanulók képesek legyenek eligazodni a szakirodalomban, meg tudják különböztetni az értékes információt az értéktelentől. Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, a szereplésre, az előadások módszertanára.

Iskolán belül:

Munkaértekezletek, faliújság, felelősök rendszere (DÖK), egyéni beszélgetések, iskolarádió, iskolagyűlések, iskolai honlap, iskolarádió

Kiselőadások, házi dolgozatok, posztterek, kiállítások.

Iskolán kívül:

Iskolai honlap, tájékoztató füzet, szülői faliújság, szülői értekezletek, Szülői Szervezet megbeszélései, szórólapok a lakóknak, helyi újság, önkormányzati nyílt ülések, elektronikus levelek, faxok, levelek,

Környezetvédelmi cikkek, hírek feldolgozása, állapotfelmérések értékelése, kapcsolatfelvétel az illetékesekkel.

Fogyasztóvédelmi program

Az ENSZ Fogyasztóvédelmi Irányelveiben, még 1985-ben leszögezte, hogy minden állampolgár alapvető joga hogy a tájékozott és tudatos fogyasztóvá váláshoz szükséges ismeretekkel és tudással rendelkezzen. Hazánkban az Országgyűlés 1997. december 15-én fogadta el a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényt, melynek első része V. fejezet 17.§-a rendelkezik a fogyasztók oktatásáról. A törvény szerint: a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az **oktatási intézmények**, a Fogyasztóvédelmi Felügyelőség és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja

„A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknban.” Ennek elérését a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése jelenti.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoskosságot. A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy a diákok értsék, valamint a saját életükre alkalmazzák tudják az alábbi fogalmakat:

Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás: Olyan viselkedés, melyet a szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.

Ökológiai fogyasztóvédelem: környezeti problémáink túlnyomó többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmunkban keresendő, mind a javak pazarló előállítás technológiája, mind pedig fogyasztásunk profitcélú volta, mennyisége, valamint annak összetétele hozzájárul környezetünk károsításához. Célunk olyan, ökológiailag tudatos fogyasztókat nevelni, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.

Környezettudatos fogyasztás: kiegyensúlyozott középút az öncélú, bolygónk erőforrásait felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.

Fenntartható fogyasztás: A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, mely csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását, hogy a jövő nemzedékek szükségletei – és egészsége – ne kerüljenek veszélybe.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

Az egyes tantárgyak *tanórai foglalkozásaiba* jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak:

- technika – áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései,
- matematika – banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások,
- fizika – mérés, mértékegységek, mérőeszközök (villany, gáz, víz mérőórák),
- földrajz – eltérő fogyasztási struktúrák és szokások,
- magyar – reklámnyelv, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái,
- biológia – génmódosított élelmiszerek (GMO), amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozási kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás,
- kémia – élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használatuk,
- informatika – elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem), internetes fogyasztói veszélyforrások,

telefónia,

- történelem – EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem, a reklám története stb.

- médiaismeret: a reklám képi nyelve és hatásai.

Tanórán kívüli tevékenységek: vállalkozási ismeretek oktatása, vetélkedők, versenyek, rendezvények

Iskolán kívüli helyszíneken közvetlen tapasztalatgyűjtés, megismerés: piaci séták, üzletek, bankok, helyi vállalkozások látogatása

Hazai és nemzetközi együttműködések során szerzett ismeretek feldolgozása: külföldi és hazai partner iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel

KOLLÉGIUMI PEDAGÓGIAI PROGRAM

Egri Arany János Általános Iskola, Szakiskola és Kollégium

Az Egri Arany János Általános Iskola, Szakiskola és Kollégium többcélú intézmény. A kollégium az iskola épületével azonos helyrajzi számon található intézményegység. Szakmai feladata a kollégiumba felvett tanulók életkörülményeinek megteremtése, a nevelés feladatainak megvalósítása, a személyiségzavarok korrekciója, az iskolai tanulmányi munka segítése, kapcsolattartás a szülőkkel. Elsődleges célja a hátrányos helyzetű, valamint enyhe értelmi fogyatékos tanulók integrációja, képzési és szakképzési feltételeinek biztosítása, az egészséges életmódra, az önálló munkavégzésre való nevelés, valamint törekvés a társadalmi integrációra.

A kollégium pedagógiai programja az intézményi pedagógiai program része, azzal szerves egységet alkot.

A pedagógiai program az alábbi jogszabályok figyelembevételével készült:

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény módosításáról
- 110/2012. (VI.4.) kormányrendelet a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 229/2012. (VIII.28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről, és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 59/2013. (VIII. 9.) EMMI rendelet a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról

1. A kollégiumi nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései

1.1. A kollégiumi nevelés alapelvei

- Gyermekközpontú intézmény megvalósítása
- A növendékek iránti felelősség, bizalom és szeretet elve
- A mindennapi életben elvárható igényesség és kulturált viselkedésre nevelés elve
- Alapvető erkölcsi és együttélési normák betartása
- A sajátos nevelési igény és életkori sajátosságok figyelembe vételének elve
- A kollégiumi nevelő-oktató tevékenység szervezésének alapja:

tanuló- tanulóval

tanuló – felnőttel való együttműködése

- Kapcsolattartás az iskola tágabb környezetével:
 - szülőkkel
 - társintézményekkel
 - civil szervezetekkel
 - közművelődési intézményekkel

1.2. A kollégiumi nevelés értékei

- gyermekközpontú intézmény megvalósítása
- mivel a szocializációs folyamat a gyermek mindenkor közegében állandóan hat, figyelemmel kell lenni arra a tényre, hogy a tanuló otthoni környezete is jelentősen eltérhet a normál populációnál tapasztaltakétól ezért a célorientált feladatokat, azok megvalósíttatását, begyakoroltatását egyénre szabottan kell tervezni, megvalósítani
- a zökkenőmentes iskolai, kollégiumi beilleszkedés segítése
- a kollégiumban, az élményben gazdag környezet biztosítása, melyben lehetőség adódik a napi sikerélmények megélésére, a kudarcok lehetőség szerinti elkerülésére
- óvó – védő környezet biztosítása
- a sérült gyermekek személyiségének elfogadása a közvetlen környezetében és a tágabb

környezetben, az ember értékeinek megbecsülése

- a kollégiumba kerüléstől kezdődően törekvés a szociális háttérből adódó hátrányok kiegyenlítésére, az egészséges életmód kialakítására, káros szenvedélyek elutasítására
- kicsi kortól kezdve reális, folyamatos önértékelésre nevelés
- a család, a szülő bevonása a fenti célok sikeres és minél hatékonyabb megvalósításába.

1.3. A kollégiumi nevelés célkitűzései

A kollégiumi nevelés legfőbb célja a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása. Kollégiumunknak, mint átmeneti otthonnak olyan magatartásformákat, viselkedési mintákat, szabályokat kell átadni a tanulóknak, melyek biztosítják az általános emberi értékek belsővé válását. A tanulók értékrendjét, szokás- és normarendszerét a társadalmi elvárásoknak megfelelően kell formálni. A személyiségformáló folyamatok tervszerű alakításával és az általános műveltséghez szükséges kiegészítő ismeretek nyújtásával törekedni kell a családból hozott kulturális-, tudás-, magatartás- és viselkedésbeli hátrányok leküzdésére. Ennek érdekében a kollégiumnak olyan szellemi műhellyé kell válnia, mely nem elégszik meg a tanulás feltételeinek megteremtésével és a szállás biztosításával. Az otthonná válás érdekében tolerálni kell a tanulók eltérő törekvéseit.

A kitűzött pedagógiai célok elérése érdekében az alábbi értékek belsővé válását kell tudatos, tervszerű tevékenységgel elősegíteni.

- magyarságtudat, történelmi hagyományaink ismerete, anyanyelvünk ápolása
- egyetemes emberi jogok betartása, európai kulturális hagyományok ismerete
- általános emberi értékek tisztelete, társadalmi normák betartása
- közösségért érzett felelősség vállalása
- igazságosság, empátiakészség, tolerancia, segítségnyújtás
- alapvető műveltség, tudás elsajátítása, intelligencia,
- önismeret, önmenedzselés, motiváltság az önképzésre
- konfliktuskezelés, megoldási alternatívák használata
- céltudatosság, következetesség, igényesség, szorgalom
- környezetvédelem, az egyéni és közösségi javak megóvása

Ezen értékek prioritásának hangsúlyozása mellett figyelembe kell venni az egyéni sajátosságokat, a családból hozott műveltségbeli és szocializációs jellemzőket.

1.4 Nevelési feladataink

1.4.1 A tanulás tanítása

A kollégium tudáselsajátító, tudásközvetítő funkcióját a szülők, iskolák és a társadalom elvárásai determinálják. Az iskola a kollégium meghatározó feladatának az iskolai tanulmányi előmenetel előmozdítását tartja. A szülők ezt szintén elvárják, de ehhez társul még, hogy a kollégiumtól kérik az esetleges tudásbeli hátrányok bepótlását, a felzárkóztatást. A társadalmi elvárások között szerepel a felzárkóztatáson kívül a társadalmi esélyegyenlőtlenségek mérséklése és a tehetséggondozás is.

A tanítási órákra történő felkészülés fő színtere a kötött tanulószoba. A tanulószobai idő alatt a tanulók társaik zavarása nélkül folytatják felkészülésüket a nevelőtanár irányításával.

A nevelő a környezeti feltételek megteremtésén túl az alábbi feladatokat látja el:

- szaktárgyi korrepetálás
- felzárkóztatás
- tehetséggondozás
- számonkérés, ellenőrzés.

A tanulási időkeretet a tanulók leterheltségének és a tanulás pszichológiájának figyelembe vételével

helyezzük el a kollégium napirendjébe. A fő időkeret a kötelező tanulás a tanulószoba, a kiegészítő időkeret mindig egyénileg differenciált és individualizált.

A tanulmányi eredmény értékelésénél - az átlageredmény mellett - fő szempont a tanuló korábbi szintjéhez viszonyított fejlődése. Az egy-egy tantárgyból nyújtott teljesítményt is figyelembe kell venni. A követelményrendszer kialakításhoz elengedhetetlen az iskola elvárásainak megismerése. Ennek érdekében folyamatos kapcsolattartásra van szükség az iskolavezetéssel, osztályfőnökökkel, szaktanárokkal.

A 21. század emberétől már általános elvárás az élethosszig tartó tanulás. A tanulásmódszertan lehetőséget kínál annak megtanítására, hogy hogyan lehet eligazodni a tengernyi információhalmazban, hogyan lehet elválasztani a fontosat a kevésbé fontostól, a hitelest a hiteltelentől, a lényegeset a lényegtelentől. Ehhez nagy segítséget nyújthat olyan tanulási technikák, módszerek megismerése és alkalmazása, amelyek egyaránt alkalmasak a formális és az informális ismeretszerzés megvalósításához.

A kollégiumban szükséges az előzetes tudás felmérése. Első lépés a tanulási motivációra, tanulási szokásokra, tanulási módszerekre vonatkozó ismeretek feltérképezése. Ezt követi a helyes tanulási szokások kialakítása. Ehhez elengedhetetlen a reális énkép és önismeret kialakítása, a tanulás motivációs tényezőinek, a tanulási stílusoknak a megismerése. A folyamatnak párhuzamosan kell folynia. Egyszerre kell a tanulókat megismerni és új, hatékony egyéni tanulási szokásrendszer megvalósítására törekedni. A végső cél a különböző tanulási technikák beépítése a tanulási folyamatba.

1.4.2 Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira.

A magatartás, viselkedés területén az egyéni érdekek érvényesülését tiszteletben tartva kell megkövetelni az általános rend és fegyelem beépülését a mindennapok gyakorlatába. Példamutatással, következetességgel el kell érni, hogy a kulturált beszéd, az esztétikus megjelenés elfogadott sajátjává váljon a kollégiumi létnek.

A kollégiumi nevelőkkel, technikai dolgozókkal, diáktársakkal szembeni segítőkészségnek, udvariasságnak kell jellemeznie a mindennapi társas érintkezést. El kell sajátíttatni a tanulókkal az illetlen alapvető szabályait. Határozottan fel kell lépni a szélsőséges megnyilvánulások - verekedés, rongálás, lopás - ellen.

1.4.3 Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósokat, feltalálókat, művészeket, írókat, költőket, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. E tevékenységünkben támaszkodunk arra, hogy Eger történelmi jelentőségű (1552) város, s emellett jelentős egyházi központ is. A város ezen értékeinek bemutatása olyan kiemelt feladatunk, mely segítséget nyújthat a nevelési területek szélesebb kapcsolódására is.

Megfelelő motiválás mellett lehetőséget kell biztosítani az alapvető művészeti ágak megismerésére. E feladat lehetséges területei: kiállítás, színház, mozi, hangverseny, előadás, csoportfoglalkozás, műveltségi vetélkedők. A videó vetítéseken törekedni kell a magyar és európai filmművészet kiemelkedő alkotásainak megismertetésére. Az előadások szervezésénél kívánatos cél, hogy minél gyakoribb legyen a nevelők - érdeklődési körüknek megfelelő - előadása.

1.4.4 Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A személyes világnépek kialakításának legfontosabb lépése a történelem során manifesztálódott értékrendek, eszmék, világnézetek, vallások megismertetése, a mitológiák lényegének feltárása, a természet és a társadalom kapcsolódási pontjainak a megkeresése. Az állampolgárságra és

demokráciára nevelés során elő kell segíteni a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését.

A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet kell kapnia a diák-önkormányzatnak. Saját feladataik, céljaik megvalósításában, a szabályrendszerek (a diákok egymás közötti, ill. tanuló – tanár viszonylatában) kialakításában, folyamatos felülvizsgálatában elő kell segíteni aktivitásukat. Ezen belül kiemelten a napirend és házirend rendszeres áttekintését, a programok megtervezését, szervezését, lebonyolítását, értékelését, az egymás közötti konfliktusok szabályok szerinti megoldását, a kollégium állagának megóvását, javítását és a kollégiumi közösségi lét mindennapjainak megélését. A helyi közösségért és helyi ügyekért vállalt szerep, tevékenység és aktivitás az az alap, amely során megérthetik a demokratikus működés alapelveit. Fontos terület az őket érintő jogszabályok ismertetése, értelmezése, megbeszélése aktuális életkoruknak megfelelően.

A napi, aktuális politikai kérdések megvitatása elől sem térhetünk ki, törekednünk kell a különböző álláspontok bemutatására. A politikai és világnézeti kérdésekben a nevelő köteles megnyilatkozásaiban semlegességet képviselni. Amennyiben mód és lehetőség van rá, bekapcsolódunk a helyi, nagyobb városi közösség rendezvényeibe – pl. koszorúzások, ünnepi műsorok, megemlékezések, vetélkedők -, amelyek a hazafias nevelés mellett az állampolgári fejlődést is szolgálhatják.

1.4.5 Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az én tudat magja az azonosságtudat. A kollégiumi nevelőmunka során törekedni kell arra, hogy a tanulókat megfelelő szociálpszichológiai módszerek segítségével (tréningek, tesztek) eljuttassuk önismereti szintjük optimumára. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Indirekt nevelési módszerek alkalmazásával hozzá kell segíteni a tanulót, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra.

A szociális kompetencia a szociális motívumrendszer egyéni szociális értékrenddé válásával valósul meg. A kollégiumi nevelés kiemelt feladata a szociális képességek és a szociális készségek fejlesztése a spontán szocializáció ellenében. Alapja olyan erkölcsi értékrend kialakítása, amely tudatosítja a tanulóknál az egyén és a csoport kölcsönös együttműködésének előnyeit, ezek hiányában hátrányos következményeit.

A helyes magatartáshoz, reális önértékeléshez járulhatnak hozzá a szociometriai vizsgálatok, melyeket minden csoportvezető tanárnak kötelező évente egy alkalommal elvégezni.

A gondoskodás, a fiziológiai szükségleteknek megfelelő feltételek megteremtése a kollégium egyik legalapvetőbb feladata. A biztonságérzet megteremtésével, a család által lerakott, a személyiségfejlődést elősegítő érzelmi alapok további erősítésével, a nevelőtanárral és diáktársakkal kialakított kötődéssel lehet elősegíteni az érzelmi stabilitás biztosítását.

1.4.6 A családi életre nevelés

Az informális nevelés közösségi terei közül legfontosabb a család. A család számos funkciót tölt be a társadalomban: mint biológiai, gazdasági és társadalmi egység van jelen. A kollégium csupán a társadalmi funkció közül tud néhányat felvállalni, de semmiképp sem képes a családot helyettesíteni. A családdal való kapcsolat kiépítése, a szülők bizalmának megnyerése a nevelőtanár alapvető feladata. A diákot ösztönözni kell arra, hogy őszintén számoljon be gondjairól, örömeiről. Segíteni kell őt a család problémahelyzetének feldolgozásában, és a családjáért érzett felelősségvállalás erősítésében.

A családnak a gyermek szocializációjára gyakorolt hatása kiemelkedő. A kollégium sajátos interakciós teréből adódóan ezen a területen képes a család funkciói közül a legnagyobb szerepet felvállalni.

A családi nevelés keretén belül foglalkozunk a tudatos párválasztás, a felelős házasélet, a családi tevékenységek szervezésének, a családon belüli mindennapi teendők ellátásának, a

gyermekneveléssel kapcsolatos teendők elvégzésének, valamint a NAT-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel.

1.4.7 A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés során ösztönözni kell a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz-kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A nevelőknek motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

A tanulmányi tevékenység prioritását hangsúlyozva támogatni kell minden aktív sportolói igényt. Szervezett formában (csoportok közötti vetélkedés) biztosítani kell a rendszeres testmozgás lehetőségét. Ösztönözni kell a tanulókat szabadidejük aktív kihasználására. Ki kell aknázni a versenyszellemből fakadó lehetőségeket. Támogatni kell a kedvelt, de nem hagyományos, és nem tömegesen művelt játékok, hobbik, sportágak, művészeti tevékenységek gyakorlását is. Az életkori sajátosságokból adódóan a játék meghatározó jelentőséggel bír a tanulók szellemi és fizikai felfrissülésében. Csoport és kollégiumi szintű túrák és kirándulások szervezése lehetőséget biztosít a természeti környezet megismertetésére és megszerettetésére. Hangsúlyozni kell a természetvédelem jelentőségét és kapcsolatát az egészséges életmóddal.

A személyi higiénia területén fokozott figyelemmel kell kísérni a tanulók öltözködését, tisztálkodását, közvetlen környezetük rendezettségét. A napi négyyszeri, ötszöri étkezés igénybevételét és a helyes étkezési szokások betartását figyelemmel kell kísérni. A nemek közötti harmonikus kapcsolat feltételeinek megismertetésénél alapvető fontosságú a tapintat és az életkori sajátosságok figyelembevétele. Az alapvető ismeretnyújtás pedagógiai módszereként az előadás, egyéni problémáknál a bizalmas beszélgetés az ajánlott.

A kollégium területén olyan otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus környezet megteremtésére kell törekedni, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

1.4.8 Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

Az önkéntesség olyan tevékenység, amelyet a személy szabad akaratából, egyéni választása és motivációja alapján, a pénzügyi haszonszerzés szándéka nélkül végez más személy, személyek vagy a közösség javát szolgálva.

A kollégium sajátos színtere tág teret kínál mind az egyéni, mind a közösségi felelősségvállalás fejlesztésére. Ilyenek lehetnek:

- mások jelenlétének szükségszerű elfogadása egy közösségi térben
- mindennapi viselkedésünk, tulajdonságaink hatással vannak másokra
- közösségi lehetőségek: a környezet megbecsülése, fejlesztése; részvétel a kisebb (szoba) és a tágabb közösség (kollégium) rendbetételében, szépítésében
- részvétel a közösség életének irányításában, szervezésében a diákönkormányzat munkáján keresztül

Rendkívüli jelentőségű a pedagógus személyes példamutatása, indirekt nevelési módszereinek sokrétű alkalmazása. A nevelőtanárnak olyan pozitív mintákat kell növendéke felé közvetítenie, melyek a személyiségfejlesztés mellett a tanár-diák viszony erősödésére is kihatással vannak.

1.4.9 Fenntarthatóság, környezettudatosság

Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a fenntartható társadalom legfontosabb alapelveit:

- az életközösségek tisztelete és védelme
- az emberi élet minőségének javítása
- a Föld életképességének és sokféleségének megóvása
- a megújuló energiaforrások felhasználásának előtérbe helyezése
- a nem megújuló erőforrások felhasználásának minimalizálása
- a környezettudatos életvitel kialakítása

Támogatni kell a környezettudatos tanulói kezdeményezéseket a kollégiumi- és a tágabb környezet vonatkozásában egyaránt.

Az önkiszolgálás a környezettudatos nevelés fontos eszköze. A „zöld gondolkodás” a háztartásban kezdődik, a szobatakarítás, személtelvitel a saját környezet gazdaságos rendben tartása elősegítheti a folyamatot. A szelektív hulladékgyűjtés keretén belül jelenleg a műanyagpalackokat gyűjtjük, de cél a további szelekció megvalósítása is.

1.4.10 Pályaorientáció

A kollégium valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést. A mai társadalom az életpályára készülő fiatalról konstruktív életvezetési technikát igényel. Ennek megfelelően a tolerancia, a versenyképesség a megmérettetés képességének kialakítása kiemelt szerepet tölt be pedagógiai munkánk során.

A kollégiumban lehetőség nyílik vizsgálni, elemezni a tanulók képességeit, foglalkozási ágak iránti érdeklődésüket.

Megvalósítási formák: kommunikáció fejlesztése, műveltségi területek ismeretanyagának elmélyítése, meghívott előadók, intézmények látogatása, melyek a kötelező foglalkozások keretén belül valósulhatnak meg, Aktív részvétel az iskolai Pályaválasztási napon.

1.4.11 Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumnak segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát.

A kollégium értékközvetítő szerepe alkalmas arra, hogy a közösségi együttélés következtében interiorizáljon társadalmilag hasznos, egyénileg eredményes életmódmodelleket. A tolerancia, a versenyképesség, a megmérettetés képessége, a keresett munkaerő-piaci pozíció megszerzése ma mind konstruktív életvezetési technikákat igényel az életpályára készülő fiatalról. A kollégiumi nevelés specifikumai katalizátorai lehetnek az aktivitás, a motiváció tartós fenntartásának, a differenciált személyiségfejlesztés megvalósításának.

1.4.12 Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van.

Számtalan vizsgálat eredménye igazolja azt, hogy ma már a mozgó kép – és ezen belül a televízió és az internet – fontosabb szerepet játszik a fiatalok kulturális és szellemi fejlődésében, mint a nyomtatott tartalmak, azaz a könyvek, az újságok és a magazinok.

A televíziózás szerepe az internet megjelenése óta fokozatosan leértékelődik. A középiskolás korosztályra nézve a fő veszélyforrás abban rejlik, hogy ők már többnyire szülői felügyelet nélkül tévéznek, nincs kontroll sem időtartamban, sem pedig tartalomban.

Az információszerzés legfontosabb színtere kétségtelenül az internet, ugyanis a tv-vel ellentétben itt nem szerkesztők által megszűrt tartalmak megszerzéséről van szó. Az internet használatának legújabb trendje a közösségi oldalak előtérbe kerülése. Ennek fő veszélye az olyan személyes információk megosztása, ami a tanuló megítélésére nézve káros lehet.

A médiatudatosság főbb ismérvei:

- Képes a valós tények és a fikció megkülönböztetésére
- Felismeri a valóság ábrázolásának különböző szintjeit
- Meg tudja különböztetni a valódi riportot a fizetett tartalmaktól

- Tudatában van annak, hogy kereskedelmi üzenetekkel a műsorokon belül is találkozhat
- Tudatában van annak, hogy a hírek mögött is húzódnak gazdasági és egyéb érdekek
- Képes megindokolni, hogy miért kedveli az általa preferált médiatartalmakat

A KOLLÉGIUMI TEVÉKENYSÉG SZERKEZETE

A kollégium - igazodva az Nkt. 28. §-ának rendelkezéseihez - a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket - annak céljától, jellegétől függően - kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi, az intézményi szervezet működéséhez pedagógiai irányítást, illetve támogatást biztosít.

A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások

A foglalkozások összesített időkerete: A kollégiumban a heti 14 óra/tanulócsoport képességfejlesztő foglalkozás mellett heti 10 óra/tanulócsoport egyéni törődést biztosító vagy szabadidős foglalkozást kell tartani. A foglalkozások teljes időtartama 24 óra/hét/tanulócsoport.

1. csoport

Foglalkozás típusa – Tanórán kívüli foglalkozás	Óraszám
Tanulószoba	8
Csoportfoglalkozás	4
Könyvtári foglalkozás	1
Pedagógiai felügyelet	3
Felzárkóztató foglalkozás	2
Szabadidős foglalkozás	2
Közösségi foglalkozás	2
Szakkör	2
Összesen:	24 óra

2. csoport

Foglalkozás típusa – Tanórán kívüli foglalkozás	Óraszám
Tanulószoba	8
Csoportfoglalkozás	4

Könyvtári foglalkozás	1
Pedagógiai felügyelet	3
Felzárkóztató foglalkozás	2
Szabadidős foglalkozás	2
Közösségi foglalkozás	2
Szakkör	2
Összesen:	24 óra

A tanulószobai foglalkozások a napközis foglalkozásokon is teljesíthetők az általános iskolában, mivel a tanulók részt vesznek a napközis foglalkozásokon és a kollégiumi nevelőtanárok is részt vesznek a napközis foglalkozások ellátásában.

2. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

A tanulók életrendjét és a szabadidő szervezésének pedagógiai elveit minden esetben az iskolai nevelő-oktató munka folyamatában elsajátított ismeretanyag megerősítéséhez, gyakorlásához kell hozzárendelni.

2.1. A tanulók életrendje szervezésének pedagógiai elvei

- a közösségi együttéléshez szükséges napirend elfogadtatása
- a családi házból hozott szokásrend figyelembe vétele
- egyéni és a közösségi érdekek összehangolása
- a tanulás és a rekreáció egyensúlyának biztosítása
- társadalmilag elfogadott életmódminta közvetítése

2.2. A tanulók tanulása szervezésének pedagógiai elvei

- a tanulás a kollégista alapvető kötelessége
- a hatékony tanuláshoz szükséges környezeti feltételek biztosítása
- egyéni adottságok és igények figyelembe vétele
- az iskola elvárás-rendszerének figyelembe vétele
- a tudástöbblettel rendelkező tanuló segítse az adott tárgyból lemaradó társait
- eredményesen tanulni csak megfelelő belső motivációval lehet

2.3. A tanulók szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

- a kötelezően választott szabadidős foglalkozás alól felmentés nem adható
- törekedni kell szabadidős lehetőségek minél szélesebb körű biztosítására
- szabadidős programokat a tanulók igényeinek figyelembevételével kell szervezni

- a szabadidejével a tanuló – az előírások betartása mellett – önállóan rendelkezik

3. Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A testi, az értelmi és a lelki képességek folyamatos karbantartásához és fejlesztéséhez szükséges a megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer kialakítása. A kollégiumi tanulók az egészséges és kulturált életmódra nevelés során olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátítanak el, szokásokat tanulnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium minden részletében otthonos, kulturált, esztétikus közegként működik, ahol a tanulók jól érzik magukat, és ami egyben fejleszti ízlésüket, igényességüket, műveltségüket.

A kollégium kulturális és sportélete is hozzájárul, hogy a kollégisták egészséges életvitelt, helyes életmódmintát válasszanak önmaguknak

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés

- belső igényszint emelése az egészséges, kulturált életmód iránt
- szabadidő tartalmas, hasznos eltöltése
- higiénés magatartásra nevelés
- egészséges táplálkozásra nevelés
- egészséges mozgásfejlődés, helyes testtartás
- betegségek elkerülése, egészség megóvása
- mentálhigiéné, krízis-prevenció
- függésekhez vezető szokások, (alkohol, nikotin, drog) megelőzése
- harmonikus kapcsolat kialakítására nevelés, konfliktuskezelés
- családi életre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés során alkalmazott pedagógiai módszerek:

- a magyarázat,
- a beszélgetés,
- a tanácsadás,
- a tudatosítás,
- a példaadás,
- a közvetett követelés,
- a gyakoroltatás,
- az öntevékenységre való késztetés,
- a formáló, segítő ellenőrzés,
- a pozitív értékelés.

4. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei

4.1. A tanulók fejlődését elősegítő tevékenység elvei

- vezérelni az egész életen át tartó tanulást

- a fejlődés alapfeltétele a megfelelő önismeret
- a bemeneti és kimeneti pont közötti hozzáadott érték a fő mérőszám

4.2. A tanulók tehetséggondozását elősegítő tevékenység elvei

- az egyéni képességek figyelembe vételével a speciális szükségletek által meghatározottan kell a foglalkozásokat szervezni

- adottság csak akarattal párosulva teljesezhető ki tehetséggé
- minden tanuló tehetséges lehet valamiben
- a sokszínű és ingerekben gazdag környezet elősegíti a tehetség kibontakozását
- a tehetség nem mindig tör a felszínre, fontos a pedagógus segítő szerepvállalása

4.3. A tanulók felzárkóztatását elősegítő tevékenység elvei

- az egyéni képességek figyelembe vétele
- a hiányzó készségek, képességek tudatos, tervszerű fejlesztése

- a tanulási technikák megtanulhatóak
- a felzárkózás belső igényből fakadjon
- lemaradó tanuló kötelezhető a felzárkózásra
- felzárkóztatást lehetőleg egyénileg vagy kis csoportban kell végezni
- a lemaradás mértékének megállapításával az egyén képességei adnak alapot

4.4. A tanulók pályaválasztását elősegítő tevékenység elvei

- sikerélmény biztosítására kell építeni a pályaválasztást

- saját képességek maximális kihasználásával mindenki sikeres lehet
- önismeret nélkül nincs sikeres pályaválasztás
- a pályaválasztás stratégiai döntés
- az életpályák akár többször is módosíthatók
- egyéni életpálya kialakításához egyénre szabott tanácsadás szükséges

4.5. A tanulók önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei

- az egyéni felelősségvállalás jelentőségének megismertetése

- a hagyományos női és férfi szerepek,
- a család, mint a társadalom alapvető egysége,
- valós élethelyzetek a legjobb tanulási terek
- az önkiszolgáló tevékenység nem kényszerű, hanem szükséges elfoglaltság

5. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató,

tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve

A kollégiumban elhelyezett tanulók nagy szociális hátrányokkal érkeznek:

- családi hátrány (csonka család, anyagi veszélyeztetettség,
- érzelmi sivárság, ingerszegény családi környezet
- a család életvitelében jelentkező problémák (káros szenvedélyek, nevelési következetlenségek)
- lakóhely távolsága, közlekedési nehézségek
- egyéb szociokulturális hátrányok

A hátrányok csökkentése, kompenzálása érdekében a kollégium felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozásokat szervez.

Ezek jellege:

- szociokulturális helyzetből eredő hátrány csökkentése érdekében színház, iskolán kívüli programokat szervezünk, könyvtári lehetőséget biztosítunk
- a tehetséggondozás kollégiumi szintére a szakköri foglalkozás
- gyógypedagógus iránytatása alapján – figyelembe véve heti terv javaslatát – a tanítási időben tanult készségek gyakoroltatása és helyes szokássá alakítása, rögzítése
- a társadalmi beilleszkedés, integráció segítségét célozza, hogy a tanulók rendszeresen részt vegyenek a város rendezvényein, sporteseményein.
- társadalmi beilleszkedést segíti azon helyek rendszeres látogatása, amelyeken a megfelelő jártasság szükséges a napi életvitelhez (élelmiszerbolt, posta)
- szükséges ellátogatni olyan intézményekbe is, ahol bajba kerülésük esetén megfordulhatnak, illetve segítséget kérhetnek (rendőrség, kórház)
- karitatív szervezettől szükséges ruhaneműk beszerzése, pótlása, ruhakészlet kiegészítése

5.1 A felzárkóztatás célja és feladatai

Alapvető cél a tanulók képességeinek felismerése és kibontakoztatásának segítése, hogy ne maradjanak rejtve a tanulók adottságai. Támogatni kell a tanulásban elmaradt tanulókat, biztosítani annak esélyét, hogy az iskolában eredményesen végezdhessék tanulmányaikat.

A hátrányos helyzetű tanulóknál meg kell szervezni a korrepetálást, segíteni kell őket a felzárkóztatásban.

A felzárkóztatás területei:

- A tanuló általános iskolai tudásának felmérése, hiányok pótlása
- A tanév során a tananyaggal kapcsolatos tudáshiány pótlása
- Alkalmi felzárkóztatás, pl. nagydolgozat előtt, vagy ha a tanuló bukásra áll.

Annak érdekében, hogy ne maradjanak rejtve a tanulók adottságai, fel kell tárni, hogy:

- részesülnek-e a diákok valamilyen fejlesztésben
- milyen támogatásra tartanak igényt.

Szükség esetén egyéni fejlesztési terv készítése.

5.2 A tehetséggondozás célja és feladatai

Létre kell hozni a tehetséges tanulók kiválasztására szolgáló rendszert, segíteni a tehetséges tanulókat képességeik továbbfejlesztésében, tudásuk bővítésében.

(pl. külső segítség keresése, közösség előtti megmutatkozás lehetősége)

Fontos a rendszeres visszajelzés a tanulók teljesítményéről, fejlődéséről. Az értékelésekkor (pl. jutalmazási rendszer) kapjon figyelmet az átlagon felüli teljesítmény. A fejlesztés során fontos az együttműködés a nevelőknek a testületben, szülőkkel, iskolával, stb.

5.3 Társadalmi beilleszkedés segítése

A társadalmi beilleszkedés elősegítésében célunk, hogy tanulóink tudatosan készüljenek a választott hivatásra, ismerjék az álláskeresés folyamatát, technikáit.

Ennek megvalósítása érdekében kiemelten foglalkozunk az alábbi területekkel:

- Pszichés összetevők feltárása, tudatosítása.
- Reális jövőkép kialakítása.
- Tudatos felkészítés a választott pályára, hivatásra (pályaismeret).
- Továbbtanulásra való felkészítés.
- Tájékozódás a munkaerőpiacon, az álláskeresés folyamata, technikái.
- Felkészülés az élethosszig tartó tanulásra és esetleges pályamódosításokra.

A tanulók önálló életkezdésének elősegítése érdekében alapvető feladatunk

- a hagyományos női és férfi szerepek,
- a család, mint a társadalom alapvető egysége,
- a sokoldalúság érdekében folytatott széles tevékenységrepertoár,
- az egyéni felelősségvállalás jelentőségének megismertetése.

6. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

6.1. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei

A kollégiumba bekerült gyermekkel kapcsolatos egyik legfontosabb feladatunk, hogy sikeresen beilleszkedjen a kollégiumi közösségbe, elsajátítsa a szokásokat, megtanulja az együttélés szabályait. A kollégium a nevelési folyamatban figyelmet fordít a társadalmilag elfogadott közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek fejlesztésére. Segíti a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését.

A kollégiumi nevelés segíti a mindenkori szociális környezetbe történő sikeres beilleszkedést. Fejleszti a szociális tájékozódás képességét, alkalmat és közeget teremt a közösségi értékrend és normarendszer fejlesztéséhez, segíti az egyensúly megteremtését a közösségi és az egyéni érdekek között.

A kollégiumon belül kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

6.2. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének eszközei

Csoportfoglalkozások:

- névnap, születésnap megünneplése, családi ünnepekre ajándékkészítés, szituációs játékok, manuális, kulturális foglalkozások, sport, testedzés

Egyéni foglalkozások:

- egyéni problémák, beilleszkedési nehézségek megoldása

- a tanuló és közvetlen környezetének megismerése, napi feladatok, iskolai örömök, kudarcok, családi élmények, gondok megbeszélése
- speciális nevelési problémák megbeszélése

Meggyőzés

Példamutatás

6.3. A művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

A kollégiumi nevelés felkelti az érdeklődést a kultúra, a tudományok, a művészetek iránt. Természet- és társadalomismeret átadásával, művészeti élményekkel segíti a világban való tájékozottságot. Elősegíti az esztétikai – művészeti tudatosság megjelenését. Változatos, sokrétű kulturális tevékenységével hozzájárul a magyar és az európai kultúra értékeinek megismeréséhez, elsajátításához és értékeléséhez.

A testi és mentális képességek folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges a megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása. A tanulók olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátítanak el, szokásokat tanulnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A gyermek egyéni és életkori sajátosságainak figyelembe vételével szervezzük meg a művelődési és sportolási tevékenységeinket. Odafigyelünk arra, hogy a tanulók részvétele önkéntes legyen, kívánságaik, elképzeléseik érvényesülhessenek.

A tervező–szervező munkába fokozatosan vonjuk be a gyerekeket, hozzászoktatva őket ahhoz, hogy később tudatosan és átgondoltan tudják megtervezni saját művelődésükre, sportolásukra szánt szabadidejüket.

Figyelünk arra, hogy a művelődési tevékenységek igényességet tükrözzenek, és aktuálisan kapcsolódjanak az iskolai tanulmányi munkához, az ünnepekhez, és több műveltségi területet érintsenek. Lehetőséget teremtünk arra, hogy önmagukat kipróbálva a tanulók kreativitása, önbizalma fejlődjön, személyiségük kiteljesedjen, meglévő ismereteik bővüljenek.

Az egészséges szervezet harmonikus fejlődését a tanulók rendszeres edzésével segítjük elő. Változatos sportolási lehetőségek szervezésével kívánjuk elérni, hogy a gyermekek megtalálják az érdeklődésüknek, teljesítőkéességüknek megfelelő tevékenységi formákat, melyek fejlesztik kitartásukat, állóképességüket, küzdeni akarásukat.

A szervező munkánkban nagy jelentőséggel bír a rendszeresség. Ennek érdekében heti egy alkalommal játékos sportfoglalkozáson vesz részt minden gyermek. Nagy fontossággal bír a személyes példaadás, a hangoztatott értékkövetelmények és elvek összhangja.

7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység

A tanulói személyiség megismerése mellett fontos feladat a szociális és családi háttér feltárása. A tanév kezdetén a csoportvezetők személyes elbeszélgetés során ismerik meg tanulóik mindennapi helyzetét. A hátrányos helyzetű tanulók életkörülményeinek jobb megismerése érdekében személyes

találkozót kezdeményeznek a tanuló szüleivel és osztályfőnökével. Tapasztalataikat alapján egyénre szabott cselekvési programot dolgoznak ki, és figyelemmel kísérik a tanuló családi körülményeinek változásait.

8. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve

A kollégiumi tevékenységet egész tanév során végigkíséri a csoportok, szobák, tanulók közötti versenyek ösztönző, motiváló hatása. Kéthavonta értékeliük, összegezzük a versenyek eredményeit. Lehetőségeinkhez mérten jutalmazzuk a győzteseket.

Pozitív pedagógiai hatása (versenyszellem, önállóságra nevelés, demokratizmus érvényesítése, közösségteremtő ereje) mellett a tanulók élvezetes játékvá, vetélkedésévé is vált ez az évek óta alkalmazott tevékenységi forma.

Hagyományok felsorolása:

- év eleji fotók készítése
- tanulók köszöntése névnap és születésnap alkalmából
- klubdélután szervezése
- sportdélután szervezése
- egészségnap szervezése
- havi rendszerességgel mozi- vagy színházlátogatás
- havi rendszerességgel közös süteménysütés
- iskolai ünnepekbe bekapcsolódás
- kéthavonta értékelt szobatisztasági és kulturált étkezéssel kapcsolatos verseny
- kéthavonta értékelt tanulmányi verseny (legtöbb ötöst gyűjtő tanuló)
- szüreti mulatság, „kolinyító” bulival összekötve
- Ki mit tud?
- Márton napi játékos vetélkedő
- mikulásnap
- karácsonyi ünnepvárás, közös fenyődíszítés, ünnepi műsor, „palacsintabuli”
- téli közös korcsolyázás
- illemtan vetélkedő
- télűzés, farsang, közös jelmez- és műsor készítése
- nőnap köszöntés
- húsvéti ünnepkör, locsolkodási szokások
- anyák napi megemlékezés
- „kolizáló” buli szalonasüteménnyel vagy főzéssel

A tanév során műsor, kiállítás, vetélkedő vagy emlékhely látogatás formájában emlékezünk meg hazánk és szűkebb környezetünk történelmi eseményeiről.

Kiemelt feladatunk a kollégium arculatának további erősítése és gazdagítása.

A 2015/16. tanévben a kollégiumban létrehoztuk az „akikre büszkék vagyunk” falat. A célunk az volt, hogy a hozzánk látogatók azonnal a büszkeségeinkkel találkozassanak, másrészt, hogy a diákokat még jobb teljesítményre ösztönözzük.

A honlapunk felületén is tervezzük egy ilyen felület létrehozását, ahová régi, arra érdemes diákjaink is felkerülhetnek.

Sok olyan nyitott programot kívánunk szervezni, ahol a tanulók testvérei, családtagjai is részt vehetnek. (Nyílt napok, tanév elején ismerkedési est, közös karácsonyi ünneplések, tanévet záró nyársalás.) Ezek nagymértékben segíthetik a családokkal való bizalommal teli kapcsolat kialakulását. Évi két alkalommal szervezünk programot a szülők részvételével. Az első az őszi szünet előtti Tea déltán a szülőkkel, a második az év végi „kolizáló”, ahol közösen bográcsozunk, nyársalunk a szülőkkel.

9. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái

9.1. Az iskolával való kapcsolattartás és együttműködés formái

Az iskolával történő kapcsolattartás fontos feltétele a tanév programjának egyeztetése, és a tanulókkal szembeni elvárások pontos megismerése. Ezek alapján állítjuk össze a foglalkozási terveket.

Az osztályfőnökökkel és szaktanárokkal elengedhetetlen a tanulókkal kapcsolatos információk rendszeres megvitatása.

A kollégiumi órarend, munkarend kialakításával is igyekszünk elősegíteni a napi kapcsolattartás megvalósulását.

A tanulók tantárgyi előmenetelét köteles a csoportvezető tanár az osztálynaplók alapján ellenőrizni, legalább havonta egy alkalommal.

9.2. A szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái

A kollégiumba újonnan beiratkozó tanulók szülei számára levelet adunk át a beköltözéssel kapcsolatos legfontosabb teendőkről. A levélben röviden ismertetjük kollégiumunk legfontosabb jellemzőit, és a tanulókkal szembeni elvárásokat.

A beköltözés napján összevont szülői értekezletet tartunk, melyen a Házirend ismertetésén kívül lehetőség nyílik a tanulók egyéni problémáinak megbeszélésére is.

A csoportvezető nevelőtanárok a havonta megtartott iskolai fogadóórák időpontjában várják az érdeklődő szülők jelentkezését. Szükség szerint a tanulási foglalkozások előtt vagy után minden nap lehetőséget biztosítanak az esetleges problémák személyes megbeszélésére. A csoportvezető nevelőtanár rendelkezik a tanulók, az osztályfőnökök és a szülők telefonszámával.

A személyes kapcsolattartáson kívül a kollégiumi ellenőrzőn keresztül is mód nyílik rendszeres tájékoztatásra. A tanuló magaviseletével, tanulmányi eredményével, egyéni gondjaival kapcsolatos információkat szükség szerint közlik a szülővel, aki aláírásával igazolja az abban foglaltakat.

Rendkívüli esetben a csoportvezető tanár, írásban kéri a szülő személyes megjelenését. A megbeszélések eredményét naplójában rögzíti.

10. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

10.1. Egészségnevelési elvek

- egészséges táplálkozás jelentőségének tudatosítása, feltételeinek biztosítása
- az alkohol- és kábítószer-fogyasztás, dohányzás prevenciója
- a családi és párkapcsolatok humánus kezelése
- erőszakos megnyilvánulások megelőzése
- a személyes higiéné szükségletté válásának elősegítése

10.2. Környezeti nevelési elvek

- baleset-megelőzési és elsősegély-nyújtási ismeretek átadása
- közvetlen tárgyi környezet rendben tartása

- alkalmazkodás a fenntartható fejlődés környezeti elvárásaihoz

10.3. Programok

- Roma Szakkollégium Játékos vetélkedő
- Állatok Világnapja – vetélkedő
- Fogászati vetélkedő
- Színes világ – földrajzi érdekességek Roma Szakkollégium
- Sportverseny
- Drogprevenációs foglalkozás
- A Víz világnapja- vetélkedő
- TE SZEDD városi programhoz való csatlakozás
- A Föld napja- vetélkedő
- Kirándulás a természetbe a Madarak és fák napja alkalmából

Valamint kapcsolódás az iskolában, ebben a témakörben tartott rendezvényekhez, programokhoz.

10.4. Tevékenységek

A tanórán kívüli rendezvények a legfontosabbak a tanulók szabadidejének hasznos eltöltésében, melyek segítik az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek megvalósítását.

Délutáni szabadidős foglalkozások

Sportprogramok, filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások, szakkörök

Egészségnap, (versenyek, vetélkedők)

Kirándulások, túrák

Diákönkormányzat által szervezett programok

11. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további kérdések

12. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A pedagógiai program elhelyezése: helyben szokásos módon, azaz 1-1 példányban, a kollégiumvezető és a főigazgató irodájában, továbbá a törvényi előírásoknak megfelelően, az iskola honlapján.

A Pedagógiai programról tájékozódni az intézmény honlapjáról www.aranyiszi.hu korlátlanul lehet.

A pedagógiai program felülvizsgálata, módosítási lehetőségei: a program felülvizsgálatára és szükséges módosítására évente kerül sor, minden év június 30-ig.

Törvények és rendeletek változása esetén a hatályba lépést követő 30 napon belül kell elvégezni a korrekciót. A fentiekén kívül felül kell vizsgálni a programot, ha azt a tantestület 50%-a kéri.

Mellékletek

1. számú melléklet
Csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszám

TÉMAKÖRÖK

- 1.A tanulás tanítása
- 2.Az erkölcsi nevelés
- 3.Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- 4.Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- 5.Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- 6.A családi életre nevelés
- 7.Testi és lelki egészségre nevelés
- 8.Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- 9.Fenntarthatóság, környezettudatosság
- 10.Pályaorientáció
- 11.Gazdasági és pénzügyi nevelés
- 12.Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszám

TÉMAKÖR	1–8. évfolya m	9. évfolyam ,	10. évfolya m
A tanulás tanítása	4	3	2
Az erkölcsi nevelés	2	2	2
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2
Fenntarthatóság, környezettudatossá g	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra

A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel ezen belül minden héten egy kötelező csoportvezetői foglalkozással kell számolni. Az óraszámok minden évfolyamon lehetővé teszik, hogy a kollégiumok a tematikus csoportfoglalkozásokat – részben vagy egészben – a csoportvezetői foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére szervezzék meg.

A vonatkozó óraszámok és követelmények a szakképzésben résztvevő pedagógiai foglalkozások alapját jelentik, amelyek ezekben a feladatokban résztvevő és nem tanköteles tanulók számára kollégiumi ellátást biztosító kollégiumok számára csak szakmai ajánlást jelentenek.

Mellékletek

1.Melléklet Továbbhaladás minimum követelménye alsó és felső tagozaton, évfolyamonként

3. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.

Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.

Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.

Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el.

Használja az ismert kézikönyveket.

A memoriterek szöveghűen mondja el.

Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos elbeszélő fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.

Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.

A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.

Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.

Matematika

Számok írása, olvasása, helyes használata legalább 1000-ig, nagyság szerinti összehasonlításuk, felsorolásuk növekvő, illetve csökkenő sorrendben. Számlálás tízesével, százasaival. Számok bontása százasok, tízesek és egyesek összegére. Az alakiérték, helyiérték, tényleges érték ismerete.

A tízes, illetve a százas számszomszédok megállapítása, kerekítés tízesre, százásra.

Az egyjegyű, a kétjegyű, a háromjegyű és a négyjegyű, illetve a páros és a páratlan, az 5-tel osztható, a 10-zel osztható, a 100-zal osztható számok felismerése. A számok szétválogatása a szempontok szerint. Számok közelítő helyének megtalálása tízesével, százasaival beosztott számegyenesen.

Az összeadás, kivonás, szorzás és osztás értelmezése.

Helyesen működő számolási eljárások ismerete az összeadásra, kivonásra, szorzásra, osztásra 0-ra végződő háromjegyű számokkal.

Jó fejszámolási jártasság a 100-as számkörben, analóg esetekben, az 1000-es számkörben. Az összeg és a különbség helyes becslése százakra kerekített értékekkel számolva. Az összeadás és a kivonás elvégzése írásban, az 1000-es számkörben. Az összeadás és a kivonás ellenőrzése. A szorzótáblák biztos ismerete. Az egyjegyűvel való írásbeli szorzás és osztás elvégzése az 1000-es számkörben. Az osztás ellenőrzése szorzással. A fentiek alkalmazása egy művelettel megoldható, egyszerű szöveges feladatok megoldásában. Két műveletet tartalmazó, összetett feladatok megoldása, a műveleti sorrend és a zárójelek használatának ismerete. Modellről, rajzról törtrész leolvasása. Alkalmas eszközhasználattal törtek összehasonlítása, rendezése. Különböző mennyiségekből kis nevezőjű egységtörtek előállítás. A negatív számok néhány tapasztalati hátterének ismerete. Egyszerű összefüggések összetartozó elempárjainak leolvasása táblázatból, grafikonról, diagramról. Táblázat kiegészítése egyszerű szabály alapján. Állandó különbségű sorozat szabályának felismerése, a sorozat folytatása. A hosszúság-, űrtartalom-, tömeg- és időmérés és a tanult mértékegységek, a köztük lévő kapcsolatok ismerete. A párhuzamos és a merőleges egyenespárok felismerése. A téglalap, a négyzet, a téglatest és a kocka felismerése, tulajdonságaik és a fogalmak közti kapcsolatok ismerete. Az egyszerű alakzatok tükrösségének felismerése.

Környezetismeret

A tanuló

ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére;
 az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben;
 képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére;
 képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására;
 képes a fenntartható életmód jelentőségének magyarázatára konkrét példán keresztül;
 értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében;
 képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint;
 képes egy természetes életközösséget bemutatni;
 képes az informatikai és kommunikációs eszközök irányított használatára az információkeresésben és a problémák megoldásában.

4. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.

Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.

Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.

Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el.

Használja az ismert kézikönyveket.

A memoriterek szöveghűen mondja el.

Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.

Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.

A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.

Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.

Matematika

A tanuló

tud adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait,
képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba,
értelmezése a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben,
próbálgatással képes az összes eset megtalálására,
tud számokat írni, olvasni 10 000-es számkörben,
ismeri és helyesen alkalmazza a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmakat 10 000-es számkörben,
tud római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M);
helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
képes 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére, előállítására, hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel,
tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 10 000-es számkörben,
képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységeken keresztül,
alkalmazza az ésszerű becslést és a kerekítést a matematika különböző területein,
tud fejben számolni százas számkörben,
biztosan ismeri a szorzótáblát
ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát,
alkalmazza a műveletek tulajdonságait, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségét,
ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét,
képes négyjegyű számok összeadására, kivonására, szorozni kétjegyű, osztani egyjegyű számmal írásban,
tudja a műveletek helyességének ellenőrzését,
képes szöveges feladat megoldására a megoldási algoritmus (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata) alkalmazásával,

ismeri és helyesen használja a többszörös, osztó, maradék fogalmát,
 felismeri a növekvő és csökkenő számsorozatok, tudja azokat folytatni,
 képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között,
 tudja megfogalmazni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja,
 képes egyenesek kölcsönös helyzetének felismerésére (metsző és párhuzamos egyenesek),
 ismeri a szabvány mértékegységeket: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc. Tud átváltásokat végezni
 szomszédos mértékegységek között,
 képes egyszerű gyakorlati példákban a hosszúság, távolság és idő mérésére,
 létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget egyszerű módszerekkel, felismerési,
 megnevezi jellemzőiket,
 ismeri a kör fogalmát,
 megértési a test és a síkidom közötti különbséget,
 felismerés és létrehoz kockát és téglalestet, megnevezi jellemzőiket,
 felismerési a gömböt,
 hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel előállít tükrös alakzatokat,
 tudja kiszámítani a négyzet és a téglalap kerületét,
 képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel,
 képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, a táblázat adatainak értelmezésére,
 képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagram leolvasására,
 értelmezése a valószínűségi játékok, kísérletek során a biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos
 fogalmakat.

Környezetismeret

A tanuló

ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges
 fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére;
 az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő
 helyzetekben;
 képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok
 becslésére;
 képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű
 kísérleti tanulmányozására;
 képes a fenntartható életmód jelentőségének magyarázatára konkrét példán keresztül;
 értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat
 kialakításában, illetve felépítésében;
 képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az
 élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint;
 képes egy természetes életközösséget bemutatni;
 képes egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezésére, ismeri az ezzel
 kapcsolatos felelős fogyasztói magatartást;
 képes Magyarország elhelyezésére a földrajzi térben, ismeri néhány fő kulturális és természeti
 értékét;
 képes az informatikai és kommunikációs eszközök irányított használatára az információkeresésben
 és a problémák megoldásában.

Angol nyelv

Üdvözlési formák, ismerkedés, bemutatkozás, számok 1 – 20, alapszínek, tárgyak megnevezése,
 szókapcsolatok létrehozása: jelző + tárgy: eg.:a yellowchair, kérdésszerkesztés és válaszadás,

életkor megjelölése, az ABC betűi, családtagok, családi viszonyok, foglalkozások, érzelmek, állapotok, mennyiségek, testrészek, személyleírás, állatok

Nyelvtan:

Ki kicsoda? (kérdés-válasz) Who is this?, Birtokviszonyok kifejezése (my-your), Eldöntendő/ Kiegészítő kérdések (Who?..What?), Rövid válaszok (+,- használata), összevont alakok használata, főnevek és azok többesszáma, számlálható főnevek.

Etika/ Hit – és erkölcsstan

3.osztály

Továbbhaladás feltételei

A tanulónak életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát.

Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.

Képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik a kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók.

Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.

Érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre.

Érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában.

Érti, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre.

Képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni.

Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

Etika/ Hit- és Erkölcsstan 4. osztály

Továbbhaladás feltételei

A tanulónak életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát.

Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.

Képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik a kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók.

Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.

Érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre.

Érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában.

Érti, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre.

Képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni.

Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

5. osztály

Magyar nyelv és irodalom

Magyar nyelv

A tanuló igazodjon el a mindennapi kommunikációs helyzetekben. Megfelelően alkalmazza a kapcsolatteremtés és a kapcsolattartás udvarias formáit. Törekedjen az egyszerű, érthető, hatékony közlésre. Legyen képes mások rövidebb szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni. Alkalmazza a kérdés és a tudakozódás szóbeli formáit a közléshelyzetnek megfelelően.

A tanuló ismerje a szövegszerkesztés állomásait. Legyen képes tanári segítséggel a szövegalkotáshoz anyagot gyűjteni, önállóan rövid elbeszélést, leírást és jellemzést fogalmazni saját élményei, képzelete, valamint filmek és olvasmányok alapján.

A tanuló ismerje a főbb beszélőszervek működését. Ismerje fel a magánhangzókat, a mássalhangzókat. Ismerje a hangok csoportosításának a főbb szempontjait (rövid és hosszú, mély és magas magánhangzók, rövid és hosszú, zöngés és zöngétlen mássalhangzók).

Ismerje a betűrendbe sorolásnak, az elválasztásnak és a keltetésnek a fontosabb szabályait.

Különböztesse meg a szótót és a toldalékokat, tudja az összetett szavakat előtagra és utótagra bontani.

Legyen képes megnevezni a helyesírási alapelveket, törekedjen a tanult helyesírási szabályok alkalmazására.

A tanuló ismerje fel és nevezze meg a hangutánzó, a hangulatfestő, a többjelentésű, a rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavakat a szövegben, törekedjen megfelelő használatukra a fogalmazásokban.

Tudja segítséggel használni a szinonimaszótárt Magyar értelmező kéziszótárt.

A tanuló legyen képes mások türelmes meghallgatására és véleményének rövid, kulturált megfogalmazására. Legyen képes 2-3 mondatban a mindennapi élményeiről és olvasmányai hatásáról beszélni.

Irodalom

A tanulók legyenek képesek tanári segítséggel a tanult művekről rövid, egyszerű tartalmi, szerkezeti és stilisztikai elemzést készíteni.

Saját szavaikkal fogalmazzák meg a véleményüket, ítéletüket.

Értelmesen és pontosan tudják felolvasni a szövegeket, a kívülről mondott szövegeket tisztán, tagoltan, megfelelő ritmusban tudják elmondani.

A tanulók tudják csoportosítani, tipizálni a meséket, ismerjék a népmesék legfőbb jellemző vonásait.

A mesetípusokhoz tudjanak példaszöveget rendelni.

Tegyenek különbséget a népmese és műmese között, tudjanak híresebb mesegyűjtőkről, gyűjteményekről, magyar és külföldi meseírókról.

Ismerjék föl a mesék műfaji sajátosságait, tegyenek különbséget mese és valóság között, tudjanak felsorolni magyar meshősöket. Tudják külön választani történelmünk valóságos hőseit tőlük.

Ismerjék a népköltészet mitológiai, vallási gyökereit.

Önálló szavaikkal idézzék fel a János vitéz tartalmát.

Matematika

Számтан, algebra

A természetes számok (A természetes számok írása, olvasása, a természetes számok összeadása, kivonása, szorzása és osztása, osztó és többszörös fogalma)

A törtszámok

A tizedes törtek)

Az egész számok

Helymeghatározás (A koordináta rendszer, helymeghatározás a síkon)

A mindennapi élettel kapcsolatos egyszerű szöveges feladatok megoldása

Geometria

Geometriai ismeretek

Mérés, statisztika: A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg.

A szögek

A téglalap

Valószínűség, összefüggések, függvények

Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak leolvasása.

Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.

Történelem

5.osztály

- ismeri és fel tudja idézni a magyar és az európai történelmi hagyományhoz kapcsolódó legfontosabb mítoszokat, mondákat, történeteket, elbeszéléseket;
- be tudja mutatni a különböző korok életmódjának és kultúrájának főbb vonásait és az egyes történelmi korszakokban élt emberek életét befolyásoló tényezőket;
- ismeri a nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, néhány kiemelten fontos esemény és jelenség időpontját;
- időrendbe tud állítani történelmi eseményeket, képes az idő ábrázolására pl. időszalag segítségével;
- használ különböző történelmi térképeket a fontosabb történelmi események helyszíneinek azonosítására, egyszerű jelenségek leolvasására, vaktérképen való elhelyezésére;

Fogalmak: öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, városállam, , többistenhit, olümpiai játékok, monda, provincia, rabszolga, gladiátor, népvándorlás, egyistenhit, földesúr, lovag, nemes, uradalom, jobbágyság, robot, céh, vérszerződés, fejedelem, honfoglalás, kalandozások, tized,

Kronológia: Kr. e. és Kr. u., évszázad, őskor, ókor, középkor, újkor, jelenkor, Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. u. 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása, 895 a honfoglalás, 997/1000–1038 István uralkodása, 1222 az Aranybulla kiadása, 1241–1242 a tatárjárás, 1301 az Árpád-ház kihalása.

Nevek: Zeusz, Romulus és Remus, Árpád, Jézus, Géza, I. (Szent) István, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, IV. Béla,

Helynevek: Egyiptom, Nílus, Mezopotámia, Athén, Spárta, Itália, Római Birodalom, Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence,

Természettudomány

A megfigyelés, a leírás és az összehasonlítás módszerével ismerjék meg Magyarország legismertebb természetű növényeit, tenyésztett állatainak testfelépítését, valamint a környezettel szemben támasztott igényét, termesztését, tartását.

Tudják az élőlényeket hasonlóságaik és különbségeik alapján csoportosítani, a csoportokat jellemezni.

Képes legyen különböző fogalmak meghatározására, melynek segítségével különbségeket tud alkotni az élőlények között.

Legyen ismerete az ételmezésben jelentős szerepet betöltő növények, valamint a haszon és a

házkörül élő állatok jelentőségében.

Ismerjék fel az ember természeti környezetét veszélyeztető tevékenységét, felelősségét környezetének kialakításában.

Tájékozódás a térképen és a természetben. Az időjárás és az éghajlat.

Tudjon tájékozódni a térképen és a természetben, ismerje a fő és mellékvilágítójakat. Tudja használni az arányszámot és a vonalas mértéket. Ismerje fel a domborzati formákat a színek és a magassági számok alapján. Tudja az időjárás és az éghajlat elemeit, jellemezze hazánk éghajlatát.

A folyóvizek és a tavak világa A földfelszín változása

Ismerje a folyók, tavak keletkezését és az ezekhez kapcsolódó fogalmakat. Legyen tisztában vele, hogy a tiszta víz mindannyiunk számára kincs! Ismerje a hegységek keletkezési folyamatát, felépítő közeit, a szél és a víz felszínformáló munkáját. Tudja ismertetni a síkságok kialakulását, legyen tisztában vele, hogy legértékesebb természeti erőforrásunk a talaj. Ismerje az ember környezet átalakító tevékenységét.

Angol nyelv

Nyelvtan: · Személyes névmások ismerete, és biztos használata. · Birtokos szerkezet kifejezése (Have got/ has got) állító, tagadó és kérdő mondatokban rövid válasszal · A melléknév és főnév viszonya – egyszerű jelzős szerkezetek (Pl. Hosszú láb, nagy fül) · Főnevek többes számának képzése, a fontosabb rendhagyó főnevek ismerete (lábfej, fog, egér, ember, gyerek) · Egyszerű kérdések képzése, kérdőszórend felismerése és rövid válaszok. · (This is a hamster – Is this a hamster?) · Egyszerű eldöntendő kérdések és kérdőszavak: Ki? Mi? Hol? Hány/ Mennyi? Ké? · Prepozíciós szerkezetek, helymeghatározás (-ban, ben, on, -en, -ön, alatt, mellett, mögött, előtt, épületben (at), napszakok előtt) · Képesség kifejezése: Én tudok valamit csinálni (tagadó, kérdő, kijelentő mondatok + egyeztetés az alannal) · Igeidők bevezetése: · Egyszerű és folyamatos jelen idejű mondatok bevezetése. Igeidő mint fogalmak tisztázása. Szókincs: · Iskola, tanterem, tanulás fogalomkörbe kapcsolódó alapvető szavak ismerete. · A saját szoba, lakás bemutatása. · Egyszerű leírás egy személyről külső tulajdonságok alapján birtokos szerkezet használatával. · Színek, házi kedvencek és néhány vadon élő állat ismerete · Számok ismerete 1-100 · Játékok, kedvenc játékok elmondása továbbá szórakozás, születésnap · Főbb ünnepek és az ahhoz kapcsolódó szavak: Karácsony, Húsvét, Újév, Születésnap · Időjárás egyszerű bemutatása: Hideg van, meleg van, esik, fúj a szél · Sport és sportolással kapcsolatos tárgyak, fogalmak ismerete

Tánc és dráma ·

Alkotó részvétel többféle dramatikus, illetve mozgásos-táncos tevékenységben. · Alapszintű improvizációs képességek fejlődése, erősödő biztonság a térhasználatban a mozgás és a dramatikus tevékenységek folyamán. · Konstruktív részvétel a dramatikus tevékenységek értelmező megbeszélésében · A tanuló képes a munkamegosztásra, érti és értékeli társai munkáját; fejlődik önismerete, képviseli saját álláspontját, és figyelembe veszi társai véleményét a közös alkotó tevékenységben. · Ismeri és használni tudja a legalapvetőbb dramaturgiai, drámaszerkezeti és színházi alapfogalmakat; képes egy színházi előadásról megfogalmazni élményeit,

Etika/ Hit – és erkölcsan

- A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével. Tudatában van annak, hogy az

emberek sokfélék. Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve

- Gondolkodik saját személyiségjegyein.
- Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése.
- A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével. Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék. Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve
- Gondolkodik saját személyiségjegyein.
- Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése.

Technika

Anyagok és alkalmazásuk · A lakás és anyagai · A ruházkodás és anyagai · A táplálkozás és anyagai Települések kialakítása és fejlesztése · Településtípusok és -szerkezetek · Közlekedés a településeken · Kommunikáció és technika Megmunkálás eszközei · Szerszámok és műveletek Élet a településeken · Egészség és életmód Növények életfeltételei · Talajvizsgálatok és vetőmagvizsgálatok

Testnevelés

A tanult rendgyakorlatok végrehajtása az utasításoknak megfelelően. Aktív részvétel a sokoldalú előkészítő és gimnasztikai gyakorlatok végzésében. Alapvető jártasság az atlétikai és tornamozgásokban, a saját test feletti uralom a támasz- és függésgyakorlatokban. Aktív bekapcsolódás a választott sportjátékba. A test-test elleni küzdelem vállalása.

6. osztály

Magyar nyelv és irodalom

Magyar nyelv

Törekedjen az egyszerű, érthető, hatékony közlésre. Legyen képes mások rövidebb szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni és továbbadni.

Legyen képes egy kb. 200-250 szavas írott (szépirodalmi, dokumentum- és ismeretterjesztő) szöveg globális (átfogó) megérésére, a szövegből információk visszakeresésére. Tudja a szöveg tartalmát összefoglalni. Legyen képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban megfogalmazni.

Ismerje föl és tudja megnevezni a legáltalánosabb sajtótermékeket (napi-, hetilap, folyóirat).

A tanuló ismerje föl a főbb szófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, névelő, névutó, kötőszó, igekötő) általános jellemzőit, alaki sajátosságait. Ismerje fel őket az írott szövegekben, és tudja megnevezni őket.

Ismerje a szóképzés fogalmát, és tudjon néhány képzőt megnevezni és fölismerni.

A tanuló legyen képes mások türelmes meghallgatására és véleményének rövid, kulturált megfogalmazására, álláspontjának megvédésére.

Legyen képes 2-3 mondatban a mindennapi élményeiről és olvasmányai hatásáról beszélni.

Irodalom

Legyenek képesek tanári segítség nélkül is a tanult művekről rövid, egyszerű tartalmi elemzést készíteni

A tanulók tudják csoportosítani, a mondákat, a mondatípusokhoz tudjanak példaszöveget rendelni. Írásbeli munkáikban törekedjenek a pontosságra, szakszerűsésre, szóbeli feladataikban a

pontosságra, a helyes beszédre.

Tudja a ballada jellemzőit; a népballada és műballada közti különbséget ismerje fel.

Az elbeszélő költemény jellemzőit ismerjék.

Arany János: Toldi – fogalmak: előhang, mottó, ének.

A regény, mint nagyepikai műfaj.

Matematika

Számтан, algebra

Számok osztóinak, többszöröseinek felírása.

. Oszthatósági szabályok (2, 3, 5, 9, 10, 100) ismerete, alkalmazása.

Egész számok.

Műveletek a racionális számok körében (negatív törtekkel, tizedestörtekkel is).

A műveleti sorrendre vonatkozó szabályok.

Két szám aránya. A százalék fogalmának ismerete, a százalékkérték kiszámítása.

Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása szabadon választott módszerrel.

A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete..

Összefüggések, függvények, sorozatok

Tájékozódás a koordináta-rendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak leolvasása.

Egyszerűbb grafikonok, elemzése,

Egyszerű sorozatok folytatása adott, illetve felismert szabály alapján.

Geometria

Párhuzamos, metsző, kitérő, merőleges egyenesek fogalmának ismerete.

A körrel kapcsolatos fogalmak, elnevezések ismerete.

A sokszög szemléletes fogalma.

A háromszögek osztályozása szögek szerint.

A téglalap, kocka ismerete, az elnevezések (csúcs, él, lap) helyes használata, tulajdonságaik vizsgálata.

A téglalap térfogata.

Történelem

- ismeri a középkori és újkori magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében;
- fel tudja idézni a középkori és újkori magyar történelem legfontosabb eseményeit, jelenségeit, folyamatait, és fordulópontjait a honfoglalástól napjainkig;
- képes felidézni a magyar nemzet honvédő és szabadságharcait, példákat hoz a hazaszeretetről, önfeláldozásról és hősiességről meggyalulásaira;
- Tudja a történelmi eseményeket sorrendbe állítani.

Fogalmak: kapuadó, harmincad-vám, aranyforint, Kilenced, ősiség, úriszék, Végvári rendszer, Fekete sereg, lovag, Manufaktúra, reformáció, Felvilágosodás, szabadságharc, ipari forradalom, reformkor, 12 pont, forradalom,

Kronológia: 1526, 1492, 1541, 1552, 1703, 1711, 1825, 1848. március 15., 1849. aug. 13., 1849. okt. 6.,

Nevek: Károly Róbert, Nagy Lajos, Hunyadi Mátyás, II. Lajos, Kolombusz Kristóf, Dobó István, Rákóczi Ferenc, James Watt, Deák Ferenc, Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos.

Helynevek: Mohács, Amerika, Eger, Budapest, Királyi Magyarország, Erdélyi Fejedelemség, Török Birodalom, Pest, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia.

Természettudomány

Ismerje hazánk nagy tájait, adjon áttekintő képet természeti adottságairól, gazdasági, társadalmi

életéről.

Ismerje fel, nevezze meg, és tudja elemezni hazánk életközösségeinek élőlényeit.

Értse és tudja példákkal bizonyítani az élőlények igényét és előfordulását

Ismerje az adott élőlény környezetét, szervezetét, életmódját, a szervek felépítését és működését, valamint az azok közötti ok – okozati összefüggéseket.

Tudjon egyszerű táplálékláncokat összeállítani.

Lássa a természet védelmének fontosságát.

Rendelkezzen környezettudatos szemlélettel és magatartással.

A Földbolygó

A Föld éghajlata

Ismerje a földrajzi fókázózatot, tudjon a térképen tájékozódni a szélességi és a hosszúsági körök segítségével. Mutassa meg a térképen a kontinenseket és az óceánokat, viszonyítsa egymáshoz nagyságukat. Ismerje a Föld mozgásait, tudjon tájékozódni térben és időben. Ismerje a Föld éghajlati övezeteit, területeit és jellemezze azokat. Lássa meg az éghajlathoz kapcsolódó összefüggéseket, tudja használni a diagramokat.

„Nekem szülőhazám”

Tudja elhelyezni Magyarországot a Kárpát-medencében. Ismerje hazánk nagytájainak fő jellegzetességeit, nagyobb városait, legfontosabb természeti értékeit. (Alföld, Kisalföld, Alpokalja, Dunántúli-középhegység, Dunántúli-dombság, Északi-középhegység) Mutassa meg az ezekhez kapcsolódó topográfiai fogalmakat. Legyen tisztában a természet- és környezetvédelem fontosságával!

Angol

Nyelvtan: · Present Progressive; I like... · Létige + személyes névmások · Birtokos szerkezet, birtokos jelzők · Have got · Többes szám Szókincs, társalgás: · Ruhaneműk, időjárás; · Tevékenységek; Ételek, gyümölcsök, italok · Országok és nemzetiségek; Iskolai tantárgyak · Az idő kifejezése · Család · Emberek külső jellemvonásainak leírása · Testrészek

Technika

Az építkezés anyagai · Tervrajz jelrendszere · Lakás beosztása · Bútorok története, stílusirányzatok · Szobai dísznövények igényei, gondozásuk, szaporításuk Szakszerű terítés szabályai · Konyha és ételhygiénia Műszaki kommunikáció · Logikai áramköri modellek · Anyagvizsgálat és biztonság · Közösségi közlekedés · Kerékpárok főbb egységei · Kerékpáros közlekedés főbb szabályai

Etika/ Hit – és erkölcsstan

Tudatosuljon a tanulóban az, hogy mit tekint értéknek; tudja, továbbá, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.

- Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására. Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes átlátni és elfogadni a közösségi normákat.

- Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve vallási hagyományokat.

- Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.

- Ismeri a modern technika legfontosabb előnyeit és hátrányait, s felismeri magán a függőség

kialakulásának esetleges előjeleit.

Informatika

Az informatika alapjai · A számítógép felhasználási területei. A számítógép részei. Hardver, szoftver fogalma. A számítógépes környezet · Hardvereszközök (alaplap, processzor, memória, billentyűzet, monitor, nyomtató, háttértárolók) ismertetése Dokumentumkészítés · Fájl megnyitása, mentése másként, nyomtatása. · Alakzatok (téglalap, kerekített sarkú téglalap, ellipszis, sokszögvonallal) és görbe rajzolása. · Másolás és áthelyezés. · Szöveg elhelyezése. · Animáció készítése

Testnevelés

Rendgyakorlatok végzése az órászervezés megkívánta formában. Jártasság a bemelegítésre és képesséfejlesztésre egyaránt alkalmas gyakorlatok végzésében. A tanult tornagyakorlatok és az atlétikai mozgások összerendezett végrehajtása. A labdajátékokban tanult technikai elemek alkalmazása. Néhány önvédelmi fogás ismerete.

Hon-és népismeret

Nyitottá válik a családi és közösségi értékek befogadására; Megbecsüli szűkebb lakókörnyezetének épített örökségét, természeti értékeit, helyi hagyományait; Önálló néprajzi gyűjtés nyomán, digitális archívumok tanulmányozásával bemutatja szülőföldje hagyományos értékeit. Megbecsüli az idősebb családtagok tudását, nyitott a korábbi nemzedékek életmódjának, normarendszerének megismerésére, elfogadására; ok-okozati összefüggést állapít meg az eltérő természeti környezet és a különböző tájakon élő emberek eltérő életmódja között. Megállapításaiban rámutat a néphagyományok közösségformáló, közösségmegtartó erejére; Szöveges és képi források, digitalizált archívumok elemzése, feldolgozása alapján önálló előadásokat hoz létre, csoportos szerepjáték során reprodukálja a megismert szokásokat; Meghatározott helyzetekben önálló véleményt alkot, a társak véleményének meghallgatását követően álláspontját felül tudja bírálni, döntéseit át tudja értékelni.

7. osztály

Magyar nyelv és irodalom

Magyar nyelv

A tanuló rendelkezzen a 6. osztályban tanult nyelvtani ismeretekkel: ismerje fel a következő szófajokat: főnév, melléknév, számnév, névmás, igék, névelő

Ismerje a névszók fogalmát. Ismerje a mondatrészek jelölését (aláhúzás módját, jelölését az ágrajzban).

Tudja elmondani az állítmány fajtáit, az alany és az állítmány kérdéseit.

Ismerje fel az alanyt, az igei és a névszói állítmányt.

Tudja elmondani a tárgyazós szerkezet kérdését, ismerje jelölési módját.

Tudja felsorolni a határozók fajtáit, azok kérdéseit.

Ismerje fel a határozós szerkezetek gyakoribb fajtáit: hely, idő, ok, cél, eszköz, társ, mód, állapot, szám, részes, ismerje jelölésük módját.

Tudja felsorolni a jelzők fajtáit, azok kérdéseit.

Ismerje fel a következő jelzőket: minőség, mennyiség, birtokos.

Irodalom

- ☐ Ismerje a reformkor legfőbb jellemzőit, tudja elhelyezni a korban, ismerje kulturális intézményeit, tudja íróit, költőit felsorolni. Tudja megfogalmazni, hogy mit tanultunk irodalomból a 7. osztályban, vagyis a tanult írókat, költőket, irodalmi alkotásokat tudja felsorolni.
- ☐ Tudja felsorolni az irodalmi műnemeket és műfajokat.
- ☐ Ismerje a következő költők életét vázlatosan a tk. szövegei alapján: Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán.
- ☐ Tudja megfogalmazni a következő fogalmak legfontosabb jegyeit: dal, epigramma, óda, himnusz, elégia, regény, ballada, novella.
- ☐ Tudja a következő memoriterek: Kölcsey Ferenc: Himnusz, Vörösmarty Mihály: Szózat
- ☐ Legyen tisztában a kijelölt kötelező olvasmány – Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője – cselekményével, tudja felsorolni a főszereplőket.

Matematika

7. osztály

Számtan, algebra

A négy alapművelet végrehajtása az egész számok és a törtalakban vagy tizedestört alakban adott racionális számok körében.

A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma

A műveleti sorrend,

Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók ismerete.

Az arányok. Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság

A százalékszámítás fogalomrendszerének ismerete

Algebrai kifejezések helyettesítési értékének meghatározása.

Egyszerű egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása, a kapott eredmény ellenőrzése.

Összefüggések, függvények, sorozatok

Valós (szám-szám) függvény grafikonjának elemzése a tanult szempontok szerint, grafikonról való leolvasása.

Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.

Geometria

Ismeri a háromszög tulajdonságait

Ismeri a nevezetes négyszögek (deltoid, trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet) fogalmát, e fogalmak közti kapcsolatrendszerét.

Ismeri a sokszög területének fogalmát

Ismeri az egyenes hasáb és az egyenes körhenger fogalmát, tulajdonságait.

Ismeri a sokszöglapokkal határolt test térfogatának fogalmát

Történelem

A tanuló tudjon egyszerű történelmi tárgyú táblázatokat, grafikonokat, diagramokat értelmezni néhány mondatban.

Ismerje az egyes történelmi korok, korszakok nevét és sorrendjét, ismerje egy-egy korszak fontosabb jellemzőit.

Tudjon összefüggéseket említeni a világ és a magyar történelem eseményei között.

Legyen képes a térképről önállóan leolvasni háborús eseményeket.

Tudja megállapítani, hogy a magyar és egyetemes történelem megjelölt személyei közül kik voltak

kortársak.

Fogalmak: felvilágosodás, köztársaság, diktatúra, ipari forradalom, reformkor, nemzetállam, szocializmus, központi hatalmak, antant, világháború

Évszámok: 1789, 1825, 1848. március 15., 1848. október 6., 1867, 1914, 1918.

Nevek: James Watt, Mária Terézia, II. József, Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Deák Ferenc,

Helynevek: Franciaország, Németország, Olaszország, Amerikai Egyesült Államok, Budapest, Arad,

Angol

Nyelvtan A Present Simple képzése, használata · Helyhatározós prepozíciók használata → There is / There are · A „can” segédige használata · Megszámlálható és megszámlálhatatlan főnevek → a / an / some / any / How much? / How many? · Tárgy esetű személyes névmások használata Szókincs / társalgás: Napirend elmesélése, iskola utáni tevékenységek (hobby) bemutatása · Épületek, helyiségek, bútortart · Látnivalók, nevezetességek · Képességek · Ételek, innivalók → Étkezési szokások

Technika

Energia előállítás és felhasználás · Ásványi energiahordozók · Megújuló energiaforrások
Kommunikációs rendszerek · Az információátadás folyamata · Műszaki kommunikáció Korszerű anyagok előállítása és felhasználása · Az anyagok csoportosítása · Fémek anyagok és megmunkálásuk · Műanyagok és alkalmazásuk A gép · A géprendszerek szerkezete · Gépelemek és ábrázolásuk · Belső égésű motorok Lakókörnyezetünk rendszerei.

Földrajz

Témakörök:

I. félév: A Föld története, Afrika, Ausztrália és Óceánia, A Sarkvidékek.

Ismerje a földtörténet korbeosztásait és eseményeit. Tudja bemutatni Afrika, Ausztrália és Óceánia, a Sarkvidékek természeti adottságait. (felszín, tájak, éghajlat, vízrajz)

Ismerje fel az éghajlat és a mezőgazdaság közötti összefüggést.

Tudja

bemutatni Egyiptom, a Dél-afrikai Köztársaság és Ausztrália gazdaságát.

Mutassa meg a

térképen a tanult topográfiai fogalmakat.

II. félév: Amerika, Ázsia, Európa.

Tudja bemutatni Amerika és Ázsia természeti adottságait. Ismerje az Amerikai Egyesült Államok, Mexikó, Brazília, India, Kína, Japán gazdasági életét és a hozzá kapcsolódó topográfiai fogalmakat.

Tudja elhelyezni a földtörténeti korokban Európa kialakulását. Ismerje az Európai Unió országait és tevékenységét. Legyen képes önállóan jellemezni Észak-Európa (Norvégia, Svédország, Finnország, Dánia) Nyugat-Európa (Nagy-Britannia, Franciaország) és Dél-Európa (Spanyolország, Olaszország, Horvátország, Szerbia) országainak természet- és társadalomföldrajzát. Ismerje az ezekhez kapcsolódó topográfiai fogalmakat.

Biológia

Ismerjék az életközösségek legjellemzőbb, táplálékláncot alkotó fajainak nevét, külső felépítését, életmódját.

Tudjanak egy – egy táplálékláncot összeállítani a különböző életközösségek megismert élőlényiből.

Legyenek képesek kiemelni és összehasonlítani a különböző tájakon élő növények állatok lényeges

ismertető jegyeit.

Mondjanak egy – két példát a különböző életközösségek élőlényének testfelépítése és környezete közötti összefüggésekre.

Legyenek tisztában azzal, hogy a természetes életközösségek védelme az egész földi élet számára létfontosságú. Észleljék, ha a környezetük állapota romlik, legyen igényük annak megakadályozására.

Értsék, hogy az élőlények rendszerezése segít eligazodni az élővilágban.

Ismerjék az élővilág 5 országát, a rendszertani kategóriák közül csak a törzs, osztály, faj csoportokat kell tudni nevesíteni.

Kémia

Mindennapi anyagaink témakörén belül a tanuló tudja a levegő összetételét, az égés és a tűzoltás jelentőségét, valamint a víz élettani szerepét.

Legyen tisztában a levegő és a víz környezetvédelmével.

Ismerje az anyagmennyiség fogalmát, a vegyjeleket, az atom fő részeit és az elemi részecskék jellemzőit.

Tudjon tájékozódni a periódusos rendszerben.

Tudjon különbséget tenni elem- és vegyületmolekula fogalma és azok képződése között. Ismerje a kialakuló kémiai kötések kialakulásának lényegét és azok meghatározását.

Képes legyen egyszerű kémiai egyenletek felírására és értelmezze azokat. Legyen tisztában az adott kémiai fogalmak meghatározásában, mint pl. oxidáció, redukció, sav és lúg, valamint a közömbösítés fogalma, jelentősége

Fizika

Az anyag részecskéinek szerkezete · A testek elektromos állapota · Az elektromos áram. Az áramerősség · Az elektromos áramkör · Fogyasztók soros és párhuzamos kapcsolása · Az elektromos feszültség · az elektromos ellenállás. Ohm törvénye · Vezetékek elektromos ellenállása · Több fogyasztó az áramkörben · az egyenáram hatásai · Az elektromos munka és teljesítmény · Az elektromágneses indukció · A váltakozó áram · A transzformátor · A fény tulajdonságai · Fényvisszaverődés síktükörről · Fényvisszaverődés gömbtükörről · A fénytörés · Fénytani lencsék · Optikai eszközök

Informatika

Dokumentumkészítés · Szöveg módosítása · Betűformázás Bekezdésformázás · Képek a dokumentumban Infokommunikáció · Feladatmegoldást segítő programok · Az információ feldolgozása · Elektronikus levelezés Algoritmusok · Problémamegoldás · Algoritmusok · Rajzolás utasításokkal Könyvtárhasználat · Forrás- és információkeresés

Etika/ Hit – és erkölcsstan

- A tanuló megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megértésére és önmaga vizsgálatára.
- Életkorának megfelelő szinten ismeri önmagát. Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket.
- Tisztában van vele, hogy baráti és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért.

- Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére.
- Van elképzelése saját jövőjéről, és tisztában van vele, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie. Fontosnak érzi a közösséghez tartozást, miközben törekszik személyes autonómiájának megőrzésére is. Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést.
- Tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel. Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélik meg, ami konfliktusok forrása lehet.

Testnevelés

A rendgyakorlatoknál törekvés a társakhoz igazodó, egyöntetű végrehajtásra. Néhány alapvető gimnasztikai gyakorlat végzése. Az atlétikai mozgások megközelítően helyes végrehajtása. A torna gyakorlatelemek összekötésének biztonsága. Labdajátékokban a csapattársakkal való együttműködésre törekvés. Küzdeni tudás, sportszerűség.

8. osztály

Magyar nyelv és irodalom

Magyar nyelv

Legyen képes a szövegek szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére. Legyen képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményének szóban és írásban megfogalmazni.

A tanuló ismerje és a szövegalkotásban használja a különböző mondatfajtaikat.

Ismerje fel és tudja megnevezni az összetett mondatok különböző fajtáit.

Ismerje és alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, ill. mondatrészek közötti írásjeleket. A helyesírási segédkönyv segítségével legyen jártas az idézés helyesírásában.

Ismerje a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit.

Ismerje a leggyakoribb szóalkotási módokat

Legyenek ismereteik a magyar nyelv eredetéről, helyéről a világ nyelvei között.

Irodalom

Lássák át a kapcsolatot irodalmi és képzőművészet, irodalom és zene között.

Legyen megfelelő ismeretük irodalmi művekről, szerzőkről, korszakokról, stílusokról. Tudásukról szóban és írásban is legyenek képesek számot adni, ugyanakkor legyenek képesek élményeik, ismereteik, tudásuk átadására, közvetítésére is.

Legyenek képesek önállóan különböző műfajú szövegek alkotására. Az irodalomról, művészetekről szóló írásaikban szabatos, pontos fogalmazásra, önálló véleményük kifejezésére törekedjenek.

Tudjanak tisztán, megfelelő ritmussal, értelmes tagolással összefüggően beszélni.

Legyenek tisztában alapvető verstani kategóriákkal, ismerjék a különböző ritmusszerkezeteket, műfajokat, költői kifejezőeszközöket.

Legyenek rutinosak az Internet használatában, magabiztosan, kritikusan gyűjtsenek segédanyagot.

Matematika

Számтан, algebra

A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámítása számológép használatával.

A négyzetgyökvonás fogalmának ismerete, pozitív számok négyzetgyökének (közelítő) meghatározása számológép segítségével.

Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása

A mindennapjainkhoz kapcsolódó százalékszámítási feladatok megoldása. Kamatos kamat

kiszámítása.

Algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének meghatározása.

Az egyenlet, egyenlőtlenség, azonosság,

Geometria

Ismeri a háromszög tulajdonságait, háromszögek csoportosítása szögeik és oldalaik szerint.

A Pitagorasz-tétel kimondása és alkalmazása számítási feladatokban.

Ismeri a terület szemléletes fogalmát, kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör területét, területét.

Ismeri a térfogat szemléletes fogalmát, mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket.

Kicsinyítés és nagyítás felismerése.

Összefüggések, függvények, sorozatok

A hozzárendelés (reláció) megadása diagrammal, táblázattal, grafikonnal, szabállyal.

Valószínűség, statisztika

Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, táblázatok készítése. Diagramok (vonalszlop-, szalag-, kördiagram) olvasása, készítése.

Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.

Történelem

A tanuló tudja a XX. századi magyar és egyetemes történelem legfontosabb fordulópontjait, idejét.

Tudja ismertetni a demokráciák és diktatúrák legjellemzőbb vonásait.

Ismerje a mai Magyarország közjogi és politikai rendszerének alapelemeit.

Környezetének, lakóhelyének fontos történelmi eseményeit el tudja helyezni a köztörténet folyamatában.

Legyen képes a térképről önállóan leolvasni háborús eseményeket.

Tudjon összefüggéseket említeni a világ és a magyar történelem eseményei között.

Tudja megállapítani, hogy a magyar és egyetemes történelem megjelölt személyei közül kik voltak kortársak.

Fogalmak: személyi kultusz, diktatúra, gazdasági világválság, náciizmus, antiszemitizmus, ösztirózsás forradalom, holokauszt, D-nap, hidegháború, rendszerváltás, demokrácia, köztársaság, választási rendszer, igazságszolgáltatás.

Nevek: Sztálin, Hitler, Károlyi Mihály, Tisza István, Gömbös Gyula, Kun Béla, Horthy Miklós, Teleki Pál, Bethlen István, Rákosi Mátyás, Kádár János,

Évszámok: 1918, 1929-1933, 1920. június 4., 1939., 1945, 1989, 1991, 1956. október 23.,

Helynevek: Szovjetunió, Trianon, Anglia, Franciaország, Egyesült Államok, Szovjetunió, Auschwitz, Hiroshima, Budapest,

Állampolgári ismeretek

A mindennapi élethez kapcsolódó készségfejlesztés, a hivatali ügyintézés intézményeinek és alapvető eljárásainak megismerése, a munkavállaláshoz szükséges ismeretek és készségek megszerzése, fejlesztése elősegíti a tanulónak a felnőtt szerepekre való felkészülését. A tanuló javaslatokat fogalmaz meg, tervezeteket készít; mindez hozzájárul az innováció iránti nyitottság és igény, valamint a felelősségteljes munkamorál megalapozásához.

- Alapvető emberi, gyermek- és diákjogok, a társadalmi szolidaritás különböző formái.
- Legfontosabb állampolgári jogok és köteleességek.

- A Magyar Állam felépítése, államformája, vezetői, nemzeti jelképeink.
- A törvényhozás, közigazgatás, igazságszolgáltatás szervei, szerepük az állam életében.
- A gazdasági és pénzügyi terület legfontosabb szereplői.
- Egyszerű családi költségvetés készítése, családon belüli megtakarítási lehetőségek.
- A munkavállalás feltételei, szabályai, munkaviszony létesítésével kapcsolatos tennivalók.

Földrajz

Témakörök:

I. félév: Kelet-Európa, Közép-Európa, Magyarország természeti és társadalmi viszonyai.

Tudja önállóan jellemezni Kelet-Európa (Oroszország, Ukrajna) és Közép-Európa (Németország, Lengyelország, Csehország, Ausztria, Szlovénia, Szlovákia, Románia) országainak általános természeti és gazdaságföldrajzát. Ismerje a térség országainak közös és eltérő vonásait. Tudja megmutatni a tanult topográfiai fogalmakat. Ismerje a Kárpát-medence földtani szerkezetét, felszínének kialakulását, a földtörténeti múlt emlékeit Magyarországon, időjárásunkat, természeti erőforrásainkat.

II. félév:

Hazai tájakon- Alföldjeink és dombvidékeink Hazai tájakon- Hegyvidékeink

Tudja bemutatni hazánk tájainak természeti értékeit, gazdaságföldrajzi jellemzőit és kapcsolja hozzá a tanult topográfiai fogalmakat. Ismerje és védje természeti örökségeinket.

Biológia

Ismerjék a szerveződési szintek nevét, fogalmát, egymáshoz való viszonyát, a szervezetben betöltött szerepét.

Legyenek képesek a szövetek felismerésére, csoportosítására.

Tudják, hogy a bőr fontos érzékszervünk, melynek megóvása elsődleges feladat

Ismerjék meg a mozgás szervrendszerének szerveit és a szervek szervrendszerben betöltött szerepét, ismerjék meg a leggyakoribb mozgás szervrendszeri elváltozások okait, és igyekezzenek ezeket életvitelük során kiküszöbölni.

Ismerjék a legfontosabb tápanyagokat, azok tulajdonságait és szervezetben betöltött szerepüket.

Ismerjék az anyag és energiaforgalom lebonyolításában részt vevő szervrendszerek felépítését, működését.

Ismerjék az idegrendszer szerveződését, főbb részeit.

Értsék az ingerület keletkezésének, vezetésének és átadásának menetét.

Tudják, hogy az életfolyamatok és a reflexek szoros kapcsolatban vannak egymással.

Ismerjék a hormonális szabályozást végző mirigyek működését.

Ismerjék az érzékszervek felépítését és a bennük lejátszódó érzékelési folyamatokat.

Ismerjék a férfi és a női szaporító szervrendszer részeit, felépítését.

Ismerjék az emberi élet méhen belüli és kívüli egyedfejlődési szakaszait.

Lássák, hogy felnövekedve tetteikért felelősséget kell, hogy vállaljanak és számoljanak tetteik következményeivel.

Kémia

A tanuló legyen tisztában a nem fémek és vegyületeik jelentőségével és annak mindennapi életben történő alkalmazásával.

pl. hidrogén, klór, oxigén, kén, nitrogén foszfor és a szén és ezek vegyületei. Ismerje a tanuló ezek előállítását, felhasználását a hétköznapi életben, valamint egyes anyagok környezetszennyező hatását.

A fémek és vegyületeik keretén belül megfelelő ismeretanyaggal rendelkezzen a tanuló ezen anyagok jelentőségéről, előállításáról és a mindennapi felhasználásáról.

A tanuló tudja, hogy melyek a legfontosabb energiaforrásaink, milyen tápanyagok töltnek be élettani szerepet szervezetünkben és, melyek azok az építőanyagok, amiket alkalmazunk a mindennapi életünkben.

Legyen ismerete a műanyagok jelentőségéről, valamint a háztartási vegyszerek tárolási veszélyeiről.

Fizika

Az anyag részecskéinek szerkezete

A testek elektromos állapota

Az elektromos áram. Az áramerősség

Az elektromos áramkör

Fogyasztók soros és párhuzamos kapcsolása

Az elektromos feszültség

az elektromos ellenállás. Ohm törvénye

Vezetékek elektromos ellenállása

Több fogyasztó az áramkörben

az egyenáram hatásai

Az elektromos munka és teljesítmény

Az elektromágneses indukció

A váltakozó áram

A transzformátor

A fény tulajdonságai

Fényvisszaverődés síktükörről

Fényvisszaverődés gömbtükörről

A fénytörés

Fénytani lencsék

Optikai eszközök

Informatika

Informatikai eszközök használata · A számítógép és perifériái. Háttértárak · Az operációs rendszer segédprogramjai · Víruskezelés · Tömörítés Infokommunikáció · Keresés a weben ·

Információfeldolgozás Prezentáció · Bemutató készítése · Rajzok, képek használata a bemutatóban

Angol

Grammar: · Present simple, adverbs of frequency, prepositions of time · Present progressive, stative verbs, present simple vs present progressive · Some, any, every and their compounds · Subject, Object and possessive pronouns · Possessive case and adjectives · Past simple with regular and irregular verbs, time expressions · Past simple of the verb be · Past progressive, time clauses: when, while, as soon as, adverbs of manner, used to · Future with present progressive · The future „be going to + verb” · Must/ mun't + verb · Comparative and superlative forms of the adjectives · Prepositions of place, movement · Question words + giving suggestion: Why don't we...? How

Etika/ Hit – és erkölcsstan

- Életkorának megfelelő szinten ismeri önmagát, hosszabb távú elképzeléseinek kialakításakor képes reálisan felmérni a lehetőségeit.
- Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket, és el tudja viselni az értékek közötti választással együtt járó belső feszültséget.
- Tisztában van vele, hogy baráti és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért.
- Kialakultak benne az európai identitás csírái. Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.
- Érti a szabályok szerepét az emberi együttélésben, s e belátás alapján igyekszik alkalmazkodni hozzájuk; igényli azonban, hogy maga is alakítója lehessen a közösségi szabályoknak.
- Életkorának megfelelő szinten tisztában van vele, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár.
- Fontosnak érzi a közösséghez tartozást, miközben törekszik személyes autonómiájának megőrzésére is. Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést.
- Tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel. Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélik meg, ami konfliktusok forrása lehet.

Testnevelés

Rendgyakorlatoknál a kapott utasítások fegyelmezett végrehajtása. A sokoldalú és prevenciós gyakorlatok hatásainak, életkoruknak megfelelő ismerete és azok helyes végrehajtása. Az atlétikai mozgások összerendezett, önmagukhoz mérten javuló eredményességű bemutatása. A tornagyakorlatok biztonságos végzése, a helyes testtartásra való törekvés. Alapvető labdakezelési ismeretek birtoklása, a játékhelyzetekhez való alkalmazkodás. Önvédelem, sportszerű küzdeni tudás.

Szakiskola

9. évfolyam

9. évfolyam Kerti munkás rész szakképesítés szakmai követelmény moduljai és az azokhoz tartozó tantárgyak elsajátítandó kompetenciái 9. osztály

10961-12 Kertészeti alapismeretek modul

tantárgyai:

Növénytani ismeretek

Termesztési ismeretek elmélet és gyakorlat

Növényteni ismeretek

témakörei:

növények testfelépítése
növények életjelenségei
növény és környezattan

elsajátítandó feladatok:

- tudjon talajmunkákat, gyomirtást és talajvédelmi munkákat végezni, tápanyagutánpótlást végezni
- tudja a fényviszonyokat és a hőmérsékletet szabályozni
- tudatosuljon benne, hogy a növényekkel, mint élőlényekkel dolgozik

szakmai ismeretek:

- ismerje a növényi szervek külső alaktanát, a növényi szervek felépítését és működését
- ismerje a növények életjelenségeit, a növénycsoportok jellemzőit
- ismerje a növények felhasználási lehetőségeit, a növény és környezete kapcsolatát

szakmai készségek:

- olvasott szöveg szakmai megértése
- elemi számolási készség
- szakmai nyelvű eszdkészség

módszerkompetenciák

- ismeretek helyénvaló alkalmazása

Termesztési ismeretek elmélet és gyakorlat

témakörei

termesztés tárgyi feltételei
trágyázás
öntözés
növényvédelem

feladatok

- tudja elvégezni a talajmunkákat, gyomirtást, talavédelmi munkákat, tápanyagutánpótlást öntözést, fény és hőviszonyok szabályozását, növényvédelmi feladatok ellátását
- tudatosuljon benne, hogy a növényvel, mint élőlényel dolgozik

szakmai ismeret

- ismerje a Föld meteorológiai jellemzőit, Magyarország éghajlati viszonyait, a meteorológiai alpfogalmakat
- ismerje a meteorológiai műszereket, a talaj alkotórészeit, talajtípusokat, öntözés módjait, öntözés gépeit, eszközeit
- ismerje a talajművelés eszközeit eljárásait, trágyafélék jellemzőit, tápanyagutánpótlás lehetőségét, eszközeit, gépeit
- ismerje a növényvédelmi eljárásokat, védekezési módokat, legfontosabb kórokozókat, kártevőket, gyomokat, növényvédelem eszközeit, gépeit

szakmai készségek

- olvasott szakmai szöveg megértése, szakmai nyelvi beszédkészség, elemi számolási készség

személyes kompetenciák

- állóképesség, mozgáskoordináció, testi erő

módszer kompetenciák

- ismeretek helyénvaló alkalmazása, gyakorlatias feladatértelmezés

3. Műszaki alapismeretek elmélet

témakörei

anyagismeret

gépelemek
erőgépek
belső égésű motorok
termesztés gépei

feladatok

- tudja előkészíteni a munkaterületét, kiválasztani a szükséges anyagokat gépeket, ami a munkájához szükséges
- tudja üzemeltetni a kéziszerszámokat , munka – és erőgépeket, termesztőberendezéseket
- el tudja végezni az épületek, berendezések, gépek , szerszámok karbantartási munkáit

szakmai ismeretek

-öntözés eszközei és gépei, talajművelési eljárások, talajművelés eszközei és gépei, tápanyagutánpótlás eszközei és gépei, növényvédele eszközei és gépei, kertészetben előforduló erő és munkagépek

szakmai készségek

-olvasott szöveg szakmai megértése, hallott szakmai szöveg megértése, szakmai nyelvű beszédképesség

személyes kompetenciák

-állóképesség, mozgáskoordináció, testi erő

társaskompetenciák

-határozottság

módszerkompetenciák

- körültekintés, elővigyázatosság
- gyakorlatias feladatértelmezés

4.Műszaki alapismeretek gyakorlat

témakörei

kézi szerszámok használata
gépelemek, erőgépek, belső égésű motorok működése
termesztés gépeinek működése

feladatok

- tudja előkészíteni a munkaterületet, kiválasztani, előkészíteni a munkájához szükséges gépeket, anyagokat
- tudja üzemeltetni, használni a munka és erőgépeket, eszközöket, kéziszerszámokat, termesztőberendezéseket
- tudja elvégezni az egyszerűbb karbantartási munkálatokat

szakmai ismeretek

-öntözés eszközei és gépei, talajművelési eljárások, talajművelés eszközei és gépei, tápanyagutánpótlás eszközei és gépei, növényvédele eszközei és gépei, kertészetben előforduló erő és munkagépek

szakmai készségek

-olvasott szöveg szakmai megértése, hallott szakmai szöveg megértése, szakmai nyelvű beszédképesség

személyes kompetenciák

-állóképesség, mozgáskoordináció, testi erő

társaskompetenciák

-határozottság

módszerkompetenciák

- körültekintés, elővigyázatosság
- gyakorlatias feladatértelmezés

10962-12 Kertészeti munkavállalói ismeretek szakmai követelménymodul

tantárgy

Munkavállalói ismeretek

témakörök

Munkavédelmi szabályok

tűz- és robbanásvédelem

környezetvédelem

feladatok

-tudja a munkavédelmi, balesetvédelmi, tűzvédelmi, biztonságtechnikai, higiéniai, minőségbiztosítási jogszabályok, hatósági előírások rá vonatkozó részeit betartani és betartatni

-tudja a környezetvédelmi jogszabályokat és hatósági előírásokat betartani és betartatni

-ismerje az áru és vagyonvédelmi feladatokat

-ismerje a munkaviszony megkezdésére, folytatására, megszűnésére, megszüntetésére vonatkozó szabályok, előírások betartását, betartatását

szakmai ismeretek

-baleset, munka, tűzvédelmi szabályok, higiéniai előírások

-környezetvédelmi szabályok, természetvédelmi szabályok

-áru- és vagyonvédelmi berendezések fajtái és használata

-munkajogi alapfogalmak

szakmai készségek

-olvasott szöveg szakmai megértése, hallott szakmai szöveg megértése, szakmai nyelvű beszédképesség

személyes kompetenciák

-felelősségtudat

társaskompetenciák

-határozottság

módszerkompetenciák

-ismeretek helyénvaló alkalmazása, körültekintés, elővigyázatosság

11024-12 Kert munkák szakami követelménymodul

tantárgyak

Kerti munkák elmélet

témakörei

gyümölcsstermesztés

zöldségstermesztés

szőlőstermesztés

feladatok

-tudjon gyümölcsfát ültetni, gyümölcsfajt meghatározni, gyümölcsöt betakarítani

-tudjon táंबरendezést, kerítést fenntartani

-tudjon zöldmunkákat végezni, hajtásokat kötözni

-tudjon talajt művelni, tápanyagutánpótlást végezni

-tudjon szőlőt telepíteni, szaporítóanyagot előkészíteni, ültetni, gondozást előkészíteni, metszeni, zöldmunkákat végezni, hajtásokat kötözni, betakarítani

-tudjon talajt előkészíteni, tápanyagutánpótlást végezni a zöldségstermesztésben

-tudjon zöldségnövényeket szaporítani, növényápolási munkákat végezni, betakarítani

-tudja használni, karbantartani a szőlő, gyümölcs és zöldségstermesztésben használatos eszközöket

szakmai ismeretek

-gyümölcs morfológia, gyümölcsfajok, gyümölcstermő növények csoportosítása, felismerése

-gyümölcstermő növények éghajlat és talajigénye, gyümölcsfák ültetése, termőfelületük fenntartása

-a gyümölcsös trágyázása, talajművelése, öntözése, betakarítása

-szőlőmorfológia, szőlőfajták

-a szőlő éghajlat és talajigénye, ültetése, termőszőlők metszése, zöldmunkái, talajmunkák, tápanyaggazdálkodás, betakarítás

-zöldségnövények morfológiája, zöldségfajok, zöldségnövények felismerése

-a zöldségnövények éghajlat és talajigénye, termesztési módjai, szaporítási és ápolási munkái, betakarításuk

-a gyümölcs-, szőlő- és zöldségtermesztésben előforduló épületek , építmények ismerete

szakmai készségek:

-olvasott szöveg szakmai megértése

-elemi számolási készség

-szakmai nyelvű eszékészség

-mennyiség érzék

személyes kompetenciák

-állóképesség, megbízhatóság

társaskompetenciák

-irányíthatóság

módszerkompetenciák

-ismeretek helyénvaló alkalmazása

-módszeres munkavégzés

Kerti munkák gyakorlat

témakörei

gyümölcstermesztés

zöldségtermesztés

szőlőtermesztés

feladatok

-tudjon gyümölcsfát ültetni, gyümölcsfajt meghatározni, gyümölcsöt betakarítani

-tudjon táمبرendezést, kerítést fenntartani

-tudjon zöldmunkákat végezni, hajtásokat kötözni

-tudjon talajt művelni, tápanyagutánpótlást végezni

-tudjon szőlőt telepíteni, szaporítóanyagot előkészíteni , ültetni, gondozást előkészíteni, metszeni, zöldmunkákat végezni, hajtásokat kötözni, betakarítani

-tudjon talajt előkészíteni, tápanyagutánpótlást végezni zöldségtermesztésben

-tudjon zöldségnövényeket szaporítani, növényápolási munkákat végezni, betakarítani

-tudja használni, karbantartani a szőlő, gyümölcs és zöldségtermesztésben használatos eszközöket

szakmai ismeretek

-gyümölcs morfológia, gyümölcsfajok, gyümölcstermő növények csoportosítása, felismerése

-gyümölcstermő növények éghajlat és talajigénye, gyümölcsfák ültetése, termőfelületük fenntartása

-a gyümölcsös trágyázása, talajművelése, öntözése, betakarítása

-szőlőmorfológia, szőlőfajták

-a szőlő éghajlat és talajigénye, ültetése, termőszőlők metszése, zöldmunkái, talajmunkák, tápanyaggazdálkodás, betakarítás

-zöldségnövények morfológiája, zöldségfajok, zöldségnövények felismerése

-a zöldségnövények éghajlat és talajigénye, termesztési módjai, szaporítási és ápolási munkái, betakarításuk

-a gyümölcs-, szőlő- és zöldségtermesztésben előforduló épületek , építmények ismerete

szakmai készségek:

-olvasott szöveg szakmai megértése

-elemi számolási készség

-szakmai nyelvű beszékészség

-mennyiség érzék

személyes kompetenciák

-állóképesség, megbízhatóság, monotónia tűrés

társaskompetenciák

-irányíthatóság

módszerkompetenciák

-ismeretek helyénvaló alkalmazása

-módszeres munkavégzés

A továbbhaladás feltétele ezen szakmai kompetenciák , ismeretek , készségek, képességek megszerzése és elsajátítása.

10. évfolyam

2162201 Kerti munkás rész szakképesítés

szakmai követelmény moduljai és az azokhoz tartozó tantárgyak elsajátítandó kompetenciái

10. osztály

10961-12 Kertészeti alapismeretek modul

tantárgyai:

Növénytani ismeretek

Termesztési ismeretek elmélet és gyakorlat

Műszaki alapismeretek gyakorlat

Növénytani ismeretek

témakörei:

növények testfelépítése

növények életjelenségei

növény és környezet

elsajátítandó feladatok:

-tudjon talajmunkákat, gyomirtást és talajvédelmi munkákat végezni, tápanyagutánpótlást végezni

-tudja a fényviszonyokat és a hőmérsékletet szabályozni

-tudatosuljon benne, hogy a növényekkel, mint élőlényekkel dolgozik

szakmai ismeretek:

-ismerje a növényi szervek külső alaktanát, a növényi szervek felépítését és működését

-ismerje a növények életjelenségeit, a növénycsoportok jellemzőit

-ismerje a növények felhasználási lehetőségeit, a növény és környezete kapcsolatát

szakmai készségek:

-olvasott szöveg szakmai megértése

-elemi számolási készség

-szakmai nyelvű eszékészség

módszerkompetenciák

-ismeretek helyénvaló alkalmazása

Termesztési ismeretek elmélet és gyakorlat

témakörei

termesztés tárgyi feltételei

trágyázás

öntözés

növényvédelem

feladatok

-tudja elvégezni a talajmunkákat, gyomirtást, talajvédelmi munkákat, tápanyagutánpótlást öntözést, fény és hőviszonyok szabályozását, növényvédelmi feladatok ellátását

-tudatosuljon benne, hogy a növényekkel, mint élőlényekkel dolgozik

szakmai ismeret

-ismerje a Föld meteorológiai jellemzőit, Magyarország éghajlati viszonyait, a meteorológiai alfogalmakat

-ismerje a meteorológiai műszereket, a talaj alkotórészeit, talajtípusokat, öntözés módjait, öntözés gépeit, eszközeit

-ismerje a talajművelés eszközeit eljárásait, trágyafélék jellemzőit, tápanyagutánpótlás lehetőségét,

eszközeit, gépeit

-ismerje a növényvédelmi eljárásokat, védekezési módokat, legfontosabb kórokozókat, kártevőket, gyomokat, növényvédelem eszközeit, gépeit

szakmai készségek

-olvasott szakmai szöveg megértése, szakmai nyelvi beszédképesség, elemi számolási készség

személyes kompetenciák

-állóképesség, mozgáskoordináció, testi erő

módszer kompetenciák

-ismeretek helyénvaló alkalmazása, gyakorlatias feladatértelmezés

3. Műszaki alapismeretek gyakorlat

témakörei

kézi szerszámok használata

gépelemek, erőgépek, belső égésű motorok működése

termesztés gépeinek működése

feladatok

-tudja előkészíteni a munkaterületet, kiválasztani, előkészíteni a munkájához szükséges gépeket, anyagokat

-tudja üzemeltetni, használni a munka és erőgépeket, eszközöket, kéziszerszámokat, termesztőberekbevezéseket

-tudja elvégezni az egyszerűbb karbantartási munkálatokat

szakmai ismeretek

-öntözés eszközei és gépei, talajművelési eljárások, talajművelés eszközei és gépei, tápanyagutánpótlás eszközei és gépei, növényvédelem eszközei és gépei, kertészetben előforduló erő és munkagépek

szakmai készségek

-olvasott szöveg szakmai megértése, hallott szakmai szöveg megértése, szakmai nyelvű beszédképesség

személyes kompetenciák

-állóképesség, mozgáskoordináció, testi erő

társas kompetenciák

-határozottság

módszerkompetenciák

-körültekintés, elővigyázatosság

-gyakorlatias feladatértelmezés

10962-12 Kertészeti munkavállalói ismeretek szakmai követelménymodul

tantárgy

Munkavállalói ismeretek

témakörök

Munkavédelmi szabályok

tűz- és robbanásvédelem

környezetvédelem

feladatok

-tudja a munkavédelmi, balesetvédelmi, tűzvédelmi, biztonságtechnikai, higiéniai, minőségbiztosítási jogszabályok, hatósági előírások rá vonatkozó részeit betartani és betartatni

-tudja a környezetvédelmi jogszabályokat és hatósági előírásokat betartani és betartatni

-ismerje az áru és vagyonvédelmi feladatokat

-ismerje a munkaviszony megkezdésére, folytatására, megszűnésére, megszüntetésére vonatkozó szabályok, előírások betartását, betartatását

szakmai ismeretek

-baleset, munka, tűzvédelmi szabályok, higiéniai előírások

-környezetvédelmi szabályok, természetvédelmi szabályok

-áru- és vagyonvédelmi berendezések fajtái és használata

-munkajogi alapfogalmak

szakmai készségek

-olvasott szöveg szakmai megértése, hallott szakmai szöveg megértése, szakmai nyelvű beszédkésztség

személyes kompetenciák

-felelősségtudat

társaskompetenciák

-határozottság

módszerkompetenciák

-ismeretek helyénvaló alkalmazása, körültekintés , elővigyázatosság

11024-12 Kert munkák szakmai követelménymodul

tantárgyak

Kerti munkák elmélet

témakörei

gyümölcsstermesztés

zöldségstermesztés

szőlőstermesztés

feladatok

-tudjon gyümölcsfát ültetni, gyümölcsfajt meghatározni, gyümölcsöt betakarítani

-tudjon táंबरendezést, kerítést fenntartani

-tudjon zöldmunkákat végezni, hajtásokat kötözni

-tudjon talajt művelni, tápanyagutánpótlást végezni

-tudjon szőlőt telepíteni, szaporítóanyagot előkészíteni , ültetni, gondozást előkészíteni, metszeni, zöldmunkákat végezni, hajtásokat kötözni, betakarítani

-tudjon talajt előkészíteni, tápanyagutánpótlást végezni a zöldségstermesztésben

-tudjon zöldségnövényeket szaporítani, növényápolási munkákat végezni, betakarítani

-tudja használni, karbantartani a szőlő, gyümölcs és zöldségstermesztésben használatos eszközöket
szakmai ismeretek

-gyümölcs morfológia, gyümölcsfajok, gyümölcstermő növények csoportosítása, felismerése

-gyümölcstermő növények éghajlat és talajigénye, gyümölcsfák ültetése, termőfelületük fenntartása

-a gyümölcsös trágyázása, talajművelése, öntözése, betakarítása

-szőlőmorfológia, szőlőfajták

-a szőlő éghajlat és talajigénye, ültetése, termőszőlők metszése, zöldmunkái, talajmunkák, tápanyaggazdálkodás, betakarítás

-zöldségnövények morfológiája, zöldségfajok, zöldségnövények felismerése

-a zöldségnövények éghajlat és talajigénye, termesztési módjai, szaporítási és ápolási munkái, betakarításuk

-a gyümölcs-, szőlő- és zöldségstermesztésben előforduló épületek , építmények ismerete

szakmai készségek:

-olvasott szöveg szakmai megértése

-elemi számolási készség

-szakmai nyelvű beszédkésztség

-mennyiség érzék

személyes kompetenciák

-állóképesség, megbízhatóság

társaskompetenciák

-irányíthatóság

módszerkompetenciák

-ismeretek helyénvaló alkalmazása

-módszeres munkavégzés

Kerti munkák gyakorlat

témakörei

gyümölcsstermesztés

zöldségstermesztés

szőlőstermesztés

feladatok

-tudjon gyümölcsfát ültetni, gyümölcsfajt meghatározni, gyümölcsöt betakarítani

-tudjon táंबरendezést, kerítést fenntartani

-tudjon zöldmunkákat végezni, hajtásokat kötözni

-tudjon talajt művelni, tápanyagutánpótlást végezni

-tudjon szőlőt telepíteni, szaporítóanyagot előkészíteni , ültetni, gondozást előkészíteni, metszeni, zöldmunkákat végezni, hajtásokat kötözni, betakarítani

-tudjon talajt előkészíteni, tápanyagutánpótlást végezni a zöldségstermesztésben

-tudjon zöldségnövényeket szaporítani, növényápolási munkákat végezni, betakarítani

-tudja használni, karbantartani a szőlő, gyümölcs és zöldségstermesztésben használatos eszközöket

szakmai ismeretek

-gyümölcs morfológia, gyümölcsfajok, gyümölcstermő növények csoportosítása, felismerése

-gyümölcstermő növények éghajlat és talajigénye, gyümölcsfák ültetése, termőfelületük fenntartása

-a gyümölcsös trágyázása, talajművelése, öntözése, betakarítása

-szőlőmorfológia, szőlőfajták

-a szőlő éghajlat és talajigénye, ültetése, termőszőlők metszése, zöldmunkái, talajmunkák, tápanyaggazdálkodás, betakarítás

-zöldségnövények morfológiája, zöldségfajok, zöldségnövények felismerése

-a zöldségnövények éghajlat és talajigénye, termesztési módjai, szaporítási és ápolási munkái, betakarításuk

-a gyümölcs-, szőlő- és zöldségstermesztésben előforduló épületek , építmények ismerete

szakmai készségek:

-olvasott szöveg szakmai megértése

-elemi számolási készség

-szakmai nyelvű beszédképesség

-mennyiség érzék

személyes kompetenciák

-állóképesség, megbízhatóság, monotónia tűrés

társaskompetenciák

-irányíthatóság

módszerkompetenciák

-ismeretek helyénvaló alkalmazása

-módszeres munkavégzés

A továbbhaladás feltétele ezen szakmai kompetenciák , ismeretek , készségek, képességek megszerzése és elsajátítása.

Közismereti tárgyak

9. évfolyam

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Az anyanyelvi képességeket megalapozó beszédértés, közepes nehézségű és hosszúságú /mintegy 500 szavas/ szövegek elolvasása és elemi szintű megértése meghatározott időn /kb. 15 percen belül/. Sikeres szövegkiegészítés, lényegkiemelés, szövegtömörítés. Az elbeszélés, illetve a vizsgált dramatikus műfajok legalapvetőbb feszültségkeltő eszközeinek megragadása, a tanult drámai és epikus művek történetmegjelenítése közötti különbségtétel, alapvető ismeretek a tanult irodalmi művek műfaji besorolásáról.

Matematika

A tízes számrendszer biztos ismerete. A négy alpművelet és a műveleti sorrend ismerete és alkalmazása véges tizedes törtekkel. A szakmában, a mindennapi életben előforduló, konkrét arányossági és százalékszámítási feladatok megoldása. Néhány lépésben megoldható egyszerű elsőfokú egyenletek, a megoldás ellenőrzése. Lineáris függvények ábrázolása konkrét esetekben. A szabványos mértékegységek ismerete, átváltásuk. A háromszögek kerülete, területe. Pitagorasz tételének ismerete. Négyszögek tulajdonságai, kerületük, területük. A kocka, a téglatest, az egyenes hasáb és az egyenes körhenger felszíne és térfogata egyszerű gyakorlati feladatokban. Grafikonok olvasása, készítése, az átlag kiszámítása néhány elem esetén.

Digitális kultúra

A tanuló kezelje a billentyűzetet, az egeret és a perifériákat. Alapvető állományműveleteket tudjon elvégezni a számítógépen. Használja a helyi és a távhálózati kommunikációs lehetőségeket. Tudjon levelezni, keresni, anyagot letölteni. Legyen képes tájékozódni a középiskolai könyvtár tér- és állományszerkezetébe. Legyen képes információ keresni hagyományos és számítógépes forrásokból.

Testnevelés

Alakzatok felvétele és változtatása, az utasításnak megfelelően. Előkészítő gyakorlatok önálló végzése, azok hatásának ismerete. Futó-, ugró-, dobó- teljesítményének javulása az előző évhez képest. 3-4 talajtornaelem bemutatása. Kísérletek támasz- és függőszeren egy-egy feladat végrehajtására. Legalább két sportjáték játéka szabályoknak megfelelően. Rendszeres sporttevékenység a szabadban.

10. évfolyam

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

A kommunikációs helyzetek és a tömegkommunikáció műfajainak ismerete. Értelmes felolvasás és előadás (felelet, egy megírt szöveg előadása) a szöveg tagolása. A gyakorlat megkívánta helyesírási esetek ismerete: tulajdonnevek, rövidítések, számok leírása stb. Néhány mű ismerete a magyar irodalom legjelentősebb alkotóitól, gondolatok megfogalmazása a tanult művek jelentéséről és hatásának eszközeiről. A két feldolgozott regény, egy dráma, nyolc-tíz novella és hat-nyolc lírai vers közül bármelyiknek bemutatása rövid felkészüléssel, kézbe vehető szöveg alapján.

Matematika

Szemléltetés halmazábrán, számegyenesen, koordináta-rendszerben. A számok normál alakjának biztos ismerete. Elsőfokú egyenletek biztos megoldása. A hegyesszögek szögfüggvényeinek felismerése. Egyszerű háromszög szerkesztési feladatok. A felszín és térfogat kiszámítási módjának biztos ismerete. Az átlag kiszámítása kisméretű adathalmazok esetén.

Digitális kultúra

A tanuló önállóan tudjon többféle formázást tartalmazó dokumentumot tervezni és megszerkeszteni, Tudjon dokumentumot menteni és nyomtatni. Tudjon táblázatokat számítógéppel létrehozni, módosítani. Tudjon műveleteket táblázatban végezni. Ismerje és kövesse a forrásfelhasználás szabályait és etikai normáit. Tudjon tájékozódni a közhasznú információs forrásokban, adatbázisokban

Testnevelés

Alakzatok felvétele és változtatása, az utasításnak megfelelően. Előkészítő gyakorlatok önálló végzése, azok hatásának ismerete. Futó-, ugró-, dobó- teljesítményének javulása az előző évhez képest. 3-4 talajtornaelem bemutatása. Kísérletek támasz- és függőszeren egy-egy feladat végrehajtására (segítségadás mellett). Legalább két sportjáték játszása szabályoknak megfelelően . Rendszeres sporttevékenység a szabadban. Kerékpáron való közlekedés megismerése.

2.A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

A tanulmányok alatti vizsga minimum követelménye alsó tagozaton, évfolyamonként:

3. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.
- Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.
- Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.
- Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani.. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.
- A memoriterek szöveghűen mondja el.
- Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos elbeszélő fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.
- Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.
- A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.

- Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.

Matematika

- Számok írása, olvasása, helyes használata legalább 1000-ig, nagyság szerinti összehasonlításuk, felsorolásuk növekvő, illetve csökkenő sorrendben. Számlálás tízesével, százasaival. Számok bontása százasként, tízesek és egyesek összegére. Az alakiérték, helyiérték, tényleges érték ismerete.
- A tízes, illetve a százasként számok megállapítása, kerekítés tízesre, századra.
- Az egyjegyű, a kétjegyű, a háromjegyű és a négyjegyű, illetve a páros és a páratlan, az 5-tel osztható, a 10-zel osztható, a 100-zal osztható számok felismerése. A számok szétválogatása e szempontok szerint. Számok közelítő helyének megtalálása tízesével, százasaival beosztott számegyenesen.
- Az összeadás, kivonás, szorzás és osztás értelmezése.
- Helyesen működő számolási eljárások ismerete az összeadásra, kivonásra, szorzásra, osztásra 0-ra végződő háromjegyű számokkal.
- Jó fejszámolási jártasság a 100-as számkörben, analóg esetekben, az 1000-es számkörben.
- Az összeg és a különbség helyes becslése századra kerekített értékekkel számolva. Az összeadás és a kivonás elvégzése írásban, az 1000-es számkörben. Az összeadás és a kivonás ellenőrzése.
- A szorzótáblák biztos ismerete. Az egyjegyűvel való írásbeli szorzás és osztás elvégzése az 1000-es számkörben. Az osztás ellenőrzése szorzással.
- A fentiek alkalmazása egy művelettel megoldható, egyszerű szöveges feladatok megoldásában.
- Két műveletet tartalmazó, összetett feladatok megoldása, a műveleti sorrend és a zárójelek használatának ismerete.
- Modellről, rajzról törtész leolvasása. Alkalmas eszközhasználattal törtek összehasonlítása, rendezése. Különböző mennyiségekből kis nevezőjű egységtörtek előállítás.
- A negatív számok néhány tapasztalati hátterének ismerete.
- Egyszerű összefüggések összetartozó elempárjainak leolvasása táblázatból, grafikonról, diagramról. Táblázat kiegészítése egyszerű szabály alapján.

- Állandó különbségű sorozat szabályának felismerése, a sorozat folytatása.
- A hosszúság-, űrtartalom-, tömeg- és időmérés és a tanult mértékegységek, a köztük lévő kapcsolatok ismerete.
- A párhuzamos és a merőleges egyenespárok felismerése.
- A téglalap, a négyzet, a téglatest és a kocka felismerése, tulajdonságaik és a fogalmak közti kapcsolatok ismerete. Az egyszerű alakzatok tükrösségének felismerés

Környezetismeret

A tanuló

- ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére;
- az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben;
- képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére;
- képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására;
- képes a fenntartható életmód jelentőségének magyarázatára konkrét példán keresztül;
- értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében;
- képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint;
- képes egy természetes életközösséget bemutatni;
- képes az informatikai és kommunikációs eszközök irányított használatára az információkeresésben és a problémák megoldásában.

4. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait.
- Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban
- Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat.
- Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.
- Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.
- Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.
- Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.
- A memoriterek szöveghűen mondja el.
- Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.
- Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.
- A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.
- Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az

anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.

Matematika

A tanuló

- tud adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
- felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait,
- képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba,
- értelmezése a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben,
- próbálgatással képes az összes eset megtalálására,
- tud számokat írni, olvasni 10 000-es számkörben,
- ismeri és helyesen alkalmazza a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmakat 10 000-es számkörben,
- tud római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M);
- helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
- képes 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére, előállítására, hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel,
- tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 10 000-es számkörben,
- képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységeken keresztül,
- alkalmazza az ésszerű becslést és a kerekítést a matematika különböző területein,
- tud fejben számolni száz-as számkörben,
- biztosan ismeri a szorzótáblát
- ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát,
- alkalmazza a műveletek tulajdonságait, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségét,
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét,
- képes négyjegyű számok összeadására, kivonására, szorozni kétjegyű, osztani egyjegyű számmal írásban,
- tudja a műveletek helyességének ellenőrzését,

- képes szöveges feladat megoldására a megoldási algoritmus (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata) alkalmazásával,
- ismeri és helyesen használja a többszörös, osztó, maradék fogalmát,
- felismeri a növekvő és csökkenő számsorozatokot, tudja azokat folytatni,
- képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között,
- tudja megfogalmazni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja,
- képes egyenesek kölcsönös helyzetének felismerésére (metsző és párhuzamos egyenesek),
- ismeri a szabvány mértékegységeket: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc. Tud átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között,
- képes egyszerű gyakorlati példákban a hosszúság, távolság és idő mérésére,
- létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget egyszerű módszerekkel, felismerési, megnevezi jellemzőiket,
- ismeri a kör fogalmát,
- megértési a test és a síkidom közötti különbséget,
- felismerés és létrehoz kockát és téglateetet, megnevezi jellemzőiket,
- felismerési a gömböt,
- hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel előállít tükrös alakzatokat,
- tudja kiszámítani a négyzet és a téglalap kerületét,
- képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel,
- képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, a táblázat adatainak értelmezésére,
- képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagram leolvasására,
- értelmezése a valószínűségi játékok, kísérletek során a biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos fogalmakat.

Környezetismeret

A tanuló

- ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére;

- az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben;
- képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére;
- képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására;
- képes a fenntartható életmód jelentőségének magyarázatára konkrét példán keresztül;
- értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében;
- képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint;
- képes egy természetes életközösséget bemutatni;
- képes egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezésére, ismeri az ezzel kapcsolatos felelős fogyasztói magatartást;
- képes Magyarország elhelyezésére a földrajzi térben, ismeri néhány fő kulturális és természeti értékét;
- képes az informatikai és kommunikációs eszközök irányított használatára az információkeresésben és a problémák megoldásában.

Angol nyelv

- Üdvözlési formák, ismerkedés, bemutatkozás, számok 1 – 20, alapszínek, tárgyak megnevezése, szókapcsolatok létrehozása: jelző + tárgy: eg.:a yellowchair, kérdésszerkesztés és válaszadás, életkor megjelölése, az ABC betűi, családtagok, családi viszonyok, foglalkozások, érzelmek, állapotok, mennyiségek, testrészek, személyleírás, állatok
Nyelvtan:
- Ki kicsoda? (kérdés-válasz) Who is this?, Birtokviszonyok kifejezése (my-your), Eldöntendő/ Kiegészítő kérdések (Who?..What?), Rövid válaszok (+,- használata), összevont alakok használata, főnevek és azok többesszáma, számlálható főnevek.

Felső tagozat

5. osztály

Magyar nyelv és irodalom

Magyar nyelv

- A tanuló igazodjon el a mindennapi kommunikációs helyzetekben. Megfelelően alkalmazza a kapcsolatteremtés és a kapcsolattartás udvarias formáit. Törekedjen az egyszerű, érthető, hatékony közlésre. Legyen képes mások rövidebb szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni. Alkalmazza a kérdés és a tudakozódás szóbeli formáit a közléshelyzetnek megfelelően.
- A tanuló ismerje a szövegszerkesztés állomásait. Legyen képes tanári segítséggel a szövegalkotáshoz anyagot gyűjteni, önállóan rövid elbeszélést, leírást és jellemzést fogalmazni saját élményei, képzelete, valamint filmek és olvasmányok alapján.
- A tanuló ismerje a főbb beszélőszervek működését. Ismerje fel a magánhangzókat, a mássalhangzókat. Ismerje a hangok csoportosításának a főbb szempontjait (rövid és hosszú, mély és magas magánhangzók, rövid és hosszú, zöngés és zöngétlen mássalhangzók).
- Ismerje a betűrendbe sorolásnak, az elválasztásnak és a keltezésnek a fontosabb szabályait.
- Különböztesse meg a szótőt és a toldalékokat, tudja az összetett szavakat előtagra és utótagra bontani.
- Legyen képes megnevezni a helyesírási alapelveket, törekedjen a tanult helyesírási szabályok alkalmazására.
- A tanuló ismerje fel és nevezze meg a hangutánzó, a hangulatfestő, a többjelentésű, a rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavakat a szövegben, törekedjen megfelelő használatukra a fogalmazásokban. Tudja segítséggel használni a szinonimaszótárt Magyar értelmező kéziszótárt.
- A tanuló legyen képes mások türelmes meghallgatására és véleményének rövid, kulturált megfogalmazására. Legyen képes 2-3 mondatban a mindennapi élményeiről és olvasmányai hatásáról beszélni.

Irodalom

- A tanulók legyenek képesek tanári segítséggel a tanult művekről rövid, egyszerű tartalmi, szerkezeti és stilisztikai elemzést készíteni.
- Saját szavaikkal fogalmazzák meg a véleményüket, ítéletüket.
- Értelmesen és pontosan tudják felolvasni a szövegeket, a kívülről mondott szövegeket tisztán, tagoltan, megfelelő ritmusban tudják elmondani.
- A tanulók tudják csoportosítani, tipizálni a meséket, ismerjék a népmesék legfőbb jellemző vonásait.
- A mesetípusokhoz tudjanak példaszöveget rendelni.
- Tegyenek különbséget a népmese és műmese között, tudjanak híresebb mesegyűjtőkről, gyűjteményekről, magyar és külföldi meseírókról.
- Ismerjék föl a mesék műfaji sajátosságait, tegyenek különbséget mese és valóság között, tudjanak felsorolni magyar mesehősöket. Tudják külön választani történelmünk valóságos hőseit tőlük.
- Ismerjék a népköltészet mitológiai, vallási gyökereit.
- Önálló szavaikkal idézzék fel a János vitéz tartalmát.

Matematika

Számтан, algebra

- A természetes számok (A természetes számok írása, olvasása, a természetes számok összeadása, kivonása, szorzása és osztása, osztó és többszörös fogalma)
- A törtszámok
- A tizedes törtek)
- Az egész számok
- Helymeghatározás (A koordináta rendszer, helymeghatározás a síkon)
- A mindennapi élettel kapcsolatos egyszerű szöveges feladatok megoldása

Geometria

- Geometriai ismeretek
- Mérés, statisztika: A hosszúság, terület, térfogat, úrtartalom, idő, tömeg.
- A szögek
- A téglalap

Valószínűség, összefüggések, függvények

- Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak leolvasása.
- Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.

Történelem

- ismeri és fel tudja idézni a magyar és az európai történelmi hagyományhoz kapcsolódó legfontosabb mítoszokat, mondákat, történeteket, elbeszéléseket;
- be tudja mutatni a különböző korok életmódjának és kultúrájának főbb vonásait és az egyes történelmi korszakokban élt emberek életét befolyásoló tényezőket;
- ismeri a nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, néhány kiemelten fontos esemény és jelenség időpontját;
- időrendbe tud állítani történelmi eseményeket, képes az idő ábrázolására pl. időszalag segítségével;
- használ különböző történelmi térképeket a fontosabb történelmi események helyszíneinek azonosítására, egyszerű jelenségek leolvasására, vaktérképen való elhelyezésére;

Fogalmak: öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, városállam, , többistenhit, olümpiai játékok, monda, provincia, rabszolga, gladiátor, népvándorlás, egyistenhit, földesúr, lovag, nemes, uradalom, jobbágys, robot, céh, vérszerződés, fejedelem, honfoglalás, kalandozások, tized,

Kronológia: Kr. e. és Kr. u., évszázad, őskor, ókor, középkor, újkor, jelenkor, Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. u. 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása, 895 a honfoglalás, 997/1000–1038 István uralkodása, 1222 az Aranybulla kiadása, 1241–1242 a tatárjárás, 1301 az Árpád-ház kihalása.

Nevek: Zeus, Romulus és Remus, Árpád, Jézus, Géza, I. (Szent) István, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, IV. Béla,

Helynevek: Egyiptom, Nílus, Mezopotámia, Athén, Spárta, Itália, Római Birodalom, Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence,

Természettudomány

- A megfigyelés, a leírás és az összehasonlítás módszerével ismerjék meg Magyarország legismertebb természetű növényeit, tenyésztett állatainak testfelépítését, valamint a környezettel szemben támasztott igényét, termesztését, tartását.
- Tudják az élőlényeket hasonlóságaik és különbségeik alapján csoportosítani, a csoportokat jellemezni.
- Képes legyen különböző fogalmak meghatározására, melynek segítségével különbségeket tud alkotni az élőlények között.
- Legyen ismerete az élelmezésben jelentős szerepet betöltő növények, valamint a haszon és a házkörül élő állatok jelentőségében.

- Ismerjék fel az ember természeti környezetét veszélyeztető tevékenységét, felelősségét környezetének kialakításában.

Tájékozódás a térképen és a természetben. Az időjárás és az éghajlat.

Tudjon tájékozódni a térképen és a természetben, ismerje a fő és mellékvilágtájakat. Tudja használni az arányszámot és a vonalas mértéket. Ismerje fel a domborzati formákat a színek és a magassági számok alapján. Tudja az időjárás és az éghajlat elemeit, jellemezze hazánk éghajlatát.

A folyóvizek és a tavak világa A földfelszín változása

Ismerje a folyók, tavak keletkezését és az ezekhez kapcsolódó fogalmakat. Legyen tisztában vele, hogy a tiszta víz mindannyiunk számára kincs! Ismerje a hegységek keletkezési folyamatát, felépítő kőzeteit, a szél és a víz felszínformáló munkáját. Tudja ismertetni a síkságok kialakulását, legyen tisztában vele, hogy legértékesebb természeti erőforrásunk a talaj. Ismerje az ember környezet átalakító tevékenységét.

Angol nyelv

Nyelvtan: · Személyes névmások ismerete, és biztos használata. · Birtokos szerkezet kifejezése (Havegot/ has got) állító, tagadó és kérdő mondatokban rövid válasszal · A melléknév és főnév viszonya – egyszerű jelzős szerkezetek (Pl. Hosszú láb, nagy fül) · Főnevek többes számának képzése, a fontosabb rendhagyó főnevek ismerete (lábfej, fog, egér, ember, gyerek) · Egyszerű kérdések képzése, kérdőszórend felismerése és rövid válaszok. · (This is a hamster – Isthis a hamster?) · Egyszerű eldöntendő kérdések és kérdőszavak: Ki? Mi? Hol? Hány/ Mennyi? Kié? · Prepocíziós szerkezetek, helymeghatározás (-ban, ben, on,-en,-ön, alatt, mellett, mögött, előtt, épületben (at), napszakok előtt) · Képesség kifejezése: Én tudok valamit csinálni (tagadó, kérdő, kijelentő mondatok + egyeztetés az alannyal) · Igeidők bevezetése: · Egyszerű és folyamatos jelen idejű mondatok bevezetése. Igeidő mint fogalmak tisztázása. Szókincs: · Iskola, tanterem, tanulás fogalomkörbe kapcsolódó alapvető szavak ismerete. · A saját szoba, lakás bemutatása. · Egyszerű leírás egy személyről külső tulajdonságok alapján birtokos szerkezet használatával. · Színek, házi kedvencek és néhány vadon élő állat ismerete · Számok ismerete 1-100 · Játékok, kedvenc játékok elmondása továbbá szórakozás,

születésnap · Főbb ünnepek és az ahhoz kapcsolódó szavak: Karácsony, Húsvét, Újév, Születésnap · Időjárás egyszerű bemutatása: Hideg van, meleg van, esik, fúj a szél · Sport és sportolással kapcsolatos tárgyak, fogalmak ismerete

Etika/ Hit-és Erkölcstan

- A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével. Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék. Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve
- Gondolkodik saját személyiségjegyein.
- Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése.
- A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével. Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék. Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve
- Gondolkodik saját személyiségjegyein.
- Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése.

Testnevelés

A tanult rendgyakorlatok végrehajtása az utasításoknak megfelelően. Aktív részvétel a sokoldalú előkészítő és gimnasztikai gyakorlatok végzésében. Alapvető jártasság az atlétikai és tornamozgásokban, a saját test feletti uralom a támasz- és függésgyakorlatokban. Aktív bekapcsolódás a választott sportjátékba. A test-test elleni küzdelem vállalása.

6. osztály

Magyar nyelv és irodalom

Magyar nyelv

- Törekedjen az egyszerű, érthető, hatékony közlésre. Legyen képes mások rövidebb szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni és továbbadni.

- Legyen képes egy kb. 200-250 szavas írott (szépirodalmi, dokumentum- és ismeretterjesztő) szöveg globális (átfogó) megérésére, a szövegből információk visszakeresésére. Tudja a szöveg tartalmát összefoglalni. Legyen képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban megfogalmazni.
- Ismerje föl és tudja megnevezni a legáltalánosabb sajtótermékeket (napi-, hetilap, folyóirat).
- A tanuló ismerje föl a főbb szófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, névelő, névutó, kötőszó, igekötő) általános jellemzőit, alaki sajátosságait. Ismerje fel őket az írott szövegekben, és tudja megnevezni őket.
- Ismerje a szóképzés fogalmát, és tudjon néhány képzőt megnevezni és fölismerni.
- A tanuló legyen képes mások türelmes meghallgatására és véleményének rövid, kulturált megfogalmazására, álláspontjának megvédésére.
- Legyen képes 2-3 mondatban a mindennapi élményeiről és olvasmányai hatásáról beszélni.

Irodalom

- Legyenek képesek tanári segítség nélkül is a tanult művekről rövid, egyszerű tartalmi elemzést készíteni
- A tanulók tudják csoportosítani, a mondákat, a mondatípusokhoz tudjanak példaszöveget rendelni.
- Írásbeli munkáikban törekedjenek a pontosságra, szakszerűségre, szóbeli feladataikban a pontosságra, a helyes beszédre.
- Tudja a ballada jellemzőit; a népballada és műballada közti különbséget ismerje fel.
- Az elbeszélő költemény jellemzőit ismerjék.
- Arany János: Toldi – fogalmak: előhang, mottó, ének.
- A regény, mint nagyepikai műfaj.

Matematika

Számtan, algebra

- Számok osztóinak, többszöröseinek felírása.
- Oszthatósági szabályok (2, 3, 5, 9, 10, 100) ismerete, alkalmazása.
- Egész számok.
- Műveletek a racionális számok körében (negatív törtekkel, tizedestörtekkel is).

- A műveleti sorrendre vonatkozó szabályok.
- Két szám aránya. A százalék fogalmának ismerete, a százalékték kiszámítása.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása szabadon választott módszerrel.
- A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete..

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak leolvasása.
- Egyszerűbb grafikonok, elemzése,
- Egyszerű sorozatok folytatása adott, illetve felismert szabály alapján.

Geometria

- Párhuzamos, metsző, kitérő, merőleges egyenesek fogalmának ismerete.
- A körrel kapcsolatos fogalmak, elnevezések ismerete.
- A sokszög szemléletes fogalma.
- A háromszögek osztályozása szögek szerint.
- A téglatest, kocka ismerete, az elnevezések (csúcs, él, lap) helyes használata, tulajdonságaik vizsgálata.
- A téglatest térfogata.

Történelem

- ismeri a középkori és újkori magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében;
- fel tudja idézni a középkori és újkori magyar történelem legfontosabb eseményeit, jelenségeit, folyamatait, és fordulópontjait a honfoglalástól napjainkig;
- képes felidézni a magyar nemzet honvédő és szabadságharcait, példákat hoz a hazaszeretet, önfeláldozás és hősiesség megnyilvánulásaira;
- Tudja a történelmi eseményeket sorrendbe állítani.

Fogalmak: kapuadó, harmincad-vám, aranyforint, Kilenced, ósiség, úriszék, Végvári rendszer, Fekete sereg, lovag, Manufaktúra, reformáció, Felvilágosodás, szabadságharc, ipari forradalom, reformkor, 12 pont, forradalom,

Kronológia: 1526, 1492, 1541, 1552, 1703, 1711, 1825, 1848. március 15., 1849.aug.13., 1849.okt.6.,

Nevek: Károly Róbert, Nagy Lajos, Hunyadi Mátyás, II. Lajos, Kolombusz Kristóf, Dobó István, Rákóczi Ferenc, James Watt, Deák Ferenc, Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos.

Helynevek: Mohács, Amerika, Eger, Budapest, Királyi Magyarország, Erdélyi Fejedelemség, Török Birodalom, Pest, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia.

Természettudomány

- Ismerje hazánk nagy tájait, adjon áttekintő képet természeti adottságairól, gazdasági, társadalmi életéről.
- Ismerje fel, nevezze meg, és tudja elemezni hazánk életközösségeinek élőlényeit.
- Értse és tudja példákkal bizonyítani az élőlények igényét és előfordulását
- Ismerje az adott élőlény környezetét, szervezetét, életmódját, a szervek felépítését és működését, valamint az azok közötti ok – okozati összefüggéseket.
- Tudjon egyszerű táplálékláncokat összeállítani.
- Lássa a természet védelmének fontosságát.
- Rendelkezzen környezettudatos szemlélettel és magatartással.

A Földbolygó

A Föld éghajlata

Ismerje a földrajzi fokhálózatot, tudjon a térképen tájékozódni a szélességi és a hosszúsági körök segítségével. Mutassa meg a térképen a kontinenseket és az óceánokat, viszonyítsa egymáshoz nagyságukat. Ismerje a Föld mozgásait, tudjon tájékozódni térben és időben. Ismerje a Föld éghajlati övezeteit, területeit és jellemezze azokat. Lássa meg az éghajlathoz kapcsolódó összefüggéseket, tudja használni a diagramokat

„Nekem szülőhazám”

Tudja elhelyezni Magyarországot a Kárpát-medencében. Ismerje hazánk nagytájainak fő jellegzetességeit, nagyobb városait, legfontosabb természeti értékeit. (Alföld, Kisalföld, Alpokalja, Dunántúli-középhegység, Dunántúli-dombság, Északi-középhegység) Mutassa meg az ezekhez kapcsolódó topográfiai fogalmakat. Legyen tisztában a természet- és környezetvédelem fontosságával!

Angol

Nyelvtan: · Present Progressive; I like... · Létige + személyes névmások · Birtokos szerkezet, birtokos jelzők · Have got · Többes szám Szókincs, társalgás: · Ruháim, időjárás; · Tevékenységek; Ételek, gyümölcsök, italok · Országok és nemzetiségek; Iskolai tantárgyak · Az idő kifejezése · Család · Emberek külső jellemvonásainak leírása · Testrészek

Etika/ Hit-és Erkölcstan

Tudatosuljon a tanulóban az, hogy mit tekint értéknek; tudja, továbbá, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.

- Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására. Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes átlátni és elfogadni a közösségi normákat.
- Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve vallási hagyományokat.
- Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.
- Ismeri a modern technika legfontosabb előnyeit és hátrányait, s felismeri magán a függőség kialakulásának esetleges előjeleit.

Hon-és népismeret

Nyitottá válik a családi és közösségi értékek befogadására; Megbecsüli szűkebb lakókörnyezetének épített örökségét, természeti értékeit, helyi hagyományait; Önálló néprajzi gyűjtés nyomán, digitális archívumok tanulmányozásával bemutatja szülőföldje hagyományos értékeit. Megbecsüli az idősebb családtagok tudását, nyitott a korábbi nemzedékek életmódjának, normarendszerének megismerésére, elfogadására; ok-okozati összefüggést állapít meg az eltérő természeti környezet és a különböző tájakon élő emberek eltérő életmódja között. Megállapításaiban rámutat a néphagyományok közösségformáló, közösségmegtartó erejére; Szöveges és képi források, digitalizált archívumok elemzése, feldolgozása alapján önálló előadásokat hoz létre, csoportos szerepjáték során reprodukálja a megismert szokásokat; Meghatározott helyzetekben önálló véleményt alkot, a társak véleményének meghallgatását követően álláspontját felül tudja bírálni, döntéseit át tudja értékelni.

Digitális kultúra

Az informatika alapjai · A számítógép felhasználási területei. A számítógép részei. Hardver, szoftver fogalma. A számítógépes környezet · Hardvereszközök (alaplap, processzor, memória, billentyűzet, monitor, nyomtató, háttértárolók) ismertetése Dokumentumkészítés · Fájl megnyitása, mentése másként, nyomtatása. · Alakzatok (téglalap, kerekített sarkú téglalap, ellipszis, sokszögvonallal) és görbe rajzolása. · Másolás és áthelyezés. · Szöveg elhelyezése. · Animáció készítése

Testnevelés

Rendgyakorlatok végzése az óraszervezés megkívánta formában. Jártasság a bemelegítésre és képességfejlesztésre egyaránt alkalmas gyakorlatok végzésében. A tanult tornagyakorlatok és az atlétikai mozgások összerendezett végrehajtása. A labdajátékokban tanult technikai elemek alkalmazása. Néhány önvédelmi fogás ismerete.

7. osztály

Magyar nyelv és irodalom

Magyar nyelv

- A tanuló rendelkezzen a 6. osztályban tanult nyelvtani ismeretekkel: ismerje fel a következő szófajokat: főnév, melléknév, számnév, névmás, igék, névelő
- Ismerje a névszók fogalmát. Ismerje a mondatrészek jelölését (aláhúzás módját, jelölését az ágrajzban).
- Tudja elmondani az állítmány fajtáit, az alany és az állítmány kérdéseit.
- Ismerje fel az alanyt, az igei és a névszói állítmányt.
- Tudja elmondani a tárgyas szószerkezet kérdését, ismerje jelölési módját.
- Tudja felsorolni a határozók fajtáit, azok kérdéseit.
- Ismerje fel a határozós szószerkezetek gyakoribb fajtáit: hely, idő, ok, cél, eszköz, társ, mód, állapot, szám, részes, ismerje jelölésük módját.
- Tudja felsorolni a jelzők fajtáit, azok kérdéseit.
- Ismerje fel a következő jelzőket: minőség, mennyiség, birtokos.

Irodalom

- ☐ Ismerje a reformkor legfőbb jellemzőit, tudja elhelyezni a korban, ismerje kulturális intézményeit, tudja íróit, költőit felsorolni. Tudja megfogalmazni, hogy mit tanultunk irodalomból a 7. osztályban, vagyis a tanult írókat, költőket, irodalmi alkotásokat tudja felsorolni.
- ☐ Tudja felsorolni az irodalmi műnemeket és műfajokat.
- ☐ Ismerje a következő költők életét vázlatosan a tk. szövegei alapján: Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János, Jókai Mór, Mikszáth

Kálmán.

- ☐ Tudja megfogalmazni a következő fogalmak legfontosabb jegyeit: dal, epigramma, óda, himnusz, elégia, regény, ballada, novella.
- ☐ Tudja a következő memoriterek: Kölcsey Ferenc: Himnusz, Vörösmarty Mihály: Szózat
- ☐ Legyen tisztában a kijelölt kötelező olvasmány – Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője – cselekményével, tudja felsorolni a főszereplőket.

Matematika

Számtan, algebra

- A négy alpművelet végrehajtása az egész számok és a törtalakban vagy tizedestört alakban adott racionális számok körében.
- A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma
- A műveleti sorrend,
- Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók ismerete.
- Az arányok. Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság
- A százalékszámítás fogalomrendszerének ismerete
- Algebrai kifejezések helyettesítési értékének meghatározása.
- Egyszerű egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása, a kapott eredmény ellenőrzése.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Valós (szám-szám) függvény grafikonjának elemzése a tanult szempontok szerint, grafikonról való leolvasása.
- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.

Geometria

- Ismeri a háromszög tulajdonságait
- Ismeri a nevezetes négyszögek (deltoid, trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet) fogalmát, e fogalmak közti kapcsolatrendszerét.
- Ismeri a sokszög területének fogalmát
- Ismeri az egyenes hasáb és az egyenes körhenger fogalmát, tulajdonságait.
- Ismeri a sokszöglapokkal határolt test térfogatának fogalmát

Történelem

- A tanuló tudjon egyszerű történelmi tárgyú táblázatokat, grafikonokat, diagramokat értelmezni néhány mondatban.
- Ismerje az egyes történelmi korok, korszakok nevét és sorrendjét, ismerje egy-egy korszak fontosabb jellemzőit.
- Tudjon összefüggéseket említeni a világ és a magyar történelem eseményei között.
- Legyen képes a térképről önállóan leolvasni háborús eseményeket.
- Tudja megállapítani, hogy a magyar és egyetemes történelem megjelölt személyei közül kik voltak kortársak.

Fogalmak: felvilágosodás, köztársaság, diktatúra, ipari forradalom, reformkor, nemzetállam, szocializmus, központi hatalmak, antant, világháború

Évszámok: 1789, 1825, 1848. március 15., 1848. október 6., 1867, 1914, 1918.

Nevek: James Watt, Mária Terézia, II. József, Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Deák Ferenc,

Helynevek: Franciaország, Németország, Olaszország, Amerikai Egyesült Államok, Budapest, Arad,

Angol

Nyelvtan A Present Simple képzése, használata · Helyhatározós prepozíciók használata → There is / There are · A „can” segédige használata · Megszámlálható és megszámlálhatatlan főnevek → a / an / some / any / How much? / How many? · Tárgy esetű személyes névmások használata Szókincs / társalgás: Napirend elmesélése, iskola utáni tevékenységek (hobbi) bemutatása · Épületek, helyiségek, bútorzat · Látnivalók, nevezetességek · Képességek · Ételek, innivalók → Étkezési szokások

Földrajz

Témakörök:

I. félév: A Föld története, Afrika, Ausztrália és Óceánia, A Sarkvidékek.

Ismerje a földtörténet korbeosztásait és eseményeit. Tudja bemutatni Afrika, Ausztrália és Óceánia, a Sarkvidékek természeti adottságait. (felszín, tájak, éghajlat, vízrajz)

Ismerje fel az éghajlat és a mezőgazdaság közötti összefüggést.

Tudja

bemutatni Egyiptom, a Dél-afrikai Köztársaság és Ausztrália gazdaságát.

Mutassa

meg a térképen a tanult topográfiai fogalmakat.

II. félév: Amerika, Ázsia, Európa.

Tudja bemutatni Amerika és Ázsia természeti adottságait. Ismerje az Amerikai Egyesült Államok, Mexikó, Brazília, India, Kína, Japán gazdasági életét és a hozzá kapcsolódó topográfiai fogalmakat. Tudja elhelyezni a földtörténeti korokban Európa kialakulását. Ismerje az Európai Unió országait és tevékenységét. Legyen képes önállóan jellemezni Észak-Európa (Norvégia, Svédország, Finnország, Dánia) Nyugat-Európa (Nagy-Britannia, Franciaország) és Dél-Európa (Spanyolország, Olaszország, Horvátország, Szerbia) országainak természet- és társadalomföldrajzát. Ismerje az ezekhez kapcsolódó topográfiai fogalmakat.

Biológia

- Ismerjék az életközösségek legjellemzőbb, táplálékláncot alkotó fajainak
- nevét, külső felépítését, életmódját.
- Tudjanak egy – egy táplálékláncot összeállítani a különböző életközösségek megismert élőlényeiből.
- Legyenek képesek kiemelni és összehasonlítani a különböző tájakon élő növények állatok lényeges ismertető jegyeit.
- Mondjanak egy – két példát a különböző életközösségek élőlényeinek testfelépítése és környezete közötti összefüggésekre.
- Legyenek tisztában azzal, hogy a természetes életközösségek védelme az egész földi élet számára létfontosságú. Észleljék, ha a környezetük állapota romlik, legyen igényük annak megakadályozására.
- Értsék, hogy az élőlények rendszerezése segít eligazodni az élővilágban.
- Ismerjék az élővilág 5 országát, a rendszertani kategóriák közül csak a törzs, osztály, faj csoportokat kell tudni nevesíteni.

Kémia

- Mindennapi anyagaink témakörén belül a tanuló tudja a levegő összetételét, az égés és a tűzoltás jelentőségét, valamint a víz élettani szerepét.
- Legyen tisztában a levegő és a víz környezetvédelmével.
- Ismerje az anyagmennyiség fogalmát, a vegyjeleket, az atom fő részeit és az elemi részecskék jellemzőit.
- Tudjon tájékozódni a periódusos rendszerben.
- Tudjon különbséget tenni elem- és vegyületmolekula fogalma és azok képződése között. Ismerje a kialakuló kémiai kötések kialakulásának lényegét és azok meghatározását.
- Képes legyen egyszerű kémiai egyenletek felírására és értelmezze azokat. Legyen tisztában az adott kémiai fogalmak meghatározásában, mint pl. oxidáció, redukció, sav és lúg, valamint a közömbösítés fogalma, jelentősége

Fizika

Az anyag részecskéinek szerkezete · A testek elektromos állapota · Az elektromos áram. Az áramerősség · Az elektromos áramkör · Fogyasztók soros és párhuzamos kapcsolása · Az elektromos feszültség · az elektromos ellenállás. Ohm törvénye · Vezetékek elektromos ellenállása · Több fogyasztó az áramkörben · az egyenáram hatásai · Az elektromos munka és teljesítmény · Az elektromágneses indukció · A váltakozó áram · A transzformátor · A fény tulajdonságai · Fényvisszaverődés síktükörről · Fényvisszaverődés gömbtükörről · A fénytörés · Fénytani lencsék · Optikai eszközök

Digitális kultúra

Dokumentumkészítés · Szöveg módosítása · Betűformázás Bekezdésformázás · Képek a dokumentumban Infokommunikáció · Feladatmegoldástsegítő programok · Az információ feldolgozása · Elektronikus levelezés Algoritmusok · Problémamegoldás · Algoritmusok · Rajzolás utasításokkal Könyvtárhasználat · Forrás- és információkeresés

Etika/ Hit-és Erkölcstan

- A tanuló megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett

képességei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megértésre és önmaga vizsgálatára.

- Életkorának megfelelő szinten ismeri önmagát. Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket.
- Tisztában van vele, hogy baráti és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért.
- Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére.
- Van elképzelése saját jövőjéről, és tisztában van vele, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie. Fontosnak érzi a közösséghez tartozást, miközben törekszik személyes autonómiájának megőrzésére is. Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést.
- Tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel. Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélik meg, ami konfliktusok forrása lehet.

Testnevelés

A rendgyakorlatoknál törekvés a társakhoz igazodó, egyöntetű végrehajtásra. Néhány alapvető gimnasztikai gyakorlat végzése. Az atlétikai mozgások megközelítően helyes végrehajtása. A torna gyakorlatelemek összekötésének biztonsága. Labdajátékokban a csapattársakkal való együttműködésre törekvés. Küzdeni tudás, sportszerűség.

8. osztály

Magyar nyelv és irodalom

Magyar nyelv

- Legyen képes a szövegek szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére. Legyen képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményének szóban és írásban megfogalmazni.
- A tanuló ismerje és a szövegalkotásban használja a különböző mondatfajtákat.
- Ismerje fel és tudja megnevezni az összetett mondatok különböző fajtáit.
- Ismerje és alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, ill. mondatrészek közötti írásjeleket. A helyesírási segédkönyv segítségével legyen jártas az idézés helyesírásában.
- Ismerje a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit.

- Ismerje a leggyakoribb szóalkotási módokat
- Legyenek ismereteik a magyar nyelv eredetéről, helyéről a világ nyelvei között.

Irodalom

- Lássák át a kapcsolatot irodalmi és képzőművészet, irodalom és zene között.
- Legyen megfelelő ismeretük irodalmi művekről, szerzőkről, korszakokról, stílusokról. Tudásukról szóban és írásban is legyenek képesek számot adni, ugyanakkor legyenek képesek élményeik, ismereteik, tudásuk átadására, közvetítésére is.
- Legyenek képesek önállóan különböző műfajú szövegek alkotására. Az irodalomról, művészetekről szóló írásaikban szabatos, pontos fogalmazásra, önálló véleményük kifejezésére törekedjenek.
- Tudjanak tisztán, megfelelő ritmussal, értelmes tagolással összefüggően beszélni.
- Legyenek tisztában alapvető verstani kategóriákkal, ismerjék a különböző ritmusszerkezeteket, műfajokat, költői kifejezőeszközöket.
- Legyenek rutinosak az Internet használatában, magabiztosan, kritikusan gyűjtsenek segédanyagot.

Matematika

Számтан, algebra

- A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámítása számológép használatával.
- A négyzetgyökvonás fogalmának ismerete, pozitív számok négyzetgyökének (közelítő) meghatározása számológép segítségével.
- Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása
- A mindennapjainkhoz kapcsolódó százalékszámítási feladatok megoldása. Kamatos kamat kiszámítása.
- Algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének meghatározása.
- Az egyenlet, egyenlőtlenség, azonosság,

Geometria

- Ismeri a háromszög tulajdonságait, háromszögek csoportosítása szögeik és oldalaik szerint.
- A Pitagorasz-tétel kimondása és alkalmazása számítási feladatokban.

- Ismeri a terület szemléletes fogalmát, kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör területét, területét.
- Ismeri a térfogat szemléletes fogalmát, mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket.
- Kicsinyítés és nagyítás felismerése.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- A hozzárendelés (reláció) megadása diagrammal, táblázattal, grafikonnal, szabállyal.

Valószínűség, statisztika

- Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, táblázatok készítése. Diagramok (vonal-, oszlop-, szalag-, kördiagram) olvasása, készítése.
- Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.

Történelem

- A tanuló tudja a XX. századi magyar és egyetemes történelem legfontosabb fordulópontjait, idejét.
- Tudja ismertetni a demokráciák és diktatúrák legjellemzőbb vonásait.
- Ismerje a mai Magyarország közjogi és politikai rendszerének alapelemeit.
- Környezetének, lakóhelyének fontos történelmi eseményeit el tudja helyezni a köztörténet folyamatában.
- Legyen képes a térképről önállóan leolvasni háborús eseményeket.
- Tudjon összefüggéseket említeni a világ és a magyar történelem eseményei között.
- Tudja megállapítani, hogy a magyar és egyetemes történelem megjelölt személyei közül kik voltak kortársak.

Fogalmak: személyi kultusz, diktatúra, gazdasági világválság, nácizmus, antiszemitizmus, öszirózsás forradalom, holokauszt, D-nap, hidegháború, rendszerváltás, demokrácia, köztársaság, választási rendszer, igazságszolgáltatás.

Nevek: Sztálin, Hitler, Károlyi Mihály, Tisza István, Gömbös Gyula, Kun Béla, Horthy Miklós, Teleki Pál, Bethlen István, Rákosi Mátyás, Kádár János,

Évszámok: 1918, 1929-1933, 1920. június 4., 1939., 1945, 1989, 1991, 1956. október 23.,

Helynevek: Szovjetunió, Trianon, Anglia, Franciaország, Egyesült Államok, Szovjetunió, Auschwitz, Hiroshima, Budapest,

Földrajz

Témakörök:

I. félév: Kelet-Európa, Közép-Európa, Magyarország természeti és társadalmi viszonyai.

Tudja önállóan jellemezni Kelet-Európa (Oroszország, Ukrajna) és Közép-Európa (Németország, Lengyelország, Csehország, Ausztria, Szlovénia, Szlovákia, Románia) országainak általános természeti és gazdaságföldrajzát. Ismerje a térség országainak közös és eltérő vonásait. Tudja megmutatni a tanult topográfiai fogalmakat. Ismerje a Kárpát-medence földtani szerkezetét, felszínének kialakulását, a földtörténeti múlt emlékeit Magyarországon, időjárásunkat, természeti erőforrásainkat.

II. félév:

Hazai tájakon- Alföldjeink és dombvidékeink Hazai tájakon- Hegyvidékeink

Tudja bemutatni hazánk tájainak természeti értékeit, gazdaságföldrajzi jellemzőit és kapcsolja hozzá a tanult topográfiai fogalmakat. Ismerje és védje természeti örökségeinket.

Biológia

- Ismerjék a szerveződési szintek nevét, fogalmát, egymáshoz való viszonyát, a szervezetben betöltött szerepét.
- Legyenek képesek a szövetek felismerésére, csoportosítására.
- Tudják, hogy a bőr fontos érzékszervünk, melynek megóvása elsődleges feladat
- Ismerjék meg a mozgás szervrendszerének szerveit és a szervek szervrendszerben betöltött szerepét, ismerjék meg a leggyakoribb mozgás szervrendszeri elváltozások okait, és igyekezzenek ezeket életvitelük során kiküszöbölni.
- Ismerjék a legfontosabb tápanyagokat, azok tulajdonságait és szervezetben betöltött szerepüket.
- Ismerjék az anyag és energiaforgalom lebonyolításában részt vevő szervrendszerek felépítését, működését.
- Ismerjék az idegrendszer szerveződését, főbb részeit.
- Értsék az ingerület keletkezésének, vezetésének és átadásának menetét.

- Tudják, hogy az életfolyamatok és a reflexek szoros kapcsolatban vannak egymással.
- Ismerjék a hormonális szabályozást végző mirigyek működését.
- Ismerjék az érzékszervek felépítését és a bennük lejátszódó érzékelési folyamatokat.
- Ismerjék a férfi és a női szaporító szervrendszer részeit, felépítését.
- Ismerjék az emberi élet méhen belüli és kívüli egyedfejlődési szakaszait.
- Lássák, hogy felnövekedve tetteikért felelősséget kell, hogy vállaljanak és számoljanak tetteik következményeivel.

Kémia

- A tanuló legyen tisztában a nem fémes elemek és vegyületeik jelentőségével és annak mindennapi életben történő alkalmazásával.
pl. hidrogén, klór, oxigén, kén, nitrogén foszfor és a szén és ezek vegyületei.
Ismerje a tanuló ezek előállítását, felhasználását a hétköznapiakban, valamint egyes anyagok környezetszennyező hatását.
- A fémes elemek és vegyületeik keretén belül megfelelő ismeretanyaggal rendelkezzen a tanuló ezen anyagok jelentőségéről, előállításáról és a mindennapi felhasználásáról.
- A tanuló tudja, hogy melyek a legfontosabb energiaforrásaink, milyen tápanyagok töltenek be élettani szerepet szervezetünkben és, melyek azok az építőanyagok, amiket alkalmazunk a mindennapi életünkben.
- Legyen ismerete a műanyagok jelentőségéről, valamint a háztartási vegyszerek tárolási veszélyeiről.

Fizika

- Az anyag részecskéinek szerkezete
- A testek elektromos állapota
- Az elektromos áram. Az áramerősség
- Az elektromos áramkör
- Fogyasztók soros és párhuzamos kapcsolása
- Az elektromos feszültség

- az elektromos ellenállás. Ohm törvénye
- Vezetékek elektromos ellenállása
- Több fogyasztó az áramkörben
- az egyenáram hatásai
- Az elektromos munka és teljesítmény
- Az elektromágneses indukció
- A váltakozó áram
- A transzformátor
- A fény tulajdonságai
- Fényvisszaverődés síktükörről
- Fényvisszaverődés gömbtükörről
- A fénytörés
- Fénytani lencsék
- Optikai eszközök

Digitális kultúra

Informatikai eszközök használata · A számítógép és perifériái. Háttértárak · Az operációs rendszer segédprogramjai · Víruskezelés · Tömörítés Infokommunikáció · Keresés a weben · Információfeldolgozás Prezentáció · Bemutató készítése · Rajzok, képek használata a bemutatóban

Angol

Grammar: · Presentsimple, adverbs of frequency, prepositions of time · Presentprogressive, stativeverbs, presentsimplevsresentprogressive · Some, any, every and theircompounds · Subject, Oject and possessivepronouns · Possessivecase and adjectives · Pastsimplewithregular and irregularverbs, timeexpressions · Pastsimple of theverb be · Pastprogressive, timeclauses: when, while, assoonas, adverbs of manner, usedto · Futurewithpresentprogressive · The future „be goingto + verb” · Must/ mun’t + verb · Comparative and superlativeforms of theadjectives · Prepositions ofplace, movement · Questionwords + givingsuggestion: Whydon’t we...?Howabout...? · Zeroconditional · SimpleFuture (offers, promises, requests, decisions, warnings)

Etika/ Hit-és Erkölcstan

- Életkorának megfelelő szinten ismeri önmagát, hosszabb távú elképzeléseinek kialakításakor képes reálisan felmérni a lehetőségeit.
- Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket, és el tudja viselni az értékek közötti választással együtt járó belső feszültséget.
- Tisztában van vele, hogy baráti és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért.
- Kialakultak benne az európai identitás csírái. Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.
- Érti a szabályok szerepét az emberi együttélésben, s e belátás alapján igyekszik alkalmazkodni hozzájuk; igényli azonban, hogy maga is alakítója lehessen a közösségi szabályoknak.
- Életkorának megfelelő szinten tisztában van vele, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár.
- Fontosnak érzi a közösséghez tartozást, miközben törekszik személyes autonómiájának megőrzésére is. Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést.
- Tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel. Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélik meg, ami konfliktusok forrása lehet.

Testnevelés

Rendgyakorlatoknál a kapott utasítások fegyelmezett végrehajtása. A sokoldalú és prevenciós gyakorlatok hatásainak, életkoruknak megfelelő ismerete és azok helyes végrehajtása. Az atlétikai mozgások összerendezett, önmagukhoz mérten javuló eredményességű bemutatása. A tornagyakorlatok biztonságos végzése, a helyes testtartásra való törekvés. Alapvető labdakezelési ismeretek birtoklása, a játékhelyzetekhez való alkalmazkodás. Önvédelem, sportszerű küzdeni tudás.

Évfolyamonként a készségtárgyak helyi tantervben megfogalmazott kimeneti követelménye azonos az osztályozó vizsga követelményeivel.

Szakiskola

Tanulmányok alatti vizsga követelményei

9. évfolyam

Kerti munkás rész szakképesítés szakmai követelmény moduljai és az azokhoz tartozó tantárgyak elsajátítandó kompetenciái 9. osztály

10961-12 Kertészeti alapismeretek modul

tantárgyai:

1. Növénytani ismeretek
2. Termesztési ismeretek elmélet
3. Műszaki alapismeretek elmélet

1. Növénytani ismeretek

témakörei:

1. növények testfelépítése
2. növények életjelenségei
3. növény és környezetten

elsajátítandó feladatok:

-tudatosuljon benne, hogy a növényekkel, mint élőlényekkel dolgozik

szakmai ismeretek:

- ismerje a növényi szervek külső alaktanát, a növényi szervek felépítését és működését
- ismerje a növények életjelenségeit, a növénycsoportok jellemzőit
- ismerje a növények felhasználási lehetőségeit, a növény és környezete kapcsolatát

szakmai készségek:

- olvasott szöveg szakmai megértése
- elemi számolási készség
- szakmai nyelvű beszéd-készség

módszerkompetenciák

- ismeretek helyénvaló alkalmazása

Termesztési ismeretek elmélet

témakörei

1. termesztés tárgyi feltételei
2. trágyázás
3. öntözés
4. növényvédelem

feladatok

-tudatosuljon benne, hogy a növényvel , mint élőlényel dolgozik

szakmai ismeret

-ismerje a Föld meteorológiai jellemzőit, Magyarország éghajlati viszonyait, a meteorológiai alpfogalmakat

-ismerje a meteorológiai műszereket, a talaj alkotórészeit, talajtípusokat, öntözés módjait, öntözés gépeit, eszközeit

-ismerje a talajművelés eszközeit eljárásait, trágyafélék jellemzőit ,tápanyagutánpótlás lehetőségét, eszközeit, gépeit

-ismerje a növényvédelmi eljárásokat, védekezési módokat, legfontosabb kórokozókat, kártevőket, gyomokat, növényvédelem eszközeit , gépeit

szakmai készségek

-olvasott szakmai szöveg megértése, szakmai nyelvi beszédképesség, elemi számolási készség

személyes kompetenciák

-állóképesség, mozgáskoordináció, testi erő

módszer kompetenciák

-ismeretek helyénvaló alkalmazása, gyakorlatias feladatértelmezés

3. Műszaki alapismeretek elmélet

témakörei

1. anyagismeret
2. gépelemek
3. erőgépek
4. belső égésű motorok
5. termesztés gépei

szakmai ismeretek

-öntözés eszközei és gépei, talajművelési eljárások, talajművelés eszközei és gépei,

tápanyagutánpótlás eszközei és gépei, növényvédelem eszközei és gépei, kertészetben előforduló erő és munkagépek

szakmai készségek

-olvasott szöveg szakmai megértése, hallott szakmai szöveg megértése, szakmai nyelvű beszédképesség

személyes kompetenciák

-állóképesség, mozgáskoordináció,

társaskompetenciák

-határozottság

10962-12 Kertészeti munkavállalói ismeretek szakmai követelménymodul

tantárgy

Munkavállalói ismeretek

témakörök

1. Munkavédelmi szabályok
2. tűz- és robbanásvédelem
3. környezetvédelem

feladatok

-tudja a munkavédelmi, balesetvédelmi, tűzvédelmi, biztonságtechnikai, higiéniai, minőségbiztosítási jogszabályok, hatósági előírások rá vonatkozó részeit betartani és betartatni

-tudja a környezetvédelmi jogszabályokat és hatósági előírásokat betartani és betartatni

-ismerje az áru és vagyonvédelmi feladatokat

-ismerje a munkaviszony megkezdésére, folytatására, megszűnésére, megszüntetésére vonatkozó szabályok, előírások betartását, betartatását

szakmai ismeretek

-baleset, munka, tűzvédelmi szabályok, higiéniai előírások

-környezetvédelmi szabályok, természetvédelmi szabályok

-áru- és vagyonvédelmi berendezések fajtái és használata

-munkajogialapfogalmak

szakmai készségek

-olvasott szöveg szakmai megértése, hallott szakmai szöveg megértése, szakmai nyelvű beszédképesség

személyes kompetenciák

-felelősségtudat

társaskompetenciák

-határozottság

módszerkompetenciák

-ismeretek helyénvaló alkalmazása,

11024-12 Kert munkák szakmai követelménymodultantárgyak

1. Kerti munkák elmélet

témakörei

1. gyümölcsstermesztés
2. zöldségstermesztés
3. szőlőstermesztés

szakmai ismeretek

-gyümölcs morfológia, gyümölcsfajok, gyümölcstermő növények csoportosítása, felismerése

-gyümölcstermő növények éghajlat és talajigénye, gyümölcsfák ültetése, termőfelületük fenntartása

-a gyümölcsös trágyázása, talajművelése, öntözése, betakarítása

-szőlőmorfológia, szőlőfajták

-a szőlő éghajlat és talajigénye, ültetése, termőszőlők metszése, zöldmunkái, talajmunkák, tápanyaggazdálkodás, betakarítás

-zöldségnövények morfológiája, zöldségfajok, zöldségnövények felismerése

-a zöldségnövények éghajlat és talajigénye, termesztési módjai, szaporítási és ápolási munkái, betakarításuk

-a gyümölcs-, szőlő- és zöldségstermesztésben előforduló épületek , építmények ismerete

szakmai készségek:

-olvasott szöveg szakmai megértése

-elemi számolási készség

-szakmai nyelvű beszédképesség

-mennyiség érzék

személyes kompetenciák

-állóképesség, megbízhatóság

társaskompetenciák

-irányíthatóság

módszerkompetenciák

-ismeretek helyénvaló alkalmazása

A továbbhaladás feltétele ezen szakmai kompetenciák , ismeretek , készségek, képességek megszerzése és elsajátítása

10. évfolyam

Kerti munkás rész szakképesítés szakmai követelmény moduljai és az azokhoz tartozó tantárgyak elsajátítandó kompetenciái 10. osztály

10961-12 Kertészeti alapismeretek modul

tantárgyai:

1. Növénytani ismeretek
2. Termesztési ismeretek elmélet
3. Műszaki alapismeretek gyakorlat

Növénytani ismeretek

témakörei:

1. növények testfelépítése
2. növények életjelenségei
3. növény és környezete

elsajátítandó feladatok:

-tudatosuljon benne, hogy a növények élőlények

szakmai ismeretek:

- ismerje a növényi szervek külső alaktanát, a növényi szervek felépítését és működését
- ismerje a növények életjelenségeit, a növénycsoportok jellemzőit
- ismerje a növények felhasználási lehetőségeit, a növény és környezete kapcsolatát

szakmai készségek:

- olvasott szöveg szakmai megértése
- elemi számolási készség
- szakmai nyelvű beszédkészség

módszerkompetenciák

-ismeretek helyénvaló alkalmazása

2. Termesztési ismeretek elmélet

témakörei

1. termesztés tárgyi feltételei
2. trágyázás
3. öntözés
4. növényvédelem

feladatok

-tudatosuljon benne, hogy a növény élőlény

szakmai ismeret

-ismerje a Föld meteorológiai jellemzőit, Magyarország éghajlati viszonyait, a meteorológiai alpfogalmakat

-ismerje a meteorológiai műszereket, a talaj alkotórészeit, talajtípusokat, öntözés módjait, öntözés gépeit, eszközeit

-ismerje a talajművelés eszközeit eljárásait, trágyafélék jellemzőit ,tápanyagutánpótlás lehetőségét, eszközeit, gépeit

-ismerje a növényvédelmi eljárásokat, védekezési módokat, legfontosabb kórokozókat, kártevőket, gyomokat, növényvédelem eszközeit , gépeit

szakmai készségek

-olvasott szakmai szöveg megértése, szakmai nyelvi beszédképesség, elemi számolási készség

személyes kompetenciák

-állóképesség, mozgáskoordináció,

módszer kompetenciák

-ismeretek helyénvaló alkalmazása,

10962-12 Kertészeti munkavállalói ismeretek szakmai követelménymodul

tantárgy

Munkavállalói ismeretek

témakörök

1. Munkavédelmi szabályok
2. tűz- és robbanásvédelem
3. környezetvédelem

feladatok

- tudja a munkavédelmi, balesetvédelmi, tűzvédelmi, biztonságtechnikai, higiéniai, minőségbiztosítási jogszabályok, hatósági előírások rá vonatkozó részeit betartani és betartatni
- tudja a környezetvédelmi jogszabályokat és hatósági előírásokat betartani és betartatni
- ismerje az áru és vagyonvédelmi feladatokat
- ismerje a munkaviszony megkezdésére, folytatására, megszűnésére, megszüntetésére vonatkozó szabályok, előírások betartását, betartatását

szakmai ismeretek

- baleset, munka, tűzvédelmi szabályok, higiéniai előírások
- környezetvédelmi szabályok, természetvédelmi szabályok
- áru- és vagyonvédelmi berendezések fajtái és használata
- munkajogialapfogalmak

szakmai készségek

- olvasott szöveg szakmai megértése, hallott szakmai szöveg megértése, szakmai nyelvű beszédképesség

személyes kompetenciák

- felelősségtudat

társaskompetenciák

- határozottság

módszerkompetenciák

- ismeretek helyénvaló alkalmazása, körültekintés , elővigyázatosság

11024-12 Kert munkák szakmai követelménymodul

tantárgyak

1. Kerti munkák elmélet

témakörei

1. gyümölcsstermesztés
2. zöldségstermesztés
3. szőlőstermesztés

szakmai ismeretek

- gyümölcs morfológia, gyümölcsfajok, gyümölcstermő növények csoportosítása, felismerése
- gyümölcstermő növények éghajlat és talajigénye, gyümölcsfák ültetése, termőfelületük

fenntartása

-a gyümölcsös trágyázása, talajművelése, öntözése, betakarítása

-szőlőmorfológia, szőlőfajták

-a szőlő éghajlat és talajigénye, ültetése, termőszőlők metszése, zöldmunkái, talajmunkák, tápanyaggazdálkodás, betakarítás

-zöldségnövények morfológiája, zöldségfajok, zöldségnövények felismerése

-a zöldségnövények éghajlat és talajigénye, termesztési módjai, szaporítási és ápolási munkái, betakarításuk

-a gyümölcs-, szőlő- és zöldségtermesztésben előforduló épületek , építmények ismerete

szakmai készségek:

-olvasott szöveg szakmai megértése

-elemi számolási készség

-szakmai nyelvű beszédképesség

-mennyiség érzék

személyes kompetenciák

-állóképesség, megbízhatóság

társaskompetenciák

-irányíthatóság

módszerkompetenciák

-ismeretek helyénvaló alkalmazása

A továbbhaladás feltétele ezen szakmai kompetenciák , ismeretek , készségek, képességek megszerzése és elsajátítása.

Közismereti tárgyak

9. évfolyam

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Az anyanyelvi képességeket megalapozó beszédértés, közepes nehézségű és hosszúságú /mintegy 500 szavas/ szövegek elolvasása és elemi szintű megértése meghatározott időn /kb. 15 percen belül/. Sikeres szövegkiegészítés, lényegkiemelés, szövegtömörítés. Az elbeszélés, illetve a vizsgált dramatikus műfajok legalapvetőbb feszültségkeltő eszközeinek megragadása, a tanult drámai és epikus művek történetmegjelenítése közötti különbségtétel, alapvető ismeretek a tanult irodalmi művek műfaji besorolásáról.

Matematika

A tízes számrendszer biztos ismerete. A négy alpművelet és a műveleti sorrend ismerete és alkalmazása véges tizedes törtekkel. A szakmában, a mindennapi életben előforduló, konkrét arányossági és százalékszámítási feladatok megoldása. Néhány lépésben megoldható egyszerű elsőfokú egyenletek, a megoldás ellenőrzése. Lineáris függvények ábrázolása konkrét esetekben. A szabványos mértékegységek ismerete, átváltásuk. A háromszögek kerülete, területe. Pitagorasz tételének ismerete. Négyszögek tulajdonságai, kerületük, területük. A kocka, a téglatest, az egyenes hasáb és az egyenes körhenger felszíne és térfogata egyszerű gyakorlati feladatokban. Grafikonok olvasása, készítése, az átlag kiszámítása néhány elem esetén.

Informatika

9. évfolyam

A tanuló kezelje a billentyűzetet, az egeret és a perifériákat. Alapvető állományműveleteket tudjon elvégezni a számítógépen. Használja a helyi és a távhálózati kommunikációs lehetőségeket. Tudjon levelezni, keresni, anyagot letölteni. Legyen képes tájékozódni a középiskolai könyvtár tér- és állományszerkezetébe. Legyen képes információ keresni hagyományos és számítógépes forrásokból.

Testnevelés

9. évfolyam

Alakzatok felvétele és változtatása, az utasításnak megfelelően. Előkészítő gyakorlatok önálló végzése, azok hatásának ismerete. Futó-, ugró-, dobó- teljesítményének javulása az előző évhez képest. 3-4 talajtornaelem bemutatása. Kísérletek támasz- és függőszeren egy-egy feladat végrehajtására. Legalább két sportjáték játssza szabályoknak megfelelően.

Rendszeres sporttevékenység a szabadban.

10. évfolyam

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

A kommunikációs helyzetek és a tömegkommunikáció műfajainak ismerete. Értelmes felolvasás és előadás (felelet, egy megírt szöveg előadása) a szöveg tagolása. A gyakorlat megkívánta helyesírási esetek ismerete: tulajdonnevek, rövidítések, számok leírása stb.

Néhány mű ismerete a magyar irodalom legjelentősebb alkotóitól, gondolatok megfogalmazása a tanult művek jelentéséről és hatásának eszközeiről. A két feldolgozott regény, egy dráma, nyolc-tíz novella és hat-nyolc lírai vers közül bármelyiknek bemutatása rövid felkészüléssel, kézbe vehető szöveg alapján.

Matematika

Szemléltetés halmazábrán, számegyenesen, koordináta-rendszerben. A számok normál alakjának biztos ismerete. Elsőfokú egyenletek biztos megoldása. A hegyesszögek szögfüggvényeinek felismerése. Egyszerű háromszög szerkesztési feladatok. A felszín és

térfogat kiszámítási módjának biztos ismerete. Az átlag kiszámítása kisméretű adathalmazok esetén.

Digitális kultúra

A tanuló önállóan tudjon többféle formázást tartalmazó dokumentumot tervezni

és

megszerkeszteni, Tudjon dokumentumot menteni és nyomtatni. Tudjon táblázatokat számítógéppel létrehozni, módosítani. Tudjon műveleteket táblázatban végezni.

Ismerje és

kövesse a forrásfelhasználás szabályait és etikai normáit. Tudjon tájékozódni a közhasznú információs forrásokban, adatbázisokban

Etika

A tanuló megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületettképeségei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megértésre és önmaga vizsgálatára. Érti, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják. Különbséget tud tenni jó, rossz, hiba és bűn között. Képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire. Életkorának megfelelő szinten ismeri önmagát. Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket. Tudja, hogy céljai elérése érdekében erőfeszítéseket kell tennie. Tisztában van vele, hogy baráti és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért. Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére. Képes elfogadni a másságot. Érti a szabályok szerepét az emberi együttélésben. Fontosnak érzi a közösséghez tartozást, miközben törekszik személyes autonómiájának megőrzésére is. Ismeri lakóhelyét, nemzetünk ünnepeit, értékeit. Tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel.

Testnevelés

Alakzatok felvétele és változtatása, az utasításnak megfelelően. Előkészítő gyakorlatok önálló végzése, azok hatásának ismerete. Futó-, ugró-, dobó- teljesítményének javulása az előző évhez képest. 3-4 talajtornaelem bemutatása. Kísérletek támasz- és függőszeren egy-egy feladat végrehajtására (segítségadás mellett). Legalább két sportjáték játszása szabályoknak megfelelően. Rendszeres sporttevékenység a szabadban. Kerékpáron való közlekedés megismerése.

3. Melléklet EFOP-3.3.5-17 eredményeinek Pedagógiai Programba illesztése

Nem-formális és informális tanulási módszerek kísérleti megvalósítása

Az EFOP-3.3.5-17-2017-00007 számú „Iskolai Községi Program megvalósítása az EKE Gyakorlóiskolájában és az Egri Tankerületi Központ intézményeiben” című projekt keretében intézményünk vállalja, hogy a megvalósítási időszakban (2018. 02. 01-2019. 07. 31. között) **új képzési módszertant alkalmaz az intézmény oktatási-nevelési munkája során**, oly módon, hogy - a köznevelés minőségi fejlesztése érdekében - **a nem-formális és informális tanulási módszerek kísérleti megvalósításán keresztül, hangsúlyt fektetünk az élményalapú tanulás módszertani megalapozására, a tanulás közösségi élménnyé formálására.**

1. A projekt megvalósítás során:

Az informális és nem formális tanulási alkalmakkal kapcsolatos elvárás, hogy megvalósításuk az EFOP-3.2.15-VEKOP-17 kiemelt projekt keretében fejlesztett oktatási és képzési tartalmakra épüljön.

A programban részt vevő, napközis csoportot vezető pedagógus (csoportonként 1 fő) számára kötelező az EFOP-3.2.15-VEKOP-17 kiemelt projekt keretében szervezett képzések elvégzése.

A programban résztvevő további pedagógusok, valamint a napközis és/vagy bentlakásos programokban közreműködő programsegítők, animátorok számára kötelező az informális és nem formális tanulási alkalmak megvalósítására az EFOP-3.2.15-VEKOP-17 kiemelt projekt keretében szervezett felkészítésen (képzésen vagy mentorálási programon vagy műhelyfoglalkozáson) való részvétel.

További elvárás az informális és nem formális tanulási alkalmakkal kapcsolatban, hogy minden csoportban legyen legalább egy fő programsegítő vagy animátor.

EFOP-3.2.15-VEKOP-17 kiemelt projekt kedvezményezettjével kötött együttműködés keretében jelen projekt megvalósítója minimálisan a következőket vállalja

- részvétel a pedagógusok számára szervezett képzéseken, szakmai fórumokon
- témamodulok használata
- módszertani segédanyagok használata

2. A napközi programok 5 nap/hétre és legalább 8 óra/napra kísérleti megvalósításával szembeni elvárások:

A tematikus napközi programok megvalósítása az alábbiak szerint történik:

A kísérleti napközi programok 2018 és 2019 nyarán (június 3-4. hete) az 1-7. évfolyamos tanulóinak bevonásával valósulnak meg.

A tematikus napközi programok kivitelezése során elvárás, hogy

- A tematikus napközi programok tartalmazzák a gyermekétkeztetésre vonatkozó jogszabályok alapján a napi négyeszeri (reggeli, déli meleg főétkezés, tízórai, uzsonna) étkezést, a szülőket többletköltség nem terheli, minden gyermek rászorultságtól függetlenül egységesen részesül étkeztetésben a napközi program ideje alatt.
- egy projekten belül azonos időpontban akár több évfolyam is részt vehet a programokon (intézményen belüli, korosztályok közötti integráció érvényesülése), amely lehetőség mérlegelése az intézmény jogköre.

3. Az önkéntesek és az iskolai közösségi szolgálatot teljesítő tanulók programokba történő bevonására vonatkozó elvárások:

Az önkéntesség társadalmi jelentőségének és elterjesztésének elősegítése érdekében szükséges önkéntesek bevonása a programok megvalósításába. Az önkéntes munka keretében a programokban feladatot ellátó személyek felkészítése kötelező.

4.Melléklet KOMPLEX ALAPPROGRAM

A Komplex Alapprogram az 1–4. osztályban került bevezetésre a 2019/2020-es tanévben. A 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben a felső tagozaton került bevezetésre.

I. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

1. Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőképeség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszerűen: az eredményes tanulásra.

2. Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevághó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

3. Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!** amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

II. FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak

- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építjük a pozitív énképét, erősítjük, a belső kontrolllos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

3. További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- **Emberléptékű következetes követelés.**
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4- Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)

- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Órai illusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a máság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

6.2.1. A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

III. A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSSÁGAI:

1. A Komplex Alapprogram alprogramjai:

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

1. A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kereszttantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek

függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértel fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák sokszínűségének** tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

3. A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén

- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni sajtságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és keresztintantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

4. A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékoságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

5. A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztterületi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé

teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselés

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag keresztntantervi része) kb. 30%-át hordozzák. A „Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak keresztntantervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

A Komplex órák felépítése

3. Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a **tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti 2 alkalommal vezetjük be 7.40-8.00 ig a Komplex Alapprogram **20-25 perces** foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk a nap elején, 20 perc perc, helye a nap kezdésekor vagy (osztályfőnöki óra keretében) vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

4. „Te órád”

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az **intézmény életében már meglévő**, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

5. Házi feladata

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik. Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem

csak a **tanév elején** javasoljuk, ajánlott a **tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek.** Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása.** A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe.** Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

IV. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása.**

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

V. A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

VI. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETÉNEK

1. **A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól.** Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 %** -ban nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%-ban** azonban javasolt a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a **DFHT tanítási-tanulási stratégiának** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
- **10-30%-ban** pedig a **Komplex órák** keretében a kereszttantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alapprogram által **innovált alprogrami foglalkozások és a „Te órád”** többnyire a délutáni időszávban valósulnak meg.

A Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

2. Időkeretek:

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított, a **DFHT- módszertant alkalmazó órák arányait** alsó tagozaton és felső tagozaton az alábbi táblázatok mutatják be.

3. Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapidokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a **délelőtti** és **délutáni** tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Tehát e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 3. évfolyam (minimum)

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
7.40-8.00	Ráhangolódás	Tanóra	Tanóra	Tanóra	Ráhangolódás
8.00-8.40	Tanóra	Magyar	Magyar	Tanóra	Tanóra
8.55-9.40	Magyar	Magyar	Matematika	Matematika	Matematika
9.40-10.00	20 perces szünet				
10.00-10.45	Ének-zene	Matematika	Testnevelés	Magyar	Magyar
10.55-11.40	Környezetismeret	Szabadon terv	Víz. kult.	Erkölcstan	Magyar
11.50-12.35	Technika	Testnevelés	Víz. kult.	Testnevelés	Szabadon terv.
12.35-13.40	Ebéd és játék				
13.40-14.25	Testnevelés	Játék-szabadidő	Játék-szabadidő	Ének-zene	Testnevelés
14.35-15.20	AP foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.30-16.15	Játék-szabadidő	Te órád	Játék-szabadidő	Játék-szabadidő	Játék-szabadidő
16.15-17.00	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet

A hetirend kialakítását az iskola lehetőségeihez képest valósítjuk meg. A Ráhangolódást hetente 2 alkalommal, 7.40-8.00-g valósítjuk meg.

A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 4. osztály (minimum)

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
7.40-8.00	Ráhangolódás				Ráhangolódás
8.00-8.45	Tanóra	Magyar	Tanóra	Tanóra	Idegen nyelv
8.55-9.40	Magyar	Magyar	Matematika	Magyar	Matematika
9.40-10.00	20 perces tízórai szünet				
10.00-10.45	Ének-zene	Matematika	Magyar	Szabadon terv.	Magyar
10.55-11.40	Környezetism.	Testnevelés	Viz. kult.	Matematika	Szabadon terv.
11.50-12.35	Szabadon terv.	Idegen nyelv	Viz. kult.	Testnevelés	Testnevelés
12.35-13.00	Ebéd				
13.00-13.45	Testnevelés	Erkölcstan	Testnevelés	Ének-zene	Technika
13.55-14.40	Játék	Játék	Játék	Játék	Játék
14.40-15.25	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.25-16.20	„Te órád”	Szabad időkeret	„Te órád”	Szabad időkeret	„Te órád”
16.20-17.00	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret

A hetirend kialakítását az iskola lehetőségeihez képest valósítjuk meg. A Ráhangolódást hetente 2 alkalommal, 7.40-8.00-g valósítjuk meg.

A Komplex Alapprogram minta órarendje, 5. osztály (minimum)

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00–8.45	Ráhangolódás	Magyar	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Idegen nyelv
8.55–9.40	Magyar	Magyar	Matematika	Idegen nyelv	Matematika
9.40–10.00	20 perces tízórai szünet				
10.00–10.45	Ének-zene	Matematika	Magyar	Szabadon terv.	Történelem
10.55–11.40	Term.ismeret.	Testnevelés	Történelem	Matematika	Tánc és dráma
11.50–12.35	Oszt.fő.	Idegen nyelv	Viz. kult.	Testnevelés	Testnevelés
12.35–13.00	Ebéd				
13.00–13.45	Testnevelés	Erkölcstan	Testnevelés	Term.ismeret	Technika
13.55–14.40	Tanulás	Szabadon terv.	Tanulás	Tanulás	Tanulás
14.40–15.25	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.25–16.20	„Te órád”	Tanulás	„Te órád”	Szabad időkeret	„Te órád”
16.20–17.00	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret

Megjegyzés: Amennyiben több osztályból tevődik össze egy alprogrami foglalkozás, s akik nem vesznek részt ezen a foglalkozáson, azoknak napközis foglalkozás vagy “Te órád” biztosítható.

JELÖLÉSEK AZ OSZTÁLYNAPLÓKBAN- KRÉTA-rendszernek megfelelően

A digitálisnaplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

DFHT –DFHT –val megvalósított tanóra

TA – testnevelés alapú alprogram

ÉA – életgyakorlat alapú alprogram

DA – digitális alapú alprogram

MA – művészetalapú alprogram

TÓ – „Te órád”

RÁ – ráhangolódás

5. Melléklet EFOP – 3.1.5-16-2016-00001

Iskolai Lemorzsolódás Megelőzését Támogató

Pedagógiai Rendszer adaptációja

az Egri Arany János Általános Iskola, Szakiskola és Kollégiumban

A Pedagógiai program módosításának indokoltsága, szakmai háttere

Intézményünk részt vett Az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 **A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása** elnevezésű uniós projektben, amely az Oktatási Hivatal szakmai irányításával 2017-2020 között került megvalósításra. Ennek következményeként elvárásként fogalmazódott meg, hogy a komplex szakmai elemzést, összegzést követően a fenntartani kívánt célok, továbbá a célok megvalósulását segítő tevékenységek beépüljenek az iskolánk stratégiai dokumentumába, a PEDAGÓGIAI PROGRAMBA. A dokumentum módosítását az alábbi intézményfejlesztési rendszer, illetve koncepció elemeinek figyelembe vételével végeztük.

- Az Iskolai Lemorzsolódás Megelőzését Támogató Pedagógiai Rendszer (ILMT) szemléleti kerete
- A szakmai koncepció pillérei
- Pedagógiai alapelvek
- Az ILMT PR folyamatelvű megközelítése: a bemenet, folyamat, kimenet elemei

Intézményünk FEH-je a Bemenő ILMT szolgáltatási csomag alapján vesz részt a projektben.

Az Iskolai Lemorzsolódás Megelőzését Támogató Pedagógiai Rendszer¹⁴

Az Iskolai Lemorzsolódás Megelőzését Támogató Pedagógiai Rendszer szemléleti kerete

¹⁴ **A iskola lemorzsolódás megelőzését támogató komplex intézményi működés pedagógiai rendszere** „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” elnevezésű EFOP-3.1.5-16 számú projekt keretében kerül fejlesztésre és bevezetésre a projektben részt vevő 300 feladatellátási helyen.

Az ILMT PR komplex intézményfejlesztési koncepciója

KOMPLEX	Átfogó	Az intézményfejlesztés minden intézményi területre kiterjed, amely az iskolai lemorzsolódás megelőzésében szerepet játszik.
	Rendszerelvű	Az intézményfejlesztést egymással összefüggő elemek rendszereként értelmezi.
	Folyamatelvű	Az intézményfejlesztést összetett folyamatként kezeli
Intézmények sajátos helyzetét figyelembe vevő		Az intézményfejlesztési folyamat az adott feladatellátási hely, az adott iskola helyzetére, helyi értékeire, szükségleteire épít, melynek fontos eleme a pedagógusok igényeire építő további differenciálás.
Kooperatívan működő, strukturált fejlesztő szervezettel megvalósított		Az intézményfejlesztést egy strukturált, kooperatívan működő, mikrocsoportos szerkezetű, intézményi fejlesztő szervezet végzi
Hálózati tanulásra épül		Az intézményfejlesztés fontos eszközrendszere a köznevelési intézmények, valamint a szolgáltatók közötti együttműködés, az egymástól való tanulás

A szakmai koncepció pillérei

1. Az érvényes jogszabályoknak megfelelő esélyegyenlőségi helyzet kialakítása a helyi köznevelési intézményrendszerben a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók¹⁵, a hátrányos helyzetű, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók¹⁶ számára. A méltányos és befogadó helyi köznevelési intézményrendszer működésének elősegítése.
2. Minden gyermeknek/tanulónak joga van a minőségi oktatásban való részvételhez. Méltányos és befogadó tanulási környezet megteremtése és fenntartása a köznevelési intézményben vagy feladatellátási helyen.¹⁷
3. Az iskolai lemorzsolódás megelőzése érdekében a feladatellátási helyen az oktatásszervezési és tanulásszervezési feladatok a hatékonyság, eredményesség és méltányosság szempontjainak együttes figyelembevételével történő megvalósítása.
4. Komplex, átfogó, rendszerelvű és értékalapú intézményfejlesztés megvalósítása a tanulók iskolai lemorzsolódásának megelőzése érdekében.¹⁸

¹⁵ A lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló fogalmát a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4.§ 37. pontja szabályozza.

¹⁶ A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók fogalmát az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényjogszabály 67/A. § (1)-(21) pontja szabályozza.

¹⁷ A tanulási környezet az a támogató környezet, amelyben minden feltétel adott ahhoz, hogy az emberek a lehető legjobban tanuljanak. A rendszer figyelembe veszi az egyéni tanulói sajátosságokat és támogatja a pozitív emberi kapcsolatokat, amelyek szükségesek a hatékony tanuláshoz.

¹⁸ A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 94. § (4) bekezdés

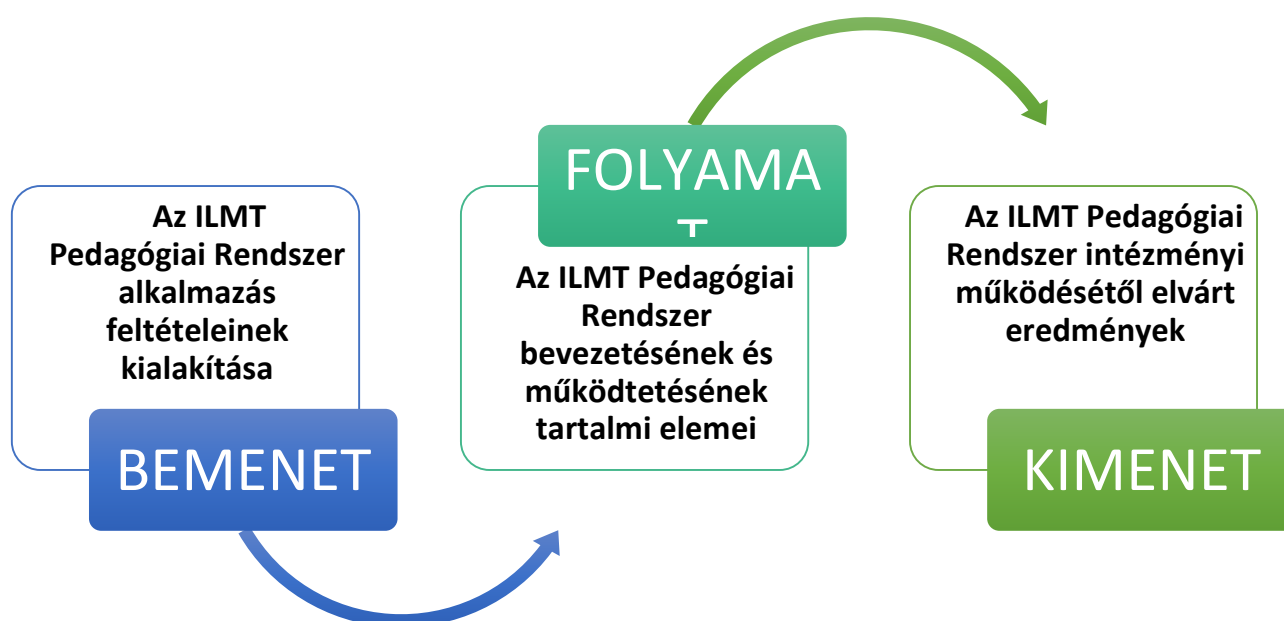
Az ILMT pedagógiai alapelvei	
1.	Minden tanuló értékes, a legfőbb tanácsadó a pedagógiai gyakorlat tervezésénél a tanulók értékeinek kibontása, megerősítése.
2.	Minden egyes tanuló bevonható a tanulási folyamatba, motiválható, ha ennek ellenkezője tapasztalható, akkor a pedagógiai környezetet érdemes módosítani, hogy a tanulók bevonódjanak és motiváltak legyenek.
3.	A tanulók képesek felelősséget vállalni saját tetteikért, saját elképzeléseikért, már nagycsoportos kortól, ezért a tanítás során egyre nagyobb hangsúlyt kap a tanulók autonóm és felelős, önszabályozó tanulása.
4.	A tanuló érzékelni tud. Az érzékszervek érzékelése fejleszthető, hozzájárul a fogalmi gondolkodás fejlődéséhez, ezért a mindennapi gyakorlatot érdemes úgy alakítani, hogy ezeken a területeken minden tanuló minden nap fejlődhessen.
5.	A tanuló érezni tud. Az érzelmi vagy társas intelligencia életünk végéig fejleszthető, miközben nemcsak a gondolkodásunkat, hanem az egész életünket meghatározhatja mind a szakmai karrierben, mind a társas kapcsolatokban. Ezért a mindennapi gyakorlatot érdemes úgy szervezni, hogy ezeken a területeken minden gyermek minden nap fejlődhessen.
6.	A tanuló folyamatosan tanul, ezért a mindennapi gyakorlat során érdemes törekedni arra, hogy mindig az aktuális történésekhez kapcsolódjanak a tanulási lehetőségek azért, hogy ezeken a területeken minden tanuló minden nap fejlődhessen.

x) pontja alapján az iskolai lemorzsolódás megelőzését szolgáló korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetésének országos szintű bevezetését és az ezzel összefüggő intézményi és állami feladatok megkezdését szolgálja.

7. A tanuló produktumorientált cselekvőképes. A tanulásnak az egyik legfontosabb, életre szóló dimenziója a produktivitás, ezért a mindennapi gyakorlat során érdemes figyelmet fordítani arra, hogy a produktív tanulás, a projektpedagógiai paradigma segítségével minden tanuló minden nap fejlődhessen egy konstruktív életvitel kialakításában.
8. A tanuló gondolkodó lény. A gondolkodási képességek életünk végéig fejleszthetők, de különösen nagy hatékonysággal 18 éves korig, ezért a mindennapi gyakorlatban érdemes nagy hangsúlyt fektetni arra, hogy ezeken a területeken minden tanuló minden nap fejlődhessen.
9. Az intézményben/feladatellátási helyen a kommunikáció középpontjában a tanulás áll, nem a tanítás, ezért kiemelt jelentősége van az asszertív és erőszakmentes kommunikációnak. A mindennapi gyakorlatot érdemes úgy alakítani, hogy ezeken a területeken minden tanár, szülő és tanuló minden nap fejlődhessen.
10. Minden egyes tanulót megilletnek az emberi jogok. A demokratikus oktatás-nevelés során az emberi jogok érvényesülését a jogállamiság garantálja, ezért a mindennapi gyakorlatot érdemes úgy alakítani, hogy a tanulás során, az iskolai és otthoni életben minden tanuló jogai érvényesülhessenek, s ehhez a tudományok által igazolt demokratikus iskola és pedagógiai gyakorlat modelljei alapul szolgálnak.

Az ILMT PR folyamatelvű megközelítése

Az ILMT Pedagógiai Rendszer megközelítése folyamatelvű, vagyis az intézményfejlesztés összetett feladatára, mint folyamatra tekint.

1. BEMENET – Az ILMT Pedagógiai Rendszer alkalmazási feltételeinek kialakítása	
1.1. Szakmai együttműködések, az ILMT PR minőségfejlesztésének és fenntarthatóságának biztosítása	
–	Az ILMT PR intézményi ¹⁹ bevezetését, működtetését és értékelését segítő tanügyigazgatási, adat- és pedagógiai-szakmai szolgáltatások ²⁰ kialakítása, fejlesztése.
–	Az ILMT PR intézményi bevezetését, működtetését és értékelését segítő együttműködések kialakítása a köznevelési intézmény partneri intézményeivel, szervezeteivel.
–	ILMT PR fókuszú intézményi és külső minőségbiztosítási, minőségfejlesztési és monitoring folyamatok kialakítása.
1.2. ILMT fókuszú pedagógiai megközelítés kialakítása, fejlesztése – a pedagógusok támogatása	
a.	Az iskolai lemorzsolódás megelőzése és a befogadó oktatás megteremtése érdekében a pedagógusok számára akkreditált pedagógus-továbbképzési programok felmérése, igénybevétele (pl. ILMT továbbképzés).
b.	Az intézményfejlesztést támogató intézményfejlesztési és tématerületi mentorok/szaktanácsadók támogatásának igénybevétele.
c.	Hálózati tanulási formákat erősítő tevékenységek kialakítása, igénybevétele (pl. ILMT műhelyeken való részvétel).
1.3. A komplex intézményfejlesztést koordináló szervezeti struktúra kialakítása	
1.	Az intézményvezetés bevonódásának biztosítása: az ILMT komplex intézményfejlesztése érdekében egy intézményfejlesztést koordináló intézményi mikrocsoport felállítása.
2.	Az intézményfejlesztés strukturális garanciáinak kialakítása: az ILMT intézményi tématerületet ²¹ fejlesztő mikrocsoport felállítása.
1.4. Komplex intézményfejlesztést megalapozó ILMT fókuszú intézményi helyzetelemzés	
a.	Az intézmény jellemzése a tanulói háttér adatok, a tanulóieredményesség-adatok és pedagógus adatok alapján.

¹⁹ A továbbiakban az intézmény és a feladatellátási hely jelölésére egységesen az intézmény fogalmat használjuk, az eredményességi mutatóknál pedig pontosan jelöljük, hogy mely köznevelési egységre vonatkozik az adott indikátor.

²⁰ A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés 21. pontja értelmében a köznevelési információs rendszer részeként működtetett korai jelző- és pedagógiai támogató rendszerben meghatározott oktatási feladatkörök.

²¹ Az intézményfejlesztési mikrocsoporttal együttműködve, a tématerületi mikrocsoport feladata kifejezetten az, hogy az intézmény valamely tagozatán (pl. alsó, felső, matematika, idegen nyelv stb.) komplex fejlesztéseket vagy továbbfejlesztéseket menedzseljen – módszertani és szervezeti szempontból.

b. Méltányos oktatásszervezési helyzet vizsgálata.
c. A tanulói eredményesség vizsgálata.
d. Az intézmény belső világának feltárása.
e. Az intézmény partneri környezetének, külső erőforrásainak és együttműködési helyzetének feltárása.
f. Az intézmény szükségleteinek és intézményfejlesztési kapacitásának vizsgálata.
g. Az intézményi működés jogszabályi megfelelőségének felülvizsgálata.
h. Az intézményt célzó ILMT fókuszú SWOT elkészítése (az intézmény erősségeinek, gyengeségeinek, lehetőségeinek, veszélyeinek feltárása).
i. Az intézmény ILMT fókuszú jövőképének megalkotása.
j. ILMT intézményfejlesztés differenciált fejlesztési célrendszerének ²² kiválasztása.
k. ILMT fókuszú helyzetelemzés elkészítése az útmutatók és sablonok alapján.
1.5. Helyzetelemzés összegzése és komplex ILMT intézményfejlesztési terv készítése
– Az intézmény értékei, alapelvei, az intézmény előtt álló kihívások feltárása.
– ILMT intézményfejlesztést koordináló intézményi mikrocsoport működtetésének intézményfejlesztéshez igazodó tervei.
– Stratégiai fejlesztési célok kiválasztása az ILMT fókuszú helyzetelemzés eredményei alapján.
– Külső erőforrások bevonása: fejlesztési irányoknak megfelelő szolgáltatási formák kiválasztása a háttértámogatást biztosító partnerektől.
– A komplex ILMT intézményfejlesztési terv elkészítése az útmutatók és sablonok alapján.

²² Az intézmények, nevelőtestületek különbözőek, még ha látszólag azonosan nehéz helyzetben is dolgoznak. Az értékorientált megközelítés mellett azt is érdemes figyelembe venni, hogy melyik intézmény milyen mértékben – pl. pedagógus-bevonódási szinten – tud részt venni egy komplex intézményfejlesztési folyamatban. Az alap fejlesztési célrendszert választó intézmény három fős intézményfejlesztést koordináló intézményi mikrocsoportot működtet; a haladó fejlesztési célrendszert választó intézmény az intézményfejlesztési mikrocsoport mellett egy-egy intézményi vagy feladatellátási hely tagozatának fejlesztését koordináló mikrocsoportot működtet. Az átfogó fejlesztési célrendszert választó intézmények már tudatos értékválasztásban, alapelvek követésében készek arra, hogy az egész intézményre ható változásokat indítsanak, az intézményfejlesztési mikrocsoport mellett további legalább két tématerületi mikrocsoportot is tudnak működtetni.

2. FOLYAMAT: az ILMT Pedagógiai Rendszer tartalmi elemei – a helyzetelemzésre alapozott komplex intézményfejlesztési²³ tervben foglaltak intézkedési tervvé alakítása és megvalósítása²⁴

2.1. Az ILMT Pedagógiai Rendszer bevezetéséhez szükséges feltételek intézkedési tervben történő részletes leírása

- a. Az ILMT intézményi, a tanulói lemorzsolódás megelőzése érdekében kialakított jelzőrendszer működésére és fejlesztésére vonatkozó tervek.
- b. Az intézmény jogszabályoknak megfelelő esélyegyenlőségi helyzetének kialakítására vonatkozó tervek a helyi köznevelési intézményrendszerben (fenntartandó integrációs, illetve deszegregációs intézkedési tervek).
- c. A méltányos oktatásszervezés feltételeinek biztosítására vonatkozó tervek kialakítása az intézményen belül (fenntartandó integrációs, illetve deszegregációs intézkedési tervek).
- d. A helyi komplex intézményfejlesztés közvetett céljainak, várható eredményeinek rögzítése a tanulói eredményesség és előrehaladás elősegítése szempontjából (az intézményben tanulók kompetenciafejlesztési eredményeinek vonatkozásában).
- e. Az intézmény partnerkapcsolatainak bővítésére, az együttműködési formák erősítésére vonatkozó tervek.
- f. Az intézményfejlesztés belső erőforrásrendszerének és szükséges szervezeti struktúrájának meghatározása, az ILMT intézményi tématerületet fejlesztő mikrocsoport(ok) működtetésének intézményfejlesztéshez igazodó terveinek felelősökkel való meghatározása, ütemezése, kialakítása.
- g. A komplex ILMT intézkedési terv elkészítése az útmutatók és sablonok alapján.

2.2. A tanulási-tanítási programot támogató szakmai együttműködések

- a. Rendszerszerűen szervezett és strukturálisan rögzített együttműködési formák és tevékenységek szervezése (pl. nevelőtestületi műhelyek, esetmegbeszélések, hospitálások, egy osztályban tanítók szakmai megbeszélése).
- b. Az intézmény partnerkapcsolatainak fejlesztése (pl. intézményi és intézményközi műhelyek szervezése).

²³ Az *intézményfejlesztési* program középpontjában a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók oktatási *esélyegyenlősége* áll, ezért az egyik célterület az esélyegyenlőségi feltételek kialakítása. Ez azt jelenti, hogy minden egyes intézmény esetében, bármelyik fejlesztési célterületet is válassza, alapvető feladat az esélyegyenlőségi célterület fejlesztése az intézményfejlesztés keretein belül. További két fontos célterület a szervezetfejlesztés – ugyanis a sikeres intézményfejlesztésnek szervezeti feltételei is vannak –, illetve a pedagógiai módszerek fejlesztése, amely a korai iskolaelhagyás megelőzését támogató mindennapos iskolai gyakorlat kialakítását célozza.

²⁴ A differenciált intézményfejlesztési program keretében az intézmény a pedagógusok bevonódásának mértéke (részvétele) alapján dönti el, hogy mely területeket fogja fejleszteni. A differenciált intézményfejlesztés során minden intézménynek a bevonódás mértékétől függetlenül a 2.1. és 2.2. pontot kötelezően szükséges megvalósítania.

c. A családokkal, különösen a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók családjával való együttműködés erősítése.
d. Óvoda-iskola, alsó-felső tagozat, általános iskola-középiskola, középiskola-felsőoktatás/munkaerőpiaci szereplő átmenetet segítő programok kidolgozása, megvalósítása.
2.3. Az intézmény tárgyi és tanulási környezetének fejlesztése
a. Az iskolában tanulók kulturális értékeit, sokszínűségét tükröző tárgyi környezet kialakítása.
b. A tanulók kulcskompetenciáinak ²⁵ fejlesztéséhez szükséges tárgyi környezet kialakítása.
c. A befogadás szemléletét közvetítő nyitott és közösségi terek kialakítása.
d. A tanulás különböző formáinak megvalósítását lehetővé tevő iskolai tárgyi, IKT környezet létrehozása.
e. Az intézmény tárgyi feltételeiben, tanulási környezetében és az intézmény tereinek használatában megvalósuló diszkriminatív szelekciós folyamatok megakadályozása.
2.4. Tanulói csoportok és közösségek alakulásának segítése
a. Személyes, szociális, interkulturális, kognitív és életviteli kompetenciák egymást támogató fejlesztése minden tanórán és az intézmény által szervezett tanórán kívüli tevékenységben.
b. A partnerszemléletű közösségfejlesztés, az együttműködésre épülő csapatépítés modelljeinek alkalmazása az osztályközösséggel, valamint a szülői és társadalmi közösségekkel való együttműködésben.
c. Kortárssegítés megszervezése az egyénre szabott fejlesztésben.
d. A közvetlen demokratikus szabály- és döntéshozatal modelljeinek előnyben részesítése.
e. Asszertív, erőszakmentes kommunikációs formák előnyben részesítése.
f. A tanulóközösség kezdeményezésére és aktív megvalósítására építő programok szervezése.

²⁵ Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges tanulói kulcskompetencia-területek megnevezése: anyanyelvi kommunikáció, idegen nyelvi kommunikáció, matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák, digitális kompetencia, a tanulás tanulása, személyközi és állampolgári kompetenciák, vállalkozói kompetencia és kulturális kompetencia.

2.5. Tanulási/tanítási folyamatok tervezése, szervezése és irányítása
a. A folyamatelvű és érdeklődésalapú curriculumok előnyben részesítése.
b. A tanulói autonómia és a felelősségvállalás fejlődését elősegítő szervezési, irányítási és osztálymenedzselési modellek előnyben részesítése.
c. A tanulói együttműködésre, a heterogén tanulói csoportokra épülő tanulásszervezési módok, eljárások, gyakorlatok előnyben részesítése.
d. A pedagógiai folyamatok tervezése, megvalósítása során a tanulók, további szakemberek és az érintett családok bevonása.
2.6. Tanulási-tanítási módszerek, munkaformák
a. A tanulás-tanítás problémaorientált, érdeklődésalapú megközelítésének előnyben részesítése.
b. A tanulás-tanítás projektpedagógiai és alkotásközpontú megközelítésének előnyben részesítése.
c. A tevékenység-, élmény- és játékalapú tanulás beépítése a mindennapi pedagógiai folyamatokba.
d. A digitális tanulás és tanítás következetes beépítése a mindennapi pedagógiai folyamatokba.
2.7. A pedagógiai folyamatok és a tanulók teljesítményének értékelése
a. A pedagógusok önreflexiójának, reflektív gondolkodásának megjelenése a mindennapi pedagógiai gyakorlatban.
b. A tanulás eredményességével kapcsolatos visszajelzések differenciálása (egyévre szabott haladási ütem szerinti értékelés).
c. A tanulás módjára vonatkozó formatív visszajelzési formák (fejlesztő értékelés) előnyben részesítése.
d. A tanulás céljára vonatkozó, metakognitív visszajelzési formák előnyben részesítése.
e. A tanulási eredmények minél többféle értékelési módjának alkalmazása.

2.8. A tanulók személyiségének fejlesztése, egyéni bánásmód érvényesítése

- a. A tanulók komplex megismerésén és méréseken alapuló, egyénre szabott, kompetenciaalapú fejlesztés (pl. a tanulói igényre épülő hátránykompenzációs tevékenységek megvalósítása).
- b. A tanulói kulcskompetenciák eredményes és mindenkire kiterjedő méltányos fejlesztése.
- c. Autonóm és felelősséget vállalni képes tanulókat nevelő pedagógiai megközelítések előnyben részesítése.
- d. A tanári mentorálás/tutorálás segítő módszerének alkalmazása.

3. KIMENET – Az ILMT Pedagógiai Rendszer intézményi működésétől elvárt EREDMÉNYEK

3.1. Intézményre vonatkozó eredményességi mutatók

- a. A tanulói lemorzsolódás megelőzését szolgáló intézményi jelzőrendszer és a kapcsolódó tanügyigazgatási adatok pontos, naprakész nyilvántartása.
- b. Az intézményi önértékelési dokumentumokban megfogalmazott eredményindikátorok: az intézményfejlesztésben részt vevő vezetők, pedagógusok akciókutatási portfóliói, valamint az ILMT intézményi mikrocsoportok beszámolóí, adatszolgáltatásai.
- c. Az intézmény igazolt, iskolai lemorzsolódást megelőzését támogató jó gyakorlati modellelem-leírásai.

3.2. Tanulókra vonatkozó eredményességi mutatók

- a. Csökken a feladatellátási helyen a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya.
- b. Csökken a feladatellátási helyen az általános iskolában legfeljebb közepes (3,0) vagy a középiskolában gyenge (2,5) tanulmányi átlageredményű tanulók száma és aránya.
- c. Csökken a feladatellátási helyen azoknak a tanulóknak a száma és aránya, akiknek a tanulmányi átlageredménye egy félév alatt legalább 1,1 mértékben romlott.
- d. Csökken a feladatellátási helyen a szülői kérésre egyéni munkarend aránya a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók körében.
- e. Csökken a feladatellátási helyen az évfolyamismétlők aránya
 - i. a lemorzsolódással veszélyeztetett,
 - ii. a hátrányos helyzetű,
 - iii. a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körében.
- f. Csökken a feladatellátási helyen az igazolt és igazolatlan hiányzások száma
 - i. a lemorzsolódással veszélyeztetett,
 - ii. a hátrányos helyzetű,
 - iii. a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körében.
- g. Az adott feladatellátási helyen az országos kompetenciamérések tanulói eredményei javulnak minden területen, az összes releváns évfolyamon, mind az átlageredmények tekintetében, mind a minimumszintet el nem érő tanulók körében:
 - i. a 6. évfolyamos tanulók eredményei javulnak a matematika kompetenciaterületen,
 - ii. a 8. évfolyamos tanulók eredményei javulnak a matematika kompetenciaterületen,
 - iii. a 10. évfolyamos tanulók eredményei javulnak a matematika kompetenciaterületen,
 - iv. a 6. évfolyamos tanulók eredményei javulnak a szövegértés kompetenciaterületen,
 - v. a 8. évfolyamos tanulók eredményei javulnak a szövegértés kompetenciaterületen,
 - vi. a 10. évfolyamos tanulók eredményei javulnak a szövegértés kompetenciaterületen,
 - vii. a 6. évfolyamos tanulók között csökken az alapszintet el nem érő tanulók aránya a matematika kompetenciaterületen,

viii.	a 8. évfolyamos tanulók között csökken az alapszintet el nem érő tanulók aránya a matematika kompetenciaterületen,
ix.	a 10. évfolyamos tanulók között csökken az minimumszintet el nem érő tanulók aránya a matematika kompetenciaterületen,
x.	a 6. évfolyamos tanulók között csökken az alapszintet el nem érő tanulók aránya a szövegértés kompetenciaterületen,
xi.	a 8. évfolyamos tanulók között csökken az alapszintet el nem érő tanulók aránya a szövegértés kompetenciaterületen,
xii.	a 10. évfolyamos tanulók között csökken az alapszintet el nem érő tanulók aránya a szövegértés kompetenciaterületen.
h.	Az adott feladatellátási helyen az országos kompetenciamérések tanulói eredményei javulnak minden területen az összes releváns évfolyamon, mind az átlageredmények tekintetében, mind az alapszintet el nem érő tanulók körében a családi-háttérindex alapján várható eredményekhez képest.
i.	Az adott feladatellátási helyen nő a pedagógiai hozzáadott érték. ²⁶
j.	Javulnak a tanulók továbbtanulási mutatói: i. nő az érettségít adó középiskolában továbbtanulók aránya; ii. nő az érettségít adó középiskolában továbbtanulók között a hátrányos helyzetű tanulók aránya.
3.3. ILMT Pedagógiai Rendszer bevezetését alátámasztó dokumentumok	
a.	Az intézmény rendelkezik ILMT Pedagógiai Rendszer bevezetését-alkalmazását megalapozó helyzetelemzéssel, a megvalósítást leíró fejlesztési tervvel és intézkedési tervvel.
b.	Az ILMT PR pedagógiai alapelveinek, tartalmi elemeinek többsége az intézmény alapidokumentumaiba (pl. pedagógiai program, intézményvezetői munkaterv, munkaközösségi munkaterv) beépül.

²⁶ A hozzáadott pedagógiai érték megállapításához a két egymást követő országos kompetenciamérés adott csoportra vonatkozó eredményeit és a szociális helyzetet leíró családi háttér indexet kell figyelembe venni.

Intézményi adaptáció

I. ESÉLYEGYENLŐSÉG / MÉLTÁNYOS OKTATÁSSZERVEZÉS

1./ Minden dolgozónk, pedagógusunk elkötelezett az egyéni fejlesztésen alapuló, a gyerekek egyéni képességeit figyelembe vevő inkluzív nevelés, oktatás iránt.

a, Iskolánkban az egyéni fejlesztési terveink a többiekkel való közös tanulásról szólnak.

Az iskolarendszerbe belépő tanulók esetében kiemelt figyelmet fordítunk az esélyegyenlőség megvalósítására. Az oktató munka mellett, a nevelés terén is minden lehetőséget megragadunk a szociális hátrányok miatt jelentkező különbségek leküzdésére.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programokon veszünk részt a lehetőségeket figyelembe véve.

A napközis foglalkozás és az informatikai hozzáférések segítségével az iskolában megfelelő pedagógiai környezetet kínálunk a családi háttér kompenzálására a tanulás, a házi feladat elkészítéséhez... A tanórán kívüli foglalkozásokra történő jelentkezést minden tanulónál május hónapban felmérjük, az igényeket összesítjük. Ez alapján szervezzük meg a tanórán kívüli foglalkozások csoportjait.

b, Intézményünk nyitott: minden tanuló értékes, a pedagógiai gyakorlatunk tervezésénél a tanulók értékeinek kibontása, megerősítése a domináns.

Iskolánk anyagi, családi háttérétől, származásától, tehetségétől függetlenül egyformán szívesen fogadja körzetének minden gyermeket.

A tanév elején tájékoztatjuk a szülőket, diákokat– az iskolában biztosított internet-hozzáférés, –, az iskola által szervezett kulturális programok (mozi, színház, kiállítás stb. látogatása) lehetőségeiről és feltételeiről.

Biztosítjuk az intézmény szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést, kiemelten: a napközis foglalkozás, a szakkörök a szervezett kulturális / szabadidős és szülői programok, könyvtár/ informatikai eszközök használata esetébe

II. SZERVEZETFEJLESZTÉS TERÜLET

1./ Kiemelt figyelmet fordítunk a belső partnerség kialakítására és az egymástól tanulás erősítésére

a, Munkaközösségek együttműködése az alsóból a felső tagozatba történő átmentet segítve.

Kiemelt figyelmet fordítunk a belső partnerség kialakítására és az egymástól tanulás erősítésére

Az együttműködés alapja: *Gyermek iránt érzett közös felelősség.* A kapcsolattartás fórumai: szakmai munkaközösségek együttműködése: legalább egy alkalommal összevont munkaközösségi értekezlet alkalmával, átbeszélni a 4. év végi eredményt, és a sikeres továbbhaladás érdekében a felső tagozatba való zökkenőmentes továbbhaladás érdekében.

b) Aktívan használjuk a korai iskolaelhagyási jelzőrendszert, emellett az adatokat magunk is értelmezzük, saját beavatkozási protokollt dolgozunk ki.

Korai jelzőrendszerünk protokollja:

A tanulói lemorzsolódást nyomon követő országos statisztikára épülő táblázat alapján osztályonként kiszűrjük a jogszabályoknak megfelelően a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókat. Két területen alkalmazunk támogató intézkedéseket: a hiányzás csökkentését támogató intézkedések és a tanulást támogató intézkedések terén.

Tanulást támogató intézkedéseink:

- Minden osztályfőnök és szaktanár kiemelt figyelmet fordít a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók tanulmányi munkájára.

- Képességeiket figyelembe véve a minimum követelmények elsajátíttatására helyezzük a hangsúlyt, ezzel biztosítva a továbbhaladás feltételeit.

- Napközis foglalkozások keretében biztosítjuk a szaktanárok által ellátott felzárkóztatókat.

- Az osztályfőnökök figyelemmel kísérik ezen tanulók teljesítményét, szükség esetén jelzéssel élnek a szaktanárok és a szülők felé.

- Az évisméltó tanulókat folyamatos, kiemelt figyelemmel kísérjük.

A hiányzás csökkentését támogató intézkedések:

- A jogszabálynak megfelelően jelentést teszünk az illetékes hatóságok felé.

- Az osztályfőnökök szükség esetén felveszik a kapcsolatot a szülőkkel, pedagógiai jellemzések elkészítésével, esetmegbeszéléseken való részvétellel segítik a hiányzás csökkentését.

III. PARTNERKAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE TERÜLET

1./ Kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkel, családokkal való partneri kapcsolat kialakítására, fejlesztésére a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében.

a.) Kiemelt figyelmet fordítunk a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók családjainak feltérképezésére, megismerésére. Lehetőséginkhez mérten törekszünk arra, hogy minél több információhoz jussunk a tanulókról, családjukról, kapcsolataikról, szokásaikról, mindennapi életükről. Az első és az ötödik évfolyamon családlátogatást végzünk. A tanév során egyre több információs csatornán keresztül állandó kapcsolatot tartunk a szülőkkel az együtt gondolkodás, tapasztalat- és információcsere céljából. Munkánk legfőbb törekvése a szülők meggyőzése, körükben az iskola pozitív megítélésének elérése a tanulói életutak biztos megalapozása érdekében. A szülőkkel való folyamatos együttműködés eredményeként a tankötelezettség teljesítésének esélye növekedhet, az életviteli problémák megoldására közösen hatékonyabb lehetőségeket találunk.

b.) Feladatellátási helyünk rendszeresen (pl. tanévente két alkalommal) szervez a családokkal, szülőkkel való partneri kapcsolat kialakítását, erősítését célzó közösségi napokat (karácsony, farsang, sportnap, anyák napja) családi napokat. Éves munkatervünkben rögzítjük ezen napok tervezett időpontját, nevesítjük a szervezőket, feladataikat, a bevont partnereket. A közös munkavégzés során lehet igazán mélyebb kapcsolatot kialakítani a szülőkkel, családokkal. Ha nem is tömeges szinten, de egyre több esetben sikerülhet új partneri kapcsolatot létrehozni a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók szüleivel azáltal, hogy résztvevői a közösen végzett tevékenységeknek.

2./ A sikeres óvoda-iskola, illetve iskolafokok közötti átmenettel kapcsolatos konkrét esetek

megoldásába bevonjuk a szükséges partnereket.

a.) Minden eset kapcsán feltérképezzük a megoldásba bevonható valamennyi partnert, elérhetőségüket nyilvántartjuk, nyilvántartásunkat naprakészen tartjuk, folyamatosan frissítjük, rendszeresen felülvizsgáljuk. Célunk, hogy intézményünkben a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók iskolai eredményessége növekedjen.

Pedagógiai program módosításának véleményezés, elfogadása

1. A Pedagógiai program módosítását az intézmény Diákönkormányzata véleményezte, elfogadásra javasolja.
Eger, 2024.

.....
DÖK patronáló tanár

2. A Pedagógiai program módosítását az intézmény Szülői munkaközösség véleményezte, elfogadásra javasolja.

Eger, 2024.

.....
SZMK nevében

3. A Pedagógiai program módosítását az intézmény nevelőtestülete elfogadta.

Eger, 2024.

.....
Barnáné Uri Szilvia
főigazgató

Pedagógiai program módosításának véleményezés, elfogadása

1. A Pedagógiai program módosítását az intézmény Diákönkormányzata véleményezte, elfogadásra javasolja.

Eger, 2024. 08. 30.

.....
DÖK patronáló tanár

2. A Pedagógiai program módosítását az intézmény Szülői munkaközösség véleményezte, elfogadásra javasolja.

Eger, 2024. 09. 02.

.....
SZMK nevében

3. A Pedagógiai program módosítását az intézmény nevelőtestülete elfogadta.

Eger, 2024. 08. 30.

.....
Barnáné Uri Szilvia
főigazgató